

ఆంధ్రసచిత్ర వార్షిక్

17-8-60

25 నవంబర్

. వినురడం .

చిత్రకావ్యము శ్రీ—అయ్యలపాపయ్య (విజయనగరం)

ఇష్పడు

మీకు ట్రయమైన

ఆరోగ్యముచేకూర్చే

విటమినులు కలిసిన

వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్

తీసుకోండి

155 రంగుల
తెలుగు అక్షరాలతో
అక్షరాలతో

155 రంగుల
తెలుగు అక్షరాలతో
అక్షరాలతో

కాకరెగమందు మిక్కిలి నియమము. అమూల్యమైన విటమినులతో కూడిన వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ పాత్రులలో ఆరోగ్యమును, పుష్టిని కలిగించెడు అనేక విటమినులు చేర్చబడినవి. వాటర్బరీస్ విటమిన్ కాంపౌండ్ మీకు అనేక నిద్రమందుగా మేలు కలుగజేయును. ఇది రక్తమును పుష్టిచేసి, కోల్పోయిన శక్తిని మరల చేకూర్చి, మీకు ఉత్సాహము నిచ్చును. ఇది నరములకు శక్తవ శలుగజేసి కండరముల అభివృద్ధికి తోడ్పడుటయేగాక వ్యాధులను కూడా నిరోధించును. అబ్బు చేసిన కరువాక త్వరగా వ్యర్థక బొందుటకు యిది చాలా వసాయవదును.

వాటర్బరీస్

విటమిన్

కాంపౌండ్

మీ ఆహార పోషణను పూర్తి చేయును.

జిల్లా, జిల్లాపాలకు క్రిమిక మరయు గైకారా
కూడిన వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ ప్లూ రేడిక
గం పీసలో కూడా లభించుచున్నది.

కె-రి-రి టేడీ సంచికలో (క్రిమి దురా
కాయమ్మగారినిగూర్చి వ్రాసినదాన్ని చూడ
గానే నాలో ఉత్సాహం కేక రింది. ఆమె
యొక్క గొప్పతనాన్నిగూర్చి ఉన్నది
ఉన్నట్లుగా వ్రాసినందుకు నా హృదయ
పూర్వకమైన అభినందనలు తెలుపుచున్నాను.
ఆమెయొక్క గొప్పతనము తెలియని భారత
వారీములు నేటికే నా గురించగలిగి ఉం
టారని భావిస్తాను. "తెలుగు వెలుగులు" పత్రి
కకు ఒక ప్రత్యేక ఆకర్షణ కలిగిస్తున్నాయి.
నమస్తే.

పోటు ముసలయ్య కాదరి
(చినవంకనవారెం)

* * *
'తెలుగు - వెలుగులు' కీర్తికలో (క్రిమి
గురించి వ్రాసిన వ్యాసం చాలా బాగుంది.
క్రిమి గురించి వ్రాసిన దాని
కన్న వ్యాసంలోని భాష నాకు చాలా
నచ్చింది. "నేను నెలం భవన భవనపు
వాపులాన పైకి లేస్తాను" అన్న క్రిమి,
మానవావర్తికి నిజంగానే మంచికొలం రహి
తుందా అని (క్రిమి) క్రిమి భవిష్యత్తు కంకిం
చుట నాకు చాలా బాధగా వుంది. అన్నిటి
కన్న ముఖ్యంగా వ్యాసకర్తకు నా హృదయ
పూర్వకాభినందనములు అంధ్ర సచిత్ర వార
పత్రిక ద్వారా తెలియజేయుచున్నాను. అంధ్ర
సచిత్ర వారపత్రిక ద్వారా ఇంకా ఇంకా
తెలుగు వెలుగులు ప్రచురిస్తారనే ఆశించు
చున్నాను.

రాట్నూరి లక్ష్మణరావు (హనుమాన్ జంక్షన్)

గళ్ళ నుడికటు

మీ పత్రిక వారం వారం చాల బాగుం
టుంది. అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైనది "గళ్ళ
నుడికటు" పత్రి ఒక్కరినీ ఆకర్షించుచు
న్నది. కానీ అందులో పెట్టిన 'సహాయుని'
అధికారాలు వారిచ్చిన రెండింటికీ నవాబు
వ్రాయాలో లేక మొరం నుడికట్టు అంతా
పూర్తి చేయాలో అరం కావడంలేదు. గాన
దయతో నై సందేహము తీర్చగలరని ఆశిస్తు
న్నాను.

ఏలూరి వీరరాఘవులు (గోపన్నపాలెం)

* మేము ఇచ్చే అంతెలకు సరిపోయే
గళ్ళలో నచ్చే మాటలకు మేము ఇచ్చిన
ఆధారాలకన్న ఉత్తమమైనవి వంపినవా
రికి విహుమతి లభిస్తుంది. జవాబులుకావు.
జవాబులు తెలుసుకొనడానికి ఉపకరించే
అధికారాలు, దీనికి నుడికట్టు పూర్తిచేయ
డంతో సంబంధము లేదు.

కథలో సందేహం

కె-రి-రి క టేడీ సంచికలో ప్రచురించిన
'విద్యుత్' కథ చాలా బాగుంది. ఆ కథ

అంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

అంజలి

* శ్రీకుమార్ *

చుంచీ కాంబరెంటు నుకుమార లాన్య నెం

వర్త్య కా బిలాన భానురంటు
శ్రీరంబు విజయలక్ష్మి రామంటు
శేరినంటు ప్రబుత్రి సేతు ప్రీతి.

అగుణ వర్ణంబు త్యాగంబు నెలంకపగున
శ్రేతవర్ణంబు కాంతి నల్మీతి జెంప
పారితి వర్ణ మధ్యదయంబు నభిమౌరింప
భర్త చక్రాంకిత వతాక తనరు ముందు.

వర్త్య భర్తలోని నిర్త్య శృంగారీల
భారతీయ మూత్యవదన నీచు
మధుర మధుర హాస ముగ్ధిక విరజూతె
చూచి బుద్ధితోడ జోత లిడుదు.

చంద్ర సిత చారు కీర్తి రాజేంద్ర మూర్తి
రాధికా కృష్ణుడు సుధీవిరాజకుండు.
జననత పద్మిత జరితండు జహ్వరండు
వారి నెంతు ప్రజారాజ్యపాలకాధి.

వారగల్గెల్లంబు వర్త్యుల బాహుళి
భాంతీయ ప్రజారాజ్య భాగ్యవదము
వృష్టి గావించ జాలిన ప్రవృత్తి గాంధీ
అమృతహేతుని శ్రీమూర సంజలింగు.

వ్రాసిన క్రి రాధి వందలరావుగారికి నా
హృదయపూర్వకాభినందనలు. కానీ...
కథాంతమున పాతకులకు తప్పక ఒక సందేహ
మును కలుగజేయుచున్నది. శేషగిరిని పర్వం
కరచిన వెంటనే కన్ను మూసినట్లు వ్రాసిన
వాక్యము సమంజసముగా లేదు. ఆ సర్వం
కరచిన వెంటనే శేషగిరి కేకలు వేయగా
ఇంటోవారంతా వచ్చినట్లున్నూ, జరిగిన
సంగతంతయు వారిలో పెప్పి చనిపోయివా
డనీ వ్రాసే చాలా బాగుండేదేమో నని నా
అభిప్రాయము.

రావుల శ్రీరామచంద్రమూర్తి
(నరేంద్రపురం)

మీ అంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక చాలా
బాగుంటుందని చెప్పడానికి ప్రయత్నం
ముగా ఉన్నది. నా అభిమాన పత్రికలోనూ
ప్రతినివారం ఎప్పుడూ నడవడా అతి
ఎంతో అక్కర్లే ఎదురు చూస్తూ ఉంటాను.
నేను పత్రిక కొనవి నోట వేడి లంకనాటా
చేసినట్లు వాద వదితాను.

(రాయగ శ్రీనివాస ప్రసాద్ (సోమిని))

* * *
అంధ్ర సచిత్రవారపత్రికలో కథలు
బాగా ఉన్నవి. నా ఉద్దేశ్యం ప్రకారం
సాంతీయ దురభిమానాలకు తావు లేదను
కుంటా... పెగా వారపత్రిక ఎప్పుడుమలుచు
అని ఆశ్రయంగా ఉంటుంది...మరి సంగతా

జనమణి

పోదక పోదకీయములు తెలుగు ఉంటుందో...
వ్రత వివరణాధిపతి అభ్యుదయవ్రతం
అతియో! గు...అత్యుగా గుడు,
అనాని అతి, అభిమతం, అభిమానం...అం
దుక అభ్యుదయం.

అర్. విశ్వనాథం (భక్తభరణం)

* * *

ఉత్తరాలు

27-7-60 లేడి నందికల్ పోదకడుక్రి
డి. లక్ష్మీకరరాజు ప్రాసిన "పరిశీలం" ఎండ్
రాగుంది. మొదటి అంత దుచించకపోయినా

రాజురాజు రచన కొండిగాడి నమననించిన
ఎంకిలా అనందంగా సాగింది. అటువికాతి
శివరంలో ఇప్పటికీ జరుగుతున్న అక్రమా
లను సమాజంగా చిత్రించారు. నామటుకు
నాకే కథాంతమున కండ్లలో నీరు గిరున
తిరిగినది. "వికాలవృద్ధయాన్ని కలిగి
యందు" అనే పాతాన్ని నేర్చే ఇలాంటి

క్యా సన్లైట్ చాలా బట్టలను ఉతికింది -అట్లు చేసినట్టిది దాని అధిక నురగ

నాయనమ్మ మెచ్చుకొంటున్నది: ఎకే నెవక
రాం అమెరవంగం వాయనమ్మ నవలైట్ క్యాప్ ఎక్కి
ఉతికిన బట్టలను చూచి ఉదనవ్యక్త మెచ్చుకొంటున్నది.
వర్తన. చువ్వులు, కువ్వల్ల ఈ బట్టలన్నిటిని తెల్లగాను
కాంతిగాను, ఉరుకులను ఎక్కి కొద్ది నవలైట్ వాడును.
నవలైట్ మొక్క. వచ్చుర్తయిన మరగ వాలా బట్టలను
వాడకుండానే మిగో వాగుగా ఉరుకును. ఈ కుటుంబ
మందరి బట్టలను ఉరుకులను నవలైట్ వచ్చును వాడంది.

నవలైట్ నట్లు బట్టలను తెల్లగాను కాంతిగాను ఉరుకును

17-0-44

హిందూస్తాన్ టివీ బిరుదావారి శిల్పి

రచనలు ప్రచురించిన ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రికకు నా ధన్యవాదములు.

డి. పాపయ్య (అదవాని)

క వి తా కింకిణి

మీరు క్రొత్తగా ప్రవేశపెట్టిన “కవి తా కింకిణి” శీర్షిక మీ పత్రికకు ఒక మారక కోభను చేకూర్చుచున్నది. నిపురుగస్పృహ నిష్ఠువరే ఉన్న భావకవిత్వము మీ “కవి తా కింకిణి” ద్వారా బయటపడి ప్రకాశించుచు న్నున్నది. “కవి తా కింకిణి” ద్వారా ఎంతోమంది మరుగుపడి ఉన్న కాలకవులు, కవయిత్రులు పాతకలోకానికి, వాచ్యలోకానికి పరిచయ మవుతున్నారు. ఈ “కవి తా కింకిణి” యను శీర్షికను ప్రవేశపెట్టి మీ పత్రికలో కవిత్వానికి కావ్యత స్థానాన్ని కల్పించిన మీకు నా కృతజ్ఞతాభివందనములు. మీ పత్రిక చిరకాలము పాతకలోక అదరాభిమానములను దూరగొనుగాతయని వేంకటేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

జి. జి. మూర్తి (తిరుపతి)

పారిపోయిన శవం

నాకు ఒక్క సందేశము వచ్చింది. 20-7-60 నాటి వారపత్రికలో వి. వి. సత్యమూర్తిగారు వ్రాస్తున్న ‘పారిపోయిన శవం’ లో హంతకుడు పోలీసు ముఖంమీద బండలతో ఆనమాలు లేకుండా కొట్టి చంపి, ఆతని యూనిఫారమును (హంతకుడు) ధరించాడు. అప్పుడు ఆ యూనిఫారంమీద రక్తం మరకలు లేవా?

సి. మణి (హైదరాబాదు)

బెన్ - హర్

పత్రిక అంటే చిరాకుపడే మా నాన్నగారు ఈ వారం “బెన్ - హర్” ముఖ చిత్రం చూడగానే ఎంతో అభిమానంగా పుస్తకం తీసుకొని వేజీలు తిప్పతూ “బెన్ - హర్” కథ అంతా చదవడం మొదలుపెట్టి చాలా చాలా మెచ్చుకొన్నారు. ప్రతివారం చదువుతాను అని అంటున్నారు. మా నాన్నగార్ని ఈ వారం పత్రిక “బెన్ - హర్” సీరియల్ ఉన్న మూలాన వచ్చింది. ప్రచురించిన రచయితకు నా (మా) ధన్యవాదములు.

మిస్ బేగంబాబ్ (అమలాపురము)

8-8-60 లేదే ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో వేసిన ‘బెన్-హర్’ చిత్రము వ్యాసము చాలా బాగున్నది. వచ్చే సంచికలో ఇంకా ఎక్కువ ఈ చిత్రంలోని సన్నివేశాల ఫోటోలు పేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

సి. చిన్నారావు (సామర్లకోట)

నీ కోసం

“మూల్యశ్రీ”

మాచి - వలపించి - వలపులనల్లి ద్రెంచి,
దూరము నకేగి - మూరించి - దుర్భరంపు
విరహవిలయాగ్ని కీలల ప్రేల్చడేల?
ఎంత కోపము! కరుణ యావంత లేదె!

నీలి నీలాల నీలోచనాలయందు
కెంపు సొంపుల కోప రేఖలు రేగ
నిలువగలన బె? నీ మూల నిర్భయముగ
నిశ్చలంబుగ ప్రాణముల్ నిలచియుండ.

అమృత నివ్యోద మృదు మధు రార్ద్రహాసిత
ముగ్ధులీ తాధరమ్ములు ముడివడంగ
నించయున్ - తీక్షణ వీక్షణములను బరపు
నిన్న గని తాళగలన బె? నీరజాక్షి!

తప్పులున్నను మన్నించి, తరళనయన!
మంద మందస్మితి మధుమరందరాగ
శీల కటాక్షి వీక్ష్య శ్రీలతోడ
నన్ను తినికొని మోచెలీ! యెన్ని యేని
త్యాగములు చేయనుంటిని నీ గురించి.

క వి తా కింకిణి

★ బహుమతి పొందిన కవిత ★

నాడులు మూడయినా మూడుకోట్లమంది మనసులు ఒకటి కావడమే ముఖ్యం

1953 అక్టోబరు ఒకటవ తేదీన ఆంధ్ర రాష్ట్రముగా ఏర్పడి మాజీ కృష్ణానది ప్రాంతం 1వ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అనే పేరుతో రూపొందిన విశాఖాంధ్ర పటమును చూసే చేసికి వారికి ప్రాచీనచరిత్ర గలిన మూడు ప్రాంతాలు కనిపిస్తాయి. భూలముగా వానినే ఇప్పుడు మనము కోస్తానుపున్న సర్కారు జిల్లాలు, తాయలసీమ, తెలంగాణ అంటున్నాము. వరిపొలనకు సంబంధించినంతవరకు ఈ మూడు ప్రాంతాలు ఏకమైనా మనస్సుల కలయికకు ఇంకా కాలంతీసుకునేటటు కాస్త్రీ రాజకీయాలను, అందులోనూ ఇటీవల జరుగుతున్న సంఘటనలను చూస్తున్నవారికి అనిపిస్తున్నది.

భారతదేశము నకు ధాన్య గారాలలో జాకమైన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విస్తీర్ణము 106,041 చదరపు మైళ్ళు వుంది. జనాభా 81,260,188లు ఇందులో వురుగులు 15,742,912, స్త్రీలు 15,517,221 మంది వున్నారు. సగటు వర్ష పాతము 85.65 అంగుళాలు. 20 జిల్లాలు, 188 తహశీల్లు 1000 రెవిన్యూ మండలాలు, 298 పట్టణాలు 25,450 గ్రామాలు వున్నాయి. ఈ నెల 31 తేదీన మూడరాబాడ్, నీలింబ్రాబాడ్ సగరాల విలీనముతో రాజధాని నగరము మూడరాబాడ్ బాబాపు 15 లక్షల జనాభాతో దేశంలోని మహానగరాలలో అయిదవది అయింది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో వ్యవసాయానికి అనుకూలమైనవాతనగరం, నెల ఉన్నది. రెండుడు మాసములు గోవావరి, కృష్ణ ప్రవహిస్తు. నీటి పారుదల సౌకర్యాలు అపర్యామముగా వున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునాడు వ్యవసాయం అభివృద్ధి గానుచిన్న, మధ్యరకము, పెద్ద ప్రాజెక్టులు అనేకమును నిర్మిస్తున్నారు. కొత్త వానిగుర్చి అలోచిస్తున్నారు. వివిధపైర్ల క్రింద 29,381,000 యకరాల భూమి వుంది. 42,42,655 కాళ్ళువున్నాయి. 1953-54 లో ఇరిగేషన్ క్రింద 68 లక్షల యకరాలు వున్నాయి. 81 లక్షల రీ నేలటన్నుల ఆహార ధాన్యాలు వుత్పత్తి అయ్యాయి.

91 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయ్యే విహారి ప్రయోజనకారి అయిన నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చురుకుగా సాగు

తోంది. సంవత్సరానికి 14 కోట్లు ఖర్చు పెట్టే కాచాకుగల యంత్రాంగం ఏర్పడి వని జరుగుతోంది. 1955 లో ఈ ప్రాజెక్టుకు ప్రారంభోత్సవం జరుపుతూ ప్రధాన మంత్రి నెహ్రూ దీనిని 'సవభారత్ లో నవీన దేవాలయం' అని అన్నారు. గత అక్టోబరులో మరల ఈ ప్రాజెక్టును దర్శించినప్పుడు "ఇది మీరు చరిగించినదీపం" అని ఒక వృద్ధ కార్మికుడు అనగా ప్రధాన మంత్రి దానిని అపూర్వమైన కితాబ్ గా భావించి ఇలాంటి దీపాలు అక్కడక్కడ చరిగించగలిగితే తన జీవితము ధన్యమైనట్లు భావిస్తానని అన్నారు.

మరో రెండు ప్రాజెక్టులు కొంపేరు, తుంగభద్ర దిగువకాలన నిర్మాణము, కృష్ణా నరాజ్ నిర్మాణం పూర్తి అయ్యాయి. 18 కోట్లు ఖర్చు అయ్యే తుంగభద్ర ఎగువకాలన నిర్మాణం పని ప్రారంభ

జె. వి. శర్మ

మొంది. గోవావరినదిమీద బోవంపాడుదగ్గర 15 కోట్లతో నిర్మించదలచిన ప్రాజెక్టును గుర్చి నదరాస్త్రు పూర్తి అయింది. కాని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారే అధ్యంతరం, ప్రణాళికాసంఘంవారి సందేశాలవలన వని ప్రారంభంలో కొంత ఆలస్యం అవుతోంది. రాష్ట్రపతికే వర్చుకాని మంత్రి ద్వితీయ ప్రణాళికలోనే ఈ ప్రాజెక్టు వనిని ప్రారంభించాలని కామక్షయ కృషి చేస్తున్నారు. ఎగువసీతరు, ప్రాజెక్టు విషయంలో ఒరిస్సాతో ఒప్పందం కుదిరింది. వంకధార ప్రాజెక్టును గొట్టదగ్గర నిర్మించటానికి ఒరిస్సా, ఆంధ్రప్రభుత్వాల మధ్య ఒప్పందం కుదిరినట్లు ఆగస్టు రిక తేదీన లోక సభలో కేంద్ర ఇరిగేషన్ ఉపమంత్రి ప్రకటించారు. దీనితో ఈ అడ్డంకుదా తీరిపోయింది.

ఖనిజసంపదకు లోపం లేకపోయినా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అనేక కారణాలవలన వ్యవసాయరాష్ట్రంగానే వుండిపోయింది. పరిశ్రమలు ఏమీ అభివృద్ధికాలేదు. స్వరాష్ట్రం లేకపోవటం కేంద్రమునుండి తగినంత సహకారం లభించకపోవటం కొంతవరకు ఇందుకు కారణం అయి వుండవచ్చు.

వ్యవసాయము పరిశ్రమల

అభివృద్ధికి అత్యవసరమైన విద్యుత్ వుత్పత్తి విషయంలో మాత్రా అత్యధి ఏమీ జరగటం లేదు. రాష్ట్రంలో ద్వితీయ ప్రణాళిక ప్రారంభంలో విద్యుత్ తలకు వినియోగం 7 యూనిట్లు వుంది. ఇప్పుడది 12 యూనిట్లు అయింది. ద్వితీయ ప్రణాళికాంతమునకు 15 యూనిట్లు అవుతుంది. గ్రామా అకు విద్యుత్ సరఫరా 700 నుండి 1769 అయింది. ఒరిస్సాతో వప్పందం కుదిరినందున 1,20,000 కిలోవాట్ల విద్యుత్ వుత్పాదన 4 కింతమైన ఎగువసీతరు జల విద్యుత్ పథక నిర్మాణమునకు ఆటంకం తీరిపోయింది. 2,28,000 కిలోవాట్ల విద్యుత్ ను వుత్పత్తిచేసే శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు దర్మాపు పూర్తి అయింది. తృతీయ ప్రణాళిక క్రింద ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం వచ్చే వేసవిలో ప్రారంభమవుతుందని మంత్రులు చెపుతున్నారు. నిరుదీనుండి విద్యుత్ మండులి ఏర్పడి రాష్ట్రమునంతట ఒకే గ్రీడ్ క్రిందకు తీసుకొని వచ్చేవని జరుగుతోంది.

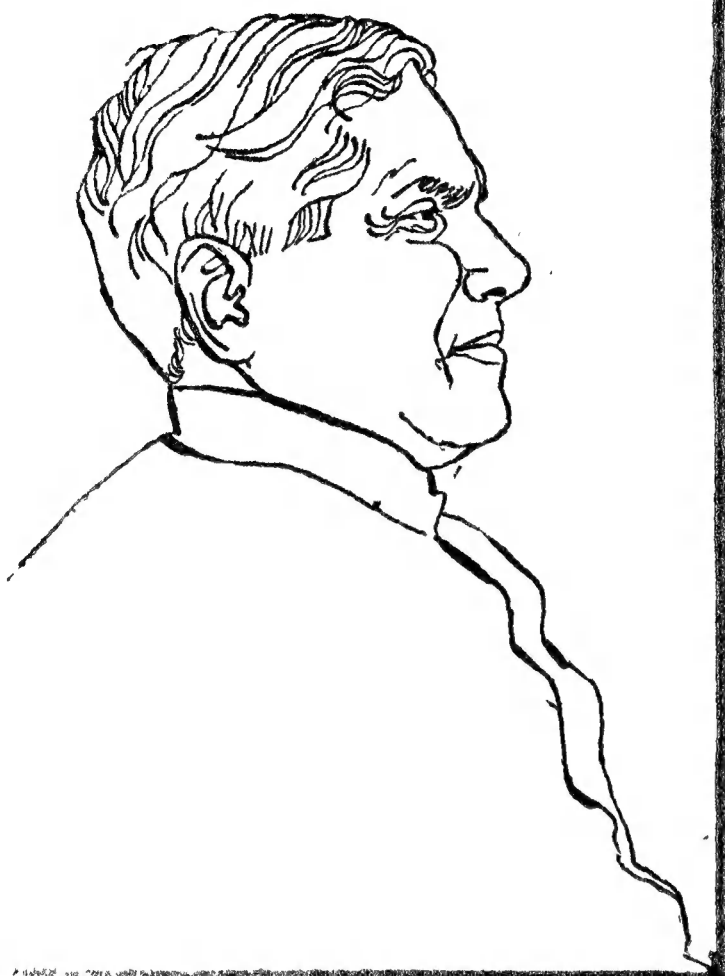
ఆంధ్రరాష్ట్రము ఏర్పడిన తరువాత దృష్టి పరిశ్రమలపై వుకు మరీ కొంత కృషి జరుగుతూవుంది. సింగరేణి కాలరీలలో బాగు వుత్పత్తి 1958 నుండి నేటికి 17.48 లక్షల టన్నులనుండి 28 లక్షల టన్నులు జాటి త్వరలోనే 80 లక్షల టన్నులు కావాలన్నది. రాజమండ్రి కౌగితముమిలు, గూడూరు సింగరేణి ఫాక్టరీల అభివృద్ధి జరుగుతున్నది. ఆరు పారిశ్రామికనగరాల నిర్మాణం చురుకుగా సాగుతోంది. ఖద్దరు గ్రామీణ పరిశ్రమల అభివృద్ధికి హోదాను ఏర్పాటుచేశారు. కొత్తగూడెంలో ఎరువుల ఫాక్టరీకి ఏర్పాటు జరుగుతున్నాయి. చేనేత అభివృద్ధికి ద్వితీయ ప్రణాళికలో 8 కోట్లు ఖర్చు అయినాయి. తృతీయ ప్రణాళికా కాలంలో 12 కోట్లు ఖర్చుకొగల ఒక పథకాన్ని తయారుచేశారు.

రవాణా సౌకర్యాల విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2902 మైళ్ళ రైలుమార్గము, 1409 మైళ్ళ జాతీయ రహదారు, 2072 మైళ్ళ రాష్ట్ర రహదారు, 2527 మైళ్ళ మేజరు జిల్లారోడ్లు, 8458 మైళ్ళ ఇతిర రహదారు వున్నాయి. భద్రాచలం దగ్గర గోవావరిమీద 67 లక్షల ఖర్చుతో వంతెన నిర్మాణం జరు

(69 వ సీత చూడండి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ వార్త

తెలుగు వెలుగులు 47

అరవయ్య సంవత్సరం తొనుకునున్నా, తల పెండి కొండలాగా మెరిసిపోతున్నా వదనాదు సంవత్సరాల కాలకుమారుడుగా కాకపోయినా ఇరవై అయిదేళ్ళ యువకుడి నేభావం కలుగజేస్తాడు. అందుకు తగినట్లు మనిషి ముస్తాబు అవుతాడు.

క్రి మొసరికంటే తిరుమలరావు అనడం కొంటే తిరుమలరాయుడు అనో, తిరుమల ప్రభువు అనో పేరు పెట్టితే మనిషికి తగిన ట్టుగా ఉండేది. ఆయనకు రావు లక్షణాల కొంటే రాయుడు లక్షణాలే జాస్తే.

క్రి తిరుమలరావు వీధో గ్రహపాటున గాంధీ మాయలో పడ్డాడుగాని లేకపోతే ఓ ఛోటా పాదుషాలాగా అనవరతము చిన్న దర్బారు నడుపుతూ ఉండేవాడు. ఇప్పుడైనా

కదిలితే కండిపోతాడున్నట్లు నడుస్తాడు ఆయన.

మనిషిని చూస్తే కనుసరించుకుని క్రి తిరుమలరావు ప్రభువు గాంధీ ఉద్యమం నాటివాడు. కాలేజీవిద్య అభ్యసించు దేశంకోసం చదువు వదిలివేసినాడు. నూత్నబుద్ధితో పాటు చిన్న వృత్తినుండి ఆర్థికస్వాసం కూడా కాగా ఉన్నది. రెండవది రవంత ఎక్కువ కూడా ఏమో?

కాకినాడ కాంగ్రెసు అవ్వతే స్వదేశీ వస్తుప్రదర్శనకు కార్యదర్శిగా వ్యవహరించాడు ఆయన. తెలివితేటలుమాచి మహర్షి సాంబమూర్తి, డాక్టర్ పట్టాభిగారలు దగ్గరకుతీశారు. అందులో ముఖ్యంగా సాంబమూర్తిగారు చంక పెట్టించుకున్నారు. ఆయన

వని గారానికి భ్యుదయిపోతూ ఆ సేవాను అందుకోనే సహచరులవద్ద కాస్త గారావాన్ని ఒలికిస్తాడు.

క్రి తిరుమలరావు తరంవారిలో ఎవరూ ఆయన అలంకరించినన్ని వదపులు అలంకరించలేదు. 1952 నుండి '57 వరకు తప్ప 1986 నుండి నేటివరకు ఆయన కేంద్ర కానన సభ్యుడుగాను, పార్లమెంటు సభ్యుడుగాను ఉంటున్నాడు. కేంద్రంలో ప్రత్యక్షమంగా ఉంచుకుంటే ఆయన ఆంధ్రుడు. వింధ్యప్రదేశ్ కు ఉప (లెఫ్టినెంట్) గవర్నరు అయినాడు. రెండు వదపులను చూచాలో నిర్వహించాడు. విక్రరాజ్య సమితికి ప్రతినిధిగా వెళ్ళాడు. పార్లమెంటులో డెలిగేషన్ తో విదేశాలు పర్యటించాడు. ఒకదాని తప్ప ఇన్ని సంవత్సరాలూ తీయకుండా అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుడుగా ఉన్నాడు.

క్రి తిరుమలరావుకు ఇంతకాలమూ ఢిల్లీ వెళ్లే చూపు. అది ఇంతవరకు రాష్ట్ర రాజకీయాలపై మళ్ళీలేదు. వానికి ఆయన మనఃప్రవృత్తి కొంత కారణం కావచ్చు. కాని పేరు కారణంకూడా లేకపోలేదు. డూయ్యగోదావరిజిల్లాలో కళా సంకటరావు, వళ్ళంరాజు (అదివరకటిదా కాసాంబమూర్తిగారూ) ఉండగా తనకుకూడా సానం ఎక్కడ ఉంటుందని ఢిల్లీకి వాకి తీశాడు.

క్రి సంకటరావు అస్తమించాడు కాబట్టి '82 ఎన్నికలలో రాష్ట్ర కానన సభలో ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నిస్తారేమో అయితే రాష్ట్ర రాజకీయాల అవ్వటికే ఎలా మారుతాయో తెలియదు. ఆయన ప్రవృత్తి కూడా ఆయనకు అడు రావచ్చు. ఏదీ మారానవలసి సాధించుకోలేదు. బద్ధ ప్రభువు. యోగి అయినా భోగి కూడాను. ఒకరి భుజాల మీద కూర్చుని అందలం ఎక్కువ నంటాడు. తనకు కాన నిచ్చిన ఎక్కడు. కాకపోతే తిరుమల నుండి తిరువణ్ణామలైకు, అక్కడనుండి ఢిల్లీ యాత్ర చేస్తూ ప్రదక్షిణ నడుస్తూరాలు చేస్తూ ఉంటాడు.

క్రి తిరుమల రావు మంచి వాదనా వటిము కలవాడు. తెలుగులోని ఇంగ్లీషు లోనూ వాగా మట్లాడ గలడు. మంచి ప్రతి సమాధాన కి కలవాడు. సరవా పురుషుడు. కబుర తో ఎంత సేపైనా కాలక్షేపం చేయ గలడు. అయితే అపుడపుడు తగవు కొని తెచ్చుకుంటాడు.

పెట్టు పోరలు మహా ఇష్టమైన మృష్టాన్న ప్రయుడు. ఆయన అతిధి సత్కారాలు వైష్ణవ దేవాలయంలో ప్రసాదాలు; మధ్యల ఇంటి భోజనాలు.

బావా-మరదళ్లు

బుస్సు కదిలింది...

ఒకరిమీద మరొకరు గూర్చు బండిలోని పామాన వరుసు మునుపొద్దుల క్రిందికి పోయారు. కానీ నలుగురున్నా - వేళు విరుగుతున్నా - సలాఖాతం కారణంగా తనను కాగలించు వున్నట్లు నిలుచున్న ఆ అమ్మాయిని తేరిపార చూచిన అబ్బాయి, చామనచాయలో నిగ నిగలాడుతోన్న ఆమె కా చామంతి రంగు చీర "వలే నూటయిందని" తనకు తాను చెప్పుకున్నాడు.

ఏ తుణులో తనను గుండెలకు హతుకుం టాడో నన్నంత సామీప్యంలో నిలుచున్న ఆ అబ్బాయిని అరకంట చూసిన అమ్మాయి, కళాకారునిలా కనిపిస్తోన్న అతనికా ఖదరు నిల్క లాల్చి "బ్రహ్మాండంగా" ఉందని మనస్సుతో చెప్పుకుంది.

అంతలోనే కండక్టరునున్నట్లు క్లుప్త "పీజ్ పీజ్" మంటూ బస్సు పెట్రోగంలోని రోడ్ రౌకెట్లు సహాయంతో గాలిలో తేలిపోతూ మానవ ఉల్కల్ని తప్పించుకుని, బస్సుచివరి రోడ్ పీ కుచారంలోకి చేరతో సాగింది.

కండక్టరు నున్నట్లు తమకు సమాచారంగా సాగుతూ ఉన్నప్పుడు తప్పనిసరి వందుల ఆ అబ్బాయి అమ్మాయి లిరువురూ ఇంకా ప్రదగిరగా జరిగి ఆకాస్మికపటికొరకు విధిగా ఒకరినొకరు కాగలించుకోక తప్పలేదు.

గాలి హోరున వీలింది.

ఉన్నట్టుండి గాలి తాకిడి ఆ అమ్మాయి నమిల కొంగు రివుస లేచి అబ్బాయి ముహూర్తి కన్నేసింది.

అబ్బాయి నఖిఖాగ్రం పొంగిపోయాడు! "...సా...రీ..."

అంగంలో తుమాపణ చెప్పుకుంది అమ్మాయి.

"నో. మెనన్..."

అంగంలోనే తుమించాడు అబ్బాయి.

అమ్మాయి తన పమిటకొంగుతో పాటు అబ్బాయి హృదయాన్ని కూడా లాక్కుని తనివెదిరాగుండెలకు హతుకుంది.

అమ్మాయి నదివోలే ఉప్పొంగిపోయింది! తలెత్తి అబ్బాయికేసి దృష్టి సారించింది. కళ్ళు నలుముకుంటున్నాడు అబ్బాయి. "కంట్రో గుచ్చుకోలేదు గదా?" కన్నుదల ప్రశ్నించింది అమ్మాయి అనునయంగా.

"కంట్రో గాదు ... హృదయంలో గుచ్చు

కుండన్నట్లు ... తీయని కాథ వటించాడు అబ్బాయి, అవ్యక్తంగా.

మెలో మంగళనూత్రంలాంటి వడి కనిపించుకుంటున్న ఆమెకు పెళ్ళి కాలేదనుకున్నాడా అబ్బాయి.

వేలి ఉంగరం, వేలి వాచీ యిత్యాదు లేచి లేచుకుంటున్న అతను అనివాహితుడేనని తేలుకుంటా అమ్మాయి.

యూనివర్సిటీ వచ్చింది. బస్సు ఆగింది.

అబ్బాయి దిగాడు. అమ్మాయి దిగింది.

ఛాంసుదూరంలోవున్న ఆర్ట్స్ కళాశాల సింహద్వారం వచ్చింది.

సింహద్వారంలో చూపుట కలుగుతున్నా - చిరుగవులు వలకరించుకొన్నా. చామనచాయలో నిగనిగలాడుతోన్న ఆమె కా చామంతిరంగుచీర "వలే నూటయిందని" మరొక్కమారు తనకుతాను చెప్పుకుని మేడమోది పెట్రోగంలో తమతరగతుల జరిగే వోటికి చేరుకున్నాడా అబ్బాయి.

కంచర్ల శ్రీ

కళాకారునిలా కనిపిస్తోన్న అతని ఖదరు నిల్కలాల్చి "బ్రహ్మాండంగా వుందని" మరొక్కపర్యాయం మనస్సుతో చెప్పుకుని ఆమూల సౌధంబులోని లేడిప్ రూంలో జారుకుంటా అమ్మాయి.

ఇంటర్వల్ మ్రోగింది...

రీడింగురూం నిండింది.

అబ్బాయివచ్చి తెలుగు సెక్సు వద్ద ఒకటర్చి తన ఆక్రమించుకుంటేగాక, ప్రక్కకుర్చిలో తన పైటించి "ప్రతికా"పం కళ్ళతో గాలించాడు. అది ఎదురుగా మాచున్న ఓ ప్రబుద్ధుని చేతిలో కనిపించింది. అప్పటికే విధిలేక చేతికొందిన ప్రతికేదో తీసి కుని పుటలుమాత్రం గబగబా తిరగేయ సాగాడు.

ఇంతలో ఆ అమ్మాయి వచ్చింది.

తెలుగు సెక్సు నువదకు విచ్చేసింది.

నలువేపులా పరికాయించి చూచిన ఆ అమ్మాయికి ఒకే ఒక కుర్చీ భారీగా కనిపించింది. కాని దాన్లో ప్రక్కకుర్చిలోని అబ్బాయి తాలూకు పైలు నిద్రోతోంది గభిరంగా!

ఆ అమ్మాయి తిన్నగా పైలు నిద్రోతోన్న ఆ కుర్చీ సమావించి, కట్టుచిట్టింది

మధులో చిరుకోపం మురిసింది గొంతులో నీళ్ళారభావం తొణికిపడేస్తూ "మిక్చర్" అంది ముక్కసరిగా - ప్రక్కకుర్చిలో మాచున్న ఆ మిక్చర్ ఎవరయిందీ గమనించకుండా.

ఎదురుగా మాచున్న ప్రబుద్ధుడెప్పుడు "ప్రతిక"ను బలమీద గిరవాటేస్తాడోనని పొందిమాచున్న ఆ మిక్చర్ "సారీ!" అంటూ ప్రక్కకుర్చిలో నిద్రోతోన్న తనపైలందు కుని కుర్చీ భారీ చేశాడు - తన్ను వలకరించింది ఎవరయిందీ చూడకుండా.

అబ్బాయి పైలందుకోగానే అమ్మాయి కాయంచలా ఆసనం అలంకరించింది.

"మలయానిలం వీచింది..."

చామంతిరంగుచీర వలించింది.

ఖదరు నిల్కలాల్చి కదలాడింది.

"అరే! - ఆ అమ్మాయే?" అనుకున్నాడు అబ్బాయి.

"ఒహో! - ఆ అబ్బాయే?" అనుకుంది అమ్మాయి.

ఈలోగా ఎదురుగా మాచున్న ప్రబుద్ధుడు "ప్రతిక"ను బలమీద గిరవాటేసి తన దారిని తక్కుచోయాడు.

ప్రతికను అబ్బాయి అందుకున్నాడు.

అదేక్షణంలో అమ్మాయి అందుకుంది.

ఓ అరక్షణం ఇరువురూ సమబలతో

జాన్ని తమవేపు లాక్కుని, మరో అరక్షణంలో ఒకేపర్యాయం బలమీద వదిలేసి, యింకో అరక్షణం పరస్పరం చిరుకోపంగానూ, చిరు సంతోషంగానూ చూపులు మార్చుకున్నారు.

ఎవరో ఓ అమ్మాయి యికిలించింది.

మరో అబ్బాయి సకిలించాడు.

"ప్రతికను మీరు తీసికోండి!..." నాస్తిక త్యాగాన్ని ఒకకోశాడా అబ్బాయి.

"నో-నో- మీరు వదులుకోండి!..."

మూమూటాన్ని చిలకరించిందా అమ్మాయి.

బలమీదున్న ప్రతికనుతీసి అబ్బాయి కందించింది. బస్సులో తనూవున్నప్పుడు పమిటకొంగుతో పాటు హృదయాన్ని లాక్కున్నందుకు ప్రతీకారంగా అందిస్తోన్న ప్రతికతోపాటు ఆ అమ్మాయి ఆత్మనూ లాక్కున్నాడు అబ్బాయి.

తన ఆత్మను ఆ అబ్బాయికి అంకితంచేసి ఎటో నిష్క్రమించిందా అమ్మాయి. ఆ అమ్మాయి కనిపించేంతవరకూ చూపులూపులతో బంటాడి ఆ తర్వాత నిశ్చయించాడా అబ్బాయి.

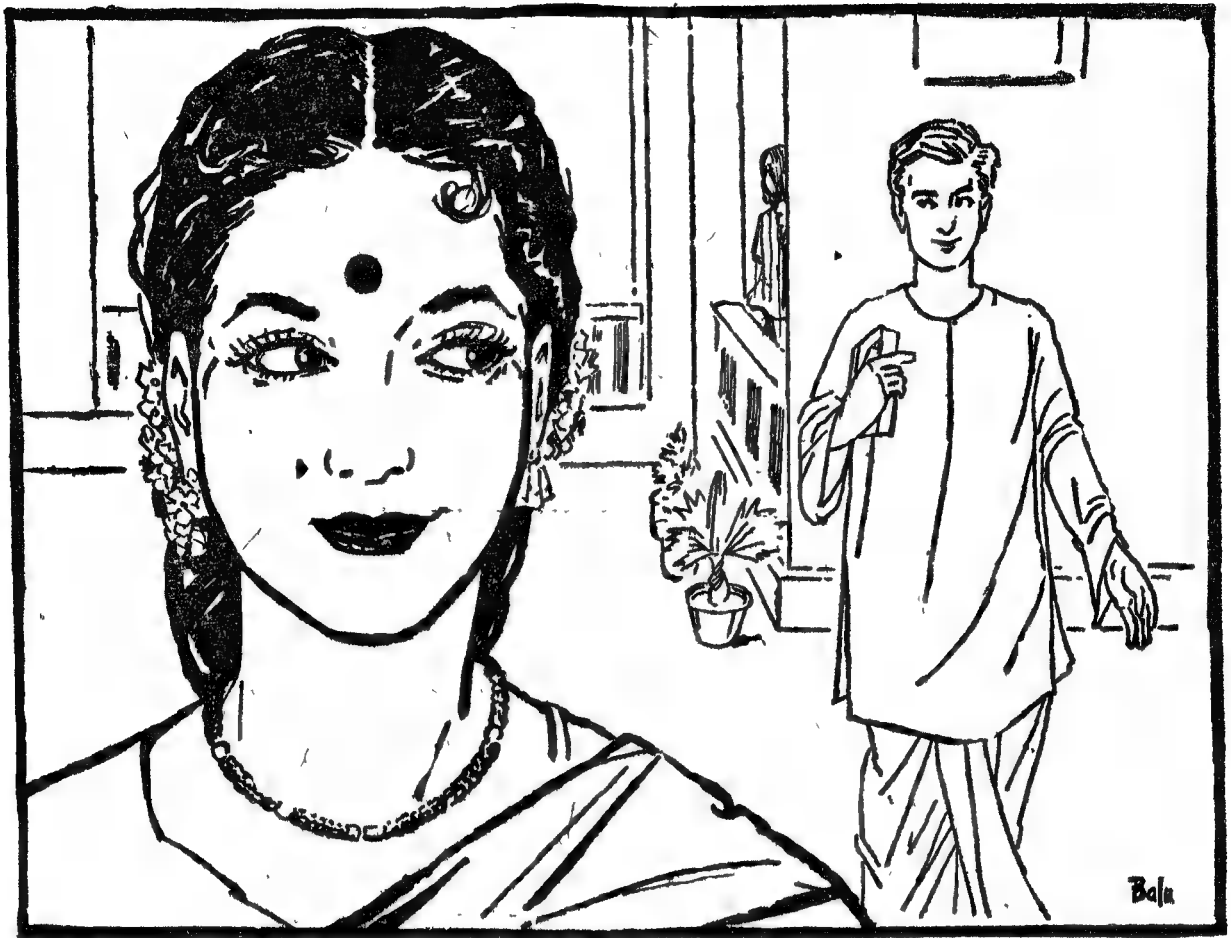
నాలుగింది...

ఎలక్ట్రిక్ టెల్లు మ్రోగింది.

తెలుగు లెక్చరర్ ఆరిండియా రేడియోలా వాగుతుండగానే అబ్బాయి తనముందు తెరచి వుంచిన లావాటి గ్రంథరాజాన్ని "శక్తి" మని మూసేశాడు.

అబ్బ-ఈయనకా వాగుతున్నావేం?

ఆ అమ్మాయి వెలిపోతుండేదా—!
అబ్బాయి మనో సంద్రంలో ఆలోచనా
తరంగాలు. ఆవేదనా తురంగాలు.....

ఇండాక ఎలక బ్రేకలేలు మోగినప్పుడు
అరగంటనగా క్రింద అబ్బాయికోసం చకో
రంలా ఎదురుతెప్పులు కాస్తోన్న అమ్మాయి
నరసరాలలో ఎలక బ్రేకితో ప్రవహించిన
టయింది!

మామ్యయ్య...గంటైందిబాబు!
దిగుతాడులే ననాబు...!

అమ్మాయి భావోద్వేగంలో కలపు
పూవులు-తలపు తావులు.....

గంటైందిమరి ఆ అమ్మాయి వెలిపోక
ముందే తా వెలి పట్టుకోవాలనుకున్నాడు
అబ్బాయి. పట్టుకుని ప్రణయభిక్ష పెటమని
ప్రార్థిదామనుకున్నాడు. అనుకుని బల్బంతా
కట్టచేసుకుని కిటికీలోంచి క్రిందకు
చూశాడు; అమ్మాయిగాని కనిపిస్తుం
డేదా నని.

గంటైంది గనుక ఆ అబ్బాయి ఇక ఎటూ
దిగుతాడు తెప్పెనుకుంది అమ్మాయి. గక్కలు
గట్టుకుని మరీ తన ముందువాలాడనుకుంది.
కాలి తన త్వరగా రా(లే)నందుకు తుమాపణ
చెప్పకుంటాడనుకుంది. అనుకుని కట్టు యింత

రింతలు చేసుకుని తంకెలకేసి చూసింది; ఆ
అబ్బాయిగాని దిగుతున్నా జేదా నని.

ఇరవయ్యయిదు సెకనులు గలించి...
విశా ఆ అబ్బాయి ఆహూతే లేడు.
అమ్మాయి ఆగ్రహాచేతురాలైంది.
'కూరా!' అనుకుంది.

తనకోసం ముందుగాక పోయినా, కనీసం
గంటైన తదుపరయినా రానందుకు అబ్బాయి
మీద ఆగ్రహం అరచి పాళ్లు, తార్వయిరచై
పాళ్లు, విసుగు వింకెలిపాళ్లు జనించిన్న. కనీ
కొద్దీ పళ్లు పటపట లాడినూ 'మగాళంతా
యింతే స్నా' అనుకుంది. అదను కనిపెట్టి
అగ్ని మీద ఆజ్యంపోసినట్టు మనస్సునే గ్రామ
భోనుమీద ఆరాటమనే రికార్డు "రాజేచెలి-
నమ్మరాజే చెలి - మగవారి నిలా నమ్మరాజే
చెలి!" పాట వినిపించింది.

గంటై యిరవయ్యయిదు సెకనులు గడి
చినా తనధోరణి మానుకోని లెక్కరకు మీద
అబ్బాయి! మం...డు కొచ్చింది. ఏ మ
యిలే అయిందని ఉపన్యాస మధ్యంలోనే
చెప్పకుండా చెయ్యాకుండా గబుక్కున
లేచిపోదామని లోలోప దృఢంగా నిశ్చ
యించుకున్నాడు. కాని తీరా త్వర్యంచేసి
లేవబోయే సరికి, "సమాజం - సభ్యత -
సంస్కృతి - సంప్రదాయం" యిత్యాది

సకారాది పదాలన్నీ గుడ్డెరకేసి = x క
చివ్ గా మారోవోయ్!" అంటూ x డ్లిం
చిన్న!

ప్రణయభుట్టం వచ్చిందంటే చాలు!
శృంగారరసాన్ని గూర్చి కంకళోక్షగా గంటల
తరచు ఉపన్యసిస్తారు మరీ వళ్లు మర్చిపోయి;
తెలుగు లెక్కరరందరికీ యి వో తె గు లు—
కర్తవ్యతా విమోఘడయిన అబ్బాయి
కొద్దీ లెక్కరకు వినిపించేంత పెద్దగా గొణి
గాడు.

లెక్కరకు కరుణించాడు...

అబ్బాయి మనస్సుతోపాటు కరీర మూ
ఎగిరి గంటేసి బాల్కనీలో నాలి, కస్తవతో
నలెసల పరకాయించి చూచి, క్రిందనుంచి
బోయే అంత మంది సీతాకోక చిలుకలోంచి
ఆ చావుంతి రంగు చీర అమ్మాయిని యిట్టే
పోల్చుకోగలిగింది.

అబ్బాయి రాలేదన్న ఆకలిలో విద్యు
లతలా ముందుకు దూసుకుపోయిన అమ్మ
యికి, పెన బాల్కనీలో ఖదరు సిల్కు
లాల్చీ కనిపించటంతో కాళ్ళకు 'నడక'
లేకు, వడటయింది. ఆరాటంతో అట్టుడికి
పోయిన ఆత్మ అంతలోనే 'బస్' యి
పోయింది.

తంకెలు దిగివస్తే వరకూ అయ్యే అల

శాస్త్రాన్ని భరించలేని మనస్సు అక్కడినుండి అపొటున క్రింద నిలుచున్న ఆ అమ్మాయి పాత పద్మాలమీద దూకమంది. శరీరాని కయితే చూకాలనే వుండి గానీ, చూచూ చూచూ అంత ఎత్తు మీంచి ఎలా దూకడమో అని యర్పించివు నుండేపొందింది. అట్టే అలసాస్త్రాన్ని భరించలేని మనస్సు “యిక

బావా-మరదళ్లు

ని యిష్టమంటూ శరీరంతో చెప్పి, తను ఇట్టే క్రిందకు దూకనే దూకింది. గత్యంతరం లేక శరీరం శరవేగంగా తం తెలకేనే పరుగు లంకించు

కిబ్బా ఎంత స్వచ్ఛమైన తెల్లదనం మీ వస్త్రాలు ఇంతతెల్లగా వుండేందుకు మీరేమి చేస్తారు.

నేను వస్త్రాలను పుల్కిగా ఉడుకుతాను. కేవలం నీళ్లు నీళ్లు మాత్రమే ఉపయోగించి సరిపెట్టను. ఆతర్వాత నీలమందు కరిగిన నీళ్లలో వాటిని ఉడుముతాను. అందుచేతనే కట్టు జీగేలు మనీ డిం చే తెల్లదనం వస్తుంది.

అయితే నేను కూడా నీలమందు వాడుతున్నాను.

వచ్చేసిన నీలమందు అయినా సరిపోతుంది ను కుంటున్నావా? రాబిన్ నీలమందు మాత్రమే వాడండి. వస్త్రాలకు సమంగా తెలుపుదనం చేశారే గానీ అది ఒక్కటే.

అబ్బో ఇదా! రాబిన్ నీలమందు చాలా శ్రేష్టమైనదే. మాట నావేల్లుగుడ్డలన్నీ మరింత తెల్లగాను ప్రకృతిసిద్ధమైన తెలుపుదనం తో కళ్ళకు జీగేలు గొలుపు తున్నాయి.

రాబిన్ నీలమందు
ప్రకృతిసిద్ధమైన తెలుపుదనాన్ని చేకూర్చే పదార్థాలను

• రాబిన్ అల్ట్రామెరిన్ నీలమందుకు అమాత ప్రదారంతో గుల రేయి అక్షరాలతో (పట్టు) డిస్కం (అక్షరాలతో) గుల రేయి

కుంది. ఇందాకట్టుంచీ ఆ అబ్బాయి కోసం కాచుకూర్చున్నట్టు అతనికి తెలిసిపోతే, తన లోభ వయిపో దూకే—అందుకని అబ్బాయి కనిపించి నవ్వుటినుంచీ నడువము పోపొమ్మని సత్యాగ్రహం చేస్తూ వున్న కాలే గడ్డం పట్టుకు బ్రతిమిలాడుకుని ముందుకు గమించింది అమ్మాయి.

అబ్బాయి అమ్మాయిని వెంటాడాడు... హిమాలయ శిఖరాగ్రం నుంచి ప్రళయ కాల రుద్రునివలె మహా ప్రళయంగా దూకు తోన్న జలరాశిలా కేవలం తం తెలమించి మనోవేగంతో దూసుకువస్తోన్న అబ్బాయి, శివ జటాకాటంలో నేడదీరే రాయంచవోలే మండమందంగా మెదానాలో సాగే గంగా భవానిలా వరాండాలో నేడయాడుతోన్న అమ్మాయిని సింహద్వారం చేరుకునేలోగా అందుకోగలిగాడు.

అమ్మాయి ఒక్కసారి అభిసారి కై పోయింది. కాని అభిమానం అపర సత్య భామై లేచింది.

గంటే తదుపరి యిరవయ్యయిదు గుక నుల తనను విరహానలంలో అట్టుడికిపోయేట్టు చేసినందుకు ప్రతీకారంగా కన్యమల నిలులో అలకల అమ్మల సంతించి తనను గాయపరచబోయిన అమ్మాయిని, జరిగిన ఆల సాస్త్రానికి శుమించాల్సిందన్నట్టు అధరాంజలి లోని హాస పుష్ప సమర్పణతో సమాధాన పరచాడు అబ్బాయి.

అబ్బాయి ఆనందం గట్టు తెంచుకుంది. అమ్మాయి ఆననం చిట్టు వంచుకుంది.

మదిలో మెదిలే భావాలకు భావారూప మిచ్చి, ఆ మెపట్ల తనకు కలిగిన అపార ప్రేమానుభూతులను వ్యక్తం చేయాలను కున్నాడు అబ్బాయి. ఎడలో కదిలే తుహలకు సాహితీరూపమిచ్చి ఆయనపట్ల తనకు కలిగిన అవ్యాజానురాగాలను గానం చేయాలనుకుంది అమ్మాయి.

కాని—కలపు తలపులు కేపుతోన్న “తీయని బాధ” పచ్చి నెలకొన్న యిరువురి గొంతులకు అడుపడింది.

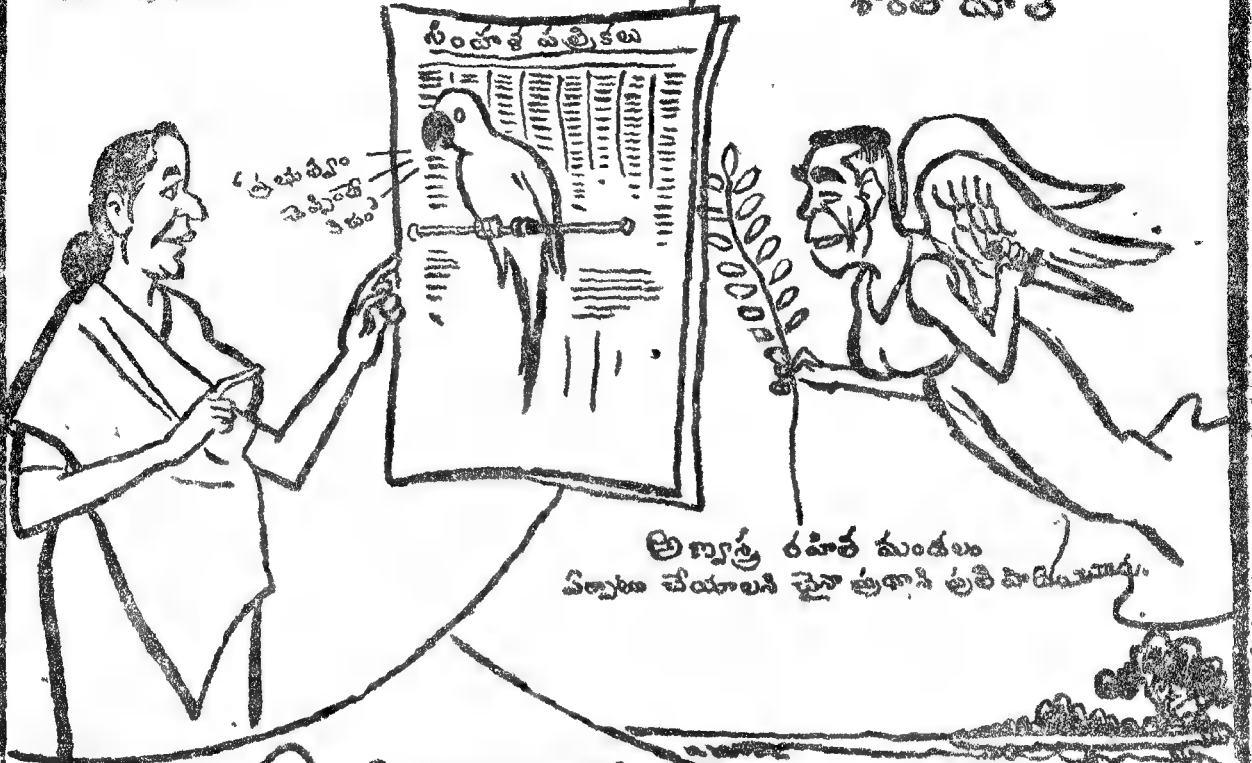
ఆ అశంఖోత్పాహంలో అబ్బాయి కాళ్ళకు డెక్కలు, అమ్మాయి శోళ్ళకు రెక్కలు మురిచాయి. అరగెను నయితే గడవకుండానే భ్రాంతుదూరంలో వున్న బమ్మ పూవును యిరువురూ చేరుకోవటం—సమయానికి బమ్మరావటం చిత్తకాలంలో జరిగిపోయింది.

బమ్మ ముందుకు సాగింది..... ఆ యూనివర్సిటీ విద్యార్థిని విద్యార్థి రిడవురూ వికాససాసీనులయ్యారా బమ్మలలో. తనద్రక్కనే చూచుని, తనకేసి తడేగా చూచున్న ఆ అబ్బాయిని కానింతకు ముందేక్కడో చూసినట్టు మృగము (68-వ పేజీచూడండి)

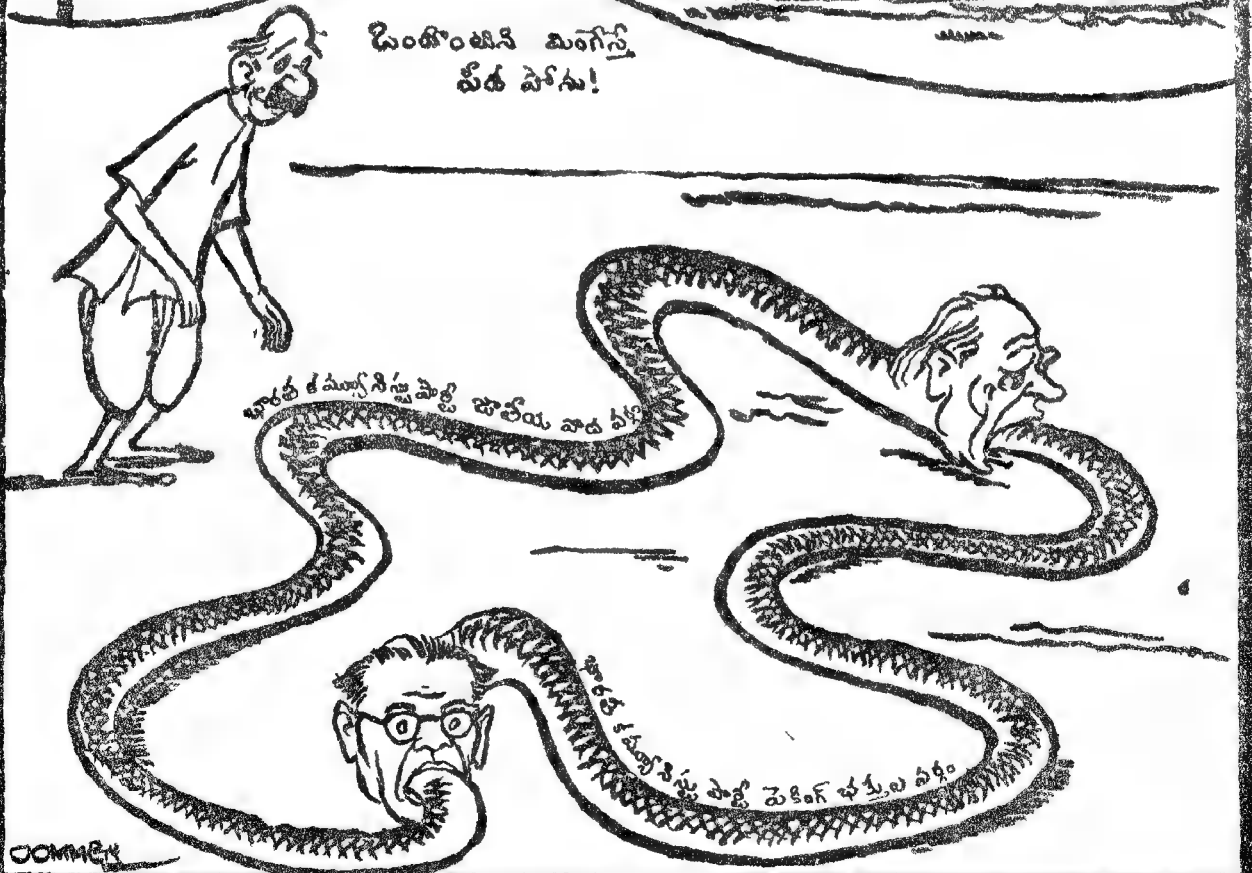

పత్రికలు స్వేచ్ఛనవదుచుకోవాలని
సింహుల ప్రభుత్వం సంకల్పించింది....

శాంతి దూత

ప్రభుత్వ రహిత మండలం
ఏర్పాటు చేయాలని ప్రజా ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది.

COMMECH

జరిగిన కథ

క్రిస్తు ఉద్భవించిన తరువాత రెండు దశాబ్దాలకు... శోమన్ సామ్రాజ్యంలో చేరిన కైయానలెవలో అంతోనియా దుర్గం దైవ్యాధిపతి పదవి స్వీకరించాడు మెస్సాలా. బాల్కన్ మిత్రుడు యూదు లోమూరుడు అయిన డెన్-హార్ అతనిని కలుసుకొన్నాడు. బాల్కన్ ప్రజలను అందించి ఉంచడంలో జరిగిన సహాయం అరించాడు మెస్సాలా. నిరాకరిస్తూ స్వతంత్ర్యం దక్కలేదేమనుకొని కోరినాడు డెన్-హార్.

ద్రోహంతో మెస్సాలా కనుకూలు ముడి పడినది. డెన్-హార్ కరణము జూర్పుని ఉన్నవాడు లేచాడు.

"నవ్వుతాలకు అమ్మవా, బాబా, ఈ మాటలు! నరకసాక్షుడమైన వినయం కోరే, ఇది!"

"బాల్కన్ స్నేహితుడవు. నామన్న క మార గొన్న మిత్రుడవు. కనుక నీ నాకు అతనిన మెన నహాయం నీకల్ల లభ్యం అవుతుందిని నమ్ము కొన్నాను.

"దిశకం చూపు. ఈనాడు ప్రపంచం అంతా శోమనుల అధిపత్యం క్రింద ఉన్నది. మా అధికారానికి తిరుగులేదు. ఈ ప్రాంతంలో మెలకే సరిక దివ్య కళ్యాణలను అందించే దీరా" అన్నాడు మెస్సాలా.

అతనికి అదేం కచ్చింది. ఉన్న పక్షంగా డెన్-హార్ కంక రిరిగాడు. కరనితో కనమ నిరకనూ గొంతె రి మాటాడ సాగాడు.

"నవ్వు కవర్చుకు వెలిరించు గ్రాటక్. యువ తరువాత అధికారిని చేత. గ్రాటక్

బెన్-హార్

మరి రెండు రిజయన కేవతో ఇక్కడికి వస్తున్నారు. ఈ ప్రాంతం ప్రజలను అంది ఉంచడానికి ఇది కరణ ఎవ్వరూ అంతే కేవలం వందలేదు.

"ఈ ప్రాంతంలో కాంతి తెలకొల్పాలని, ధిక్కారము చేసి ముచ్చైవా లేకుండా చేయాలని దైత్యము దైత్య చక్రవర్తి న్యయంగా అజ్ఞాపించారు. చక్రవర్తి గతర్చు రును చేయకకతో కనిపెట్టి చూస్తున్నారు వస్తు కూడా కనిపెట్టి చూస్తున్నారు కాదా, మార్గంగా మాట్లాడను. పరమపద్మిలమైన ఈ బాధ్యత నిర్వహణలో నేను మహాకవితంగా ప్రవర్తించక తప్పదు. నేను చెప్పినట్లుగా వదులుకుంటానని మాట ఇయ్యి..."

మెస్సాలా మాటలకు అదురెగిలాడు డెన్-హార్. లేచి మెస్సాలాకు అభిముఖుడై నిరిని రెట్టించిన గాంధీర్యంతో మాట్లాడినాడు. "నువ్వు చెప్పినట్లుగా విని, నా ప్రజలను కొర చాలతో కొట్టి హింసించడానికి, అరి ప్రారంగా కథించడానికి నీకు తోడ్పడాలా! నావారికి నేను చేతులారా అందించి ద్రోహం చేయగలననే అనుకొన్నావా, మెస్సాలా! నామిత్ర నీకు ఎంతటి నికర్తమైన అభి ప్రాయం ఉందో ఇప్పుడు అర్థం చేసు కంటున్నాను.

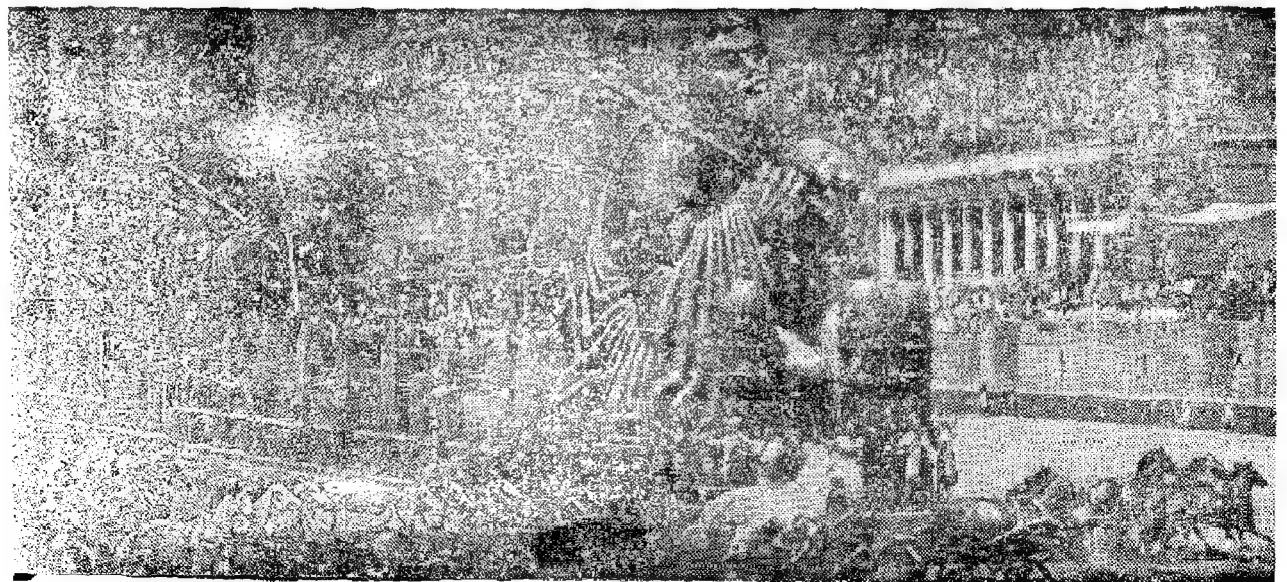
"స్నేహితుడవనుకొన్నాను. మనసారా ప్రేమించాను. నీ రాజకొసం నిరీషించాను, కొని, మెస్సాలా, నీవు పూర్తిగా మారి పోయావు మిత్రుడుగా కర్తవ్యవాడవు క్రిత తుగా నిరిగి వచ్చావు..."

మెస్సాలాగా నీవెన్ బోయిర్

మెస్సాలా కోపం మిన్ను ముట్టినది. గర్జించాడు. "నీవు-నీత మారిపోయావు! ఏనాడో భగ్ను మె కల రెక కలలనే ఇంకా నమ్ముకొని కాలం గడిచే ఈ అలగా వనం లో నివుకూడా ఒకడివా, డెన్-హార్ కి పాలకుడవు నరకం లో ని మాట! ఆ భువన బాధ రిరిగి నిదినుండనే భూవి గున్నావా, నీ చ్చివా చోకే మో జన్ మృతుడు! మిమ్మర్ని ఉదరించడానికి నామనా మరల ఉద్భవించబోను! వేరిడ్ ను నమ్ముకొనికూడా ప్రయోజనం లేకుండా!"

డెన్-హార్ కరించలేదు. గాంధీర్యం ఉట్టిపడేటట్లుగా మాట్లాడాడు. "ఏమైనా నా దీవునిమీద నా ప్రజలపట్ల, నాకు అచం కలమైన విశ్వాసం ఉన్నది. నువ్వు నా ప్రజలను నిర్దాక్షిణ్యంగా కాలిమార్చుకమ్ము. నా చేకాన్ని వకపరచుకోవచ్చు. కొని దానితో కథ అంతం కాదు."

ఆ సేగంతో ప్రక్కకు తిరిగి నువ్వుండగరికి
బళ్ళుతూ ప్రకాంతమైన స్వరంతో తిరిగి
అన్నాడు టెన్-హార్ :

“దానిలో కథ అంతం కాదు. ఎంతటి
బాధనాని! నురిఅయినా, ఏలాంటి విషయ
సంభవించినా, ఏమైనా పరే, నా ప్రజలు
తిరిగి రల ఎత్తుతారు, పోరాడగలరు...”

సైమానడిజ్ హితవు

అది బాదా టెన్-హార్ భవన ప్రాంగణం.
తలని పిల్లల మొరలు విన్నూ ఉన్న సమ
యంలో ‘థాంకెస్’ వద్ద నిలిచి ఉన్న టెన్-
హార్ దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు విడిచాడు.

టెన్-హార్ సేకకుడు, స్నేహితుడు,
సంరక్షకుడు అయిన సైమానడిజ్ హితవు
తెప్పాడు. ఆతడు మాట్లాడిన తరువాత ఆతని
అలవాడి ప్రస్తుతంగా ధ్వని గుర్తున్నది.
“స్వామీ, మీరు బాగ్రత్తగా ఉండడం
అవసరం నేను ఇప్పుడు అంటియాక్ వెళ్ళు
తున్నాను. సమయం మించిపోతున్నది.
అయినా వెళ్ళేముందు సవినయంగా మీకోసం
విజ్ఞప్తి చేయాలి. మీ స్వామీతో
విచ్చేడిన ఈ అగాధా పరిష్కరించుకోండి.
ఆతడు గర్విస్తే ఆతని! కోమన్ చక్రవర్తి
అండ ఉన్నది కోపంచూపినందుకు విచారం
తెలియచ్చుతూ అయినకు ఒక లేఖ వంపండి.
చిన్నతనంలో మీరు ఇద్దరూ ప్రాణస్నేహి
తులంకదా, తప్పలేక” అన్నాడు సైమాన
డిజ్.

“చిన్న నాడు మేము మిత్రులం ఇప్పుడు
కాదు!” టెన్-హార్ గొంతులో కోపం
నిచారం కదలుగట్టినవి. “మిస్సాలా మారి
పోయినాడు, మనలను ఆణచిఉంచి మనపై
అధికారం సెరపుతున్న కోమన్ సేనకు అధి
పతిగా తిరిగివచ్చినప్పటినుంచి ఆతడు కోమన్
చక్రవర్తిని అధికేతగా మాత్రమే కాదు,
శామీతో భగవంతుడుగానే పరిగణిస్తూ
న్నాడు!”

అంతలో సైమానడిజ్ కుమార్తె ఎస్టర్
అక్కడికి రాగా టెన్-హార్ మాట్లాడడం
విరమించాడు.

* * *
ఇక్కడ సైమానడిజ్ చరిత్ర, యజమా
నితో ఆతనికి ఉన్న సంబంధం వివరించడం
అవసరం.

ఎస్టర్ తల్లి బానిస, పుట్టుకతో సంక్ర
మించిన దా బానిసత్వం. ఆమెను ప్రేమిం
చాడు సైమానడిజ్ ఉధియులు ఆకాలంలో
టెన్-హార్ తండ్రి సేవకురే. ఎస్టర్ తల్లికి
స్వాతంత్ర్యం దత్తం చేయడానికి అంగీకరిం
చాడు ■ ఉదారవాదయుడు.

ఉత్తముడైన యజమాని సేవ సే స్వాతంత్ర్యం
కన్న అధికంగా పరిగణించిన దామె. ఆమె
సాంగత్యం అభిలషించిన సైమానడిజ్
స్వాతంత్ర్యాన్నే త్యజించి వంశపారంపర్య
మైన బానిసత్వాన్ని కోరుకొని వరించాడు.
అప్రేమవల్ల బాంసులపంబు ఎస్టర్. కుమార్తె

ఎస్టర్ గా హోయా హరే

పుట్టిన కొలదికాలానికే ఇహలోకం విడిచిన
దాతల్లి.

యజమాని నిర్వాణానంతరం టెన్-హార్
వ్యవహారాలు అన్నీ చక్కచెట్టుతూ ఆతనిని
విడువకుండా ఉన్నాడు సైమానడిజ్.

సైమానడిజ్ కు, ఎస్టర్ కు కూడా స్వాతంత్ర్యం
ప్రసాదించిఉన్నాడు టెన్-హార్.
ఎస్టర్ తన హృదయాన్ని వశపరచుకున్న
దనీ గుర్తించాడు.

* * *
సైమానడిజ్ విండనంచేసి యజమానివద్ద
నెలపుతీసుకొని ప్రయాణానికి ఉద్ద్యక్తు
డైనాడు.

కుమార్తె వంకకు తిరిగి “అలస్యం చేయకు
అమ్మా, కోమన్ పెనికులు రహదారులు
అన్నీ మూసివేయకమునుచే మనం నగరం
విడిచి పోవాలి ఉన్నది. కనుక త్వరగారా”
అని హెచ్చరించి సైమానడిజ్ అక్కడి
నుంచి వెళ్ళాడు.

ఏకాంతం ఏర్పడగానే ఆమెను దగ్గరికి

తీసుకొన్నాడు టెన్-హార్. ఎస్టర్ ఆతని
భుజాలపై చేతులువేసి తొందరగా మాట్లాడ
సాగింది. “స్వామీ, మీరు బాగ్రత్తగా
ఉండాలి. ఈ అవడలోంచి నయంబడదీ
ప్రాణం కాపాడుకోవాలి. ఇక్కడే మీతో
పాలే ఉంటే నాకు మనశ్శాంతి ఉండేది.
కాని ఏమిచేతును? నాతండ్రి వృద్ధుడు. ఆయనకు
అసరా అవసరం నాతండ్రిని కనిపెట్టు
కొని ఉండడం నావిధి.

“ఏమైనా మిమ్మల్ని విడిచి వెళ్ళిపోయే
ముందు నాకోక వాగానం చేయమని కోరుకు
న్నాను. ట్రిబ్యూన్స్ తప్పిన ఈ తగాదా
పరిష్కరించుకొని అయినో సమాధానపడ
తానని మాట ఇవ్వండి.”

“అందుకోసం చేయగలిగినదంతా చేపా
నని వాగానం చేసున్నాను-కాని నా ప్రజ
లకు మాత్రం నేను ప్రోచాం చేయలేను” అని
టెన్-హార్ ముందుకు వంగి ఆమెను ముద్దు
పెట్టుకొన్నాడు.

“వెళ్ళు ఇంక. కొత్త గవర్నరు తన తన

ఏకాంతం ఏర్పడగానే ఎడ్రెస్సు దగ్గరికి పిలువొచ్చాడు టెన్ - హర్

కారంతో నగరంలో అడుగుపెట్టడానికి ముందుగానే మీరు నగరం విడిచి వెళ్ళాలి" అంటూ ఆమెను సింహద్వారం వరకు సాగ నంపాడు టెన్-హర్. అక్కడ సమావేశం విచారం ప్రయాణానికి ఆయన తన ఎడ్రెస్ కాక కొరకు నిలిచినా ఉన్నది.

ఉభయాలవద్ద కేడసారి నెలవు తీసుకొని పొలోచనగా తిరిగి భవనంలో ప్రవేశం కాదు.

అతని తల్లి మీరియకై గుమ్మంలో ఎదు రయింది.

"వావా, కొత్త గవర్నరుకు మన దిగిలో నుంచి వెళ్ళేటప్పుడు 'కాల్కనీ'లో నిలిచి ఆయనకు కనువిస్తావుకదా! మనం కానీ టంగా తిరుగుతామే చేసున్నామని ఇతరులు అనుమానింపడానికి ఆస్కారం ఇవ్వరాదు ముఖా!" ఆమె అందోళనతో ప్రశ్నించింది.

తల్లి కేరళం చెబుతూ కల ఉపాధు టెన్- హర్. "ఇప్పుడే కాల్కనీమీదికి వెళ్ళు తున్నాను—అయితే ఆయన, మేము ఇద్దరం కలుసుకొన్న తరువాత మెస్సాలా మన ఇంటికి వచ్చాడని, తిరుగు కానుక సమర్పించాడని విన్నాను. నిజమేనా?"

"అవును. నిజమే. కానీ, మీ ఇద్దరికీ మధ్య వడిచిన గొడవనుంచి తెలుసుకొన్న తరువాత ఈసంగతి మీతో చెప్పడం మాకు ఇష్టంలేక పోయింది. మెస్సాలా వచ్చాడు. అద్భుతమైన బ్రూక్ ఒకటి తిర్చాకు బహుమతిగా ఇచ్చాడు. మీదం తిర్చా మెస్సాలాకు చూడగానే మొదట ఆనందంతో పొంగిపోయింది. దిద్ది పిల్ల. చిన్నప్పటినుంచి మెస్సాలా మీద మనసు పెట్టుకొని ఉంది.

"మెస్సాలా మన ఇంటికి కాకేలేనా?"

టెన్ - హర్

ఎంతో బాగా ఉండేదని కాకు అనిపించి వది చాలామర్యాదగా మాట్లాడాడు. మన్నన చేశాడు. కానీ ఆమెనిగ్గి హృదయంలేదేమో అనిపించింది.

"అతడు మునిషా? అతని! మనలాగే ప్రేమ అని ద్వేషం అని ఏమెనా ఉంటుందా! అతనిని తండ్రి ఎవరో ఎవరోతో అయి వట్టుగా మాట్లాడాడు.

"మెస్సాలా వెళ్ళినతరువాత తిర్చా ఒకటి విడుపు. నుండే బ్రద్దలుఅవుతుండేమోనని భయపడ్డాను."

"ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉండవచ్చు, తిర్చా?"

"కాల్కనీలో ఉంది. మెస్సాలా తన-మని కులతో కలిసి మనవిధిలో ఉండేసకూ వెళ్ళేటప్పుడు కనువిస్తాడని ఆక ఆ జ్వరిచానీ. అమాయకురాలు. దానిని ఎలాగో ఒకా ర్పాలి, మత్స్య. వావా, ఇంక తిర్చా వగ్గరికి వెళ్ళు."

టెన్-హర్ మెల్లగా మెట్లు ఎక్కి కాల్కనీ మీదికి వెళ్ళాడు. తిర్చా అదివరకే అక్కడ చేరి పిట్టగోడమీదనుంచి ముందుకు వంగి రాజలాంఛనాలతో ఉండేసకూ వెళ్ళు తున్న తొమ్మదైనైకదళాల వంక చూస్తూ నిలిచి ఉన్నది.

అదేది అంత విశాలమైనది కాదు. ప్రపంచ మంతా సాక్షాదీకరమకొన్న తొమ్మదైనైక దళాల కవచధారిత 'సంఘాతీయన్' నాయకత్వం వహిస్తోందో కాదులుతీర్చి వడక పోగిస్తున్నాయి.

మెస్సాలా తానుకట్టవలె ఉన్న కవచా

అయంధాల గణగణస్వములు మేళవిస్తున్నవి.

రహదారికి ఇరువంకలా జెయూసలేమ్ నగర సైనికదళాలవారు బారులు తీర్చి నిలిచి వున్నారు. వారు భరించిన కవచాలు ఆయంధాలు ఆమందు పెండలో మొరసిపోతున్నవి. బారులుతీర్చిన సైనికులవెనుక నగరంలోని సామాన్యప్రజలు నిలిచిఉన్నారు.

వాడు అక్కడ చేరిన సామాన్యప్రజానీకం మానముచాంకితమై ఉన్నది. కొత్తగవర్నరు వెలిరియస్ గ్రాటన్ సమీపించినప్పుడు అయినా వారు వర్షధాన్యాల చేయలేదు. బవిరిగడ్డంఉన్న వృద్ధ యూదు ఒకడు గవర్నరు కనుపించగానే ప్రక్కకు తిరిగి అన క్యాంతో ఉమ్మివేశాడు.

ఈచర్య గమనించిన టెన్-హర్ చిరునవ్వు వచ్చాడు. "ఈమనులు ఏమిచేసినావరే, వా లాడా ప్రజలు ఎన్నడూ దాస్యశృంఖలాల తగిలించుకొనరు!" విగ్ధురగా అన్నాడు టెన్-హర్.

అతడు మాట్లాడుతూఉండగా తిర్చా అతని చేయి గట్టిగా పట్టుకొన్నది. పిట్టగోడకు ఇంకా వగ్గరగా వెళ్ళింది "అడుగో, మెస్సాలా. వావా, మెస్సాలా అడుగో, చూడు. అతడు నిజంగానే పూర్తిగా మారి పోయాడా?" అన్నది తిర్చా.

పెంకుపడిన పరిణామం

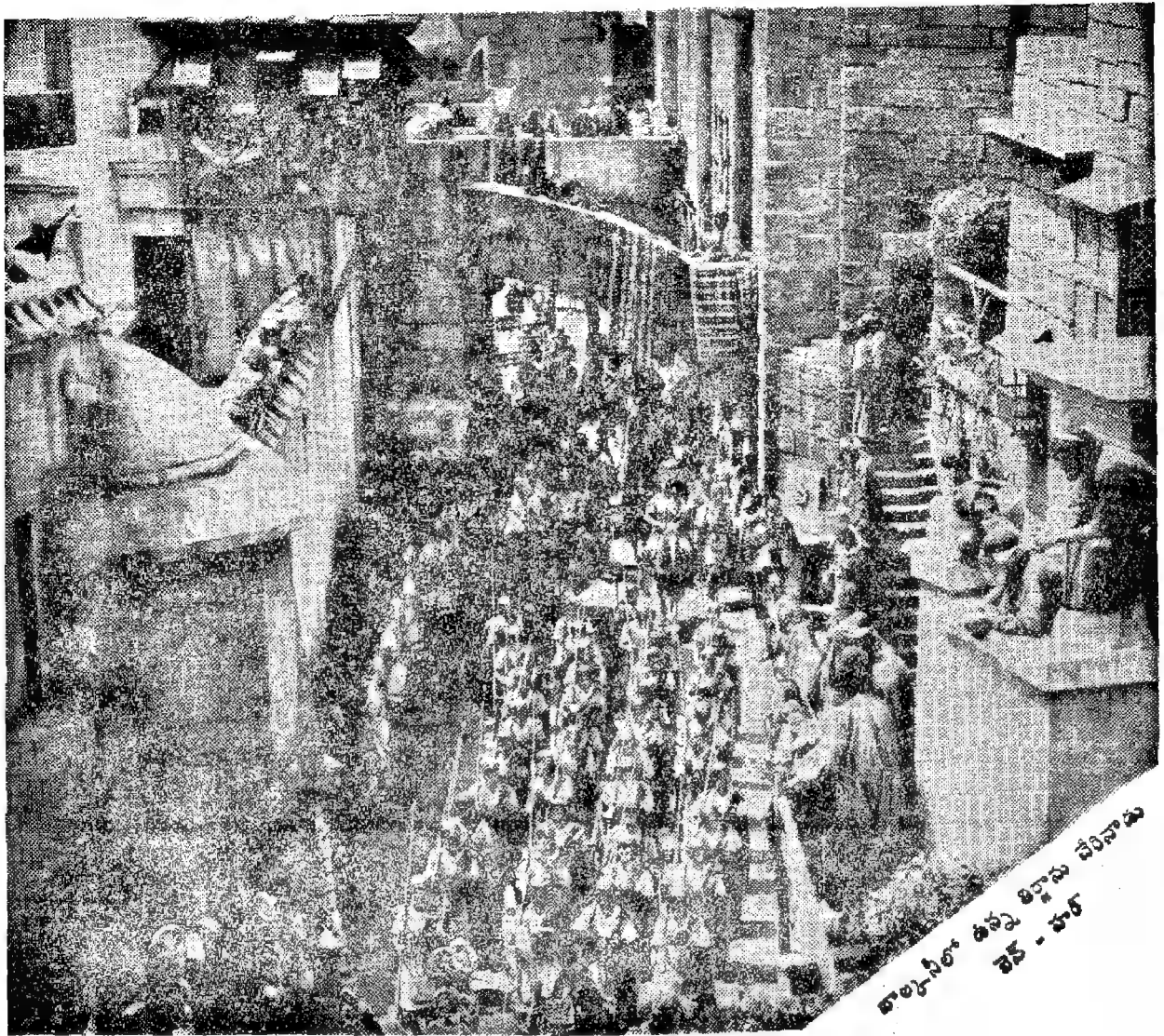
కానీ మెస్సాలా ఆలోచన ఆలో తిర్చాకు సానంలేదు. అతని మాపులమేకాదా తిర్చా నోముకోలేదు. మెస్సాలా నూటిగా ముందుకు మును న్నాడు. చిన్నతనంలో తాను ఆనందంగా అనేక దినాలు గడిచిన గృహం సమీపించిన సంగతి బాగా తెలిసికూడా అతడు తిర్చా, టెన్-హర్ ఉన్న కాల్కనీవంక ఒక్క సారి అయినా చూడలేదు.

మెస్సాలా హృదయం అరం చేసుకొన్న తిర్చా నుండే ప్రక్కలు అయినది. దూఖం పెలుచింది. గోలుగోలున ఏడ్వసాగింది. పిదార్పదాని! టెన్-హర్ ఆమెను పొదివి పట్టుకొన్నాడు. అతని చేయి విడిచింపుకొని ముందుకు అడుగుపెట్టింది తిర్చా. అడుగుపెట్టే సంతో ఆమె తూలి పిట్టగోడ అంచుమీద వడినది. క్రిందపడిపోకుండా కాపాడుకొనే ప్రయత్నంలో చేయి చాచినది తిర్చా.

ఆమె చేయి పెంకుమీదపడింది. నగిగ్గి చెక్కిన పెంకు అది. చాలా బరువైనదని. సంవత్సరాలుగా గుమ్మం ఉడిపోయి వదులుగా ఉన్నది అది. తిర్చా చేయి దానిమీద వడిగానే మిగిలి ఉన్న రకంతి గుమ్మమూ పట్టు విడిచింది. పెంకు ఉడి చక్కగా దిగిలో వడింది.

ఏమి చేయడానికి అవకాశంలేదు. టెన్-హర్ నిశ్చేష్టుడై మామూలు ఉన్నాడు. పెంకు గాలిలో పిరి మొగలువేస్తూ వెళ్ళి వెళ్ళి రాజదీపిలో ఉండేసకూ వెళుతూ ఉన్న కొత్తగవర్నరు నెలమీద వడింది.

మరింత అయిన పెంకు. చాలా ఎక్కువంది

బాల్కనీలో ఉప్పు తిర్మాట చేసేవాడు
తెన్-చార్

పడిన సెంకు. మోసైన బెబ్బు తగిలింది. ఆ బెబ్బుకు గవర్నరు పక్కకు పరిగి గుర్రం మీదనుంచి క్రింద పడిపోయాడు. బాల్కనీలో కదంత్తోమ్మకు పోతూఉన్న సైనికుల దుర్భయ పడివిధిలో అనేకసంఖ్యాక పడి పోయారు. కలకు తగిలిన గాయం నుంచి రక్షణ పరచకట్టింది.

అంతో బాల్కనీలో చింది తెన్-చార్ కు. "అయ్యో, నాకు ఎంత పొరపాటు అరిగింది! నాదా, ఇది ప్రమాదవశాత్తూ అరిగిందిగదా! పొరపాటున ఆ సెంకు పోడి క్రింద పడిపోయింది!" అన్నప్పుడు తిర్మాట అంటున్న మాటలు ఆతనికి తిలగా వినిపించినవి.

మీనూత్రంలో ఆతనిని చూపుకొన్న ముమ్మడిపోయింది. ఇతనిని కాపాడడం ఆతని తమిళ కర్తవ్యం. తిర్మాట పొడిని తట్టుకొని పట్టుకోవడం నుంచి వెనుకకు మరలించాడు. పొరపాటు అయినా మహాధయంకర్తయిన ఈ సంఘటన మూలంగా విలాపి తరిమినామ సంధించినంత అతని! కాగానే తెలుసు. ఇతనిని వెంటబెట్టుకొని వెంటాడే కార్మికులు అంతా కోరికతో సైనికుల

ఆతనిని చుట్టేసి నిరోధించారు. ఈ తిరి మిరియమైన చలువుల వానదాడిలను సైనికులు అప్పుడే బండిలను చేయడం ఆతడు గమనించాడు. గవర్నరు గుర్రంమీదనుంచి క్రిందపడిన తోడనే చూటాచూటి భవనం లో! తొరుచుకొనివచ్చిన సైనికుల అధికారి మెస్సాలా ప్రధాన సహాయాత్మకి ద్రూపత్ అని తెన్-చార్ గుర్తించాడు.

నిశ్చయమైన అంతోనే అన్నప్పుడు గా అరిగిన సంఘటన వివరించడానికి, సైనికుల కర్తవ్యం అధికారింపడానికి వెళ్ళిపోయాడు తెన్-చార్.

ఆతని మాటలు వినిపించుకోలేదు ఆ తోడుకల సైన్యాధికారి. ద్రూపత్ ముఖ కవళిలో అనుమానమైతే నా ముద్దు రాతేడు. తెన్-చార్ కు తిర్మాట చేసే చేయి మది ఈ సైనికులకు సంబంధించి ఆతడు మాతంగానే వెనుదిరిగి నిలిచాడు. నడిచాడు.

ద్రూపత్ వెనుక తెన్-చార్ కు, ఆ ఇద్దరు అధ్యక్షురాలంద్రులతోను తిరుగొనివెళ్ళారు సైనికులు.

తమ గవర్నరుకు బాధ్యతా నిర్వహణ

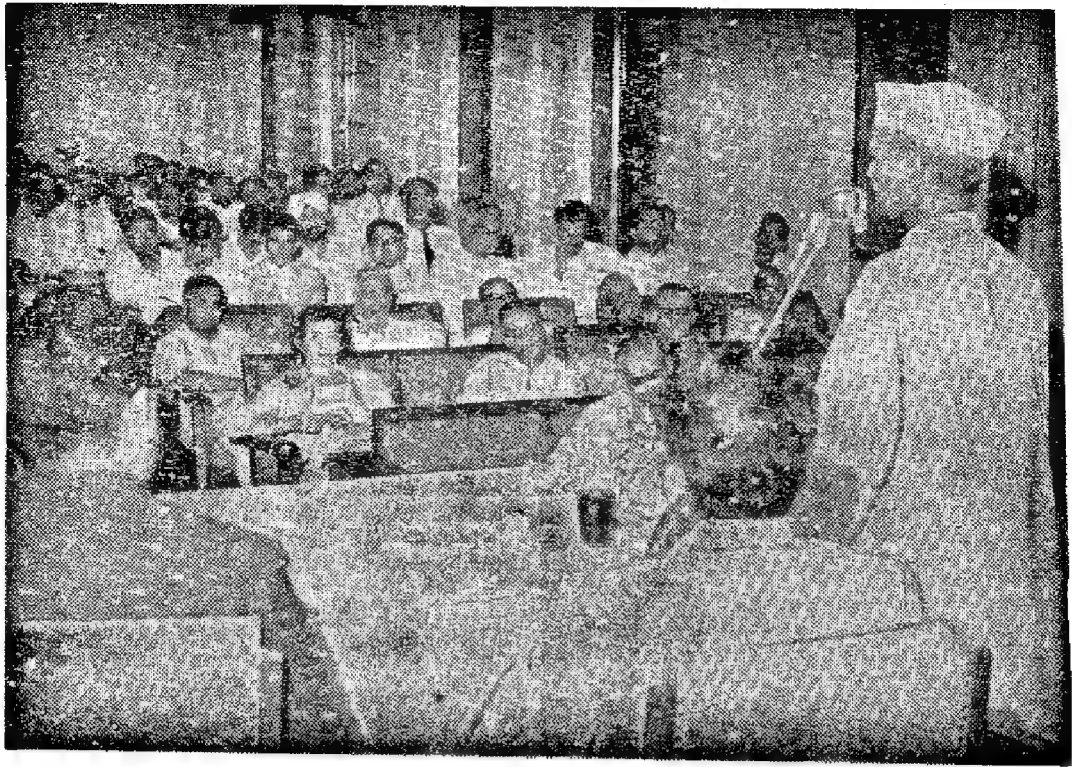
కిలో వరుసపెట్టడం చూచార నాడు. చుట్టూ చేరిన వారిలో అందరికన్న ప్రముఖంగా అధికారం ఉట్టిపడేటట్లుగా ఉపిగానిరిచి ఉన్న మెస్సాలా నడిచాడు. ఆతనిని చూడగానే తిర్మాట అరిగినంగా తోడినూ ఆతని చేరుకెట్టి పిలిచింది.

కాని మెస్సాలా ఆమెతో మాటిన మాత్రం వయ్యాలివ్వనవలసి. తిర్మాట ఉనికి నే గుర్తించకట్టుగా ఉన్నచా కలివెళ్ళుదయమి మాత్రం. ఆ తరువాత తెన్-చార్ తన చూచాడు మెస్సాలా. తెన్-చార్ కు గుర్తు పట్టిన మాత్రం అయినా తేడు ఆతనిమాత్రంలో, మరి కొందరిమీదలా తెన్-చార్ కు, మిరియమైన తిర్మాట సోదన సైనికులు అంటో నియమితులైంది తిరుగొని పోయాడు.

తెన్-చార్ కు ఒక అకల్ ని! త్రోవ తేకారు. తెలుపు బంధించాడు. తిరి మిరియమైన, పొందరి తిర్మాట గతి విమోచనం తెలుసు కొనడానికి మార్గమేనా తేకల్ అంకితం తెన్-చార్ కు.

(౧౦౮ ఉంది)

(ఎన్. జి. ఎన్. కొత్తూరి)

చేతివసుంతో వయోచేసిన పరమం ఎగుమందులకు సంఘానికి ఇటీవల కేంద్ర వాణిజ్య పారిశాసకశాఖ
మంత్రి శ్రీ బాలగంగాధర తిలక్ పర్యటించి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

న్యూ ఢిల్లీ లేఖ

శ్రీ కృష్ణ

'మెషిన్ టూల్స్' దిగుమతి

తూర్పు యూరోపు దేశాలవైపు మొగ్గు బ్రిటన్ కు దెబ్బ

మొల్యం రూపాయి కరెన్సీలో చేరించే పద్ధతిని 'మెషిన్ టూల్స్' దిగుమతి చేయడానికి భారత ప్రభుత్వం తూర్పు యూరోపు దేశాలతో ఒప్పందాలు జరుపుకున్నది. తర్ఫీతిగా బ్రిటన్ నుండి మెషిన్ టూల్స్ దిగుమతులు తగ్గి పోవడము, క్రమంగా తూర్పు యూరోపు దేశాలనుండి అంతకంతకు అధికంగా దిగుమతి చేయడము జరుగుతున్నదని బ్రిటిష్ మెషిన్ టూల్ పరిశ్రమకు సంబంధించిన వారు చెబుతున్నారు. తూర్పు యూరోపు దేశాలవారు తమవద్ద నిలువ ఉన్న సరకులనుంచి మెషిన్ టూల్స్ సరఫరా చేయగలరుంటామనడేలలోని వార్తా పత్రికలలో తరచుగా వాణిజ్య ప్రకటనలుకూడా చేస్తున్నారు. చిరకాలంగా బ్రిటిష్ మెషిన్ టూల్స్ దిగుమతి చేస్తున్న వ్యాపారస్తులకు చాలా తక్కువ ధరలకు మాత్రమే ఇస్తున్న

కొరణుచేత వారు అధికంగా నిలువచేసి విక్రయించడానికి నిలువేసుకొనిపోతున్నది. ఇది బ్రిటిష్ మెషిన్ టూల్ పరిశ్రమకు చెప్పులని ఆపరిశ్రమకు సంబంధించిన వారు అంటున్నారు.

తూర్పు యూరోపు దేశాలవారు నిలువలలోనుంచి మెషిన్ టూల్స్ విక్రయించగలరనే వాణిజ్య ప్రకటనలు ఒక కలకత్తా వార్తా పత్రికలో ఏప్రిల్ లో 18, మేలో 19 ప్రచురితమైనవి. ఈ పరికరాలలో అధికభాగాన్ని ప్రభుత్వ వాణిజ్య సంస్థ దిగుమతి చేస్తున్నది.

ఈ ఏడాది మే 30 వ తేదీ నుండి 1, 24.7 లక్షల రూపాయల విలువకలిగిన మెషిన్ టూల్స్, వాచ్ 11 నుండి 86 లక్షల విలువ కలిగినవి, వాచ్ 18 నుండి 1, 81.8 లక్షల విలువ కలిగినవి దిగుమతి చేయడానికి ప్రభుత్వ వాణిజ్య సంస్థకు అనుమతి ఇచ్చినట్లు అధికారి ప్రకట

నలలో ఉన్నది. వాటి మొత్తం విలువ రూ. 2, 92.5 లక్షలు.

కేంద్రీ ఏ డాబ్లీ యు, వాచ్ 9 లలో మొత్తం రూ. 1.88 కోట్ల విలువకలిగిన మెషిన్ టూల్స్, ఆగస్టులో రూ. 70 లక్షల విలువ కలిగినవి దిగుమతి చేయడానికి ఆసంస్థకు అనుమతి ఇవ్వడం జరిగినది. ఆ ఒక్క ఏడాది మొత్తం రూ. 2.08 కోట్ల విలువకలిగిన పరికరాల దిగుమతికి ఆసంస్థకు అనుమతి లభించినది.

వినియోగదారులు దిగుమతి అనుమతి కొరకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నప్పుడు తూర్పు యూరోపు దేశాలలో నిలువఉన్న సరకులలోనుంచి అవసరమైన వాటిని కొనుగోని అధికారులు చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు అమెరికాలో ఉన్న దిగుమతి విధానం కేంద్ర దిగుమతి నిషేధించిన రకాల మెషిన్ టూల్స్ ను

క గం వసోంజిగళా! మరి పాడుం నీల పీఠా
 పోయి... కల్పకపోయే మరి పోయి
 పోయిపోయింది. అక్కడాయనం చేయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

నీలగిరిలోనే! మరి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

న స్వం

మరి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

అవధానగా, అవధాన గంగా అవధాన
 మందిరం పోయి మందిరం మందిరం పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

అవధానగా, అవధాన గంగా అవధాన
 మందిరం పోయి మందిరం మందిరం పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

న స్వం అవధానగా అవధాన గంగా అవధాన
 మందిరం పోయి మందిరం మందిరం పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

న స్వం అవధానగా అవధాన గంగా అవధాన
 మందిరం పోయి మందిరం మందిరం పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

తెలుసుకొని బాగుపడండి

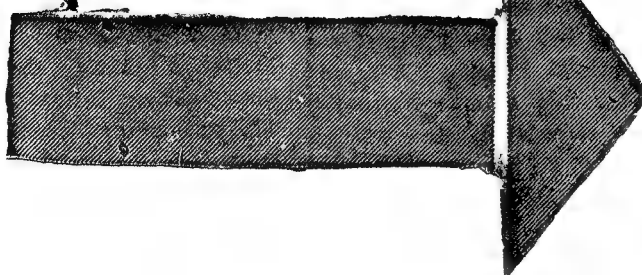

కాంతి గుర్తులు అవధానగా అవధాన గంగా అవధాన
 మందిరం పోయి మందిరం మందిరం పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి
 పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

SWASTIK

నొప్పిని వెంటనే పోగొట్టుకోండి

సోన్
 బామ్
 వాడండి

● కీళ్ల నొప్పులు ● నడుము నొప్పి ● బెణుకులకు

“వీరికి ఇంకా అంతా అప్పుకున్నావు? అలా అంటే అప్పుకుంటున్నావు?”
 “వీడి చేసాను. అవసరమయితే ఎవరి ఇంట్లోనైనా వంటకు వదిగ నా నా పిల్లల్ని పోషించుకుంటాను. ఎవరికి భారం కాదంటే ఇంకా చేశాను.”

మరి బాబు ముఖం చూచుకుని “బాగా ఆలోచించే మాట్లాడుతున్నావా రవణా?” అన్నాడు.

అటు దృఢమైన స్వరంతో “తెలిసే మాట్లాడుతున్నాను. ఒకరికి భారమై ప్రతికే కంటే ఇంకే మార్గమయినా మంచిదే అనుకుంటాను” అంది.

“కాదు. కాదు. నువ్వు పొరబడుతున్నావు.”

“లేదు. బాగా ఆలోచించే మాట్లాడుతున్నాను. ఏ నాడయితే ఒక దయారహితమైన ముసలివాని పాలవడలాగే ఆనాడే నాలోని మానాభిమానాలు కోరికలూ, ఆనందం అన్నీ మంటగలికాయి. తన శ్మశనం ప్రభువుకున్నాను. ఈ కష్టం ఎక్కడయితే ఏమిటి?”

వివర “ఒక్క అయిదురోజులు అగు. ఆరున్నెండు ఎలాచేసే బాగుంటుందో ఒకరి యానికడదాం. దయచేంచి అంత తరతు ఇలాంటి హృదయ వివారకరమైన మాటలు అనడం రవణా” అని ఇవలలికి నవ్వాంటే ఆమెనిట్టార్చు వినిపించింది మర్రి బాబుకు.

దీపం లేబులోమీద పెట్టుకుని లక్ష్మణుని రావుకు నుడిచి మేన ఒక ఉలరం రాశాడు.

“నాకు అక్కడ ఉండగా తెలిసిన వర మానం చాలాపొరబడే. నేను ఇక్కడికి వచ్చే సరికి నాన్న గారుపోయి నెలకొనియిందని తెలిసింది. పెద్దవాడయ్యాడు. ఆయన పోవటంలో పెద్ద బాధ వడవలసింది ఏమీలేదు. కాని ఆయనపోతూ ఒక యువరి వీరిలం ఋణి చేసి మరీపోయాడు. ఇలా పొడి పొడిగా రానే మీకు అరం కాదనుకుంటాను. అసలు నాకథ యావరూ చెబుతాను వినండి. మీరు నాకథ అడిగినప్పుడల్లా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మేలు కాను అని తప్పించుకుంటూండే నావ్వి. దురదృష్టవశాత్తూ ఆ అవకాశం ఇప్పుడు వచ్చింది.

మానాన్న పడివంతులు ఉద్యోగం కోరే పోటు బయట పడినందుకే ప్రయత్నం చేయతూ నెలకు బాగానే సంపాదించుకుంటే బాడం. అయితే ఆయనకు కొన్ని దురదృష్టాలు ఉండటంవల ఆ వచ్చినదాంటో కొంతమంది పోతూండేది. అమ్మ తెలివై ఉంది గనక నేర్పుగా సంసారం గడుపుకునేది. రెండు సంవత్సరాలక్రితం అమ్మ కాన్పు గండమే చనిపోయింది. కాన్పువనే ఇక బతకదని డాక్టరు వాలుగు సంవత్సరాల క్రితమే చెప్పాడు. అయినా ఆ ఇద్దరిలో ఒకరినియం వల్ల మరొకరి మదింపల్లా ఈ ఘోరం జరిగి

జీవన గంగ

పోయింది. ఇదోరకం వాళ్ళ! అందుకే ఆ తండ్రిమీద ప్రేమ భిన్నా నాలు నాకు పోయాలు. ప్రతికేనన్నా కూ భయంతోనే ప్రతికింది అమ్మ. అయినా చెప్పలు తింటూనే ఉండేది. పిల్లలు కూడా ఆయనదగ్గరికి వస్తువుగా వేళ్ళవారుకారు. అమ్మ మరణంతో నాలో నిద్రాణమైతేనే కేటలన్నీ మేలు కొన్నాయి. అమ్మచెల్లెలు రవణమ్మను, వడ వాళ్ళ చిన్న పిల్లను నాన్న కచ్చి పెళ్లి చెయ్యాలని గూడుపుకాణి సాగించారు. నాన్న ఊళ్ళో ఓ వంటలుగార్ని అడ్డం పెట్టుకుని నాలుకం అడిగివాడు. మొలంమీద పెళ్లి నిశ్చయం అయిపోయింది. ఆ పిల్లతో సంబంధించుకుంటూ నాకు ఈపనిచేసుంటే నేను నా కేకలపై ప్రతిభుటించాను. “నేను పెళ్లి చేసుకుని పిల్లల్ని పెంచుతాను. ఈ ప్రయత్నం మానుకో” అని చెప్పాను. ఆయన వినిపించుకోలేదు. పిల్లల వాళ్ళు కూడా అడ్డం పెట్టడంలో ఉన్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఏమిచెయ్యాలో పోషక వడక ఇలువెడిచి విశాఖవట్టం పొరి పోయి వచ్చాను. నాన్న ఒక హస్త్యదేవీ కడుపు నిండక రెండోవైపుకు వల ఒడుపుగా విసిరాడు. రవణ అందులో గిలగిలా తన్నుకుంటూంటే ఆ దీభత్వం చూడలేక ఈపని చేశాను. ఇది బలహీనతే కావచ్చు. కాని అంతకంటే మార్గాంతరం నాకు కనిపించలేదు. అదృష్టంబాగుండి మీ ఆదిరణ పొందాను. నాలో అమృతంవాని ప్రతికించారు మీరం తాను. మీరం తా నాకు గురుతుల్యలుగా భావించుకుంటుంటాను. ఒక తప్పవే నేనాని వర్యవసానం ఎవరో ఒకరు భరించక తప్పదు. అచ్చంగా నావరినీతి కూడా ముఖనూదనం

వరినీతిలాగానే త గూర యిం ది. రవణ ముగ్గురిపిల్లల నా మేడకు చుట్టుకోవోతున్నాను. “నాగురించి నువ్వు ఆలోచించవద్దు. నాదారి నేచూసుకుంటాను” అని ఆమె అంటూనే ఉంది. అయితే అంత మాత్రాన ఆమెమానాన ఆమెను వదిలేయ్యటం ఎలా? ఆస్థాయంతకదా? అందుకు నా మనసు ఒప్పటంలేదు. మార్గాంతరం పోషకంలేదు. వంటచెయ్యటంకూడా ఆమె ఈ మధ్యనే నేర్చుకుందేమో అనుకుంటాను. అంతకు తప్పించి ఆమెకు ఏమీ చేరకాదు. ఆమెతండ్రి కూడా ఈమధ్యనే పోయాడు. ఆమెతల్లి పెద్దకొడుకుడుగర ఉంటూంది. అతను చాలా పేదవాడు. ఏవిధంగా చూసినా నేను తప్పించుకునేవారంలేదు. “నావీరిలం ఏమి కావాలి? నేనెందుకు బాధపడుతూలో? నాకలలు నేను ఎందుకు చెరువుకోవాలి? దీనికంటా నేనెందుకు బాధ్యతవహించాలి? ఒకరు చేసిన తప్పుకు నేనెందుకు శిక్ష అనుభవించాలి?” అని ఒకప్పుడు అనిపిస్తుంటుంది. మరనిమి కుంటానే “అయ్యో ఆ అమానుకురాలు ఏమయిపోతుంది. ఆపిలలు ఏమయిపోతారు?” అనిపిస్తుంది. హృదయం కరిగిపోతుంది.

ఇలా ఇదమితమని తేల్చుతే ని సందిగా వస్తూ కొట్టుమిట్టాడుతున్నాను. ఇప్పుడు నన్ను చెయ్యమంటారు? మీ సలహాకోసం ఎదురుచూచుకుంటాను. కంటానే సమాధానం కానాకుకదా?” అని ఉత్తరం ముగించాడు.

అమర్నాడు ఆ ఉత్తరం పోసుచేశాడు. అప్పటికి ఆతని హృదయం తేలికపడినట్టయింది. ఒకసలహా తప్పకుండా వస్తుందని ఆతని నమ్మకం.

సాయంత్రం అన్నపూర్ణ వచ్చింది. ఒక చేతిలో శేపు, కత్తెగా, ఒకచేతిలో చిన్న గుడ్డలమూటతో నూవచ్చి బయట నుంచమీద కూర్చున్న మర్రి బాబుతో నాలుగుమాటలు చెప్పి రవణా అంటూ చదువుగా లోపలికి వెళ్లిపోయింది.

పోయ్యి అలుకుతూన్న రవణ చెనక్కరికి “నువ్వు అన్నపూర్ణ” రా అంటూ ఎడంచేతో ఓట తేచ్చి గుమ్మంవారగా నేసింది.

“అన్నపూర్ణ పీటమీద కూర్చోకుండా ఉయ్యాలలో పాపను తీసుకుని గుడ్డలమూట లోంచి ఒక నిల్వ వాక్కెత్తినీ తోడు గుతూ “చూడు రవణా పాపియి ఎంత బాగున్నాడో” అంటూ మురిసిపోయింది.

“ఎందుకు అన్నపూర్ణ అంతంత ఖరీదైన గుడ్డలు కుట్టి తెస్తూంటావు?”

“సర్వోదయలే రవణా! నాసంపాదనంతా తెచ్చి మీకు పెట్టటంలేదు. గుడ్డల మిగులు తూంటాయి. నాకు అదో సరదా.”

“వంటయిందా అన్నపూర్ణా?”

“లేదమ్మా. ఇప్పుడు పోయి చెయ్యాలి. బాబు పడినది తి వచ్చి ఉంటాడు.

ఒక విచ్చివాడు—నాగుప్పడిలో ఏముందో తెప్పకో, చూద్దాం!
 రెండవవిచ్చివాడు—రైలుబండి.
 ఓ—కాదు.
 రెం—విమానం.
 ఓ—లేవ్వు.
 రెం—అయితే ఏనుగు.
 ఓ—అమృదోంగా, చూపి చెబుతున్నావు కదూ?
 —కె. ఎస్. కామ్రే.

వస్తాను. నీల రెలాగున్నాలో చూసిపోవామని వచ్చాను" అని ఆమె నీల కాపి ఉయ్యాలలో వదుకోపెట్టి నీల్కు చొక్కామడతపెట్టి వరుపుకింద పెట్టి వరండాలోకి వచ్చింది.

మరికాని పెద్ద తమ్ముడుతో కలుద్దామని వస్తాడు.

అన్నపూర్ణ "ఇంటిమందు ఇంత కాలం భారీగా వదిలేకారు నీకి? మారగాయలు వండించుకుంటే వాసుండేదిగా" అంది.

"అది నుంచి ఉద్దేశమే గాని ఇంటాయన పప్పుకోవాలిగా" అన్నాడు మరికాని.

"అది నీరగానీ, ఇక్కడ నీరగా ఉండ్యంగా చూసుకుని ఉండిపోరాడో?" అంది అన్నపూర్ణ గంతు తగ్గించి.

"అంతకంటే మాట్లాడతారం లేకపోతే ఆ తనే చేస్తాను."

35

విభావట్టు నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. ఉత్తరం రాధ కాసింది. అతడు కొంత అశ్వరథపోయాడు. ముత్యంల వరిచిట్టుగా ఉన్న అమ్మలను చూసి మెచ్చుకుంటూ ఉత్తరం చదవటం మొదలుపెట్టాడు. రక బియ్యం పెరట్లో బట్టలు ఉతుక్కుంటూంది.

"మీ ఉత్తరం అందింది. కాక మీ ఉత్తరం నా చేతికిచ్చి నీ అభిప్రాయం విని అన్నాడు. నేను చెప్పాను. అయితే ఆ

ఉత్తరం నువ్వే కాదు. స్త్రీ సంబంధించిన వ్యవహారంలో నేను కోర్కెల చేసుకోవటం వాసుండదు. ఒక స్త్రీయే అలాంటి సలహా ఇవ్వటం ఉచితంగా ఉంటుంది" అన్నాడు కాక. అందుకని నేనే రానున్నాను. నేను కాగా ఆలోచించే ఈ వాలంగు ముక్కలూ రానున్నాను. మీరు వెళ్ళిం తర్వాత ఒకనాడు మీ గది సర్దుతూంటే మీ శ్రుతకాలలో కొన్ని డైరీలు కనిపించాయి. అవి చదవబోదమనుకుంటూనే వదిలాను. ఈ తప్పిదానికి మీ మించండి. అందులో అక్కచా అక్కచా కాసిన విషయాలున్నట్టి మీ కుటుంబ సభ్యులు వారు చాలాకతకా అర్థం అయ్యాయి. ఇంతలో మీ ఉత్తరం వచ్చి మరికొన్ని సంగతులు తెలియజేసింది. అప్పుడప్పుడు మీరు ఎందుకు కాథకడు తూండేవారో ఇప్పుడు వాకు పూర్తిగా అర్థమయింది. మీ రవలకు నా పాడుభూమి అంటే తెలియింది. అన్నపూర్ణమ్మకు నా నడుస్తూ కాలు అండతెలియింది. ఆవిడ వాకు ఎలా తెలుసని అశ్వరథపోతున్నారా? మీ డైరీలో ఆమె శరీర మాదా ఉంది. ఆమెను నా హృదయంలో అలా నింపెట్టుకున్నాను. మీరు రాసినట్టు అన్నయ్య ఎదుర్కొనవలసిన సమస్యలాంటిదే ఇప్పుడు మిమ్మల్ని కూడా ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తోంది. అదిను ఎలా తప్పించుకోలేకపోయాడో మీ మా

అలాగే తప్పించుకోలేదు. కొరగా అది దుర వ్యాయం కావట్టి. అన్నయ్య దగ్గర్నుంచి ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. కాక వెంటనే సమాధానం రాకాదు. ఆ ఉత్తరం ప్రకారం ఈ నెలాఖరికల్లా అక్క, గుండుమ్మ నీల లా ఇక్కడికి వచ్చేవారనుకుంటాను. ఇక్కడ వాడు స్త్రీ సంక్షేమకా క్యా ఆయం ఒకటి స్థాపించారు. అందులో స్త్రీలకు ముఖ్యంగా శుభువురాని స్త్రీలకు అన్ని కలాం చేరివనులా నేర్పుతున్నారు. బట్టలు వట్టలుకూడా నేర్పుతున్నారు. గుండుమ్మ అందులో చేర్పించాలని అనుకుంటున్నాం. అక్కయ్యకూడా తేరకానంటూంది. ఒకటి కొకడ తోడంగా ఉంటారు. ఒక్క అడు మానాలు నేర్పుకుంటే ఆ తర్వాత ఒక మితుడు కొనుక్కుంటే తోటలు వివ్వంగా గడవవచ్చు. నుగుగుమ్మ ఒప్పుకుంది. ఇందులో ఆక్షేపణేయమయినది, కించపడ వలసింది ఎవరేదు. లోనులేతో అనుకొంటారు. లోనులు ఎప్పుడూ విడో అనుకుంటూనే ఉంటారు. కొర్రాలయంవారుకొన్ని బట్టలు వుట్టింది కొంత క మీ మానూ కూడా ఇస్తారు. స్వతంత్ర జీవనం. నేను తెచ్చు నేర్పుకుంటున్నాను. మీరు మరికొర్రాగానే మీందీ మొదలుపెడతాను. గుగు గుమ్మగురించి ఇక విసులులేదు. ఈ విధంగా

క్రొత్తంబు నియంత్రణ

గర్భనిరోధానికి

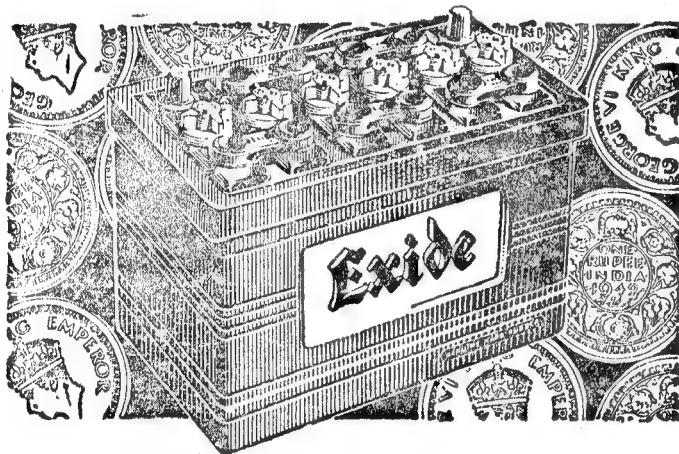
ప్రస్తుత పరిపాదన టెండుము సెక్స్ టేబ్లెట్స్ (గర్భనిరోధకం) గర్భము రాకుండుండుకు
తల్లికానాటిలో వేసుకొని ముంగేముందు 12 రోజులు ముందు వాడిన యెడల
గర్భధారణ కౌకుండా చేయును...

సూక్ష్మమైన టెండుము
24 టాబ్లెట్లు
వెల 6 12/- వి.వి.
అందుకు
ప్రతిపాదించుకును

ఇండియాలోను, బహుళాలలోను
ఈమందు వాడినవారు అయోచి-
తంగా అనేక యోగ్యతాపత్రము
లను పొందియున్నారు...

SEENU & CO.,
 22, K. TANDAVARAYA GRAMANI ST., MADRAS-21.
GRAMS: ORCAS, (ESTD 1946), PHONE 55357.
 (ADVT. PERMITTED UNDER G.O. MS. NO. 192 HEALTH)

మీ సొమ్మునకు మేలైన విలువ

మీరు కొనుటకు వెచ్చించిన సొమ్ములోని ప్రతి రూపాయికీ ప్రతిఫలముగా మీకు నెలలకు తరచుడి క్రమనీయక, అధిక కాలం పనిచేసే బ్యాటరీయే వరసమైన గర్భగల బ్యాటరీ. ఈ పనినే నమ్మకంగా చేసేది నెల్సన్ ఎక్స్ ప్రెస్ బ్యాటరీ. తయారీలో నిశితమైన పరీక్షలకు గురిచేయబడినదిగాన, ఎక్కువ కాలం నిల్వచేసి, క్లితవంతంగా పనిచేయునట్లు నిర్మితమైనది.

- అధిక కాలం మనగల నిలిపివేయ వేల్పు
- సామాన్యంగా చెడిపోని ఫోర్టిక్ సెవరేటర్లు
- తాకిడికి తట్టుకొనగల గట్టి కవ్వుకు కంటేయినట్లు ఇతర బ్యాటరీలు నిర్మాణ ఇదిమాత్రం ఇంకా పనిచేస్తూంది

నెల్సన్ ఎక్స్ ప్రెస్

ప్రైవేట్ & ఎక్స్ ప్రెస్ బ్యాటరీస్ (ఈస్టర్న్) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్. EBSC 21 మద్రాసు, ఆంధ్ర, కేరళ, మైసూరు రాష్ట్రములకు ప్రధాన ఏజెంట్లు : 1. జనరల్ ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, మద్రాసు- (బాంచీలు : కోయంబటూరు, తెంగుకూరు, సికింద్రాబాద్.

జీవన గంగ

ఒక పెద్ద సమస్య పరిష్కారం అయింది. ఈ విషయం తెలిసి బంధువులంతా ఎంత గొడవ చేస్తారో నాకు తెలుసు. బావపోయిన నాడు ఆమెను వదిలేసిన వాళ్ళంతా ఇప్పుడు పోరు పాలు చూపిస్తారు. అయినా లక్ష్యం చేసేది లేదు. మీ స్థానం నేను అధిష్టించి పిల్లలకు వదులు చేయకున్నాను. బాగానే చేబుకున్నానని బావ సర్ది ఫీ కట్టు కూడా ఇచ్చాడు.

“సరే అసలు విషయానికవద్దాం. ‘రమణమ్మను ఏం చెయ్యమంటారు’ అంటూ బావను సలహాఅడుగుతూ ఉత్తరం రాశారు. ఇది నాకులుకునాకు ఏమోత్రం కానలేదు. నాకు చాలా కష్టంకూడా చేసింది. మీరుచేసినవనికీ రమణమ్మను తల్లుకుంటే ఆర్థిక భోజనంకూడా సయింద లేదు. ఒక అనాధప్రీతి అలా అనిశ్చిత నితిలో నిలబెట్టి ఇంతదూరం సలహాకురాకారేంటే ఆమెని తల్లుకుంటే గుండెలు తరుక్కుపోతున్నాయి. ఆమెను మీరు అగౌరవ పరుస్తున్నారని నా కనిపించింది. ఏమీ ఆనుకోకుండా ఉంటే ఒకవిషయం చెప్పదల్చుకున్నాను. ఇలాంటి కుటుంబ విషయాల్లో వరాయివాళ్ళను సంప్రదించటం భావ్యం కాదు. అన్న పూర్వ గారుకూడా బహుశా ఇలాంటి సలహామే ఇచ్చి ఉంటారనుకుంటాను. మీకు ఎలాతో సే అలాచెయ్యండి. కాని ఒకవిషయం చెప్పే అర్హత నాకుంది. నాకేకాదు ఎవరికీ నాఉంది. ఆమెను ఆమె అదృష్టానికవదిలి స్వార్థంతో ఇదివరకు చేసినట్లుగా పారోపియిరావద్దని మనవిచేస్తున్నాను. ఆమె గౌరవంగా జీవించాలి. ఆ పిల్లలు వృద్ధిలోకిరావాలి. ఈ రెండు బాధ్యతలూ మీరు వహించినాసరే, లేదా ఇంకేదయినా మార్గం ఆలోచించినాసరే. మరీ వివరంగా సమాధానంరాయండి. ఉంటాను”.

ఆ ఉత్తరం అతనిలో తీవ్రమయిన సంకలనాన్ని తెచ్చింది. అతను కళ్ళు వత్తుకుంటూ “ఎంత తప్పు చేశాను” అనుకున్నాడు.

“రవణా! నిన్ను వదిలిపెట్టి నిలబెట్టి ఎవరినో తీర్పు చెప్పమన్నాను. నన్ను తుమిందు” అనుకున్నాడు బాధగా.

వరాకుగా ఆలోచిస్తూ ఉత్తరం లేబిల్ మీద ఉంది అతను వచారు చెయ్యసాగాడు.

అయితే రాధ ఉద్దేశ్యం తను ఆమెను పోషించాలనేనా? ఇదే అభిప్రాయాన్ని అన్న పూర్వ కూడా వ్యక్తంచేసింది. దిశ్చింత అడవాళ్ళు కాబట్టి ఇలా వక్రపాతంతో చెబుతున్నారా? లక్ష సందేహాలు అతనిలో లేగాయి.

అతడు తన తన తన అన్న పూర్వం కలసి
 పండుకు వెళ్ళాడు. అతడు లోపలికి అడుగు
 పెడుతూనే లోపల ముగ్గుల విని అగిపో
 యాడు. బయట అడుగుల శబ్దం అన్న
 పూర్వ ఇవతలికి వచ్చి "నువ్వు తమ్ముడూ,
 బాబూ" అంది. తల బాగా చూసి చుట్టుగా
 చూసాడు. అతడు ఒక వ్యక్తి అతడు చూడక
 వచ్చి నిలబడి చూస్తున్నాడు. లోపల
 బయట అతడు లోపల నిర్మలత్వం లేక నిర్మలం
 లేక మొదటి చూపులోనే ముగిసాడు అతడు
 చేసుకున్నాడు. చివరే తన అపరాధం
 దన్నమాట. ఈమె అమంగళి కాదన్నమాట.

ముగిసాడు ముగిసాడు ముగిసాడు "అక్క
 నిర్మలం" తలచుకోవచ్చు" అన్నాడు.

అతడు అయిన పక్కగా వచ్చి నిలబడి—
 "నా భర్త" అంది.

అతడు కులకుతూ "మీగురించి చెప్పిం
 దండి అన్నాడు. అతడు ఎంతో చదు
 వుగా దగ్గరకు వచ్చి ముగిసాడు "బాబూ ఒక
 విషయం చెబుతాను. అలకించండి. తమ్ములు
 అందరూ చేస్తారు. నేనూ తమ్ము చేశాను.
 ఒక్కటేమిటన్నాడుగా. లెంపలు వాయిండు
 కున్నాను. కావాలంటే కాళ్ళు వట్టుకుంటా
 నంటున్నాను. ఇకమీదట పువ్వులో పెట్టు
 కుని చూసుకుంటా నంటినిగా. మీదించుకుని
 చేడుకుంటాంటే నవ్వుకోవాలే ఎలా బాబూ
 మీరయినా చెప్పండి బాబూ." అంటూ
 ప్రార్థించుకుంటాంటే—

"చెప్పండి. మీ రెలా చెబుతే అలా
 చేస్తాను" అంది అన్న పూర్వం.

కొన్ని రోజుల క్రితం తన విషయంలో
 అమె ఇచ్చిన సలహాయే అప్పచెబుతూ—
 "ఇలాంటి పంటలు వ్యవహారంలో ఇతరులు
 సలహాలు ఇవ్వటం ఉచితం కాదు అక్కా"
 అన్నాడు ముగిసాడు.

అమె అతడు చేసుకుని నిజమై "నువ్వంత
 గడుసువాడవని అనుకోలేదు" అంది.

అతడు ముగిసాడు ముగిసాడు అన్న
 పూర్వం ముగిసాడు ముగిసాడు "జరిగిందంత
 ముగిసాడు. ఇకమీదట ముగిసాడు చేశాడు.
 నిన్ను పట్టుకుంటాంటే నవ్వు తీసుకుని
 కొట్టు. నామాట విను. పట్టుకుని తిండిలేక,
 ఆదరణ లేక ఎలా అయిపోయానో చూడు"
 అంటూ ప్రార్థించుకున్నాడు.

బాబూ తల పక్కగా వచ్చి నిలబడ్డాడు.
 అతడు బాబూను తీసుకుంటూ "నా బాబూ
 నన్ను ముగిసాడు చూడు పాపిష్టివాడిని."
 అడుగుని కన్నీడు కుడుకుకున్నాడు.

అమె చేతిలో జాకెట్టు పక్కకి పెడుతూ
 "ఇక్కడే ఉండిపోరాదు" అని నేనంటు
 న్నాను. ఎందుకు ఉండటంవచ్చు?" అంది.

"ఎంతయినా ముగిసాడువాడిని. నువ్వు
 సంపాదించడం, నేను తినటమైనా కలప
 వ్యాపారంలో అక్కడ భాగం వుంది.
 వ్యాపారం చూసుకోవచ్చు? నలమీద
 లాభాలు వంతుకుంటాం. అంత ఆనందంగా
 గడుపుతాం. కాదనకు."

"అంత డబ్బు మనకు చేరిక? మనకు ఈ
 డబ్బు చాలు. కావాలి నీ ఇక్కడే ఏదన్నా
 ఉద్యోగం చేద్దురగాని."

"అంత వ్యాపారం వదిలి ఇక్కడ ఏమం
 దని ఉండమంటావు నవ్వు. నా మాట విను
 అన్న పూర్వం. కావాలి నీ చేతులు ఉండు
 ప్రమాణం చేస్తాను. ఈ పెదమనిషి సాక్ష్యం
 ఉన్నాను."—మీలవాడు అతని ఒళ్ళించి
 లేచి ఇవతలికి వచ్చేశాడు.

ముగిసాడు ముగిసాడు ముగిసాడు.

అన్న పూర్వం నందిగావనా? వడించని
 అతడు గ్రహించి "అక్కా నేను ఇక్కడ"
 అంటూ లేచిపోతూంటే అతడు కారినా
 చూచానా. కానీ పూర్వం నువ్వు
 ఎంత కాదనుకున్నా ఈ వ్యవహారం పరిష్క
 రించి ముగిసాడు నానా" అని దగ్గరకు వచ్చి
 పక్కని ముగిసాడు ముగిసాడు చేతులు పట్టు
 కుని "చెప్పబాబూ నవ్వునా చెప్ప"
 అంటూ ప్రార్థించుకున్నాడు.

గుండెలలేని చొక్కాలోంచి అతని
 గుండెలమీద పెట్టుకుంటు బయటికి తొంగి
 చూస్తున్నాయి. అతడు జాట్లు బరుకుంటూ
 జాలిమాపులు చూస్తున్నాడు.

"అన్న పూర్వం అక్కయ్య చాలా తల
 పెనది. అమె చెప్పిపట్టు చెయ్యరాదు"
 అన్నాడు ముగిసాడు.

"అది అనుమానంతో చేసేనూచన బాబూ
 అనుమానం వంటున్నాను. నేను పూర్తిగా
 కారినానానీ చూచా ఇప్పుడున్నాను."
 అంటూ అతని పుడి అరిచేసి తన మీద
 పెట్టుకున్నాడు.

అన్న పూర్వం "సగిలెండి. కా సమీర
 ఉరుకోండి. తాపీగా అలోచించుకుందాం"
 అంది.

రత్నం గర్భావస్థలో పెరిటో

రత్నం గర్భావస్థలో పెరిటో

రత్నం గర్భావస్థలో పెరిటో

కృష్ణాపరివర్తన దెజనార్

RATNAM'SN-OIL

అంగవరములు బలపాతర చెంది, చిన్న
 నవనో తిరిగి యధాప్రకారం అయి
 పూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 50 సం||
 ప్రఖ్యాతి గలది. 1 నీసా య. 10 ల
 వి. కి. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా
 1-4-0 సం.పేది. ఇందులో స్వేదన రకం
 అర్థంతులమునకు య. 25-0-0 లు.
 వాక్టర్. రత్నం నెస్స, (Estd 1904)
 చుట్ట పేటల్లోగ్గి, అమెలూరానా రైల్వే
 రోడ్, హైదరాబాద్ 24 A. P

కుమారి మూతలు

వివాహ సమయంలో

అనేక కాగలు పడే

ప్రతిభావ్యవస్థలో

గింపును సాదా: రు. 5

స్వేదన : రు. 5 అదన స్వేదన : రు. 5/-

ఇంగ్లీషు నేత్రావయం.

DEVEE & Co (M-1) A. C. U. 11-40.

నారసింహ లెహ్యం

అంగురతో చేసినది. మేహము,

విభాక, విప్రత్తునవగైరా మొదల

అలమ రక్తవృద్ధికల్గించును 10 రు

దీర్ఘ. 8-8-0. పోస్టేజి రు. 1-1-8

పి. సి. వి. అండ్ కంపెనీ ఆయర్లెడ్ల నవాబు,

పి. సి. వి. అండ్ కంపెనీ ఆయర్లెడ్ల నవాబు,

ఉపాధ్యాయుడు-పిల్లలు బడికి
 ఎందుకు వెడతారా?

విద్యార్థి: బడి కాదు కాబట్టి.

* * *

తండ్రి—నెమరువేసేవి రెంటి
 పేర్లు చెప్పరా.

కొడుకు — బామ్మ,
 తాతయ్య.

* * *

తండ్రి—"అమ్మల గన్న
 యమ్మ..." ఎవరారా?

కొడుకు—అమ్మమ్మ

—జి. ఎల్. ఎన్. కాశ్రి
 (బందరు)

అతడు తనలోంచి తన గాన కళను
అంతకున్నా నోటిలో నేనును నమలుచూ
అదిలోంచి తనకున్నాను అతనికి పెద్ద
పెద్ద అంగలు నేనుంటూ వదిలి నుంచి
నుంచా బాబును నాలుగురూ "అలా
అన్నావు కాదుంది. కాగా అలా-దించు"
అంటూ నలక రలా చారనాడు.

అన్నపూర్ణ మంచందగ్గరికి వెళ్లి అతని
చాక్లెట్ల పరిచేసి గుండీలు పెడుతూ "వదు
కోండి." అంది నుడుటిమినా వదు తున్న
బట్టు పరిచేస్తూ కానీవు తక్కువ నూర్చుంది.
నులి బాబు అక్కర్లగా ఇదంతా గుడి
నినూ నూర్చున్నాడు.

మరుక్షణంలో అక్కర్ల గాన నిద్రలో
నునిగిపోయిన నూతనగా పెద్దగురక నినిసి
చింది.

అన్నపూర్ణ ఇవలంకివచ్చి మిడనవారగా
కానమినా నూర్చుని "అక్కర్లం నూర్తిగా
నూడయిపోయింది. ఇదంతా ఒక విచిత్ర
మయినగాన." అని నిట్టూర్చి గుణం రల
నంతును నూనగా ఉండిపోయింది.

దీనం నిర్మలంగా నలుగురూంది.

అన్నపూర్ణ తలెత్తి "నాజీవితం నీవి
కానున్నావో" అంది.

నులి బాబు లేచి నీవ నేను నావలగిన
కాడ్మీకాను. కాని నూనబోవద్దని ముటుకు
చెబుతున్నాను." అన్నాడు.

అమె నిట్టూర్చి "దీనస్వరణ నమస్కతో"

జీవన గంగ

తుల్యమయిన వరి కిత్తిలో వదిపోయాను.
భగవంతుడు నీమి చెయ్యదల్చుకున్నాడో
అదీ చూతాం." అని నులి బాబును విధివరనూ
సాగనంది "నీలంలే రేపు నీమాటా కనుపించు
తమ్ముడూ" అంది.

అతడు చీకట్లో కలిసి పోయావరనూ
చూచుకుండి నిట్టూర్చుచింది భారంగా
లాపరీకి వచ్చేసింది అన్నపూర్ణ.

చీకట్లో రోడువార కట్టినీడున్న ఆవు
అంతా అని అరిచింది. ఆ వారనే నేకల
మెళ్ళి మువ్వలు ఘులుమన్నాయి. ఒక
మెళ్ళి అని ముందునుంచి చెంగునుని
నూకింది. విధివార కాంత తూ మునిన
నూర్చుని గొల్లపిల్లవాడు ప్లాటు వాయిను
న్నాడు. నూముక్రింద నీరు గలగలా ప్రవ
హిస్తూంది. అక్కడ విధిలాంతరు నుడ్డిగా
నలుగురూంది.

నులి బాబు ఆ పాట వింటూ అడుగులు
మెల్లగా వేరున్నాడు. నులి బాబును చూసి
ఆ మెల్లవాడు పాట ఆపేశాడు. అది
గ్రహించి గమనించవచ్చే ముందుకుపోయాడు
నులి బాబు.

మెల్లవాడు పాట మళ్ళీ మొదలుపెట్టాడు.

నులి బాబు అతడు నుంచుకు వెయ్యి

లేకుండా ఉన్నాడు. అతడు కరిగి
తున్నాడు.

రోడువార కట్టినీల్ల మూలుగురూ
వదుకుంది. కానిమించి ఒకప్పు నీళ్ళలోకి
గంరించి. మారంగా రోడు మలుపులో రల
విరవోనుకున్న నులిచెట్టి వాయనంటూ
మూలుగురూంది.

"అన్నపూర్ణ అక్కయ్యను విచిత్రమయిన
నమస్క ఎదుర్కొంది. పరిష్కారం ఎలా
అవుతుందో చూడాలి."

ఇంటికి చేరేసరికి రవణ ఎదురుచూస్తూ
నుమ్మంలో నూర్చుంది. బాబు దీనంమండ
నూర్చుని చదువుకుంటున్నాడు.

భోజనందగర రవణ ఉన్నట్టుండి "నువున్న
ఇక్కడే ఉండిపోవల్సివున్నావా?" అంది.

"అవసరమని కాదుతో నే ఉండిపోతాను"
అన్నాడు.

"ఇకముందుకు వదవవా?"

"వదవాలనీ ఉంది."

"అవును. అనేమందింది. ఆ వనే చెయ్యి."

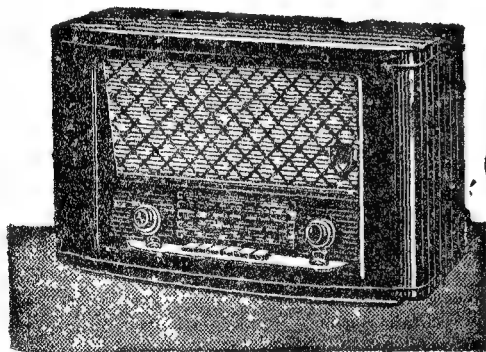
నులి బాబు అన్నపూర్ణ నంగతంత
చెప్పాడు. విని ఆమె అక్కర్లగా "అయితే
ఆమె భర జీవించేదిన్నాడా?" అంది.

"అలా ఇవాళ ఆయన్ను నూడా నేను
చూశాను."

"విమంటాడు? ఎందుకు వచ్చాడు?"

"అయితే ఇప్పుడు చెప్పిందంతా వివ
లేదన్నమాట."

శబ్ద గ్రహణలో విశేష పరోగతి

Model-210 KWK-W
Price Rs. 540/- Plus tax

హి-ఫ్. క్రిస్టల్స్ నుకు కిక్ ఫ్రీక్వి
కనుగులుగా రూపొందించబడినది.

వచ్చిను జర్మని వనోకారముతో

ఇండియాలో వయారుచేయబడినది.

మెట్ట రేడియో

(పిం తెడ్ సర్క్యూట్ తో)

- గిట్టు అంతరణములతో అందమైన
- వెన్స్ పెట్టె
- అను కొత్త ట్యూబులతో పూర్తిపరిచి
- నెట్టిచిది
- అయిదు స్పృక్ బ్యాండ్స్
- ప్యాన్ టైప్ ట్యూనింగ్ ఇండికేటర్ బ్యాపాక
- భోగట్టలు కోరబడుచున్నవి.

Sole Distributors METRO MUSICS

545 - Kalbadani Road, Bombay - 2. GRAM. METHUSICS.

కూర్పు, వచ్చిమగోచావరి, వికాఖ, శ్రీకావళం జిల్లాలకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

హిందుస్తాన్ వీజన్సీస్, 24/22గ ఏ, దానవాయిపేట, రాజమండ్రి.

కృష్ణాజిల్లాకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

అంత ఎలక్ట్రిక్ హౌస్, హిర్నూకోడి, విజయవాడ-1.

అటు నీ నడకటి "కరాటగా విన్నాడు. అఖరి జూట్టుకుట్టుకు విన్నాడు" అంది. అతను మళ్ళీ అంతాచెప్పి "ఇవ్వడయ్యా విన్నావా?" అన్నాడు.

"అటు చిక్కలోనే వడింది." అంది రవణ.

"అదేమి దురదృష్టమో! కావమో తెలియదుగాని ఇలాంటి చిక్కలన్నీ అడకాళ్ళునే ఎదుర్కొంటుంటాయి. ప్రకాంతంగా చెప్పిపోయే అటు జీవితంలో ఈనాడు ఈ సంఘటన మంచికే వచ్చిందో చెడుకే వచ్చిందో ఎలా నిర్ణయించగలగటం?"

"మనిషికి చెప్పు తెలివితే కిరీటంలో ఐల పీసమైన భాగం ఏదయినాఉంటే ఆ చెప్పు ప్రభావం అక్కడ ఎక్కడగా కనిపిస్తుంది. అలాగే కుటుంబంలో గాని, సమాజంలో గాని శ్రీవ్రమయిన నష్టం సంభవించినప్పుడు ఐల పీనులే ఎక్కడగా నలిగిపోతారు. ఆ ఐల పీనుల్లో అడకాళ్లు కూడా ఒకరు." అంది రవణ.

"అంతే. అంతే" అంటూ అతను మంచి నీళ్లు తాగి గొంతు రాసుకుంటూ "ఎవ్వడు ఏమీ జరుగుతుందో మనం ఊహించగలం. ఇలా జరుగుతుంది అని మనం అనుకుంటాం. కాని అలా జరగకపోవచ్చు. ఈ జరగకపోక దాన్నే, ఆ చెప్పలేక పోవటాన్నే ఒకే మాటతో మనవాళ్ళు పిలుస్తూంటారు. అదే మిటా తెలుసా రవణా?" అన్నాడు మల్లిఖారు.

"ఏదీ! అని మనవాళ్లు అంటూంటారు" అంది రవణ.

"వాగా చెప్పావు. అంతకంటే మరొక వదం లేదనుకుంటాను."

తలవాటున దీపం పట్టుకుని రాధ రానీన ఉత్తరం మళ్ళీ మళ్ళీ చదువుకుని ఉత్తరం చిండుకింద పెట్టి అతను నిద్రపోయాడు.

తలుపులన్నీ తేలుకుని రవణ నడుం వాల్చే వరకే వడి వాటింది.

36

మర్నాడు మధ్యాహ్నం భోజనాలయం మల్లిఖారు ఐదుటికి కదలబోతుంటే రవణ సుస్యంలో నిలబడి "ఒక్కమాట" అంది.

అతను వెనక్కు తిరిగి "ఏమిటి రవణా?" అన్నాడు.

"ఒక్క నిమిషం మార్చు మల్లి" అంది రవణ.

అతను మాచున్న తర్వాత "రాధ ఎవరు మల్లి?" అంది.

రాధ గురించి, ఆ కుటుంబాన్ని గురించి అంతా చెప్పి "ఇవ్వడు అటు ఎవరో తెలిసిందా?" అన్నాడు.

"సంతోషం. అటు చాలా తెలివైనదని వాకు తెలుసు."

"జబ్బుగా ఉండి మంచాన వడిలే అటు

చిత్రకారుడు : సింహాద్రి నారాయణరావు (నాలుగో)

వాకు చేసిన నేక వా జన్మలో నేను మరచి పోలేను రవణా. నేను ఇంతవరకు అదృష్టవంతుణ్ణి అని అనుకోనే అవకాశం ఏదయినా వుంటే అది వారి పాంగత్యమే అనుకుంటాను."

"ఆ ఉత్తరం నేను చదివాను." అతను అదిరిపడాడు. కంఠారుగా "చదివావా రవణా!" అని గొణిగాడు.

"సర్వారేడు మల్లి. ఆ ఉత్తరం చదివి నేను ఎవరిగురించి అపోహపడటం లేదు. ఆ ఉత్తరంలో అదృష్టం కాకు కనిపించిన అపారమైన వయోమృదయం, మానవత్వం నన్ను ముగ్ధురాలిని చేశాయి. అటు తెలివి! నేను ఆశ్చర్యపోయాను. నేను ముగ్ధుణ్ణి చేసిన వని ఎందుకు తెలుసుకున్నాడు?"

అతను ముఖం ఎత్తి "మృదయపూర్వకంగానే అంటున్నావా?" అన్నాడు.

"మనస్ఫూర్తిగా అడుగుతున్నాను. ఇంత వరమో ఆ నిషయం వాకు తట్టలేదు."

"అవును. అది చాలా మంచివని."

అతను అక్కడినుంచి కొంత కేలికవడిన పూదండం తో ఐదు కరలికి వచ్చాడు. "రాధను ఇవ్వడు నిజంగా ఆరంభమవుతున్నావా?" అనుకున్నాడు. మనస్సులో ఆమెను అభినందించుకుంటూ, ఆమెనుగురించి మధురంగా ఆలోచిస్తూ అతను అన్న పూర్ణ ఇల్లు చేరుకున్నాడు.

కాని తలుపు తాళంవేసిఉంది. "ఈవేళ ఈమె ఎక్కడికిపోదే? అభయమిల్లి వెళ్ళి పోయిందా? అంత తేలిగా లొంగి పోయే మనిషికాదే. అలా జరిగిఉండదు. జరగదు. అతన్ని వదులుకోనయినా వదులుకుంటుంది

గాని ఈ కుటీరం విడిచిపెట్టడు. "ఏవరినికీ లోనూ ఈమిషన్ను, ఈకుటీరాన్ని వదలటం అంటూ జరగదు" అని ఒకమాట అటు అంది. అటు అన్న మాట ఆరుమూరైనా మారు ఆరెవా తప్పే మనిషికాదు. భగవంతుడు ఆమెకు అదృష్టమైన మనస్సును ఇచ్చాడు. ఆమెరట్టుకుని ఆమెను వంచించలేదు. అతను మోసగాడని ఆమెకు తెలుసు."

అతను అనుట్టుకున్న తానెత్తు అటూ ఇటూ తార్చాడాడు. అటు వచ్చేవాడని కనబడటంలేదు.

శల్లటి పెద్దమేళం మూర్ఛిల్ని కళ్ళే నింది. తానెత్తు ఎంత తగ్గినట్లయినా అతను కేలు నమూనాతో నిగురుకుంటూ ఆ శంకుచిత్రరూపమివ్వబోయి మూర్ఛిల్నిగాడు.

ఎంతమా అటురాలేడు.

మల్లిఖారులేచి ఇంటికారివట్టాడు. నిన్న అమెసాగనంపుతూ అన్న మాటలు అతనికి గుర్తుకు వచ్చాయి. శేవు ఓమారు కనిపించు అని ఆమెఅన్నది. వానిఆర్థం అటు అతనితో వెళ్ళదల్చుకోలేదనేగా?

వంతులుగారి సంగతి తెలుసుకోవాలనిపించింది. ఆ దిక్కుగాపోయాడు. సందుములుపు తిరిగి ఇంటిముందు నిల్చున్న పత్నీశుసంత త్వరాల పిల్లను పలకరించాడు. ఆపిల్ల గుర్తు పట్టి "నేనుడుదగ్గరకు వెళ్ళిపోయాను" అంది.

"ఎన్నాళ్ళయింది?"

"వీరు వచ్చినవాడేరాత్రి పోయారు."

(ఇంకా ఉంది)

చైతన్యము

శ్రీ. సమమంతంబు

“నారలు గళ్ళనుంచి యూనివర్సిటీలో
ఉంటూ కనీసం మిక్కిలి అమ్మాయి
నన్నా ప్రేమించలేకా!”

అని ఓ అందమైన పాతం కాలం,
నీరందలవచ్చుటికొంతులు వాళ్ళుబిళ్ళు
నలిగినుం టే, వీవలో ఇంత వాళ్ళాగా క్కా
పోయినా ఇంతే అర్థం వచ్చేట్టు అడిగాడు,
అయితే అక్కడికి వచ్చిన వారాయరావు
వంకటలాన్ని.

గారి చల్లగా వీసోంది. వత్తులు ఇంటికి
పోతున్నాయి. నమద్రం హోరుమంటోంది.
హారంగా నమద్రంలో! మరుగునీటిని వదు
లున్న కాలెప్పు గొటంతాటాకు వాసనలు
అప్పుడప్పుడు గారిపాటున వాళ్ళనిపరామర్శి
నున్నాయి. మట్టావున్న ఇనకగుట్టలో
మోనికెట్ తాటాకు నల్లని చారికలు
బొమ్మల్ని చూపెడుతున్నాయి. ఆకాశం
చాలావోట్ల కాగాఉన్న పట్టిన గొర్రెలో
లాగుంది. ఆ సమయంలో బసవరాజలాంటి
కనిపించురు డెవడన్నా అక్కడుంటే,
అహంకం ప్రకృతివిద ఓమధురకావాన్ని
రచించేసి లేక పొయట్స్లో సమానమైన
! రిని ఏమో అద్భుతంబాగుంటే నోబుల్
ప్రైజానిమాడా కోటేయక ఊరుకుంటాడా
అనే భర్తనుంచేమా వాళ్ళిద్దరో కలుగక
పోలేదు.

అంతటి రమణీయమైన సంధ్యవేళ, నేను
దంకరటాలు చూడమంటూ క్రమపడి
చోదాడు తెల్లటినురుగుని వాళ్ళ కాళ్ళదగ్గరికి
జేరుస్తూంటే, చార్లీస్పెన్స్ మీది కాంతి
కింజాలు అప్పుడే నిమిషానికి ఆరుసార్లు
ప్రదక్షిణం ప్రారంభించాక, వాళ్ళిద్దరూతప్ప
వేరొకరులేని ■ ప్రకాంత వాతావరణంలో
సదరుప్రశ్న వేశాడు నారాయణరావు.
ఆ దెబ్బతో చలం కాసేపు 'శూన్యం'గా—
అచ్చం కథల్లాలాగా నే — 'శూన్యం'లోకి
చూశాడు.

"అవునండీ! హైస్కూలు పిల్ల కాయలం,
కాలేజీలోకి అప్పుడే అడుగుపెట్టిన కుర్ర
కుంకలే బాగుణంగా ప్రేమించేస్తూంటే,
అన్ని హంసులూ పెట్టుకుని ఇళ్ళేల్లిక్క
డున్న మీరు తమాషాకన్నా ఒకరి ప్రేమించ
లేదా!" మళ్ళీ అడిగాడు నారాయణరావు.

వెంకటచలం విక్కమొహం వేశాడు.
అతనడిగేదోరణి చూసే 'యాభై రాత్'
హైస్కూలు కుర్రాళ్ళు చేయగలిగినవని
నువ్వు చేయలేకపోయావనే నింద తొత్తు
తున్నట్టు, 'హాళక చెన్నప్పట్టు అనిపించింది.
కాలేండరుబొమ్మలో గాంధీ గారి తల కాయకి
నాలుగువేపులా బుద్ధుడు, క్రీస్తు, భారతమత,
మహావిష్ణువు నిలబడినట్టు, చలంచుట్టూ చీక
వాసు, ఖయీస్, సతీసావిత్రి, వాళ్ళవూరు
హైస్కూల్లో మొన్న మొన్న చిన్న నెల
ప్రేమాయణం నడిపి పాంతుకు పోటీ
చేయడగినంత ఖ్యాతి, కీర్తి అర్జించుకున్న
ఒక సుభాష్ చంద్రబోసు తటుక్కున నిలబడి
వాళ్ళ అనుభవాల తాలూకు అభిప్రాయాల్ని
నూక్కులుగాకప్ప జెప్పతున్నట్టు అనిపించింది.
నిజానికి తా నీ ఇరవై వసంతాలు గడిచిన
జీవితంలో, ఇరవై మందిని కాకపోలేదా
కనీసం ఇద్దరైతే ప్రేమించలేదా! సిగ్గు
సిగ్గు!

చలం మాట్లాడకపోవడంతో, నారాయణ
రావు తిరిగి మొదలుపెట్టాడు:

"జేవిడో వాణ్ణి వెంకటేశ్వరుని చూడండి-
కులముక వేదాలు పాటించకుండా, కాకా
కామ్మోహనరాయ్, ఈశ్వరచంద్ర విద్యా
సాగర్...మరి, కందుకూరి వీరేశలింగం
లాంటి మహామహుల అడుగుజాడల్లో వాళ్ళ
జానియర్ సుందరాంబాళ్ళని ఫోనులో
ప్రేమిస్తున్నాడు, రెండు నెలలు నుంచి.
మనలో మనమాట, ఆ అమృతానికి గ్రామర్
నోట్సుకూడా మధ్యమధ్య జిక్కిలే చెయ్యం
టాట్టు. సరే, జేబున్నీ సాకి, మహమ్మద్ నీసే!
ఏ నాటి నుంచో జరుగుతున్న వ్యవహారం
ఎలాగూ వుంది. ఈమధ్య ఇద్దరూ కలిసి
నీనిమాలకికూడా వెళు న్నాడు. యింకా
స్వామి - రాణి, చౌదరి-చిరంతనివి.....
యిలా ఎంతలా!"

కలం ఆమాటలేం వినిపించుకునే పరిస్థితిలో లేదు. అతని హృదయంలో రెండు ప్లేట్ల జను బాంబులు, మూడు అగ్ని పర్వతాలు శేలినంత రథం జరుగుతోంది. బోలెడు సిగ్గు వడిపోయాడు, తన అసమర్థతని తెలుసుకున్నాడు. ఎంత అవమానం!

ప్రేమాయణం

పైకి, బింకంగా రావుని చెక్కిరిస్తున్నట్టు, "అసలు ప్రేమంటే ఏమిటోయో!" అన్నాడు.

నా రాయణ రావు తిడుముకున్నాడు. నిజానికి అతని సంతోషముం దీ విషయంపై అంతగా ఆలోచించలేదు. స్వతహాగా, గాఢ కబురలో ఆట్రే నమ్మకంలేని మనిషి.

"యిన్ని యింగీ షు, తెలుగు నీనిమాటా మాస్తున్నావు; నీకు తెలియకపోవడమేమి

చర్మకారుడు - బుడతలు

క్షార్యం ఒక బెన్నులా కుట్రవాడు ఉండే రాడు. అతడు ఎంతో వ్యాయస్థుడు. దుర వృష్టం! పాపం, ఒకటివం వాడిదగ్గర ఒక జువ్వోళ్ళకు ధరిపాటు చర్మం మాత్రమే ఉంది. అతాత్రి విచారిస్తూ వదులువ్వాడు. తిట్టావారింది, అక్షర్యం చర్మానికి బదులు అందంగాకుట్టిన బోళ్ళజువ్వ ఉంది. రెట్టంపు నీలపు బాన్సు అమ్మి రెండు జువ్వలకు పతి తాళి చర్మం కొన్నాడు. మర్నాడు రెండు జువ్వల తయారై ఉన్నాయి. అలా కొంత కాలం ఉండింది. అతడు బాగ్యవంతు ధైర్యాడు.

ఒక రోజున పెట్టిన చర్మం పెట్టినట్టు ఉంది. పిం చెప్పా! అతి అరాత్రి మొగుడు అతడు ఒక ముగ్గుల బాక్స్ ని చూపువాడు.

వికరాత్రివేళ అధ్యయ బుడతలు మెల్లిగా పచ్చి అటా అటు చూచి కొంతో చక్కా పోయారు. మాచిగవానిభార్య వాళ్ళు ఏమివా బహుమానాన్ని విరిగిస్తున్నారేమో అంది.

తరువాత రెండు రాత్రిలు మంచినంచిన పస్తాలు అభరణాలు అక్కడ పెట్టారు. అంగుష్ఠంగాళ్ళు అవి ఎమి ముట్టుకోలేదు. "ఒహో వాకు తెలుసు వాళ్ళను ఎలా సంకోష పెట్టాలో" అని వాని భార్య అరాత్రి ఒక అందమైన ప్యారివారి బిళ్ళల డబ్బాను చర్మందగ్గర పెట్టింది. అక చూడండి! మర్నాడు ఉదయం బోళ్ళజువ్వల తయారై ఉన్నాయి. ప్యారి వారి బిళ్ళల డబ్బాతో అందంగా మాయమైపోయారు.

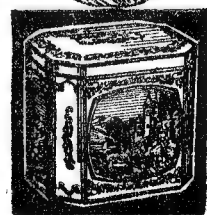

ప్యారీవారి లక్షణం

అన్ని రకాల వాడివి సంతోష పెట్టవచ్చు

ప్యారీవారి లక్షణం ఎంతో ఉంది. వైద్యులకు, కులీనలకు, వ్యవసాయకులకు, విద్యార్థులకు, ప్యారీవారి లక్షణం కొనుక్కోవచ్చు.

(ఉత్పాదక : ప్యారీవారి పెక్టనరీ లిమిటెడ్, మద్రాసు)

తోయో!"

శలం మరింత చిక్కులో పడాడు. "నీమా ప్రేమకి అసలు ప్రేమకి తేడా ఉంది లేనోయో!" అన్నాడు సణుక్కుంటున్నట్లు.

"తేడా ఏమింది? ప్రేమించడం మొక కౌల తేవం. యీ కొండగుట్టమీదపడి నాలుగయి చేళ్ళు ఒకటే వరసని రాతిగోడలు, మొదలు మొహాలు చూస్తూ గడవడం—ఎంత కష్టం! ఎంతకష్టం! పరంకుశాన్ని చూడు, పడేలో నుంచీ ఆల్బా రేస్, ఆల్బా రేస్ అంటూ రిసెర్చి చేస్తున్నాడు. పడంగుళాల దళదళి కళ్ళద్దాలు తగిలించాడు. ఎవరు మాటాడినా మొదటిసారి అరం చేసుకోలేదు. ఎప్పుడూ వరధ్యానం. నడిచి వెళ్ళాకూడా గాలిలో అంకెలు వేస్తాడు వేళ్ళుతిప్పుతూ, పెదములుఆడిస్తూ... ఇండుకొ యిక్కడికి వచ్చింది! యిలా పిచ్చాళ్ళయి పోదానికా!... ఒక అందమైన అమ్మాయి, కొంకంప్రేమ! అప్పుడప్పుడు ఫోన్ కాల్స్. నీలయితే ఒకటి రెండోసార్లు సినిమా. చివర్న యాన్యుఅల్ డెస్టర్ నాడు నీకో ఫెయిర్ గెస్టు! ఏంపోయి! ఎంత రిలీఫ్! తల్పకుంటే శే యింత తీయగా ఉంటోందా! మరి నిజం గానే యిదంతా జరిగిందనుకో, అప్పుడెలా ఉండేది? అందుకే ఎవడో అన్నాడు "తీయని బాధా తొలి ప్రేమ" అని. ఓపికంటే సువ్రా అలాంటిమాటలు నాలుగు నేర్చుకో. ఎండు కై నా మంచిది, నాలుగైదు విరహ గేయాలు ధృష్ట వెయ్యి..."

చీకటితెరలు చాలా దట్టంగా అలముకు న్నాయి. చోస్పిటలు డౌన్ నుంచి చోస్పిటలుకి పైలుగా నడిచివస్తున్న కుర్రాళ్ళు సముద్రపు ఒడ్డున యారెండు నీడలా వివో అయింటా యిని గంకెచాకతో దగ్గిరసా వచ్చి చూసి కట్టలేని నిరత్యాసంతో గబగబా మారంగా నల్ల పోతున్నారు. సముద్రంకరటాలు ఒకటి రెండోసార్లు ముందుకి పోతున్నాయి. రీచి కోడుమీద పాన్స్ తోరనాల్లాగ వేలాడు తున్నా.

సముద్రం నెమ్మదిగా శలాన్ని అలోచనలోంచి లేపి, పైం శేప్పాడు. శలం లక్ష బిడ్డలు మించిన గుండె బరు వుతో, యిసకలో దిగిపోతున్న కాళ్ళని నెమ్మదిగా పైకిద్రుకుంటూ గదికి బయల్ పాడు. అతని హృదయంలో ఒక లక్ష నక్షత్రాల మాటలు, ఒక కోటి జలపాతాల పాటలు, కేతకోటి సముద్రతరంగాల మోతలు వివరమవుతున్నాయి. మెన్ లో మాడా మూగగానే ఉండిపోయాడు శలం. 'భూతాన్ని' గురించిన వార్తాప్రాసం, భవి క్యుతుపైన అనుమానం సందేహం అతన్ని కలచివేస్తున్నాయి.

గదికి బయల్ పట్టాల మార్పుకుని సిగరెట్టు ముట్టించి పైరెస్ పైకి నడిచాడు, భవిష్య క్తుని గురించిన అలోచనలో మొదడంతా

చిత్రకావ్యం — శ్రీ శై నవ్యనాగాయన (నగదలేపూర్)

నింపుకొని. చుట్టూ లెట్టు భూమిపై నక్షత్రాలాగా ఉన్నాయి. చోస్పిటలు గదులోంచి కుర్రాళ్ళ వెరికేటలు, వెకిలినవ్వులు, కింద మెన్ లో కడుగుతున్న పేట్లు, గ్లాసుల శప్పడు అయివిరుద్ధంగా వివరమవుతున్నాయి. శలం బవల్లో మొగ మొక సారి గట్టిగా తుడుచుకుని నవక వైపు పట్టుకోవడానికి చీకట్లో మార్పున్నాడు.

"హలో శలం, ఏమిటి గిరాకీ; యీరోజులా వచ్చావు. సినిమాకి పోలేదా!" చీకట్లో ఒక కబ్బం అతన్ని వలకరించింది.

"ఎవరది, రాజా!... ఒక్కడివేనా, యింకెవరన్నా ఉన్నారా!"

"అలా, నేనొక్కణ్ణే ఏం?"

శలానికి ప్రాణం లేచివచ్చింది. ఈ రాజా గాడికి శంకమాను, నక్షత్రాలు, మేఘాలు, మెరుపులు, రైన్ బోలు లాంటి జాబ్ భావ వచ్చు. వాడి అప్రయత్నం మెకానిక్స్ నోట్సు నిండా పోలేదంత కనిత్యం ఉండి చిక్కు చిక్కు కలితం ముక్కల రూపంలో. శంక మాను, నక్షత్రాలు మొక రైవ కన్నీ ప్రేమ ప్రాక్టికల్ ఆఫ్ టెట్రాసెన్స్ మాట. కాబట్టి యీ రాజాని పట్టుకుంటే పని జరుగుతుండలే దృఢనిశ్చయానికి వచ్చినవాడై, శలం—

"ఒరేయ్, రాజా నేనొక గట్టి చిక్కులో వడా ప్రా. నువ్వు నా ఆప్రమితుడి కనుకొని నీతో చెబుతున్నాను. యిండు లోంచి బయటపడేమార్గం నువ్వే చెప్పాలి" అన్నాడు.

రాజాకి నిజంగా ఆశ్చర్యం వేసింది. "నీ లాంటి ఉమర్ ఖయ్యాంకి చిక్కేమిటా!"

"అలా అనకు నీ మీద గంకె చాకతో ఉన్నాను. ఇప్పుడు నీ రూంకి వద్దామను కంటూన్నా న సలం. నీ సహాయం చాలా అవసరం."

"ఇంతకీ ఏమిటోయ్ నీ చిక్కు! అంత

ప్రమాదం నీ కేమిచ్చింది దివ్యుడు?"

"ప్రేమించాను... కాదు, కొడు... యింక ముందు ప్రేమించాలి."

"ఎవరినోయో!" గట్టిగా అరిచాడు రాజా.

"నువ్వలా శోరు తెరిచేయకప్ప. ఎవర్ని ప్రేమించేదీ యింకా నిర్ణయం చేసుకోలేదు.

నీ సలహాకి తగిన ప్రాముఖ్యం యిచ్చబడుతుం డీ విషయంలో మాడ. కాని, నువ్వు చేయాల్సిన అసలుపనేమంటే, యీ ప్రేమ

మాటాగుని స్టార్ చేసి వడలారి. యిహా తర్వాత దానంతటదే లక్ష అర్ నీ యంతో గిడ్డున తిరిగిపోతుంది."

"నువ్వు ప్రేమించుకోయో ది యిక్కడ శదువుతున్న అమ్మాయి ల్నా, బయటి కాళ్ళనా, లేక సినిమా తారల్నా!"

"అన్నీ, మారం పోలే ఎలాగతా! ఇక్కడి కాళ్ళనే."

"రైకో మరియితే ఎవళ్ళో తల్పకో ముందు. అందులో కొంతమంది యిప్పటికే ఎంగేజ్ అయింటారు. నువ్వొక్కడ మాతా లేటోకమరే!"

"ఎవర్ని ప్రేమించాలనే విషయం నా కొడిలేసి, ఎలా ప్రేమించాలన్నది చెప్ప కొడిగా."

శిలదే ముందరా! నాలుగురోజులపాటు నీ గాబర్డెను, మార్కెట్ న్ని నువ్వొక్కటేసి లాల్చీలు వైజుమాల పైకి రియ్యి. రోజురోజు సారి గీసేబదులు వారం రోజుల పాకా గడాన్ని గీయకు. తలకింత దిక్ గ్రీం వట్టింది అంత నున్నగా అగ్గిదొక్కేయడం మానేసి. యీ విడు రోజులూ నీ బుర్రమీది పెంటుకలకి పూరిస్తాం త్రేం యిచ్చేయ్యి. అవడంతో నీ ఊర్వకి కెదురుగా రోజుకి కనీసం పదిసార్లు యానా, ఆమెకీసి చూస్తూ తిరుగు. ఎనిమిదోరోజు కుర్రంగా మామూలుగా తయారయి, నీ ప్రహేళికమైన ప్రేమ

లేఖ రాసి వట్టుగల్గి ఆమె కిచ్చెయ్యి.
అంతే..."

"ఆమె ఒప్పుకోకపోతే!"

"ఒప్పుకోకేం చేసుందిరా బ్రదర్నాయనా!
నీ అయినదుగుల ఎనిమిదింటావు అంబరాల
బాతుగు వర్షసారితే, కంబలికరంగు చేపా
బాబాయ, చూసే రంధ, ఊర్వశి, మేనక
లాంటిబాగు లక్షమంది క్యూలో నిలబడి
ప్రేమమహాజరు అందివ్వరూ! .....
అంతగా ఒప్పుకోలేదనుకో, జానేదో! మంజా
జానే కాకపోతే కంపాలత! బంకమ్మ కాక
పోతే మరో బుచ్చమ్మ. యీ వారంరోజుల్ని
నీ జీవితగ్రంథంలో కుడుపు పెట్టేసి మళ్ళీ
మరొకరితో ఓనరాలనుంచి మొదలేట్టు."

బంకటచలం తీవ్రంగా ఆలోచించి చ
కాగాడు. ప్రేమించడం యితర సింపులయితే
తన కింతమమంజే యీ బడియా ఎందుకు
తటలేకనే తనవ తీవ్రంగా అతన్ని వది
పోయింది. కొద్దిసేపు ఆలోచనల గొడుగు ను
మోసి, కాబోనే వర్షరగా జరిగి గొంతుతగ్గించి
అన్నాడు.

"ఒకేయ రాజా! అ ప్రేమలేఖ లెక్క
నవ్వ దిక్కటే! ఇయ్యలూ... కాంక్షం
సింబిరగా ఉండాలినుమా! నేనే (నాకా
వనకోకాని!)"

వేమాయణం

రాజా వర్షకుని అలాగే వన్నాడు.

.....
కోజా ఆతికష్టమొద ఎంతో బడకంగా
విడువ్వుర కుదయించే నూర్వడు ఆరోజా
ఓగంట ముందుగానే చలం ఆకాశంలో ఉద
యాద్రని బాటివచ్చాడు. ఏడూ పదికలా
వర్షంముగించుకుని లాల్పి, పైజమా, లేగిన
జాటుతో కాలేజి వు పోతున్న అతన్ని
చూసి ప్రక్కగదులవాళ్ళు, ప్రక్కబాతుల
వాళ్ళు అంతా "చూరా!" అని యింగీపులో
ఆశ్చర్యపోయారు. చలం ఒకటేనిశ్చయానికి
వచ్చాడు, రాత్రంతా ఆలోచించి - ఆరోజా
కాలేజీ ఆవరణలో తనకెవరు ముందు కన
బడితే ఆ అమ్మాయినే ప్రేమించెయ్యాలని.

"ఎక్కడికిరోయ్! తెలారకుండా నడి
పోతున్నావు! - వల్ల కాట్లోకా?" వర్షుతూ
అడిగాడు బంకటావు, చలం యిచ్చేనమా
భావాన్ని కూడా అనుభవమొద తీసింపేసి.

"కాదు, ప్రేమించడానికి" తెల మొహం
దేనూన్న బంకటావుమీదికి గర్వంగా
ఓ హరిచూసి పోగిపోయాడు చలం ముందుకి.

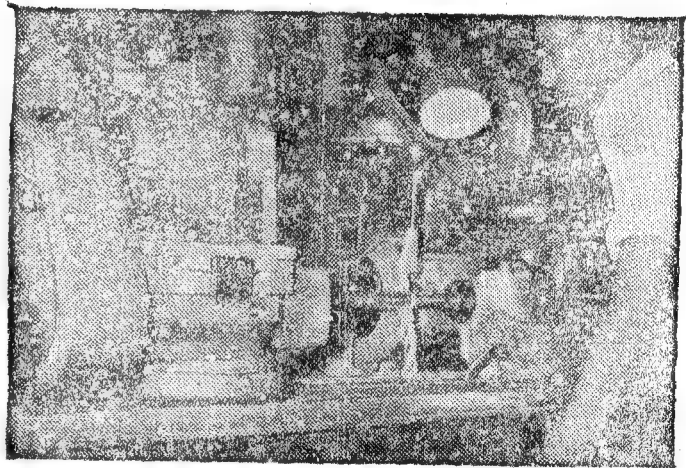
ప్రాదుటి కాసురి! జే స్కాల గుని
తచ్చే మొదటిబమ్మ అప్పుడే కాంపస్లో
ఆగింది. ఆగడంవోనే గులాబీరంగు సిల్వర్
చీర కట్టిన యువతీమణి మోడు, ఒక చేతిలో
పునకొలు, మరోచేత్తో బమ్మడోచలం వట్టు
కుని మందమందంగా తడుగులు వేస్తూ దిగింది.

"యారేకా!" అని గట్టిగా తనలోతాను
అరుచుకున్నాడు చలం. "యీ మే
నా ప్రేయసి, ఊర్వశి" అనుకున్నాడు నిశ్చ
యంగా. (తలక్రిందికి దించుకుని కళ్ళు పెళిలి
చూస్తూ దిగుతున్న ఆమెని ఆతడు గంభీర
చూడక చలం, "అరే, యీ మే కూడా
అచ్చంగా రావూ బొమ్మలాగే ఉందే" అని
కూడా అనుకున్నాడు). కండ్లకు యీ అ
తేయడంతో బస్ కదిలింది. ఆమె ఒక్కటే
దిగింది. నెమ్మదిగా వెయిటింగ్ రూంవైపు
నడవసాగింది.

బెనకనున్న వెంకటచలానికి రాజా గలహా
ప్రకారం ఆమెఎదుట ఎలాపడ్డమో తెలి
సిందిగాడు. కానీవటికి గుండెలో కూడదీనూ
కుని గజగజ అడుగులు వేస్తూ ఆమెను దాటి
వచ్చాడు. కొద్దిఅడుగులు ముందుకు వెళ్లి ఆమె
మొగంలోకి తీక్షణంగా చూచాడు. ఆమె
ఉరిక్కిపడి యిలికినంత కళ్ళు తీచేసరికి
"ఒకటి" అన్నాడు చలం.

అచ్చితమే లెక్కకు వస్తే

యొల్లాలకు అవసరమగు వివిధ భాగములను త్వరగా
అధికముగా సానపెట్టటకు శ్రేష్టమైన వైపుల్లాంగల పాక
కాళ్ళు మిక్కిలి సులభం.

కార్పొరేషన్ యూనివర్సల్ వారు రకరకాల పానద్రావ్య, ఇతర సానబట్టే పరికరాలు తయారుచేస్తారు. ఇవి మంచి వస్తువులను
చోకగా త్వరగా తయారుచేయుటకు పెద్ద పెద్ద సంస్థలకు ఉపయోగపడుతున్నాయి. విశిష్టతలోగాని, నిర్వహణలోగాని
కార్పొరేషన్ యూనివర్సల్ వారి పాంటెడ్ ఆటోమేషన్ మించినవి లేవు.

నేడు 36 అంగుళాలవరకు వ్యాసంగల పెద్ద పెద్ద పానద్రావ్య తయారు
చేసే సరఫరా చేయకలుగుచున్నాము. ఈ విధంగా మా కాలిదారులకు
అన్ని శ్రేణులలోను విప్రీయత తీరేసేనాయితే పానద్రావ్య అందజేస్తున్నాము.

బాండె ఆటోమేషన్, పాన చక్రాలు, పెగ్
మెంటలు, అరగదీయు బలహీన, వుల్లలు,
పానద్రావ్య, వార్మ గ్రైండర్
కాంపాండు కగైరా.

కార్పొరేషన్ యూనివర్సల్

అంబరాల, పానద్రావ్య, పానద్రావ్య, పానద్రావ్య

బాండె అఫీసు, 52/53, జహంగీర్ స్ట్రీటు, మద్రాసు 1. తెలంగాణ, 1941 (4 లైసెన్సు). కార్పానా, తిరువల్లియూర.

డిస్ట్రిబ్యూటరు: విలియం బాక్స్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ కలెక్టర్-1, బొంబాయి-1. మద్రాసు-1, న్యూఢిల్లీ, బెంగళూరు 1, కాన్పూర్
ప్రత్యేకమైన వాణిజ్య మాత్రము: మెన్సర్స్ పాచ్. ఎస్. బాక్స్ అండ్ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, 24, రాంపార్వ రో, బొంబాయి.

తదనుగుణం ముందుకు వెళ్ళాక, వెళ్ళి
తెరిగి వచ్చేస్తూ ఆమె ప్రక్కగా, ఆమె వంక
చూడసాగాడు. ఆమె కిదేం అంతు చిక్క
హస్తం వెనకాల కావరం ఉంటున్న
మహానుభావులు ఎవరో దారితప్పి యిటు
వచ్చా రేమననే సంజేహంతో కలవరపడినదై
యిరిగివంకే పరికిరిస్తూ చూడసాగింది.
“రెండు” అన్నాడు చలం.

ఆ సాయంకాలం ఆమె బస్ ఎక్కడో
రూంటే, కాంటిన్ నుంచి వస్తూ “పది”
పూర్తి చేశాడు చలం. ఆ రాత్రి నిశ్చింతగా
నిద్రపోయాడు, నియమం ప్రకటనగా నిర్వ
హింసపడినదనే సంతృప్తితో.

తన స్వర్గానికి నిచ్చినమేలు, ఏడు
మాత్రమే! అందులో అప్పుడే ఒకటి గడిచి
వెళ్ళాడు. వోలెడు ఆకలితో అతని నుం
నించుకుండయింది.

ఏడురోజులు మరోధ్యాన లేకుండా,
సినిమాల మాతా మానేసి, ప్రేమరత మాత
రించాడు చలం. అనుకోకుండానే అతనికో
మహాప్రేమికుడి లేవన్న వచ్చేసింది. నల గా
నలురుగా తెరిగిన గడ్డం, లేగిన జట్టుతో
యిరను క క న ద గా నే, ప్రతివాడూ
“ఏరోయ్, ప్రేమ సిచ్చిలో పడవేమిటి?”
అనడం ప్రారంభించాడు. చిన్న నె జ
తేదాంతిలాగా చిన్ననవున వచ్చి, తనలో
రాజా వెన్నె కృతజ్ఞత లండనేసుకున్నాడు,
చలం.

ఆ రోజు ఆఖరు రోజు. తనే తన ప్రేమ
ప్రయోగానికి ఫలితం తెలుసుంది. రాజాని
ఏకాంతంలోకి తీసుకెళ్ళి, “ఓ మాంధి ప్రేమ
లేఖ వ్రాయరా!” అని అడగించాడు చలం.

“గేయం రాయకుంటావా, తదనం
చాలు, రా!” అడిగాడు రాజా.

“ఓరి, నా లోకే పొయ్యిటి ఎందుకురా;
ఏదో సింబల్ గా నాలుగు ముక్కలు ప్రాణ
లోనే రాకెయ్! తేక పోలే అడి యి
కొంచెం మిగిలించు. మొత్తానికి నువ్వు
రాసినట్టుండకూడదు, నేను రాసినట్టుండాలి.”

“అయితే కాదురా,” అంటూ రాజాక
ప్పుడకం తీసి కాక చెయ్యడం మొదలు
పెట్టాడు.

“ప్రేయసి, ప్రేయసి!

ప్రియదానీ ప్రేయసి. నేయి కన్నుల
తోటి వెదుకుచున్నానే, నల మేఘాలలో
నాయనా జాగంగి? తల డిలనో, నన్ను నలచి
రానో! మెలపులై కనిపించి యరసినంతగా
మమ్ము తెరలలో నా కి తా! తళుకుమని
పించి కలపు నలుక మంచి, కలపించి
మాయమై వనట గూర్చిలివా!

ఓ మఘనమ ప్రకమకుటమణికృరాణి! ఓ
నవసాంధ్యసమయమలీ మనోజ్ఞ మనుమ
కామిని! నాటి రుద్రసంత చికటికాటుకల
విరిగ మెపోవు తారకోడున నీవు న గ మ
నిధురలో గ్రమ్ము న్వప్సమటులు గడతి

పోలివి. అవుకోలేని మమత, విచ్చికోనిపోవు
నీతినివిరతితోడ, మూసికోనిపోవు నూన్య
హృత్పుటముతోడ, ఘంటాపథమ్ము నడుమ
పరువిడి అట్టే నిలబడినాడ! ఆ నిగూఢ
ప్రకాంత సంధ్యాదురంతగర్భకుహరాంత
రమ్ముల గలచిపోవు ప్రేమ భవదీయ మంచర
కటక గానరవముచే తిమిరమ్ము పాండవర
మయ్యె. ఆ యగమ్ము తమస్సాండ్ర యవని
కాంతరంపు ప్రేకాంతమునబడి యా క్రమ
క్రమాన్త మి త నూపురారవాహ్వనములను
నెంటనంటి, నా హృదయము నెడలిపోయె.

అనరణి, నేను ప్రతి దివసావసానము
యన నీవు పోయిన చిక్కి చూపులపై చల
పును శ్రవణాలపై తెలుచు చెడుచుమాకు
నీరొలప, నాయెడద కొలప.

ఎవ్వటికి, నీ వెంకటచలం”

వెంకటచలం తడుపునన్నాడు. అతని
కర్ణమయన మాటలు కొద్దిగానే కనబడ్డాయి.

“నేనురాసినట్టురాయరాఅంటే యిదిట్రా
మవుతానీ! అసలిది ఆమె కర్ణ
మాటందాని! పెగా అయినెవరికో కాక
కొట్టామని తెలిసే ఎంత అప్రయత్న!”

“కొట్టరాజోయ్! ఆమె సాహిత్య పరి
తయం పెట్టలో పాల్కి యిరక రెండు
వ్యర మాడ్చి తాచ్చాయనమంటున్నా
నేమిటి, యిది రాసిందెవరో తెలియదాని! |
తెలిసినాగానీ, అంతటి మహాకవులైనంతో
నుందిని నువ్వు చదివి అర్థంచేసుకుని ప్రయో
గించ గలుగుతున్నావంటే నీవొక ఎంత అభి
మానం చూడకుండా రెండుసా! అలా
కాకుండా, యిది నువ్వే రాకావనమనాం,
అమాంతం నాడిలిపోయి చేవరతుగా - అదే
కండికనరి - నీకు సరైనదయిపోతుంది.
కాబట్టి, నీన్నె యిచ్చెయ్యి.”

చలాని కేం న వ్వు లేడు. మరో రాయ
నన్నాడు, యింకో సీంథురే! ప్రేమలేఖని.

“నా హస్తమెట్టులో విహరించే ప్రేమ”

“నీ నెటు నాడిరెటు. నిన్ను మిన్న కావ
కున్న ప్రేమలే రెడదే వయిల్. మూనులేని
నెటు. నీ అర్చిల్లో నేనొక కాటిరెటు.
ఎవ్వటికో నీంతెతకు నాటిరన్న న్నయిల్!

చలం”

“పొలిగా గిరికం ఉ నా త అన్నట్టుం
దిరా!” వినుక్కున్నాడు చలం.

“అయితే నీ యిష్టం వచ్చినట్టు చేసుకో
నావల్ల కాదు”.

చలాని కేం పాలుపోలేడు. తనుగ్రానే
మాటలు, తన హృదయంలోంచి ఆమె హృద
యంలోనికి వంటే యింజన్ న మాదిరి వని
చేయాలి. చివరికి తనే ప్రాయదలచినవాడై
గడిలోకి పోయాడు.

మాడుగంటలు ఏకాగ్రతతో కృషిచేక
తయారుచేసిన ద్రాఫ్టుని తదిసార్లు తోపల,

ఒకడు—మైమ్ ఎంతయిం
నంటారా? కొద్దిగా జాలుగా
నా వాచీ నడవడంలేదండీ.
మరొకడు—పోనీ చెప్పండి
కొనలేకపోయాారా?
—ఎస్. వి. గోపాలకృష్ణ(పాలకొండ)

పెన తడుపుకుని ఎక్కడలేని శంతోషంతో
నిట్టూర్చాడు, చలం.

“నా కలలో నుడికట్టుకున్న ప్రేమ తెలి
యని ప్రేమనడవటి,

గడిచిన ఏడు రోజులూ రోజు! పదిసార్లు
తొవ్వన రక్షణలేని నా హృదయపరిధంత
పైని చూపుల మహామలుకేర్చి, ముత్తం నీడి
చేసుకున్న ఓ అవర చీన నుండనీ!

ప్రపంచపు నీ నో మూల రోజు లేకు
దున్న భూకంపాలు, మెడలోనేన్న నురిం
చిన కైగం వింటున్నాడు. అందులేని విభక్త్యం
జరుగుతోంది. నీమిటిమింటే పోనీ, యివన్నీ
కాక్కలికంగా జరిగిపోయేవనమన్నా -
ప్రకృతిలో జరుగుతున్న ప్రతీతీ వింతగానే
తోసుంది. నూర్చు నెంత నేడి కం దు ప
కక్కలికి భూమి తనమట్టు తను విరగ
డమే కాకుండా నూర్చునీచుట్టూ ఎండుకు
విరగాలికి యిలాంటి నాటికి సమాధానాలు
జుగ్రచించుకున్నా నాడినరకన్నమా అర్థం
కానేలేదు.

యిచ్చదేవుడు కొద్దికొద్దిగా తెలుగు
కుంటున్నాడు. యీ నానా నా హృదయ
మలోకే నెనుకుఘానులకి యింబయటబరిగే
కలోలాలన్నీ చిన్ననెగా కాదు! నా
నుండెలో మంటని నీకు నూత్నంలో తెలియ
తెయ్యాలనేనీ నూర్చుడంతకేడిగా జంటు
న్నాడు! నా మెడదులో ఆలోచనలెప్పుడూ
నీ చుట్టూనే తరిగిమిగున్నాయి, యింతటి
తావం ఎలా భరించను!

అక్కడికి పావం, కరక చందమామ,
ప్రాతనిమేషాలు, వానరసమీరం, పానుంత
కుహరంలాంటివన్నీ యీ నేడిని తగ్గించాలని
కాయకేట్రులా కృషి చేస్తూనే ఉన్నాయి.
అయినా అసలు కారణం నువ్వు కదూ చూడ
నితే ఏం బాధో?

చలం”

వెంటనే రామం దగిరగివెళ్ళి, ఆర్థ
చేవరమొక ఎడమవెళ్ళు పెళ్ళాంగంలో రెండు
అపలమనస్య నలారీ భిన్ను నీ రంగులో
తెక్కించి, ఉల్లరాన్ని యిండియనింపుతో
అందంగా వ్రాయించాడు చలం.

తెలారాక గడ్డం నున్నగానీ ప్రేమగా
తయారేయాడు. అవుకోలేని పాటేకో
అతని యెడద గొడవయిపోగింది. నుం

అంశనవి తవారషతి

మారి వంశము

అక్షరపర్యం - 1

కర్తృ గారణ కర్తృ
కర్తృ కారణ కర్తృ
భూత భవ్య భవా దేవా
హృయతి మహేశ్వరే.

మహేశ్వర్య నివాసాయ
నమసే పీఠవానసే
నమోస్తు అష్టపతయే
ఉమాయాః పతయే నమః॥

దేవదాన మాతః పురోదాః
ప్రసూతోఽనాగావో
వోపదు పర్వతాదాః
వదానుగః పితృమానస్త వంధాః॥
ఉద్రాయో అస్త్రాం దదనం పురుషే॥

ద్రోహభీదంతం తనకు ఏగోహాన తెలియవచ్చిందో, ఆ రోహా ఉదయం కంసుకు మహామాత్రుణ్ణి అక్రూరునిదగరకు పుత్రేందాను. మహామాత్రుడు కన్వించగానే, అతడు ఎందుకు వచ్చింది

■క్రూరునికి అగ్రం బయింది.
“మహామాత్ర! మధురేశ్వరుడు నన్ను బృందావనం పోయి రావలసిందిగా మిన్ను పుత్రేందాను. అవునా?” అని ఆయన అప్రణీతమై చెప్పించాడు.

మహామాత్రుడు తలవంకించడం మాత్రంగా మధురేశ్వరుని అజ్ఞను తెలియజేశాడు.

కంసుని ఈ అజ్ఞ అక్రూరునికి అజ్ఞ గాలేదు. అది అజ్ఞ అని విందలేదు. అనుగ్రహం అనిపించింది. సజల బూహాకసుందరచేహంకు, అజానలంబి సుగుగబాహుడు, అతులిత శ్రీవశ్యవితతమంగళ వశీకుడు, అమలసరోజపత్రాగతాక్షుడు, అబ్రవక్రగదాసమిర్విశ కగపద్మకుడు, అమృతాని నిత్యవిహారసద్మకుడు, అలగ్నకనకదుకూల కటి చక్రకుడు, అస్పృశ్యతరతరశ్శరీకుడు, అదిదేవుడు ఒక్కడు, గొల్లడై ఇష్టకు వీరిండడ నొక్కడు నెట్టెముచుట్టి, విలసగోవిని చెగ్గోపట్టి, గోవుల పంకిగా బృందావనంలో శేలిసలుపుతున్నాడు. కాణ్ణి చూడటంకన్నా, చూచి పంటబెట్టుకొని రావడంకన్నా, సవ్య రమమైన కార్యం అంటూ తనదైన ఇంకొకటి వున్నదా? ఇంతటి అనుగ్రహాన్ని కంసుడు తనయందే చూపించినాడు. ఇది అజ్ఞ ఎట్లా అవుతుంది అనరున్నాడు అక్రూరుడు.

“మహామాత్ర! ప్రభువు నన్ను అనుగ్రహించినందుకు సంతోష వదానని య్యం. మధురేశ్వరుని అజ్ఞను అవశ్యం పాలిస్తాను.”

“చి అయి! దానపతీ!”

మహామాత్రుడు వెళ్ళిపోయాడు. అక్రూరుడు వరకురంగా లను పూర్వీక రధాన్ని ఆయత్రం చేసుకొని, అధిరోహించి, పురము పెడలి, తత్పరమరియై బృందావనాభిముఖంగా రధాన్ని వడిపించాడు. ఆ కథం అతని మనస్సుకన్నా తత్పరమరియేనట్లు ఎందుగాని నిల్వక పయనంచేస్తున్నది. ■ ప్రయాణం ఒక్క పగలు అంతా జరిగింది. బ్రాద్రు చాటాకేజీకు బృందావనప్రత్యంతరధాత్రిని చేరింది. ఆ బృందావనాన్ని చూడగా అక్రూరుని! సాక్షాత్తు ప కంశాన్ని చూసున్నట్టే వుంది. దినాకరుడు మందరశ్రీయై సంధ్యాగర కలహమే అకాశంలో పశ్చిమముఖాని! మళ్ళీగా, పొందుమండల పరిశీలన చంద్రుడు తూర్పునె తిములమీద ప్రకాశిస్తున్నాడు. ఆ మార్పుణ్ణి చూచి, ఆ చంద్రుణ్ణి చూచి, అక్రూరుడు అనుకున్నాడు: “పగలలా తన కిరణాలు గోవులుగా అన్ని దిక్కులలోనూ సంచరించాయి. ఇప్పుడు అదివచ్చేదంతపురుషుడై. అందుకల తన ఆగోవులను అన్నింటిని మళ్ళించుకొని, ■ మార్పుణ్ణి గోపతి వరకూర్చి ప్రాంత కౌంశిలలాన్ని చేరుకుంటున్నాడు. మార్పుడు అస్త్రాదికి పోతూ వుంటే, గోశం అంగకైరబంధురం అయిపోతుండేనా అని వారిలో నీవరకరెంపొందువుగా సాధుమూర్తి చంద్రుడు ఉదయిస్తున్నాడు. ఆత్మలేజంకో తాజగతును ఇప్పుడు ఉద్దీ ప్తము చెయ్యకపోతే ఏమా తుంది! ఉద్ధతధ్యాంత సంచనితో గాపదలో పడుతుంది. అందు చేతనే చంద్రుడు పూర్వాశ్చరితో, ఉన్నీలితకోచియై మార్పు దిక్కున ప్రకాశిస్తున్నాడు.”

ఈ ఆలోచనలతో అక్రూరుడు తూర్పుదిక్కున చూచాడు. పశ్చిమదిక్కున తెలికించాడు. అశ్వరూపధరుడైన మహామగుణ్ణి వధించి, ఆ నెతురులో తొప్పవోగివున్న వనతోయరుహాక్షిని శిశి రంతో మచ్చరిష్టావున్న క్రియగా శోత్రసంజయొక్క యెట్టి కంతులో ఆకాశం ఒప్పు మిగులుతున్నట్లు కన్పించింది. శేలిని భగ వంతుడు కూర్చుగా రోపగించి, బహునికాచరక్రేటి క్రిక్కుడువైపు మీదకు మదంతో ఎత్తవస్తున్నట్లు చీకట్లు అన్ని వికలలోనూ చెల రేగుతున్నట్లువుంది. కొని చంద్రుడు సామాన్యుడుకాదు! విష్ణువుతో అతని డెలిమిగూడా సామాన్యుమైనదికాదు. ఏవాలసముద్రం విష్ణువుకు పాశ్చ్య: ఆ పాలసముద్రం తనకు ఇన్యధానం. అందుకల అతడు పాలమున్నీటి నీటిని పుక్కిరిస్తున్నట్లు చిన్నెలలు గిలగిట్టి చీకటను తరిమివేస్తున్నాడు. అక్రూరునికి ఈ స్పీచామే విచిత్రమనిపించింది. ఎక్కడి పాలసముద్రం? ఎక్కడి బృందావనం? ఎక్కడి పాత మున్నీటి తరగలు తెట్టుకట్టడము? ఎక్కడ విన్నెలలు విరియడము? ఈ శంధ్యలో బృందావనం ఎంత అందంగావుంది? తెల్లబాడి గూడు లలో పక్షులు కిలకల చేస్తున్నాయి. యాజ్ఞికులు సామంతువహ్నులను ప్రకటికృతం చేస్తున్నారు. ధూపం అన్యకైబ్రహ్మధుర్వాన్ని విర జిమ్ముతున్నది. కుకబలాకౌదులు కంకబాలు చేస్తున్నాయి. ఈ శేలిలో పితృశివకొంక్షిలైన వ కంచరులు మేల్కొంటారు. అనుకున్నం

మహాలాళి శివనరయ

☆ హరివంశం ☆

తొలో ఆహూరుని మనస్సు శ్రీకృష్ణబలరాములవిదకు పోయింది. ఆ కృష్ణుడు ఎటువంటివాడు? బలరాముడు ఎటువంటివాడు? జారిద్దరు ఒక్కటి. వారు విశ్వగురువులు. వరదలు. ఈశ్వరులు. వారాయగమూర్తులు. అతిలోకాగ్రుత భూరివిక్రములు. దేవతలలోనూ ఇలా శీలామానుషవిగ్రహాలు ధరించి ధరిత్రివిదకు వచ్చారు. వారిని చూడగలిన వాళ్ళన్ను లేకన్నులు. వారిని చూడగలినవారే భక్తగణములు. తొను ఆ భక్తగణములలో ఒక్కరుడు కాగలుకున్నండుకు ఆహూరుడు మనస్సులో ఆనందతరంగాలుగా క్రమమృతిలాడు.

తదంగూణా ఆనందతరంగాన్ని పోలి ముందుకు ఉదయిస్తున్నది. వారిలో అధిశక్తి అనేకంగా, ఇంద్రుడుపోతున్న బ్రాహ్మణ గృహ మేథులు కనిపించగా, వారిని తొలగి వదులున్నది. వాళ్ళపసులే కల్యాణములు వయస్సులు, నీవారధాన్యములు అగ్నిహోత్రంలో ప్రేలుస్తూ కృపిటయోనిని ఆహ్వానిస్తూవుంటే, వింటూ ముందుకుపోతే తోంది. వారి అంతా వనం అవడంచేత అభ్యాసతస్కరులను పోలి చీకట్లు ముసురుకుంటున్నాయి. గోవులు ఉపావృత్తులుగా సంకల్పిస్తున్నాయి. చెడిరి తిరుగుతున్న గోవులను గోపకులు పేర్ తోపిలిచి బందాలు వేసున్నారు. చంద్రుడు ఉదయించగా నమస్త్రం పొంగి ఉల్లాసంపోతున్నట్లు గోవులు భాసిల్లి అజనతరంగాలనుపోలి, అర్చితం తంతులంగా శ్రేణుడుతున్నాయి. గోపకుల యెలుంగులు, మహామానవుల భేషపు డుగధారా నికనాంబుల నితాంతానంబులు, పిండోటిం ప్రేమడించి సమ్యుఖములకు జోగ్గీవర్త నమనయ ముల విప్రులధాన్యములు ఒక్కటైతగా బ్రాహ్మ, భూషం యాతరూ దుగధయోగాసిది పురజీనున్నట్లు వుంది. ఆ మహా భూషలో ఆహూరుని తదం అవిరత మధురనివాదంగా వయనిపోంది.

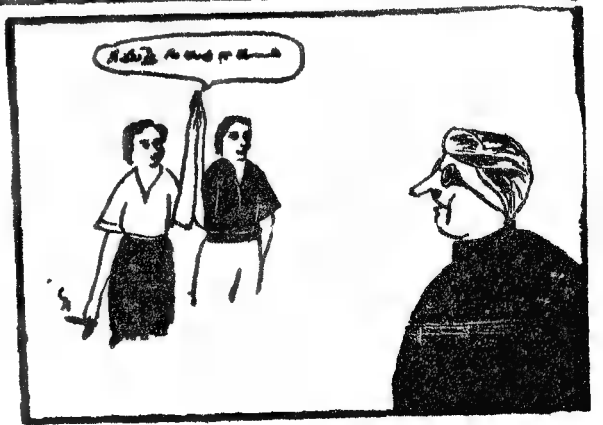
భూషం అంతటా సుషుక్లగోమయచూర్త మతో నెగ్గువెలుగున్నాయి. కాష్ఠభారానతస్కంధులయిన గోపకులు అభ్యాగతు అతో సహా అక్కడే సేదతీరుతున్నారు. కొంచెం చెక్కిలేచి చంద్రుడు సుందరస్మయై సుఖావహంగా విరాజిలుతున్నాడు. అహస్సు పూర్తి కాగా రాత్రి ప్రారంభం కావోతున్నది. మార్పుడు లేచున్న ఉదగంగా, చంద్రుడు కొంతని పుంజుకుంటున్నాడు. భూషంఅంతా అగ్నిహోత్రావలమై, సామ్యండుని మధురకొంతిలో నమనసికమై వుంది. జగదు అంతా అతడు అగ్నిహోమాత్మకమైన సంధికొంతిలో వర్షిమం అగ్ని దీప్తంగా, పూర్వభాగం ఉత్పలవర్షసంగా విరాజిలుతున్నది. వ్యోమతలం అభిలమున్నా కిందితారాగజావలమై, నగ్నాక్షిణ్యకమై, దివ్యజ్వరమాభిగా లేచిలుతున్న భూషంలో అగ్ని ఇంద్రు బంధువులతో మాదీగృహగులతో కలలాడుతున్నాయి. అట్టి పుణ్యసమయంలో ఆహూరునితదం ప్రసంగం ప్రవేశించింది. ఆ తదంతా ఆహూరుడు దేవతలమాతనుపోలి ప్రకాశించాడు.

మారంగా నందుని భూషం కనిపిస్తున్నది. ఆ భూష మధ్యలో ఆనంతసమీగుడవున్న అదిదేవుణ్ణిపోలి శ్రీకృష్ణదేవుడు తిదగిన్న భావుడైన బలదేవసమీగుడై, ఆహూరుని నయాభ్యాసంలో ఒదిగి కనిపించాడు. ఆ దేవుణ్ణి అట్లా చూడగా ఆహూరుని అంతరంగం వార తరంగమతరంగితం అయిపోయింది. అహంగం కావ్యధానా వరిపుతమిపోయింది. అంగం పులకపరికరితం అయిపోయింది. విశ్వ వరదడు, సర్వేశ్వరుడు అయిన మహాసభాత్తుడు, తనకందయెదుట శీలామానుషవిగ్రహుడై సాక్షాత్కరిస్తున్నాడు. శ్రీలోక్య మోహనమై ననవయోవనంలో తొలకాడుతున్న ఆహూరిని చూడగా ఆహూరుని మోహం పుట్టుకువచ్చింది. విచిత్రభంగులుగా నడిచిన ఆ మహామారియొక్క బాల్యప్రద వర్షమాడ్చు అతని మనస్సులో వ్యక్తకావ్యాన్ని పోలి ప్రయోగవిజ్ఞాన మధురాలను తలచింది. బలంగా సుఖమైన వర్షశుంధి, విద్యుదవలయలొప్పుగా, ప్రేమ తచ్చి శక్తి తిరిగింది వర్షపుష్టితగా, సుప్రేమము ను

పుతూ, ఈ మూరి గోకులలో ఎందరి మృదయాలను రంజిల్లేడు చేయలేడు! ఎందరు ఆ కేశవశ్రీదామానురూపకు చిక్కి, మమర కృష్ణుణ్ణి అక్కకు అదుముకొని, చాక్కిపోలేడు! ఈ ఆలోచనతో ఆహూరుని మనస్సులో ఒక విచిత్రమైన సంశయం పొటుమించింది. ఇప్పుడు నేను ఏమి చెయ్యాలి? శ్రీకృష్ణస్వామిని విధంగా పల్లరించాలి? "అయ్యో! శ్రీ కృష్ణ! ఇట్లా రా!" అంటూ పోయి కాగరించుకుంటానా! అటాకా! కమలనాభ! ఆదిపురుష! సర్వేశ్వరా!" అంటూ ప్రణామం ఆచరిస్తానా? ఇందులో ఏది నేను చేస్తాను?

ఆహూరుని ఆలోచనలు ఎటు తెగడం లేదు. శ్రీ కృష్ణుని మూరిని చూచావుంటే, అసలు ఆలోచన అనేదే తోచడంలేదు. ఆహూరాన్ని దర్శిస్తూవుంటే తనలో తనకే విదా తెలియని విచిత్రమైన అనుభూతికలగుతున్నది. చూపులునిర్మి మేమెలాఅవుతున్నాయి. మనస్సు శ్రీ కృష్ణదేవుని సుందరాకారమునందే అగ్నం అయిపోతున్నది. ఈ ఆకారం ఏమికారం! సుందరాతి సుందరము, మధురాతి మధురము అయిన ఆకారం! ఆ వదనం ఏమి వదనం! అది గోపికానయన వశోరపూరేందువు; మధురమైన వాగ్విధనం కలది. ఆ వత్తుం ఏమి వత్తుం! అది శ్రీసహస్రనామగీతం; శ్రీవత్సలతానం కలది. ఆ భుజములు ఏమి భుజములు! అవి దైత్య నిర్మథన దుర్ధారం దివ్యా యుధ ధారణార ములు; అవి ఆయతములు. ఆ చరణద్యయం ఏమి చరణద్యయం! అది శ్రీలోక్యనిత్య శరణ్యం; రక్తాంసుశీకం. ఈ మూరి ఇతనియందు కాక ఇంకా ఎవటలన్నా అమరుకుందా? అసశృణుసమవరుడు; సువర్ణ వర్ణవాసుడు; కానుభూదీర్ఘ హేరుడు; అచ్యుతుడు; సర్వదేవతాభ్యర్థితుడు; ఇతడుకాక ఎవరైన ఇంతటి లోకాతికాయ సౌందర్యంచేత లోకాన్ని ఆనందగంగాజలాల్లో అభిమర్చ నాలు అడించగలుతారు!

ఆ అందాన్ని చూచూ ఆహూరుడు రధాన్ని దిగి నందుని అంగంలో ప్రవేశించాడు. వ్యవసమావంలో కొన్ని గోవులనుకట్టి పాలు తీసున్నారు. గోవత్సాలను మారంగా కట్టారు. వత్సాలమగ్న శ్రీ కృష్ణదేవుడు సవత్సమైన గోవృషాన్ని పోలి సమవశీకుడై వున్నాడు. కృష్ణుణ్ణి చూడగా ఆహూరుని మనస్సు అగ్గలేదు. వార్షంచేత అతని కంటం గాఢద్యాన్ని పొందింది. అప్రయత్నంగా అతని నోటివెంట "కేశవ! తాత! దేవసందనా!" అన్నమాటలు అస్పష్టమధురంగా విన్నాయి. కృష్ణుణ్ణి అక్కడ యెక్కడూ చేతి నందనా! అని సంబోధించిరు. అసంబోధనం ఇవ్వాలి! గోకులంలో మొదటిసారి వినిపించింది. అటా కృష్ణుణ్ణి సంబోధించింది ఎవ్వరని సంబోధించి నిర్మి మేమమనశ్చేతలతో? కృష్ణుని అందాన్ని తానుకున్నది ఎవ్వరని అక్కడ అంతా అతనికంటే చూచారు. ఆ వర్ష! వారిని చూడటంలేదు. కృష్ణునికంటే చూసున్నారు. అత్యంత యాతమైన శ్రీకృష్ణదేవుణ్ణి చూస్తున్నాడు. ఆ చూపులో

చిత్రకారుడు: కె. వరసింహారావు (అవురువూడి)

ప్రశంసలుంది. ధర్మం. ఆరీవుంది. ఆజూవులు పుండరీకాక్షుని
మీద స్థిమితాల నిల్పాయి. సీంహకారూలవిక్రముణ్ణి వరామర్పిం
చాయి. సంపూర్ణబలమేమాత్రం కలియట్లే స్పృశించాయి. పర్వత
ప్రవరాకృతిని చూచి అద్భుతంపడినాయి.

అట్లావున్న అతని మాది అప్పుడు ఎవ్వరూ అతని కల్పరిం
చలేదు. అతని కలిసినవారే అక్కడ అరుదు. ఒక్క సందునికీ
తెలుసు; రోహిణికి తెలుసు. ఆ ఇద్దరు అప్పుడు అక్కడ
లేరు. అదిగూడా అక్రూరుని ఒక పిదపుక్షుడి అనిపించింది.
ఎవరన్నా అప్పుడు అతని కల్పరిస్తే, శుభాధిభ్రష్టుడైన దూనిని
జూరి అతడు భద్రాన్ని చండివుండేవాడు. నిర్వేదాన్ని పొందివుండే
వాడు. శ్రీ కృష్ణునిమీద చూపులకు లోపలిచూపులుగా మలంచి
కలిపుండేవాడుకాదు. మలంచికొని శ్రీ కృష్ణదేవుని దివ్యగుండక
భూపమాధుర్యమధువుకు శీతములచేత క్రోధి పుండేవాడు కాదు.
లోపలకు మలగిన చూపులతో కలిగిన ఎలుకలో శాశ్వతమేవాడు
గూడాకాదు. ఇతడు వారాణసికేపుడు. వరుర్విధ భూతహితము
కొరి దేవకీగర్భమున ఉద్భవించినవాడు. వసుదేవుని ప్రయత్నంచేత
తెరిగి, ప్రవరలో ఉల సిత కాల్వయాశావన విజృంభితములయిన విహార
ములకు క్రమంగా అదరించినవాడు. పూర్వం బలిని అడిమి, బలహూ
దనునకు తిలకాధిపత్యం సమకూర్చినవిధంగా, ఇప్పుడు కంఠుణ్ణి
జూర్చి, ఉగ్రదేవనకు కావ్యం ఇచ్చి, కాకు రాజాగా నుండజాలక
అభిల రాజనర్మలోకాన్ని కాపించగలవాడు. శుభిధమైన ఎలుక
అతనికి కలిందంటే అందుకు ఎవరో వచ్చి కల్పరించి, సమాధిభంగం
గొలచకపోవడమే కారణంగాని లేదు కారణం లేదు.

అట్లే సీరిలోవున్న అక్రూరుణ్ణి చూచి శ్రీ కృష్ణదేవుడు చింత
వల్పులుగా బలజేపుణ్ణి చూచినాడు. ఈయన ఎవ్వరో తెలుసుకా
అన్న ప్రశ్నలుగా ఆచూపులు బలజేపునిచూపులకు తాళాయి. ఆ
చూపులలో వారికి ఏదో రహస్యం అర్థం అయినట్లు వుంది. అర్థం
అయినంతలో బలజేపుడు "అయ్యో!" అని నీలిచినాడు. రోహిణి
ఇంటిలోనుండి వచ్చినది. ఆ సుదీపన యోగిక వచ్చినది. ఆ
అక్రూరుణ్ణి చూచగా రోహిణికి సంతోషం కలిగింది. మిథుం ఉపాఖ్య
వల్పింది. అతడ అట్లే కి వాడనీ! అని సంతోషించింది.

"అక్రూర!" అని పల్కురించింది. అక్రూరుడు నిద్రలేచినట్లు
కన్నులుగా పల్కురించినది ఎవ్వరూ అని చూచాడు. "తరి!"
రోహిణి తరి! ఎన్నాళ్ళకు! ఎన్నాళ్ళకు!" అన్నాడు. అంతే.
తిరిగి అతనిచూపులు శ్రీ కృష్ణదేవునిపైనే వారివాయి. బలజేపుణ్ణి
వరామర్పించివాయి. కానీ ఏమిచేసున్నది తెలియకుండానే
అక్రూరుడు ససంభ్రమమునంతో గోపాలదేవుణ్ణి దరిసి, ఆదేవుని
ప్రపాదపద్మములకు నిజగోత్ర వామ సముచ్చరణ పూర్వకంగా
ప్రణామంచేశాడు. "తండ్రీ! దేవకీనందనా!" అన్నాడు. యోగిక
విచిత్రమైనచూపులతో వారిని చూచింది. వా తండ్రీ దేవకీనంద
నుడు ఏమిటి అనుకున్నది. అనుకున్నంతలో కలకలపోయింది.
అప్పుడు యోగికకు ఏదో విషయం అర్థమయినట్లు, కానట్లు.
విచిత్రమైన అనుభూతి కలిగింది. రోహిణిని చూచి "నీ" అన్నది
రోహిణి "యోగిక" అన్నది. "తరి! నీకు ఎవ్వరొక్క" అని
యోగిక రోహిణిని ప్రశ్నించింది. "యోగిక! నీవు యోగికవు.
తండ్రీ యోగికవిధుడు. దేవకీనందనుడు మావాడు" అన్నది రోహిణి.
నీల వచ్చి యోగికను కట్టుకొన్నది. ఇంటిలోనికి తీసుకుపోయింది.

శ్రీ కృష్ణదేవుడు అక్రూరుని క్రిందలో లేవక తీసాడు.
ప్రేమతో కాగరించుకున్నాడు. కారకంతో కుళిలప్రశ్నలు చేశాడు.
అతిహారకమైన పుండరీకాక్షుని సాక్షాత్పరిరంగణంలో అక్రూ
రుడు తనకేరం అవగతజోడుం అయినట్లే భావించుకున్నాడు. శ్రీ
నిర్వృతను పూజనం అందుకొని ప్రాప్తమకృతసంగ్రహగరిష్ఠం
అయినదనుకున్నాడు. తన్నుచూచి చూపించిన అదరంలో విగత
మోహం అయినదనుకున్నాడు. శ్రీ కృష్ణస్వరూపక తనదేహం
మామకృష్ణమనకు భావమైనదని తెలుసుకున్నాడు. తన బుద్ధి
కృతక్రయోజనం అయినదనుకున్నాడు.

అంతలో రోహిణి అన్నది. "తండ్రీ! అక్రూరుణ్ణి ఇంట్లోకి
తీసుకువచ్చి."

అనుమానం నిలి శ్రీ కృష్ణుడు బలజేవనమీదా అక్రూరుణ్ణి
అర్థంతరగృహంలోకి రోహిణినిపోయినాడు. యోగిక
ప్రతీకృతిచేసినాడు.

బి. ఎ. పాఠశాల ఉద్యోగం చేయకుండా
తన తోడుకు కచ్చేరీ ఏడో ఉదయం
కోటం వల్లమని వోదించి - పొరుగువల్లగా
నిమింటు రెండు కుటుంబానిచ్చి శాంతిని
కూలబానిశి నివసాన్నిచ్చి శాంతిని
మాన వూర్పుని అలాచిరున్న మా రి.
ప్రజలకు పోటీలు కడవి తెచ్చి
విన్నపం పోయారు మా రి - శాంతిని
రిసమూహ ప్రమాదంలో చిక్కిపోకల్పుకు
ధియంత రిండి అతని.

అప్పుడు కుటుంబం అతని కరణం

గానీ అతని కుటుంబం పోయారు గానీ
నిమింటు కుటుంబం పోయారు గానీ.
అప్పుడు కుటుంబం పోయారు గానీ
కోటం వల్లమని వోదించి - పొరుగువల్లగా
నిమింటు రెండు కుటుంబానిచ్చి శాంతిని
కూలబానిశి నివసాన్నిచ్చి శాంతిని
మాన వూర్పుని అలాచిరున్న మా రి.
ప్రజలకు పోటీలు కడవి తెచ్చి
విన్నపం పోయారు మా రి - శాంతిని
రిసమూహ ప్రమాదంలో చిక్కిపోకల్పుకు
ధియంత రిండి అతని.

అప్పుడు కుటుంబం అతని కరణం

పరచి చేయమనిచ్చేది అయిన ఒక్కటే
అప్పుడు -

మా రి అలా కరణం గారింటికి వచ్చి
కొన్నప్పుడు మానవత్వం తెలిపి దాని
నిగి కేంద్రీకరమైంది.

ఇంతలోనే కుటుంబాల నాన్న గారు
రమ్మంటున్నారంటూ వీకల్లో కట్టపాడుచు
కుంటూ వచ్చి చెప్పాడు.

కుటుంబం పోయారు గానీ
కన్నాడు మా రి.

శాంతి కరణం గారు దీనిని శాంతి

టంకల్ల అత నా చీకట్లో పోలేరు కనకాలే నిక్కబొంగా విజ్ఞా ఆటోచనలో నిమగ్నమై ఇంటివైపు నడుస్తున్నాడు.

ఆ పసళ్ళ దాహమీడ నీ కటి వట్లా హోగ్గోవద్దని ఎన్ని సార్ల య్యగారు పెప్పి నా సెవిస్సెల్లో రేంటిదొరా-అని నేవాధర్మాన్ని మర్చిపోకుండా వినయపూర్వకంగా మందలించాడు పెద్దపాలేరు.

వాకిటిగుమ్మంలో వీధికిమధ్యగా లాంతర తిక్కల చెత్త పుచ్చుకొని 'ఏరా, వసున్నాదా దొరగారు' అని పెద్దకేక చేశాడు మూర్తి కండ్లి, పెద్ద మోతు బడి రెండు, పెద్ద పొట్టి నాయకుడు, పంచాయితీ

వోర్డు ప్రెసిడెంటూ అయిన రఘుపతయ్య గారు.

'ఆ-ఆ-దొరా' అని సమాధానం చెప్పాడు ప్రమత్తవో పెద్దపాలేరు.

నందివాడ వెంకట్రామయ్య

వీధి మొగడల్నండి మలుపు తిరిగి నవారి బండి వస్తోంటే లాంతరెత్తి చూచాడు రఘుపతయ్య. చీకట్లో ఎడ్ల మెళ్ళోకం చుగంటల మోత రఘుపతయ్యకణతలం వగలగొడుతున్నట్లు వినవచ్చింది. ఆ గంటల మోతనుబట్టి అనుకున్నాడు - ఎగ్ స్పాక్టీ

నాయకుడు నారాయణ తన ఎడ్లకు పోటీగా కొనుక్కొచ్చిన మైనూరెడ్లని. ఊరుమీద నవాలకుని తయారై మేపుతున్న నారాయణ పెద్దపాలేరు రామ నాను బండిలో తోలుతున్నాడు. రఘుపతయ్య వీధిలో నుంచోటం చూడగానే రామదాసు మైనూరెడ్లలోకం మీదకు చేతులు పోనిచ్చి 'ఆ చీకటి వీధిలో దూకుడుగా నవారి పేయినూ రఘుపతయ్య వాకిటిముందుకు వచ్చేకాదు అప్పుడే -

వీధిలోనుంచి గుమ్మంలోకి వెళ్ళి నిలబడ్డ రఘుపతయ్యను చూస్తూ 'పిచ్చిపిచ్చి పేషాలు చేసే చక్క లిరగ్గోడతా-నడు-డో' అని అదిలించాడు ఎడ్లకు.

బండి రెడుకువచ్చే రఘుపతయ్య పెద్ద

పొలేరుని, మూరేని చూడలా రామదాసు.
మూరీ, పొలేరు యోగవైపు! తటాకున
తప్పుకున్నాడు.

రఘుపతియ్య పెద్దపాలేరు 'కాస్త నూసి
తోలరా సార్దనాయన కొడకా - కళ్ళిగవట్ట
లేడేటి' అన్నాడు.

'వో! నీదొర దగ్గరుండా దనుకుం
టున్నా వేమో-ముట్టి పిండేస్తా నాయల-
అంటూ బండి దిగాడు.

బండిలోంచి ఏదో కోమలకంఠం = కర్క
కోర కామ్రులను అవుతూ 'ఇదేమిటి
రామదాసు అసహ్యంగా-బండి బోనియ్యి
తిరిగొచ్చి బోట్లాడుదువుగాని' అని వివ
తచ్చింది.

అ బండిలో వున్నది కాలేశవరీక్ష లవ్య
గానే ఇంటికి తిరిగివస్తున్న-చిన్న పాట్ల
కాయకుడు నారాయణంగారి పుత్రికారత్న
మని తెలిసిపోయింది మూరీకి.

బండిలో కుడిలమృగా రున్నారని అప్ప
టికి స్ఫురణకు వచ్చింది రామదాసుకు-
అటుక్కున బండి ఎక్కొడు.

'కారా-కా ముట్టి పిండుదువుగాని కా-
అని కవ్వించాడు రఘుపతియ్య పెద్దపాలేరు.
ఇంటికి పొమ్మని పెద్ద పాలేరును మంద
లించాడు మూరీ.

అ మందలింపు వివ పడ్డ కుడిల రామ
దాసును కూడా మర్యాదకు మందలించింది
'మంచి తెడ్డా అక్కర్లే' అంటూ మూరీకి
వివబలేలా-

రఘుపతియ్య 11 ఆగడానికి అంతా
తంతూ లేకుండా వుందని బండి ఎక్కి నడు
తున్న రామదాసు కంక అదోవిధంగా
జూట్టా నిలబడివున్నాడు.

చిన్నపాలేరు బసివిగాడు ఎడమందు
మేతనద్ది కళ్ళిగవట్టయ్యగారు అని చెప్ప
టానికి వచ్చాడు.

ఇంతలోనే బసివిగాడికోసం వాళ్ళ తాత
మసలాయ వచ్చాడు ఒక భారీగోతం
చేత్తో వుచ్చుకొని-

రఘుపతియ్య 'ఇంతచీకటివచ్చితే -
తెలకి కా కొలిచి పట్టుకువచ్చుగాని' అని
చెప్పాడు.

'అలాగేలే బాబూ! అని మొదలుపెట్టాడు
'మన దేశానికి క్షమా వాసుడే నా బాబూ-
నిం పార్టీలో బాబూ-పార్టీ చంకా రివ్వతే
వచ్చిపోతున్నాం. ఇవాళిసాయంకాలం
రామాపురంనుంచి పిటిగట్టమ్మ చేపటి
వస్తోంటే అకాశమంతా రిలుమార్గంక
లుండి. పిటిలో అకాశం నీడవడుతోంటే
నీరంతా క కుండుమయ్యట్టుంది. పిట్టాడునే
పెద్ద గొడుగుంపు ప్తా వాలచేసున్నాయి
కాబు. అప్పుకొం మోచేటప్పటికీ కాసుం
లలో అనిసిపోయాయి కాబూ.'

మూరీ అంతరహాకాసుం ప్తా కంఠేక,

శాంతినిలయం

న్నాయా? చేయకూడదా? అని ప్రశ్నిం
చాడు.

అమ్మా! చెయ్యకూడదు బాబు. వనక
అలాగే చేశాయ్. ఆ వారంతోజాలనే
జరిగింది బాబూ మనవూరు పెద్దరెట్టింగు.
అప్పుడేకదా వీరయ్యగారు వెంకటవరసయ్య
గారు ఈ పార్టీలో - ను వుండు, మావలి
వీసోబు ఆ పార్టీలో వచ్చిపోయింది. ఆకేసు
విచారణ క్షేమవధించి తిరిగివచ్చి వక్ష
మవ్వలేదయ్యే మళ్ళా ఆలోచనను చంకా
మాలూ మొదలెట్టారు బాబు. మాలవలిలో
పెడిగాడిపార్టీ కూడా నా రాయణ గారి
తేపు తిరిగిపోయారంటు. కాళ్ళు మరి
భూమి౦ద అగడంలేదు- పిలిచి కయ్యనికొను
న్నాడు. ఏదో మహాభూరం జరగబోతోంది
బాబూ!

పెద్దపాలేరు పోతున్నా వోరా అని చెప్పి
వెళ్ళిపోయాడు.

బసివిగాడ్ని తీసుకొని మసలయ్యకూడా
పెద్దపాలేరు వనకాలే వెళ్ళాడు.

రఘుపతియ్యగారు, మూరీ భోజనాలవద్ద
కూడా ఈ పార్టీ ప్రసక్తిని సూక్ష్మ మాట్లాడు
కుంటూ భోజనం కొనిస్తున్నాడు.

ఇంతలోనే జీరుమధ్యనుండి పెద్దపెద్ద
కేలు ఆడవాళ్ళ పిచ్చులూ 'తెట పిట్ట'
మంటూ సాము కట్టల నెం త వివవచ్చింది.

మాస్టారు: ఒరేయి, రత్నం
ఎన్నిప్రశ్నలు అడిగినా జవాబు
చెప్పకొనిరా? నీది వితి మట్టి
బుర్రరా!

రత్నం: మాట్లాడకు.

గోపి: అవునంటే మాస్టారు!
కాడిది నిజంగా మట్టిబుర్రేనండి!

మాస్టారు: నీ కెల్లా తెలు
సుగా, గోపి?

గోపి: మొన్నరత్నం వాళ్ళ
ఇంటికి వెళ్ళానండి. అప్పుడు
మాడు తల దువ్వకుంటున్నా
డండి. మవ్వకోడం అయిన
తక్వారకూర్తే ఆ దువ్వకనింకా
మట్టి ఉండండి!

—ఆర్. వి. గోపాలాచార్య
(విశాఖపట్నం)

రఘుపతియ్య, మూరీ తిశేరినేకంజంలో
చేతులు కడుక్కొని లేచారు.

పెద్దపాలేరు తలనుండి కాతే నెతురుకి అర
చేతులు అడ్డంపెట్టుకొని రఘుపతియ్య
గుమ్మంలో వచ్చి వాలాడు.

మూరీ గజాలన పెద్దపాలేర్ని లోపలకు
లాగి తలుపులువేసి తడిగుడ్డ తడిపి తలకు
చుట్టాడు. తలకు చుట్టిన తడిగుడ్డ రక్తంతో
ఎట్టబడి మాంసంముదలాగా అయింది.

రఘుపతియ్య బలం తీసుకొని తలుపు
గడియ తీయబోయాడు.

మూరీ తండ్రి అనేమటకూడా మర్చి
పోయి ఆగు అని ఆజ్ఞాపించాడు.

పాలేరు మూలుగుతో వద్దు వద్దని చేతు
లతో నెగచేస్తూ బలాన్నింతా చేపూర్వకొని
వారిపోయే కేసురెప్పలను పెరిపిరి వద్దని
(ప్రాధేయవదుతున్నట్లు చేతురెల్లి దగ్గిం
పెట్టాడు.

జీరుమధ్య గోల రాసురాను ఎక్క
కా తోంది. ఆడవాళ్ళ పిచ్చు తు
అకాశా న్నంటుతోంది. సాము కట్టల
మోతలోఅమ్మా అయ్యో అనే ఆ రసాదాలు
గగ్గోలుమనేగోలలో గందరగోళంగా వివ
వస్తున్నాయి. ఆ గోల రాసురాను జగరకు
వస్తోంది. 'లాగండి - బయటికి లాగండి -
తలుపులు వగలగొట్టండి' అనే మాటలు
తుపాకి గండులాగా ఆ గోలకు ఛేదించుకొని
రఘుపతియ్య శివులోనుండి మానుకువచ్చి
గుండెలో యిరుక్కుపోతున్నాయి.

అయోమయంగా గడియవేసిన తలుపు
వనకాల బండవారి ముండికెల్లి చేతులో
బలం వుచ్చుకొని గంభీరంగా నిలబడి
వున్నాడు రఘుపతియ్య. అవతలితేపు తలు
పులు కాదుతున్నాడు. రఘుపతియ్య
మూరినికూడా బలంతీసుకొని నంతోమని
నవిగచేశాడు. మూరీ తప్పనిసరిగా బలం
చేతపట్టి తండ్రిప్రక్కనే నిలబడ్డాడు.

అ సమయంలో మూరీ ఆలోచించే పరి
సిలిలోకూడా తడు. తలుపులు తీసి వాళ్ళ
గిరితీరా కొట్టమని ఒళ్ళు తప్పనించి
నుంచుంకా మనుకున్నాడు. - కాని అది
ఉండకపోకూడిన మూరీ - నింకా త్రాగి
వట్టుగా గూడా తోపోండి. వాకి సమ
యంలో రఘుపతియ్యను, మూరిని కట్టలతో
చిత్తకాడచి బలాలతో గుచ్చి వచ్చిమాంసం
తిన్నాగానీ కసితియ్యకోతలేమో అన్నంతగా
వుంది-

రఘుపతి పార్టీ అంతా ఎకరికవారే ఇలా
ఇళ్ళలో చిక్కుకుపోయివున్నాడు. ఎవరూ
తెగండి బయటికివడ్డామన్నా అవతలివా
తేవడ్డా వచ్చివున్నావో లేదో అనే అను
మానంతో ఇళ్ళలోనే వుండిపోయారు.

రఘుపతియ్యకు తన పార్టీ మనుషు లన్నా
లని వాళ్ళకు క్షుత్తరెచ్చుకొని కొవే

ధర్మం తెచ్చుకోటానికి కూడా సమయం లేదు

రఘుపతియ్య ఇంటి దర్బాజాలు బయట కొట్టే బెబ్బలికి బెనుకుతున్నాయి.

ఈ పర్యాయం చిన్నపార్టీ నాయకుడు నారాయణగౌంతు జబర్దస్తిగా వివరణిడి—'రఘుపతి తలుపు తియ్యి - బయటకి రా - లాభంలేదు బయటకి రా' అంటూ.

ఎగన్నార్జీవా దైవప్రతిః మూకనుండి నారాయణ మాట వివరణిడి సరికి మూర్తికి ధైర్యం వచ్చింది - గబాలున గడియ తీశాడు - అమాంతం 'నారాయణ మానా!' ఇదేమిటన్నట్టు పిచ్చిగా పెట్టాడు. ఆ అరుపులో ఎదురుకుండా జరుగుతున్న అరాచకం వలకరిగిన ఆంధోళన, ఆత్మతీ, అసహ్యత పెచ్చుసాయిలో మిలితమే స్పష్టమవుతున్నాయి మూర్తి గౌంతులో.

రఘుపతి ఒక అడుగు వెనుకవేసి ఒక కౌలు ముందుపెట్టి బల్లెం గురిపెట్టి నిల్చున్నాడు - నారాయణా జాగ్రత్త - అడుగు ముందుకు వేకావో...

మూర్తి గబాలున గడవ అవతరికి వెళ్ళాడు - 'అగు మానా - మూక నావు - మర్యాదగా ఆవు' అంటూ

రఘుపతి గబాలున గడియ వేసుకున్నాడు. 'మర్యాదగా ఆపారీ! ఆవకపోలే ఏం చేస్తావో?' అంటూ ముందుకు వస్తున్నాడు నారాయణ.

'మానా!—'బ్రహ్మాండభౌండం బద్దలయ్యేటట్టు, దిక్కులు పిక్కటిలేటట్టు గుడగుండా నిప్పులు కక్కుతూ అరిచాడు ఇంతకుముందు కోపమంటే తెలియని మూర్తి.

ఆ అరుపు అలవాటి అరుసుని పాంచజన్యం నిలుపులాగా వుండి పేదపార్టీవారికి—ఆ అరుపు చలకే అగ్ని బాష్పాలపై నీటిగుంపరలు విదిల్చినట్టు కాత్కారికంగా నెకనూటూ నిస్సబులే రోగితకళ్ళలో అంజరూ మూర్తివంతే చూస్తున్నారు. ముందు ఒకడు చిన్న కెప్పు కొడితే తలమానాళ్ళందరూ ఎకరికి వాటి మూరిని నమిలి మింగేదామనుకుంటున్నాడు. ప్రతివారూ అంత నిర్భయమాటంగా ముందుకు వెళ్లి మూర్తి వంటిమీద కెప్పుతేయటానికి తలవటాయిస్తున్నాడు. కాతనిం మూర్తి ప్రతివాళ్ళనూ పలకరిస్తాడు— పార్టీలు వద్దని నచ్చ చెబుతాడు—ఎవరికివారు ఒంటరిగా మూర్తి మాటాడినప్పుడు మనకి పార్టీలు వద్దంటే వద్దని తీర్మానించుకున్నారే.

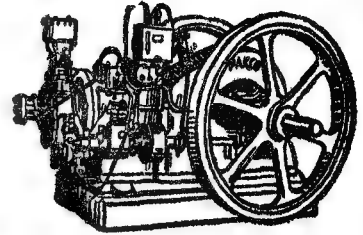
"మూర్తి! నువ్వు తప్పకో—నువ్వు చేసేది మాగుం. ఈ పరిస్థితిలో ఈ మూకే తరితే వినదు. తరువాత తరువాత ఏంజరుగుకుండా ఇప్పలేను. నుంచిగా వెబురున్నా. మీ నాన్నని తలుపు తియ్యమను, ఇవిటివాడికి అరిచి ఇప్పినట్టు చెప్పాడు నారాయణ.

'మానా! దీనికి నిగంట్ల పిల్లమ్మలు నిచ్చుతూ సంభరణ అన్నాడు మూర్తి.

PAICO పాకో ఫోన్స్, ఫోటో ఫోన్స్, కార్టూన్ ఫోన్స్, మాడీ ఆయిల్ ఇంజనాలు

—: ప్రత్యేక లక్షణములు :—

- * పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
- * తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
- * క్రమమేవ వడత
- * దిట్టమైన నిర్మాణం
- * ఎక్కువ మన్నిక
- * అగ్నుశీతంగా పనిచేయును
- * బాన్స్ ఫ్ర్యాయిల్, ఇంజన్స్ పరికరములు

మౌనాం అండ్, కర్లాటక, కేరళ రాష్ట్రములకు ఎజెంట్లు :

Grams: "LAMP" **K. S. SHIVJI & CO.,** (Estd. 1908)
Phone: 3617 పోస్టల్ బాక్స్ నెం. 5, 178 79 (కాశీ, మద్రాసు-1)

అశోకా అమ్మ రత్నత్రయము

అశోకా అమ్మ హేరాయిల్ పామేడ్ - (బ్రెలియన్ టైన్ నల్లనికురులకు చల్లనిగుణమునకు

విజయ కెమికల్స్.. మద్రాసు-7.

(వరితట్టణమునందు ఒక స్టాక్ షును ఆహ్వానించెదము.

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగజోవునదిన్నీ, మీ సరియైన ధర్మమగుచిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పూవు కార్డు తెన మీకు యిష్టమున ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీ క్రాయలేడి, తో వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిరునామా యొక్క పంట్లో వ్రాసి పంపండి.

జ్యోతిష కాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా పేజు గుణించి, మీకు కార్డు వ్రాసిన తేదీలగాయకు || మానములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభశక్తియు, జీవితమార్గము, విద్యవశాతములో మీకు జయముకలగునో, మీ ఉద్యోగం విజయంలో నుంచి వేడలు, మార్పులు, అశోగ్యవిజయము, వరచోగమునము, తీర్మానములు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అశోగ్యద్రవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మానవారీగా వ్రాసి య. 1-4-0 అయి మాత్రమే రి. 2 గా పంపగలము. (రి. 2 కాకిలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేకయినా పున్నయెడల కాంతిచేయు నిధానంమాతా తెలువగలము. వివరములు మా పూచీతన పంపబడును. పేజు పంపిన శోగ్య మీకు దీని త్వరితగా నుండనియెడల నెకము కావన చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూచుడు. మా అక్షరము ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt Devdutt Shaastri, Raj Jyotishi (WP-18) Jullundur City

కాలేట్ తో దంతక్షయం కాకుండా కాపాడుకోండి రోజంతా నోటినించి దుర్వాసన రాకుండా కూడా చేసుకోండి !

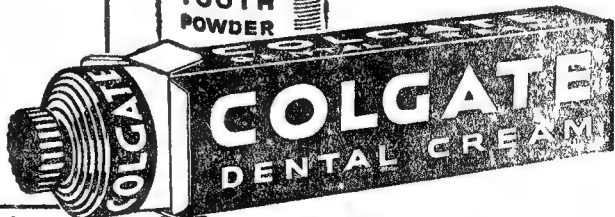
ఒక రోజునగా: ఒకసారి రోజునుంచేనే
కాలేట్ టెంటర్ క్రిమ్ మాటికి ■ నంటు
వరకు దంతక్షయము లేకుండా చేసి, దుర్వాసన
పోగొడుతుంది.

రోజున రెయ్యంగానే కాలేట్ను ఉపయోగించి ద్రవ్వుకోవచ్చు
రోజురోజున అనేకసార్లు దంతక్షయం కావడం అని
పోతుంది. దంత వ్యాధిని దుర్బలం చేసి అభివృద్ధి నివ్వదు.
కాస్తా వర్షం వచ్చినట్లుగా అనిపిస్తుంది. అంతేకాదు, నోటినుంచి
దుర్వాసన వచ్చేవాడు దీనిని వాడకపోతే 10 మందిలో 1 మంది మాత్రం
దంతక్షయం గురించి అనుభవించినట్లుగా అనిపిస్తుంది. ఒక్క కాలేట్ విషయం
లోనే ఇది అనిపిస్తుంది.

కాలేట్నుంచి ముతకమంటా వచ్చేమట్లా వచ్చే
రోజురోజున వాడుతుంటే, అక్కడ వచ్చే పోయి ఉండే అమోల
వర్ణం నలుపుతుంటే గిలా వేస్తుంది. వచ్చే చాలా వేది
పోయింది. దుర్వాసన రావడానికి కారణం ఆ నలుపులే.

కాలేట్తో వచ్చే రోజురోజునంట్ల వర్ణం చాలా వరదా
పొందుతుంటే దానిని వచ్చే చాలా వేది ఉండే వర్ణంలాగా
వర్ణంలాగా వాడుకోవచ్చు.

మీకు వచ్చేపొడి అలవాటైతే
కాలేట్ వచ్చేపొడివల్లకూడా
ఇన్ని లాభాలూ ఉన్నాయి
.....ఒక దబ్బా కొన్ని
సెలలు వస్తుంది.

కాలేట్ తో నిత్యమూ పళ్ళు తోముకొంటే.

- ✓ దంతక్షయం కాదు
- ✓ దుర్వాసన ఉండదు
- ✓ దంతాలు మలై పువ్వులాగ ఉంటాయి

తెల్లని పళ్ళకోసం, నోటి శుభ్రత కోసం....ప్రపంచంలో మరో
టూత్ పేస్టుకంటే కాలేట్ నే హెచ్చుమంది కొంటారు.

© C.B. 2007

శాంతి నిలయం

తప్పుకో "జీ" అంటూ మూర్తిని పోసి, తలుపుదగ్గరకు వెళ్ళాడు శారాయణ-రఘువతి బయటికి రా అంటూ.

మూకంతా పోతుంటూ వస్తుంటూ తలుపుదగ్గరకు వస్తోంది.

ఇంతలోనే వెనకనుండి బాణాకర్రలు టపటప మోగాయి. పెద్దపార్టీ మనుషులు వస్తుగా నొక్కుకొని గుంపుగావున్న చిన్న పార్టీ మనుషుల్ని ఊపిరి పీల్చుకునేందుకు కూడా వ్యవధి యివ్వకుండా కొడుతున్నారు.

‘రఘువతిరావు గారూ! తలుపు తీసుకు రండి. వచ్చాం మేము’ పెద్దగా అరిచాడు పెద్దపార్టీ మనిషి, మిలిటరీనుండి తిరిగివచ్చిన శారీశారాయణ.

రఘువతి తలుపు తీచాడు-చుట్టూ పెద్దపార్టీ, తన మనుషులు-మధ్యలో ఉక్కిరిబిక్కిరిగా ఒకరినొకరు అమోఘ్నివున్న చిన్నపార్టీ వాళ్ళు. కర్రపరి కొడచామంటే పిల్లకుండా వుండి చిన్నపార్టీ సీకి. చుట్టూమూగి పెద్ద పార్టీ వాళ్ళు కసితిరా తలుపు పగలకొడు తున్నాడు. చిన్నపార్టీ వాళ్ళు తెబ్బుతిన్న వాళ్ళు తెబ్బుతిన్నట్లుగా శూరిపోతున్నారు.

రఘువతి శూరిపోతున్న శారాయణపట్టుకో పోయాడు. శారాయణ గబాలన ముందుకు ఉరికి కట్టి విసిరాడు రఘువతిమీదకి. ఆ విసు రుకి రఘువతి నుదుటిమీద గాయమై రక్తం కారుతోంది. మూర్తి శారాయణ పట్టు కునేందుకు పరుగుతాడు. అది చూచిన శారీ శారాయణకూడా వెంటదించాడు శారాయణను.

శారాయణ ఇంటి సింహద్వారం దాటి లోపలికి వెళ్ళి గబాలన నేయబోతున్న తలుపుల్ని మూర్తి, శారీశారాయణ తోసుకొని లోపలికి పోరబడి శారాయణి శిరొక కక్కా నిరిచి వెనక్కిరిస్తే పట్టుకున్నాడు. శారీశారాయణ పేదకత్తే తెరిచాడు.

తల చిరికిపోయిన కామదాసు ‘అమ్మో, వాహం’ అంటూ శారాయణ గుమ్మం ముందు స్పృహతప్పి కూలబడ్డాడు. శారాయణభార్య వద్యావతమ్మ రామదాసుకు చెంబుతో నీళ్ళు తీసుకువచ్చింది.

మూర్తి శారీశారాయణ చేతులో చిక్కుకొని వున్న భర్తను చూచినా అమె కించితియినా తన సహజగాంభీర్య వద నాన్ని మార్చుకోలా-ఆ సంతకుటనను చూచి ఆశ్చర్యపడితరూ లవ్వలా-కర్ర వాల్చిన్ని నిర్వహించాలన్నట్లు అమె రామ దాసు ముఖమీద నీళ్ళుజల్లి శుంకెతి నోట్లో దాహం పోసింది.

పేదకత్తే తెరిచిన శారీశారాయణకు అమె నుదుటన నిదుకున్న కుంకం కొట్టవచ్చి నట్లు తోచింది. అమె మాంగల్యంనూట బోపకమొచ్చింది. కసి దిగింది తెలిచిన తోడుకు మోచాడు.

మూర్తి శారాయణచెయ్యి వదలి అతని పలుకరించాడు.

‘చెప్పాను నాయనా-వదలి ఎన్ని విధానా చేప్పాను-తెలిసి కూడా నీకు కబురు పెట్టటానికి పిల్లకపోయింది.’

కుంకలవచ్చి ‘మూర్తి! ఏమిటి ఈ వార్తనంతా? అని పడగవిప్పిన మిమ్మాగలగా పొరుహన్ని కక్కుతూ ఆరచింది శారీశారాయణచేతిలో బిగిసిన తండ్రిని చూచి.

శారాయణ అమాటని అసరాగా తీసుకొని విదలించుకొని, శారీశారాయణ చేయి విరచి పట్టిన పట్టునుండి వదలించుకొని లోపలికి వెళ్ళి బల్లం పట్టుకువచ్చాడు. కానీ పొడవటానికి అతినిలో ఉండేంత చచ్చిపోయింది-కనీసం ఒక తెబ్బున్నా, తిట్టన్నా వాళ్ళ చేత తలపైకేగాని తిరిగి రాదనకి పొడవదగ్గ వుండేంత-

ఇంకా నీబుద్ధి పోని వ్వలా అన్నట్లు శారీగా వచ్చి ‘మావా...’ అన్నాడు అతి కాంతంగా మూర్తి.

అబ్బుకు మించిన కుంకల ‘చూస్తావేమిటి వాన్నా-’ అంది.

శారాయణ మూర్తిని పొడవటానికి బల్లం ఎత్తి బలంగా ముందుకు సుచ్చాడు. వద్యావతమ్మ గారే అగండి అంటూ మధ్యకు వెళ్ళింది. మూర్తిని పొడవవోయిన పోటు ఆమెదొక్కలో పొడుకుకుంది. మూర్తి మీదికి బల్లమెత్తగానే శారీశారాయణ, శారాయణమీదకు విసరిన వాకు అమె పీపు మీద దిగబడింది. అమ్మో అంటూ కుంకల తల పొడవవారింది. అత అంటూ మూర్తి విసు పోయాడు. అమ్మోగారూ అంటూ శారీశారాయణ పాతాళం వుచ్చుకున్నాడు-శారాయణ నిర్విణ్ణుడై నిలబడిపోయాడు.

పెద్దపార్టీ చిన్నపార్టీని చాచా చితగా కొట్టి శారాయణ శిరశేదని, రఘువతి శారీసున్నా విసకుండా దండు దండు ఇంటి మీదికి వచ్చింది. తలుపులు వార్తగా తీసి వున్నాయి-నిర్లక్షంగా లోపలికి వెళ్ళింది దండు-

తచ్చిపడివున్న వద్యావతమ్మను చూచి ఏమిటో అర్థంకాకే తెల్లవోయి నిలబడి పోయాడు. ఒకరిద్దరు వద్యావతమ్మగారూ అంటూ వగరకు వెళ్ళి కన్నీళ్ళు కార్చారు.

శారాయణ ఇంటిమీదపడి ఏం దురంతం చేసున్నాకో వాళ్ళని, నుదుటినుండి రక్తం కారుతున్నా రెక్కచేయకుండా త్వర త్వరగా వచ్చిన రఘువతి, నిస్పృహను చూచి గుంపునుండా తోసుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళాడు.

‘అమ్మో! వద్యా! ఇదేమిటమ్మా-ఏమిటా? ఏమిటి? ఏం జరిగింది శారాయణ వాళ్ళ-’ సమాధానం ఎవ్వరూ చెప్పలా. ‘వద్యా, వద్యా’ అంటూ గాఢురకున్నాడు రఘువతి. శారాయణ బల్లం గ్రంథ వేసి, క్రైతగి

భార్య-అబ్బుబ్బ! ఈ నంసారా తుదకం నాతరంకాదు. అవ్వలవాళ్ళు తినేస్తున్నారు. భర్త-చప్పనవంటచేనేయి! మనంకూడా తినేద్దాం.
—ఎమ్. వి. గోపాలకృష్ణ (పాలకొండ)

పోతున్న ప్రాణాన్ని బలవంతా విగబట్టు కొని అక్కడినుండి కదిలాడు.

ఆరాత్రి ఉళ్ళో ఎవరికి నిద్రిల్లు లేవు. ఈ వార్త విని ఆడవాళ్ళంతా పార్టీ సంగతి మర్చి పోయి వద్యావతమ్మనుమాడటానికివచ్చారు. ఊరంత శారాయణ యింటిలోకి కిక్కిర్చు కొని ఇమిడిపోయింది. విచార విస్మయాలు ఆకాశమంతా ఆవరించిపోయాయి. మబ్బులు చంద్రుని ను సగకొంతిలో నెలతెలవోతూ ఈ వార్తను చేతమంతా చెప్పాలని గునుకు నేసుకుంటూ వదలిపోతున్నాయి. వదలుటి గాలి ఓరుకు పిపోంది. ఏరు ఘోష తెలుతోంది. ఎలా తెలవారీపోయిందో తెలియకుండా తెల్లవారిపోయింది.

కాకుల చేత గోలను ఎవ్వరూ వినిపించుకోవలంలా. ఎవరికివారు మొద్దుచారిపోయిన వ్యూహాలలో మానవసించి మాన్యం లోకి చూస్తున్నారు.

మందంగా పట్టివున్న మంచును తేలింతు కొని వసున్న మార్మకిరణాలు, మాన్యంలోకి చూస్తున్న వారి గుడ్డలో గుచ్చుకొని కళ్ళను చెమ్మగిలువుతున్నాయి.

తరువాత కార్యక్రమాల విధిగా జరిగి పోయాయి.

వద్యావతమ్మగారి పెద్దదినం జైభవంగా జరిగిపోయింది.

ఊరంతా కలసి ఫోజు వాలు చేశాడు ఆరోజు.

చాలామంది క్రితంరాత్రి వద్యావతమ్మ గారు కలలో కనిపించారంటూ ఏమిప్రేమిటో కథలాగా అలి చెప్పకున్నారు. ఎవరికివారు వద్యావతమ్మగారి ఆత్మకాంతిగరకు పార్టీలు విస్తరిస్తామని మనసుల్లో దృఢంగా నిశ్చయించుకొని స్వర్గాన్నుండి తల్లి తమనక చూడూ ఆశ్చర్యపిన్నట్లు ఊహించుకుంటూ ఊర్మిప్రజ లందరూ ఏకబంధుల్లో భోజనాలు చేశారు.

ఇంతకుముందు,వనూలుచేసిన రెండుపార్టీల పార్టీవుండుతో అమె భూపకార్థం కాంతి నిలయమనే మందిరాన్ని నిర్మించారు ఊరి మధ్యలో.

అమందిరంలోనే మూర్తి కుంకల శారీశారాయణ జరిగింది.

తూల :

(చిత్ర 3, 4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ
1, 2, 3 పాదాలు)

ప్రతివ్యసం ప్రాకులాడతలసిన
సమయం. మీవల సహాయం పొందినవారు
మిమ్ములను చేరిన చేయటానికి ప్రారంభిస్తారు. కొన్ని సమయాలలో ఆదాయం
కంటే ఖర్చులు పెరిగిపోతవి. వృత్తిలో
ఫలితంలేని పనులు ఆధికమవుతవి. మీ బుద్ధి
బలంతో స్నేహితులకు కార్యం సాధించుకొనగలుగుతారు. ఎవ్వరి మనస్సుకు బాధ
లేకుండా చూచుకోవటం అవసరం. అధిక
కులనల అనుకూలమైన సమయం. చిన్న
చిన్న ప్రయాణాలు చేయవలసి వస్తుంది.
మీ ధర్మ సృజనాన్ని అవతలివారు సరిగా
అరం చేసుకొనకపోవటంవల మనస్సుకు
బాధ కలుగుతుంది. వ్యవహారం గం లో
ఖర్చులు, శ్రమ అధికం. 22, 23 లలో
వృత్తిలో శ్రమ, కార్యధంగం, అపకీర్తి
భయం.

* * *

వృత్తికం:

(విశాఖ 4 వ పాదం, ఆనారాధ, జ్యేష్ఠ)

గ్రహబలం బాగున్నది. మీ ఆలోచనలు
ఎప్పటికప్పుడు సెరవేరి ఫలితం పొందగలుగు
తారు. ఇంతకుముందు ఉన్నటువంటి కలహ
నూచనలు క్రమంగా తొలగిపోతవి. అన్ని
విధాలా సమర్థులైన పెద్దమనుష్యులతో
స్నేహం లభిస్తుంది. వృత్తి ఉద్యోగాలలో
మీకు మోసం చేయాలనే వారు ఉంటారు.
కాని వారి ప్రయత్నాలు ఆరంభంగానే
విఫలం అవుతవి. బంధుమిత్రుల కార్యకలా
పాలలో జోక్యం కలిగించుకోవలసిన అవ
సరం కలుగుతుంది. సిగ్గునులు కొనసరి, విశే
షంగా ధనం పెట్టి పెట్టి చేయు
బాధపారం మొదలయినవాటికి అనుకూలమైన
సమయం. ప్రయాణాలు సుఖంగా జరుగుతవి.
పుణ్యకార్యాల యందు ఆసక్తి కలుగుతుంది.
18, 19, 20 తేదీలలో శుభ, లాభవార్తలు,
విలాస కార్యాలకై ఖర్చు.

* * *

ధనుస్సు :

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా)

మీ జాగ్రత్తల అన్ని పనులు సెరవేరు
తవి. శత్రుబాధ తొలగుతుంది. మొదట
కొంచెం శ్రమ గోచిస్తా నలుగురూ మీ
మాటను అనుసరించి వస్తారు. ఉద్యోగవృత్తు
లలో ఆదాయం చూచుటగానే ఉంటుంది.
కాని గౌరవం మాత్రం పెరుగుతుంది. బంధు
వులవద్ద నుంచి అనుకూల వార్తలు తెలుస్తవి.
ఇతరులవద్దనుంచి రావలసిన ధనం కొంచెం
నిదానంగా లభిస్తుంది. ఓర్పు వహించటం
అవసరం. వారం మధ్యలో మీకు సంబంధం
లేని ఖర్చులు పైన పడుతవి. హాస్య ప్రసం

ఈవారము ధరలు:

బంగారు ధర 21, 22 తేదీలలో
లేజీ, వెండిధరలో 18, 19 తేదీలు
మంది.

పసుపుధర వారం మొదటి భాగంలో
తగ్గి రెండవ భాగంలో పెరుగుతుంది.
వేరుశనగపప్పు, నూనెధరలు 17, 18
లలో కొదిమంది, తిరిగి పెరుగుదల,
నూపుల ధర లేజీలో నిలకడ, గోధుమల
ధర 19 వరకు లేజీ, మరల మంది, మిను
ములు, శనగల ధర కొద్దిగా తగ్గవచ్చు.
మిర్చిధర పెరిగి అకస్మాత్తుగా తగ్గి
నూచనలయ్యవి.

గాలు ముడిచి చిక్కులకు దారి తీయకుండా
చూచుకొనండి. పండితులతో పరిచయం లభి
స్తుంది. వ్యవహార విషయాలలో మీకుగల
సంచేహాలు తొలగిపోతవి. 22, 23 లలో ధన,
వస్తువస్తు, పనులలో అటంకాలు, అధిక
శ్రమ.

* * *

మకరం :

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శ్రవణ
ధనిష్ఠ 1, 2 పా)

క్రమక్రమంగా పరిసీతులు అనుకూలీస్తవి.
ఆరంభించిన పనులు నిరాటంకంగా జరుగు
తవి. కోర్కె కచ్చెలలోను ఆలస్యం కనిపి
స్తుంది. కొని, అందువల్ల ప్రయోజనం
ఉంటుంది. బంధువుల వద్దనుంచి శుభవార్తల
తోపాటు కష్టవార్తలున్నూ తెలియటంవల
ఉత్సాహం లోపిస్తుంది. ఇతరులకు మీరు
చెప్పిన మాటను సకాలంలో కాపాడుకో
గలుగుతారు. ఈ సమయంలో ఇతరుల సల
హలను ఏ విషయంలో ఎంతవరకు ఉపయో
గించుకొనటం అనే యోచన అవసరం.
కుటుంబంలో ఖర్చులు పెరుగుతవి. ప్రత్యే
కంగా అవారోగ్యం చేయదు కాని, దేహ
శ్రమ అధికంగా ఉంటుంది. 21, 22 లలో
సాటివారితో అభిప్రాయభేదాలు, వృధా
శ్రమ, తిప్పట అధికం.

కుంభం:

(ధనిష్ఠ 3, 4 పా, శతభిషం,
పూ. భాద్ర 1, 2, 3 పా.)

ఇతరులతో కలసి ఏపని చేదామని తల
పెట్టిగా ప్రతిబంధకాలు వనూ ఉంటవి. అవ
వాదులను ఓర్పుతో ఎదుర్కొన గలుగుతారు.
వృత్తిలో అభివృద్ధి కరమైన కాలం.
ఆదాయంకూడా పెరిగే అవకాశాలున్నవి.
అయితే సాహసం పనికిరాదు. కుటుంబం
లోనివారి సుఖ సౌఖ్యాలలోపించటంవల
మీ కార్యక్రమాలు చురుకుగా సాగవు.
వారం రెండవ భాగంలో ఎదురుమాడని
ఖర్చులు వచ్చిపడుతవి. అందిలేజాట్టు, అందక
పోలేకాకు పట్టుకొనే రకం మనుష్యులు
తటస్థుడౌతారు. మాటలతోనే జాగ్రత్తగా
తప్పించుకొనండి. లోగడ మీరు చేసిన కృషి
ఫలిస్తుంది. 17, 18 తేదీలలో సంఘ
కార్యాలు, బంధుమిత్రులలో గౌరవం.

* * *

మీనం :

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, రేవతి)

కానగించే వారిని మోసంతోనే జయించ
గలుగుతారు. కొన్ని సందర్భాలలో అను
కున్నంత సులభంగా పనులు సెరవేరువు. కాని
సహనం అవసరం. మీ మాటను తిరస్కరిం
చిన మనుష్యులే మిమ్ములను అనుసరిస్తారు.
ప్రయాణ నూచన లున్నవి. ముఖ్యులతో
విరోధంరాగల అవకాశాలున్నవి. ముందుగా
ఎవ్వరికీ వాగ్దానాలు చేయటం మంచిదికాదు.
వృత్తి ఉద్యోగాలలో మీ బాధ్యతలను
సక్రమంగా సెరవేర్చు కుంటారు. అయితే
మానసికంగా ఆదుర్దాతోన్నూ ఉంటుంది. ధన
సంబంధమైన ఖర్చు బాధ్యతలు తలవని తలం
పుగా వచ్చిపడుతవి. బంధువులు తమలో
తాము కలహించుకుని మిమ్ములను ఇబ్బంది
పెట్టవచ్చు. 22, 23 లలో అవారోగ్య
భయం. పొరపాట్లు చేయటం.

-దైవజ్ఞ పాతూరి శ్రీరామమూర్తి

చ ద వా లి - సు ఖ ప డా లి

దాంపత్య జీవితంలో బలహీనులు, శాశ్వతమయ్యేవారి మధ్యించుకు ప్రముఖ
డాక్టరు కనుగొన్న కొన్ని అమూల్య రహస్యాలు "జీవిత రహస్యాలు" పుస్తకంలో
ఉన్నాయి. ఇంకా అందులో ఒకవంతు భాగపుకు 80 వంతు 30 ఎమ్మెపువుకుందే జీవిత
అబద్ధమని ఎలా నిరూపించారు, వీజాల వదులునల ఫలితాలు, వాటిలో కొప్పలువల,
బుద్ధి వరివీజాలు, సుఖవ్యాధులు రాకుండా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, దాంపత్య జీవిత
తప్పి ఆనందమయం చేసుకోవడానికి మనస్సు మార్పులు, కుటుంబ నియంత్రణ మార్పులు,
యింకా మిజీవితంలో వెంటనే తెలుసుకోవలసిన అన్ని సంగతులు. "జీవిత రహస్యాలు"
అనే ఈ తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. వెల గ. 3 50 పోస్టు ఖర్చు ఉచితం. ఇది
క్రిందిచోటే దొరుకును. 'జీవిత ప్రచరణలు, అకోశవగ్ధ. విజాగ్.' ఆంధ్రకు
వాసి వి. పి. పోస్టుబాధా మీదూ పంపవలెను.

దెబ్బది ఏళ్ల అనుభవపు ఫలితము... అత్యంత సౌమ్యమైన

జాన్సన్స్ తయారులు

దీన్ని పిల్లల విషయములో పొడిచేసి అనుభవమునకు పిల్లల
దర్మ కక్షలకై ప్రతి కళాపై నమ్రమము జాన్సన్స్ వారు
చూడవలె తయారుచేస్తూ ఉన్నారు!

సౌమ్యమైన మరియు తెల్లని జాన్సన్స్ పేబి పౌడర్...
ప్రపంచములోగెల్లె అత్యంత శ్రేష్ఠమైన బార్బియన్
తయారుచేయించే జాన్సన్స్ పేబి పౌడర్... దీనిని పిల్లల
చేత దర్మముల అతి తగ్గకమైన సంరక్షణ పూర్తి
అగుటకు జాన్సన్స్ పేబి క్రీమ్ మరియు పేబి ఆయిల్.

జాన్సన్స్ పౌడర్ జాన్సన్స్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

50-1-10

హనీతాలాశక్రం

మహిళలు - ఉద్యమాలు

బ్రిటిష్ల తెలుగు ప్రతికూల ప్రపంచంలో కలిగిన పెద్దమార్పుమీద ఒక వాక్యంలో చెప్పాలంటే, ఆడవాళ్ళు విరివిగా రంగంలోకి ప్రవేశించడమేనని చెప్పకోవచ్చు. ఇంచుమించు అన్ని ప్రతికూలతలూ యీ కోణాల్లో కోసం ప్రత్యేక కీర్తికలు, ప్రత్యేక వ్యాసాలు ప్రచురించడం జరుగుతోంది. యింతేగాకుండా మిగిలిన కిరీకలో మాడ స్త్రీలు ఎక్కువగా ప్రవేశించాల్సివున్నాయి. ఏదో ఒకరిద్దరికోసం గాకుండా మొత్తం స్త్రీలకందరికీ సమానంగా వ్యాపారవసలో ప్రోత్సాహం కల్పిస్తున్న ప్రతికూల కృషి కూర్చోనియింది. రకరకాల వ్యాసాలు యీ కిరీకేతన ప్రచురిస్తున్నారు. ఇందులో చాలావరకు సంఘంలో స్త్రీ స్థానాన్ని బాగుపర్చడానికి ఉద్దేశంపడుతున్నాయి; మిగిలినవి ఏదో తాత్కాలిక సమస్యలకి నిర్దేశంపడుతున్నాయి.

స్త్రీల సమస్యలగురించి స్త్రీలే చెప్పకొకలా-అన్నప్రశ్న ఒక ప్రఖ్యాత రచయిత్రులైన ఒక బహిరంగ సభలో మాట్లాడుతూ వ్యక్తంచేశారు. బానిసత్వరద్దం చాలా దూరం వెళ్తుంది. కొరతలో, యితర సంఘం యాజమాన్యం జరుగుతున్న వ్యాధికోర్కూలలాంటి సభలో, మహిళా సమస్యలపైన ఉపన్యసించడానికి, స్త్రీలకీ పీఠికడం గురించి మాట్లాడుతూ ఆమె "సమాజంలో తన సమీపించి స్త్రీ 'స్వంతదేవత' తన బాయింతుకోవలసిరావడం చాలా కోవ నీయం" అన్నారు. ఆ పరిస్థితి సంఘంలో ఏర్పడనప్పుడు, స్త్రీలంతా ఒకపీడిత వాతి క్రింద తలచుకుంటున్నారన్నమాట! మరో వాటికి వ్యతిరేకంగా స్త్రీ తన మాక్కులలోనూ పోరాడవలసి వస్తుందన్నమాట! మూలంగా మనస్థి యిది నిజమే అనిపించినప్పటికీ, వాస్తవికంగా స్త్రీ అంత నికృష్టత ప్రభుకు ప్రతీకడంలేదు. అమాటకీ వస్తే స్త్రీ సమస్యల్ని

బాగా అంచనుకుని, వ్యక్తం చేయగలవారు స్త్రీలలోకిన్న తురుఫులలోనే ఎక్కువ ఉన్నారు. సరిగా యిదేవిషయాన్ని ఆనాడు రచయిత్రు మనస్సులో పెట్టుకుని ఆనాడు అన్నారు. అయితే యీ విషయంలో మనం అంతగా ముందుకు వెళ్తున్నట్టులేదు. మహిళా సమస్యలపైన చర్చించడానికి మహిళలనుంచే వ్యాసాలు ప్రతికూల కోరుతున్నాయి; సభా కేడికలపైన మహిళలే తమ 'గోడు' వెళ్లబోసుకుంటున్నారు!

డి. సీతా హైమవతి

ఈ పరిస్థితి యిలా ఉండగా వ్యాసాల్లో, ఉపవ్యాసాల్లో బహుళంగా ప్రచారంలోకి వస్తున్న స్త్రీలు కొన్ని కృత్రిమ సమస్యల్ని మాత్రమే దృష్టిలో ఉంచుకుని, వాస్తవాన్ని విరక్ష్యం చేస్తున్నారనే అభిప్రాయం కలగజేస్తున్నారు. ఎవరిమటుకువారు ఒక కోణంలో సమస్యని పరిశీలించి, 'యిది యింతేనని' సర్వసాధారణం తేల్చుకున్నారు. మనీవివాదాదస్తులనీ, రైళ్ళలోనూ యితర వోట్ల వదులుకుంటున్న పరిస్థితిని సంతానం గురించి అడ్డమేక ప్రశ్నలూ కురిపిస్తారనీ, యిలా ఏమీకాకొరతలో వదులుకుంటున్న అమ్మాయిలు, అంతకు క్రిందియమ్మవాళ్ళు విమర్శిస్తూంటారు. అతగార "కాచ్చిప్పయ్య గాన్ని" యీ "సుత్తియ్యగారూ" కోడలు మయ్యలుబట్టుకున్నారు. అలాగే నడివయస్సు వాళ్ళు, అంతకు పెద్దవాళ్ళు, యీనాటి కుర్ర పిల్లల "కూనూ పెట్టా"కో, యితర "బోజిరి తేజాల్లో" అసహించుకుంటున్నారు. అన్నిటికన్నా చిత్రమేమంటే యిదొక "కోకవాక్" (వరకలనాం) స్థాయికి తగిలించి మనస్సు-వలెయ్యే వయస్సుకి అటుఉన్నవాళ్ళంతా ఒకవేళం, అంతకు యిటు ఉన్నవాళ్ళంతా మరోవేళం క్రింద విడిపోయి వ్యాపారవరంవరం ఒకరిమీద ఒకరు

వదులుకోడం. పెగా ఒక సంకుచిత పరిధిలో తమకి కనబడ్డ ఏకపటిరెండు 'తేను'ల్నూ పట్టుకొని, మిగతాంతా కూడా యింతేనని సోదాహరణగా ఋజువు చేయబోవడం కూడా జరుగుతోంది. తలసంగాఉండి, యీ 'గాలిలో' సాము'వంటి 'మామమ్మ వాళ్ళకి' "ఏనుగు-అయిదుగురు 'గుడ్డివాళ్ళు" కథ వాపకం వస్తుంది.

రెండుపక్షాలవాళ్ళు ఒకపరమ సత్యాన్ని విస్మరిస్తున్నారు. 'కొలం'లేచ్చేమార్పు ఒకటి ఉంటుందన్న విషయం స్పృహలో ఉంచుకున్నట్టు కనబడదు. చుట్టూ ఉన్న సంఘం, సాంఘిక పరిస్థితులు, అవసరాలు, మనుష్యులు, జంతువులు, పరిసరాలు-అన్న వివరీతమైన 'వేగంతో' మారిపోతున్నాయి. యీ 'వై', అరవై ఏళ్ళక్రితం ప్రపంచంలో మానవుడి పరిస్థితికి, యీనాటి మానవుడి పరిస్థితికి యోజనాల దూరంఉంది. అప్పుడు పడుకున్న కుంభకర్ణ దెబ్బదా యిప్పుడులేస్తే యిది ఏలోకమో తెలియని అయోమయంలో పడిపోతాడు. "నిత్యంచావు, నిత్యంపుట్టుక-యిదే జీవిత విధానం" అన్నాడు మార్క్స్. మనలోనూ, బయటూ ఎప్పుడూ ఏదోఒకటి చదువే ఉంటుంది, మనోక్రాంతి పుట్టుతూనే ఉంటుంది. యీనాడు ముదివయస్సులో ఉన్నవాళ్ళు ఒకనాడు తామూ కుర్రవాళ్ళే అన్న విషయం జ్ఞ పీఠికెచ్చుకోవాలి. తమ బామ్మల్లో, అమ్మమ్మల్లో తమనీ, తమ 'నాగ కీకాన్నీ' అచ్చంగా యీలాగే విమర్శించే వారని మర్చిపోగూడదు. ఒకనాటి 'కోవ్వ' లోంచి యీనాటి వాలుజడలోకి సిగవట్టులోకి ఫ్యాషన్ మారింది. అటువంటిప్పడో తమ అమ్మాయిలో కోడళ్ళు రెండుజడలు వేసుకొన్నారని విమర్శించడం చేసికీ యీ క్రాంతిరంహరి బోకడల్ని విమర్శిస్తున్న వారివీరువానీ, తమతరం వెళ్ళిపోతోందే నన్నభాగ, ఒకరకం అమాయ వ్యక్తబరుకు న్నట్టు ఉంటుంది. అలాగే యీ క్రాంతిరంహరిలో, తామూ ఒకనాటికి మామ్మలూ, అమ్మమలూ అవతతప్పడనే అలోచన ఉన్నట్టు కనబడదు. దీరంతా, కేళు తమపిల్లలు క్రాంతి పెట్టించుకుంటే విరుదుకువడతాడు బహుశా! అట్లాగారు తా నొకనాడు కోడత నన్న విషయం ఎలా మరుమనోడో అలాగే

డాక్టర్ సిగ్ని పొందండి !

ఎంటిలో తిరిగి గా తాళాని వుంటే
 యింకా, పాత బూజువని పొంది,
 పురుషుల రక్షణకై పొంది కాశీ
 వ్యాధి మోక్షానికి పొందిన మును.
 చింతి పాస్ పేజీ నకు వ్రాయండి

Indian Homoeopathic College
 (AWM) Iullundur City.

TONSIL FOR TONSILS

టాన్ సి నాల్

గొంతు కండలకు క తిక్కిత లేని మందు.
 మందు సరుకులు, బుడ్డి వగైరా ధరలు
 విపరీతముగా పెరిగిపోయినందున 1-8-80
 నుంచి ధరలు పెంచడమైనది. టాన్ సి
 నాల్ 40 కోజులకు రూ. 11-25;
 20 కోజులకు రూ. 6-25. వాప్టివార్
 పెద్ద బుడ్డి 5-60; చిన్న బుడ్డి 3-12.

టాన్ సి నాల్ లేబిలేటరీ
 88, గోవిందప్ప నాయక నగర్, మద్రాసు-1

ప్రతిభావాం

సి.ఎస్.ఎస్.ఎస్.

రాధాకృష్ణ & అంబేద్కర్

గజ్జ, తామర, పుండ్లు,
 మొదలగు చక్కవ్యాకులకు
 తివ్యాంజనము

ప్రీత్యం కెమికల్స్ & డ్రగ్స్
 ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, మద్రాసు-30

మన్ని కగం

అక్రూకావివేక్

కలములనే
 వాడండి.

అక్రూకా,
 పెన్స్, పేన్, పేన్

మ హి శ లు-ఉ ద్య మా లు

కోడలూ తనోక నాటి! ఆ తిలపుతుందన్న
 విషయం గురులో పెట్టుకోవాలి. బహుశా
 తనకీ తనకోడలుచేతిలో ఇలాంటి తిప్పలే
 ఉన్నాయని అనుకోవడం మంచిది. రెండు
 తరాలవారూ — వెళ్లిపోతున్నదీ, జరుగు
 తున్నదీ — యీ ప్రాథమికనూత్రాన్ని
 గురులో పెట్టుకోవాలి, ఇనోక చిన్న
 ఫాస్టుగా తయారౌతుంది. వచ్చేతరంవారు
 పిల్ల దర్జీ కలిపి “బహుశా” క్రింద జమకడ
 తారు.

స్త్రీలలో స్త్రీలే జరుపుకుంటున్న యీ
 అంతర్గతం సంగతీలావుంచి, మగజాతి
 అనే భయంకర శత్రువుపైన కొందరు
 జరుపుతున్న ‘శిలయిద్దం’ సంగతి పరిశీలిస్తే
 ఇంతకన్నా తమాషాగా ఉంటుంది. చాలా
 మంది స్త్రీలు తమ ‘పురుషుడు’ (భర్త)
 ఒక్కడిలోనే లోపాలెవలెననీ, పక్కంటామ
 భర్తలో అన్నీ లోపాలేనని అనుకుంటూ
 వ్రాస్తూంటారు. ఇది ఒకండుకు మంచిదే
 గాని, చాలాదూరంపోతే నెలంపెరిగా
 తయారవుతుంది. ఎదుటింటి కాపురంలో
 లోగుట్టుమనకిపూరిగా తెలియడనే విషయం
 దుర్విషయం, వాళ్ళింటి మారులోంచి దారి
 తప్పి వచ్చిన ఏ రెండు మూడు విసురు
 మాటల్నూ లేక ఆ ఇంటామె కోపావేశంలో
 చెప్పిన ఏ విషయాలనూ ఆధారంగా తీసు
 కుని, యీ మగాడన్న వాడు కట్టికూరుడు,
 దుర్మార్గుడు, ముప్పుడు అని వ్రాసిన పోదకీ
 ములుకుడా ఉన్నారు. అంతటి కో
 తమాషా అయిపోలేదు. ఎదుటి మగవాడిని
 విమర్శిస్తూనే, తమయింటో ఉన్నవాడిని
 గురించిన కొన్ని ప్రణయాలన్నీ కేకలని
 తమలో ఆపుకోలేక, సంధర్బంపున్నా లేక
 పోయినా వ్రాసే మంటారు! ఇదంతా
 కాస్తే తమి వ్యవహారం! బాగానే
 ఉంటుంది, కాని కొంచెం ఆలోచిస్తే వాళ్ళ
 కలుగుతుంది, ఆ అబద్ధవాని.

ఇదిలావుండగా మరికొంతమంది ఉడుకు
 క కం వాళాలో పొంగుతున్న లేతవయస్సు
 వాళ్ళు కొన్ని నివాదాల్ని (ప్రేగ్స్) ఇంటా
 బయటా అప్పజెప్పటాంటారు. మహిళా
 సంఘాల ఫాస్టు డ్రెస్ పోటీలో, కాలేజీ
 జర్నాల్స్ లకు పైకి ఈమాదిరి నివాదాలు వివ
 దాని! బాగుంటాయిగాని లోతుగా ఆలో
 చిస్తే పిలవరతీ అసహజమైన, అనరకమైన
 ‘మాటల పాండు’లు ఇవేగాని మరోటి
 ఉండవు! “స్త్రీ పిల్లలకే యంత్రమా?”
 అనే ప్రశ్నార్థకం కొందరు మొహనమోసుకు
 తిరుగుతూంటారు. పిల్లలో ఎక్కువగా
 పెళ్లిగాని పిల్లలే ఉండడం గమనియాంకం.

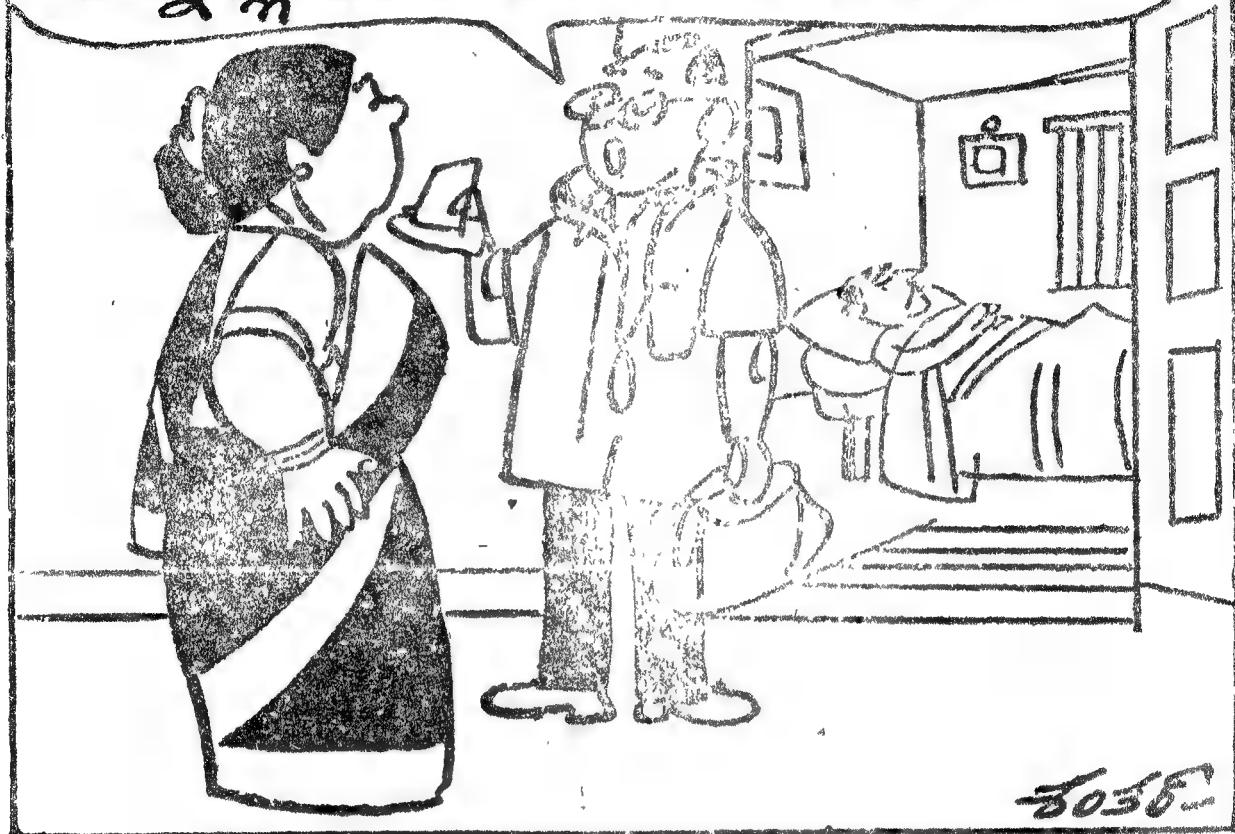
మానవుడే ఒక యంత్ర మనుషం చే, పురు
 షుడు డబ్బుగడించే యంత్రం, స్త్రీ పిల్లలు
 కనే యంత్రం అనుకోవటంలో తిప్పలేదు.
 పిల్లలకనడమనేది సృష్టి విధించిన ధర్మం.
 అంగులో అభిమానపడాల్సినంత అవమాన
 మేమీ లేదు. ప్రధానమంత్రాని అయినా,
 అగ్గితులాలయినా చివరికి పిల్లలు కనక
 తప్పదుగా! తప్పించుకోవాలంటే, యీ
 సృష్టించిన జరిపిస్తున్న వాడెవడో తెలిస్తే
 వాడికి, ఈమాదిరి స్త్రీలంతా ఏ తాత్కాలిక
 తాత్కాలికంగానైనా పురుషుడికి విధింప
 మని మహాజరు ఒకటి పంపించుకోవడం
 తప్పించి వేరేకర్తవలెంలేదు! దాంపత్య
 జీవితంలో ఏ ఒక్కరూ స్వతంత్రులు కాదు,
 కారేరు. ఎవరిరంగాలో వారు, వారిధర్మాల్ని
 నిర్వర్తించడం తప్పనిసరి. ఒకరు మరొకరి
 రంగంలోకి ప్రవేశించుకుంటే సాంఘికంగా
 ఒక అస్వస్థత (సోషియల్ ఇమబాలెన్స్)ని
 కల్పించి, తద్వారా లెక్కలేనన్ని అసర్థాలని
 దారితీయడమే అవుతుంది.

“స్త్రీ బానిసా?” అనే మరో పడికట్టు
 మాటోకంటుంది. దాస్తూ, స్త్రీ మగవాడి
 చెప్పేదేలో ఎందుకుందాలి? నిజంగా
 పురుషుడు, తమ ఇష్టానుసారం స్త్రీని,
 ఆమెయిష్టానికీ వ్యతిరేకంగా ఉపయోగించు
 కోడం జరుగుతూంటే, అది నిజంగా కోత
 నీయమైన పరిస్థితి. ఆపరిస్థితి సాధ్యమైనంత
 త్వరలో నివారణగావడం అవసరం.

ప్రకృతిలో రకరకాల విధిన్న కర్మ
 లున్నాయి. ఈ విధిన్న కర్మల చాలావరకు
 పరస్పర వ్యతిరేక కర్మలు. ఈవ్యతిరేక కర్మలలో
 కొన్ని బలమైనవి, మరికొన్ని బలహీన
 మైనవి. అయితే బలమైనవి అవకాశం
 చిక్కినప్పుడల్లా తమ ఆధోగతని, ఇతర
 కర్మలపైన నెలకొల్పినప్పటికీ, ప్రకృతిలో
 వున్న మరొక ఉత్కృష్ట మయకత్తి
 మూలంగా ఎప్పటికప్పుడు ఒక స్వస్థత, సమా
 నత్యం (బేలన్స్) ఏర్పరుచుకుంటూనేవుంటా
 కొన్ని కృత్రిమ కర్మల్ని మానవుడుకల్పించి
 ఈ ప్రకృతికత్తిని ప్రతిఘటించుకునినపుడు
 ఈ స్వస్థత భంగంవాటిల్లి, అసర్థాలుజరగడం
 అనేది మనకి బాగా తెలిసినవిషయమే.
 పాశ్చాత్యదేశాల్లో ఇందుకు ఉదాహరణలు
 కొలలు. అందుకే ప్రకృతిలో ఏకత్వమా
 నిరుపయోగంగా ఉన్నవాటిని నిర్మూర్తించడం
 మాడా జరిగింది. కొట్టకొలిది సంవత్సరాల
 పూర్వం భూగోళంమీద తిరిగిన బంతువుల
 కిన్నీ ఈనాటి బంతువులకిన్నీ-మానవుడితో

ఈమాత్రము పురుషకాటి బాప్పున ఇవ్వండి— కాన్యాళ్లు వంటా అదే చేయించకండి

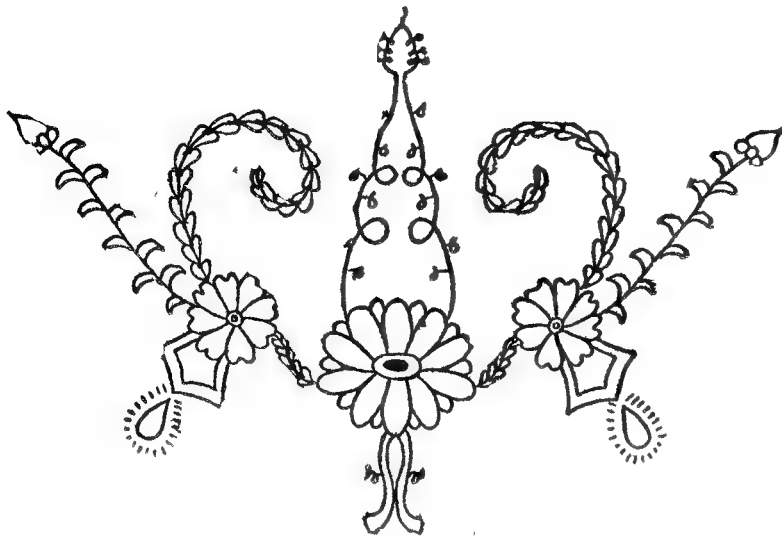

కంక

నవో-ఉన్న లేదాదు అందుకు తార్కాణం.
ప్రకృతిలో స్త్రీపురుషులనేవి రెండు విరుద్ధతలు గాకపోయినా, విభిన్నతలు. ఇవి రెండూ ఒకటిపైన ఒకటి ఆధిక్యత కలాయి. 'పరస్పరాచరణాద్యోగం' కానిస్తే మిగిలేది కూన్యం. ఇరువురి లక్షణాలు, అన్ని విషయాలనూ భిన్నమై నప్పుడు సంఘర్షణ తొలియడం జరిగిందంటే, అది వాళ్ళే అవివేకానికి చిహ్నం. అలాంటివి వాటంతటవే వివాళనమాత్రం టాయి. అందుకేనేమో, ఇన్ని హత్యలు, ఆత్మహత్యలు సంసారాల్లో! స్త్రీమఖ్యంగా 'హృదయం' గలది. అంటే, ఆమెలో ఎక్కువగా ఫీలవడమనేది ఉంటుంది. ఒక మనిషి బాధపడుతున్నదంటే స్త్రీ చూపే జాలి, సానుభూతి, దయ అపారం. ఆమెని పిలిచేసేవేదంలో దాని పాతస్వభావాన్ని దృష్ట్యాన్ని ఆమె జ్ఞానీ! లేచుకొడు. ఎక్కువగా తనకేమిట చూసినవాన్ని, విన్నవాన్ని ఇట్టే నమ్మేస్తుంది. అందుకే ఒక

సారి పపలత్వం. చంచలత్వంకూడా ఆమె కంటగట్టబడాయి. ప్రపంచ ప్రఖ్యాతనాటక కారుడు 'ఫ్రెయిడ్', 'దై నేమ్ ఈస్ ఉమన్' అన్నాడంటే యీ లక్షణాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకునే అనుంటాడు. స్త్రీకున్న యీ స్వభావంలో ఆమె స్వతంత్రంగా జీవితంలో వెనుకరావడం కదం. ఎక్కడయితే ఇన్ సెంక్విట్ గా మనం పనులుచేయడం మొదలెడతామో అప్పుడు ప్రళయంతకమైన సంఘటనలకి తప్పనిసరిగా దారితీసినవాళ్ళ మవుతాం. ఈ ప్రపంచంలో బ్రతకడానికి కావలసింది, విశాలమైన హృదయంకాదు, తీక్షణమైన మేధస్సు. అందుకే పురుషుడనేవాడు మరొకడు కలిస్తేనే గాని స్త్రీ పరిపూర్ణ గాదన్నారు. సాధారణంగా పురుషుల్లో యీరకం ఆలోచనాశక్తి ఎక్కువగా కలవాళ్ళున్నారు. కొన్నిచోట్ల అటుదిటూ, యిటుదిటూ అయితే అయిండువచ్చు. అంత మాత్రన అందరూ అంతేగాదు. కాబట్టి జీవితం జయవంతం గావాలంటే, యీరకం

హృదయం మేధస్సుల సమన్వయం తుడరాల్సింది. ప్రకృతిలోని అత్యుత్తమమైన సమన్వయమిది. ఇది సరిగా జరగనిచోట్ల విస్వం సమీకరించింది. కాబట్టి స్త్రీ పురుష సంబంధంలో ఎవరు ఎక్కువ, ఎవరు తక్కువ అనే చర్చనావే, ఎవరి పరిధులు వారు గుర్తించుకోవడం అవసరం. యీవాటికి అత్యధునిక దేశాల్లో, సంఘాల్లో కూడా స్త్రీ యొక్క వగా నర్సు, ప్లెన్, గేల్స్ యునన్, సెక్రటరీ, లాంటి ఉద్యోగాలనే స్వీకరిస్తోందంటే, అది ప్రకృతిసిద్ధంగా, మనం అంగీకరించాలి. అయితే స్త్రీలంతా యీలా ఉండాలి, పురుషులంతా యీలా ఉండాలి అని గీతగీసి కేటాయించడం కూడా అవివేకమే. మానవ స్వభావం సరళరేఖలో నడవదు. కొందరు స్త్రీలలోనూ, పురుషులలోనూ కూడా రేఖరేఖ నడిచేవారుంటారు. కాని సులంగా ఆలోచించినప్పుడు, పాంసారిక జీవితాన్నే దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు పురుషుడి ముందుమాపు, ఆలోచన సహాయంతో

టేబుల్ క్లాత్ మూలలకు డిజైను

సూర్య కిరణి మనోరంజనం (మదనపల్లె)

స్త్రీ నడకడం అవసరం. అందుకే పెద్దలేమి క్షారం లే, ముఖప్రదమైన వాంఛిత్యజీవ వానికి కావలసింది ప్రేమ, దాని సంబంధించి యితర 'సంజామా' కాదు; ఉండాల్సింది స్నేహం. ఇద్దరు సన్నిహిత స్నేహితుల్లో తప్పనిసరిగా ఒకరు చెప్పిన మాట మరొకరు వింటారు. సాధారణంగా ఆ యిద్దరిలో ఎవరు ఎక్కువ మానసికంగా బలవంతులో వారి యిద్దరి సైగుతూంటుంది. ఫరిగ్గా అనే సంబంధం స్త్రీ పురుషు లిరువురి మధ్య కూడా ఉండాలి; ఉంటుందికూడా చాలవోట్. యిది బానిసత్వంకాదు, "వలస విధానం" కాదు!

ఈ మాదిరి కలిపిత సమస్యల్ని మాత్రమే అలాచిన్నా అసలు సమస్యల్ని పెనక్కి తెట్టుకున్నార, మనలో చాలమంది. మొట్టమొదటిది! స్త్రీలలో స్త్రీలకే, సాంఘిక

మహిళలు ఉద్యమాలు

వ్యక్తంలో మార్పురావడం అవసరం. పెద్ద వాళ్ళని చిన్నవాళ్ళు, చిన్నవాళ్ళని పెద్దవాళ్ళు — యీ పరస్పర విమర్శనాపాటి వంలో ప్రజ్ఞ చూపడం మాని, ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకోవడంలో ముందంజవేయడం అవసరం. రెండు! సంఘంలో ఒక ప్రత్యేక కక్ష్యగా అంతకంతకు సంకుచితమేవడం కన్న, పురుషులతో కలిసిమెలిసి సాంఘికంగా ముందడుగు వేయడం పేర్కొనాలి.

ఇక్కడ, సర్వసాధారణంగా జరుగుతున్న ఒక విషయం ప్రస్తావించుకోవచ్చు. ఒక ప్రాంతంలో నలుగురు చదువున్నవాళ్ళో, బాగా డబ్బున్నవాళ్ళో ఒకచోట చేరి 'మహిళా సంఘ'మని పేర్కొని పెట్టుకోడం; తీరికన్న

వదులులో అక్కడకేరి కానివారిని తిట్టడం తోనో, ఊహించి విమర్శించడంతోనో కాలం గడిచేయడం, వారి సోపడం జరుగుతోంది. [స్త్రీల విమర్శలో పురుషులకన్నా స్త్రీలే ఎక్కువ సాన మాత్రమించుకోవడం గురుంచుకోవాల్సిన విషయం.] యింకా కొంతమంది లేతవయస్సు వాళ్ళకే వా వేరిలే వివో ఆటలు ఆడడం మోడా జరగవచ్చు. అయితే యిలాంటి 'సంఘాలు', పురిటోనే సంధి కొట్టినట్టు ఎలా వచ్చాయో అలాగే పోగున్నాయి. వానికి ముఖ్యమైన కారణం ఒక కృత్రిమమైన ప్రత్యేకతని యివి కల్పించుకోబూనడమే. పెగా, మహిళా సంఘంలో వేరే మహిళలు ఏవిధంగానూ, సంఘంలోని సామాన్యస్త్రీకి ప్రతినీధులగాక ఏవో కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితుల వారముల గావడం కూడా ఇందుకు కారణం. మూడో విషయం! యీ సంఘంలో కొన్ని కొన్ని చోట అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు లాంటి వారు ఎన్నుకోబడడంకూడా జరుగుతోంది. ఈ 'ఎన్నికలు' వామమార్గాలు. జలా కేంద్రంలో ఉన్న సంఘానికి జలా కలెక్టరు భార్య, రాజధాని సంఘానికి గవర్నరు భార్య లేక ముఖ్యమంత్రి భార్య తప్పనిసరిగా అధ్యక్షుల గవీంచేయడం మామూలు. అభివృద్ధిలోనూ పాటుపడే యీ స్త్రీలుకూడా భర్తల చూడాలబట్టి భార్యల అధికత్వంకోలవడం గర్హనీయం. యిదే విషయాన్ని సాంఘిక సంక్షేమ సంఘాల విషయంలో భారత ప్రభుత్వం నియమించిన కమిటీ విమర్శించింది. స్త్రీలలో స్త్రీలకే వేరే వ్యక్తత ఉంటే కట్నాల సమస్య ఏనాడో పోయిందే. దీనిలో ఆడపిల్లకి జరుగుతున్న అత్యాచారాలు కూడ అణిసి యింతేవి. యిందుకు ఋణాత్మక విజ్ఞానాన్ని సాంఘిక పరిస్థితులే. విజ్ఞానాన్ని మహిళా సంఘాలున్నట్లు; ఉన్నా, యింత విచిత్రంగా వదులుకుంటున్నట్లు, మనకి తెలియదు.

ఇంట్లో భార్య, భర్త ఎలాగైతే కలిసి మెలిసి ఉంటారో, అలాగే జరుగుతున్నా ప్రతి స్త్రీ పురుషుడూ ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకుని కుటుంబంలో ఉండడం అవసరం. అలాగాకుండా మహిళా సంఘాలూ, పురుషసంఘాలూ విర్వరచుకొని, యిదొక వెనుకబడిన జాతుల ఉద్ధరణ మాదిరిగానో, లేక వలసరాజ్యాలు స్వాతంత్ర్యం పోరాటంగానో భావించి ఉద్యమాలు లేవదీయబూనడం పోస్టాస్పదం. ఇవి అసహజమైనవి. కాబట్టి వాటంతటవే తప్పనిసరిగా నశిస్తాయి. అయితే, అభివృద్ధి చెందిన సంఘానికి లక్షణం, ప్రకృతి చెయబోయే పనికి సాధ్యమైనంత త్వరగా, లేలకగా జరగడానికి అవకాశం యాయడం. అందుకే యిప్పటికన్నా మనం వాస్తవాన్ని గురులోకి తెచ్చుకొని, ఊహాలోకాల్లో విహారం అభ్యుదయడం అవసరం. ★

వనితా వాణి

ఉన్నమాట

“మాధనమృతాలకు మూలవిరాటులు” అనే అపరీక్షిత అరికలకు తొంగారీ” అన్న నుగురు వాణిగారు వ్రాసిన వ్యాసం వాకు ఏమీ నచ్చలేదు. “పూజలు, పునస్కారాలు చేసేవారు స్వార్థపరులే”నని వ్రాశారు. వీరు ఎందుకని అలాగే వ్రాశారు. 21 ఉద్దేశ్యములో ఇప్పుడు పూజలనందుకొనే దేవుళ్లందరూ ఎందుకూ పనికిరారని వా రనేగా? ఇక్కడ వీరు చాలా పొరపాటు చేశారు. తిరుపతి చంకటేశ్వరుడు, కంచి కామాక్షి, మధురమినాక్షి, కొకి విజలాక్షి, విజవాడ కనకదుర్గ, సోమనాథదేవాలయము మొదలైన దేవుళ్ళు ఆలయాలలో వుంటే విగ్రహాలు ఎందుకూ పనికిరారని వారని ఈ వ్యాసం వలన తెలుస్తోంది. దేవుడి సంగతి ఎలా నున్నా తిరుపతిదేవుని ఇంతవరకు అన్నవారు ఎవ్వరూలేరు. ప్రత్యేకంగా నిదర్శనాలు కనిపిస్తున్నాయికూడాను. విద్య (సరస్వతి) దమ్ము (లక్ష్మి) ఈ రెండింటినికూడా వీరు రెక్కచేయరా? ఈ వ్యాసంవలన వండుగలు చేయకూడదనికూడ తెలుసుంది. మరి వండుగలు, వచ్చాలు దేవుళ్ళ కొడకేగా. వాణిగారు ఈలాంటి వ్యాసాలకంటే స్త్రీలకు సంసారాలో ఉపయోగపడే వ్యాసాలు వ్రాయడం వుంది. కాటిఆకుతో బుట్టలు, కావలు అరే విధానం సోదరి, సోదరులకు తెలిసినా వ్రాయవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

కె. కృష్ణశేఖర
అయ్యారు.

మాధనమృతాలకు మూలవిరాటులుగరించి వ్రాసిన వాణిగారు భగవద్భక్తిపేరిట అసంఖ్యాంగా కలం నడిపి చిరునవ్వు అలాబుకడని, భంకాకాటి జ్యోతిషమే అనత్యమని, కొట్టి పొరవేసి, వీరేశలింగంపంతులుగారి అక్షరాలను జోహారానర్చి ఈ అభ్యుదయకాలములో స్త్రీలు వంటింటి వంటలుగానున్నా

రనినమ్మి, చకోరికల కామం ఎత్తుడొస్తుందా యని నిశ్చితున్నారు.

కాంతి! కాంతి!

కాలా పొరపాటు. దువచించలేని వ్యక్తి. కమలో అరుదు; అందులో మగువలకు మరి ఎక్కువ భక్తి. కాలంతోపాటు మనుషునికూడా మారుచున్నారు. కాని ఏదో చివరే పూర్వాచారాలు అంటిపెట్టుకొన్నాయి. దానిని మీ నా నికర్తమనెడి గొడ్డలితో మొదలంట నంకుట భౌవ్యమా!

సి. కె. లక్ష్మి,
మెల్లూగ.

నైతికావం

27-7-60 పత్రికలో మాగురువాణిగారు వ్రాసిన వ్యాసం చదివాను. వారి అభిప్రాయాలతో నేను విశేషమింకలేకపోయాను.

ఇక అసలు విషయానికొచ్చాము. మొదలు పెట్టిన విషయం సంగతి మరచిపోయి చివరికి పురుషపుంగవులకు విరుచుకుపడిన బనిసిందినాకు. అదీ కాక వీరు చెప్పేది మరి భూరంగా ఉంది. ఆచారసంప్రదాయాలకు దురాచారాలన్నాడు. ఎవరుమానీనా అచేమాట. అసలు నుంచి ఆచారాలంటూ ఉన్నాయో లేదో ఈ సంగతి వ్రాయాలి పేరిట ఎన్ని పేదకాపురాలో చిరికిపోకున్నాయని, మనదేశంలో దరిద్రం ప్రబలిపోతుందనడం దరిద్రం ప్రబలిపోతుందనడం. దరిద్రం అనేది భగవంతుని పూజించుటవలన కలుగుతుంది సంప్రదాయాలవలన కలుగుతుందనటం శుద్ధపొరపాటు. పూజలూ పునస్కారాలకీ ఖర్చు ఎక్కువవుతుందన్నాడు. భగవంతుని కైవసా అర్పించవలసిన భావనేఉంటే తప్పువలో

నా మాటచెప్పవచ్చు. దరిద్రం, పుష్కం, ఫలం, తోయం అన్నాడు. పుట్టింటికొచ్చి తిరిగి వెళ్ళిపోయే అడవడుమకు సంప్రదాయ ప్రకారం వసువుకుంకుమతో ఒక వీరయనే ఆకుటుంబం దరిద్రచేవరి ఒడిలో నిద్రిస్తుందా? శుభమైనవాటిని శుభంగా అరం చేసికొన్నాడు.

ఎవరో సంతానం కోవాలని మొక్కుకుంటే వారికి పిల్లలు కలుగలేదని తల్లరణంగా దేవుడనేవాడే లేడనడం సుబలుగాదు. కలియుగ దుష్టమైన తిరుపతివెంకటేశ్వరుడు అవడమొక్కటేవాడని అంటారు. అడిగిన వరమూలు పొందుకూడా అని చెనకటికో అవిడ “ఎనభైవళ్ళ వృద్ధుని అతికినే కొండకొస్తానని మొక్కుకుంటిట శుద్ధమైనవకలేదు. అవిడ దేవుడు లేడనే నిర్ణయానికి వచ్చింది. అలా ఉండి వీరు చెప్పటమూను. తప్పచేమా దేవుడిని పూజనే ఆపాడు! పోతుండేనా రెండరు లేరు!

పూజలు పునస్కారాలు చేసేవాళ్ళు దయా స్వాధ్యపరులన్నాడు. కోరికతో చేసున్నారని తప్పుగా చెప్పారు. కోరికలు తీర్చుకోవటం కిందమెట్టు. ఆధ్యాత్మికమైనవాని కోరిక ప్రయత్నించటం పెమెట్టు. మానవుడు కిందమెట్టెక్కుకుండా పెమెట్టెలా ఎక్కుటంటే సంసార తావరయాలకు వదలి అడవులలో కొండమాలమలను భుజించి తపస్సుచేసిన మునిపుంగవులు కోరిక మోక్షమార్గం. అదీ కోరికేగదా. కోరిక లేకుండా మానవుడూ ఉండడు. మనిషిని మించిన దేవుడు లేడన్నాడు. పోనీ ఏదో దేవుడనేవాడు సృష్టికర్త ఉన్నాడని వస్తువున్నారనుకుంటాను.

ఇక ఇక రెండా భగవంతుడి సృష్టి అనికుంటే కోవాలలో కొన్ని శుభప్రదమైనవిగాను మరికొన్ని అశుభంగానూ ఎందుకుంటాయి అని వ్రాశారు. దుర్గువచ్చారాలు, శుభగడియాలా ఎందుకన్నాను. ఏవంటే ఒక విషయం అడుగుతాను చేరే అనుకోకండి. ఒక దంపకులకి ఒక ఆకారముగల పిల్లలెండుకు పుట్టటంలేదు; మంచి తెడు, కష్టం ముఖం, రీతి గొప్ప అంటూ ఉంటూనే ఉంటుంది. అందరూ అందలం ఎక్కిలే మోసేవారెవరు? దైవపూజ మాధనమృతమన్నాడు. చంద్రమండలంలో అడుగుపెట్టి పోతున్న తరుణంలో తమ చుట్టూ ఉన్న అజ్ఞానాంధకారాన్ని విచ్చిన్నం చేయటానికి ప్రయత్నించేయాలిన్నాడు. దైవపూజ మొదలైనవి అజ్ఞానాంధకారాన్ని కలుగజేసాయండి? మనం కాఫీ తాగినంతలేగు భగవంతుని కొక నారికేళిమర్పించటం. నాస్తికవాదం పనికిరారు.

ఎండ ఉంటేగాని నీడనుఖం తెలిదు. కద్దపడితేగాని శుభపడటం తెలిదు. అవడలూ

గాని భగవంతుడు ను రుక్మరాను. ఇప్పుడు కాక
పోయినా ఎప్పటికైనా ఈ ఉద్దేశాన్ని రచ
యిత్రి మార్పుకొనే తరుణం రాకమానదు. ఒక
సలహా - తిరువతి నిదర్శనాలు చదవండి.

ఎన్. రాధిక, మచిలీపట్నం.

బాగుంది

27-7-60 సచిత్రవారపత్రికలో ప్రకటించిన 'మూఢనమ్మకాలకు మూలవిరాటులు' అనే అపప్రథ అతివలకు లోలగాలి' వ్యాసం చాలా బాగుంది.

ఈ 20 వ కేటబుల్లోగూడా మూఢనమ్మకాలు పెట్టుకొని ఎదుటివారిని బాధపెట్టి, వాగు బాధపడే అతివలు అనేకులు యిప్పటికీ వున్నారు.

ఉండు రి శేఖర,
విశాఖపట్నం.

నరకమాట

శ్రీమతి సరళగారు వ్రాసిన "నేటి పెళ్ళి చూపులు" వ్యాసము చాల బాగుంది. ప్రస్తుత మహిళా సమాజములోని లోటుపాట్లను చక్కగా విపులపరచి విద్యావతులయిన యువకుల పదతులను విమర్శించారు. పెళ్ళి చూపులలో శుభం, ముఖం యెంతోగలదని నేను శ్రీమతి సరళగారితో వికీభవించుచున్నాను. ఆమెకు నా కృతజ్ఞత.

మున్ముందునకు ఇటువంటి యు తమ వ్యాసములను ప్రచురించెదరని విశ్వసేస్తా న్నాను."

మిథిలా రాఘవన్,
తెంగునూరు.

నలహా నచ్చింది

నదాంతరీత్య ఎంత చక్కని ఆదర్శ మైనా, ఈనాటి మగపిల్లలో త గి న స త నభ్యుతా, సంస్కారమూ పెంపొందేటంత వరకూ సహవిద్య ఆచరణయోగ్యం కాదనే సరళగారి అభిప్రాయంతో నేను పూరిగా వికీభవిస్తున్నాను. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో స్త్రీలకు ప్రత్యేకంగా విద్యాలయాల్ని సెల కొల్పటం కన్న మగో గత్యంతరం కన్పించటంలేదు. మహిళలకు కావలసిన సౌకర్యాల్ని వీలై నంత ఎక్కువగా కల్పించటానికి ప్రభుత్వంతోపాటు ఉదారబుద్ధిగల వ్యక్తులు గూడా మరింత కృషి చేయాలి. ఒకడేశ సంస్కృతిని తెలుసుకోటానికి ఆడేశంలో స్త్రీలకు లభించే మర్యాదామన్ననల్ని అర్థం చేసుకుంటే చాలని మన యువకులు గ్రహించి నప్పుడే యువకులు వారితో కలిసి ఒకేచోట విద్య నభ్యసించటం సమంజసం, శ్రేయస్కరం అవుతుంది.

"సత్య ప్రియ"
గుంటూరు.

వనితావాణి

సరళ సరళి

"పెళ్ళి చూపుల" సలహాను వారణం గా విమర్శిస్తున్న విద్యాధికులయిన యువతీ మణులకు 8-8-60 పత్రికలో సరళ గారిచ్చిన సమాధానం చక్కగా, నిశితంగా, ప్రతి స్త్రీలోనూ ధైర్యం కల్గించేదిగా వుంది.

విద్యావతులయిన యువకులకి ముచ్చటగా మూడుప్రశ్నలు నూటిగా వేశారు. వాటికి 'అవును' అన్న సమాధానం సరళ గారికి అక్కరలేకపోయినా అలా సమాధానం చెప్పేవారు చాలా అరుదు.

'తప్పదు' అనడంపరిచుకుంటాను! అన్నాడు సరళగారు ఎంత నమ్ర! ఎంత సరళ స్వభావం! ఇచ్చిన సలహాని, వారు యే నాటికి వుపసంహరించుకొనకక్కరలేదు. సరళగారూ! దయచేసి ఆమె చేయకండి. ఈ విషయంలో మీతో వికీభవించే అవినా

పాకళాల

బొంబాయి లక్ష్మి

బొంబాయిలక్ష్మి వంటి ఫలహారాలు చేసి, డబ్బాలో పోసి ఉంచుకున్నా మంటే పదిన్నాళ్ళయినా కరకర లాడుతూ గుచ్చిగా ఉంటాయి. అటే పెద ఖర్చు ఉండదు. పిల్లలుగలవారు చేసి ఉంచుకుంటే సాయంత్రాల్లో బాళ్ళనుండి బాధతగుతుంది.

దీని క్కావలసిన వస్తువులు : ఒక పాన మైదాపిండి. 1 ఫలం చక్కెర, 1 పాన డాల్డా, కొద్దిగా సోడా.

మైదాపిండి ముక్కవాసనదికాక, తాజా పిండితెచ్చి శుభ్రంగాజల్లించి ఉంచుకోవాలి. దీన్ని ఒక పెడల్పాటి పాత్రలోపోసి, నిమ్మ కాయంత డాల్డా, 2, 3 చిటికెల సోడా పొడి చేసి బాగా కలపాలి. చక్కెర ఒక గిన్నెలోచేసి, కొద్దిగా నీళ్ళుపోసి బాగా కర గించాలి. పిండిలో ఈ చక్కెర నీటిని కొద్ది కొద్దిగా పోస్తూ బాగా కలుపుతూ రావాలి. నీళ్ళు చాలకుంటే మరి కా నీ ని పోయ్యవచ్చు. ఈ పిండిమధ్య పూరిలపిండి కన్నా గట్టిగా ఉండాల్సి. ఎంతతంటే పిండిలో చక్కెర కలిపేటప్పటికీ, పిండి మనం తిడిపి ఉంచినప్పటికన్నా కొద్దిగా పలచబడే అవకాశంఉంది. కాబట్టి మనం ఈ పిండిని కొంచెం గట్టిగానే కలిపి 2, 3 గంటలు మూతబెట్టి బాగా నాననివ్వాలి.

2, 3 గంటలుపోయాక ఈపిండిని రోట్లో చేసిగాని, అప్పుడాల పీటమీద చేసిగాని బాగా మర్దనచెయ్యాలి. ఈ మర్దనచెయ్యడం ఎంత ఎక్కువగాచేస్తే బొంబాయిలక్ష్మి అంత

మీతులైతే యువకులూ, యువకులూ మూడూ చాలా మంచి వున్నాడు.

శ్రీకవర్తి పి. యన్. ఆరవింద,
అనంతపురం.

తైలా గూ చొక్కా

"వనితల మనస్తత్వం" వ్రాసిన భాగ్యతి గారు పాఠసంగతులకే 'మీరే చూడండి, మీరే చెప్పండి, మీరే ఆలోచించండి' అనే కొత్త డ్ లాగూ చొక్కాలు' లోడిగారు. ఆమె చెప్పినట్లు చూడలేక ఆమె చెప్పిన సంగతుల వివరకా చెపుతూ, కన్నా తిరుగు బాటుచేసాయి. ఇవూ మనస్సు ఆలోచించలేక చిరిగిపోయింది. అయినా ఆమె అంత నిక్కచ్చిగా నూటిమాటికీ మీరే చూడండి, మీరే చెప్పండి అంటే ఇంకా ఏం చెప్తాం 'చెప్పండి'.

అన్నపూర్ణ,
విల్లిపాకం

బాగా గుల విచ్చి కరకరలాడుతాయి. ఈ పిండిని చిన్నబెట్టాయిలంత నైజ ఉండటంగా చేసి ఉంచుకోవాలి.

అప్పుడాలపీటకు, కర్రకు బాగా నూనె రాసి ఈ పిండిని చూపిలంత మందంతో రొట్టెలాగా వత్తాలి. పదునైన కత్తి తీసుకుని గుమారు అర్ర అంగుళం వెడల్పూ, 1 1/2 అంగుళాల పొడవునో పీటిని ముక్కలుగా కోసి విడివిడిగా తీసి ఉంచుకోవాలి. ఈలోగా పొయ్యిమీద బాణలిఉంచి డాలాపానీ కొగ నిచ్చి, ఈ ముక్కల్ని కొద్దికొద్దిగా వేస్తూ దోరగా అనగా ఎరుపుడాల వచ్చేవరకు వేగనిచ్చి తియ్యాలి. పొయ్యిగ తక్కువగా ఉంచాలి. ఇవి బాగా పొంగి, కరకర లాడుతూ రుచిగా ఉంటాయి. నూనెలో కాల్చి నే నూనె వాసన వస్తాయి. డాలా వాడినే పదిపిసుగోజుల్ని నా బాగుంటాయి. ఇవ్వు మనవారు పిండి కలిపేటప్పుడు, డాలా కొద్దిగా తగ్గించి కొద్దిగ్రుడ్డు తెల్లసాన చేసి కలపవచ్చు. ఇచ్చిన కొలతలు గుమారుగా ఉపించి ఇచ్చాను. తీపి తక్కువ తీసేవారు చక్కెర కొంచెం తగ్గించవచ్చు. డాలా చాలకపోతే మరి కాస్త పొయ్యాలి. అంటే గాని తక్కువైనా దానిలోనే ముగించాలనుకుంటే చూడి పోతాయి. ఇలాగే పీటిని చక్కెరగాకుంటే కొద్దిగా ఉప్పుమాత్రం వేసి చేసుకోవచ్చు తీపి ఇవ్వలేనివారు.

కె. రాజ్యలక్ష్మి జనార్దనం (మద్రాసు)

సత్యభామ

పెద్దిభంట
సుబ్బరామయ్య

అది నాలుగురోడ్ల మోడలిలోవున్న పెద్ద
నోటలు. ఈ దయ ఎనిమిదిగంటలు
చాటింది. వచ్చేపొద్దువారి నానా వీడి
జానీగా వుంది. కొంటరు దగ్గర ఒక బట్టల
వ్యక్తి కూర్చుని నిల్లులు వదులుచేసుకొన్నాడు.
తేగంగా తిరుగుతున్న టేబుల్ ఫ్యాన్
వక్రంగా కూర్చున్నప్పటికీ ఆ వ్యక్తి నడుట
శ్వేదవీడువులు జారుతున్నాయి. కొంటరు
దగ్గర రద్దీ వివరీతంగా వుంది.

ఇన్నెక్టరు పార్లమెంటు కొంటరును
దగ్గర్లోవున్న ఒక కుర్చీలో కూర్చుని కాఫీ
తాగుతున్నాడు. అతని చూపులన్నీ కొంటరు
దగ్గర కూర్చున్న బట్టల వ్యక్తినికే
ఉన్నాయి. నిల్లులు చూస్తూ, చిల్లరయిస్తూ,
తల ఎత్తికొంటా యంత్రంలా వనిచేతున్న ఆ
వ్యక్తిని చూస్తూనే అతనికి నవ్వువస్తోంది.
'దమ్ము వదులు చేసుకోవటం నానా కష్ట
మైన పనే' అని అతనికి తోచింది.

ఇంతలో నోటలోకి వచ్చిన యిద్దరు
పిల్లలమీద అతని దృష్టిపడింది. నా రిద్దరూ
ఆక్కో తమ్ముళ్ళలా వున్నారు. అడపిల మీ
ఎనిమిదేళ్లు వుంటాయి. ఆ పిల్లల చెంబువున్న
చిన్న పిల్లవాడికి అయిదేళ్లు వుంటాయి.
ఇద్దరూ, మంచిని కావోయినా, కుర్ర
మైన దుస్తులు వేసుకుని వున్నారు.

ఆ పిల్లల కొంటరు దగ్గరికి వెళ్లి 'నానాన్న
నారు నాలుగు యిద్దరిలా వేస్తున్నాడు' అని
తెప్పింది. బట్టలవాడు బలమైన వున్న
'కారింగ్ టెల్' నోక్కి "సార్" అంటూ
బొచ్చిన నయిటర్ తో "నాలుగు యిద్దరి
పార్కర్" అని తెప్పి మళ్ళీ తన కనిలో
మునిగిపోయాడు. ఆ పిల్లలిద్దరూ అలాగే
కొంటరు వక్కనే నిలబడి వున్నారు.

పార్లమెంటు కాఫీతాగటం ముగించాడు.
ఆ పిల్లలు అడిగిన పార్కర్ బొచ్చింది. ఆ
పిల్లల పాటం అందుకుని కొంటరుమీదికి
చెయ్యివోసింది బట్టలవాడు, "ఏమిటి?"
అని అడిగాడు. ఆ పిల్ల తడుముకోకుండా,

సత్యాగ్రహం

“ఇంకాక అయిదురూపాయల నోటు యిచ్చాను. మిగిలిన చిల్లర యివ్వలేదు” అన్నది.

పార్లసారధి నివ్వరపోయాడు. ఆబట్టల వ్యక్తి మొహంమీద నేడ్చబిందువులను పెంపెత్తో తుడుచుకుంటూ, సందేహంగా “అయిదు రూపాయల నోటిచ్చావా?” అంటూ సూరుగులాగి నాలుగు రూపాయల నోటూ, మూడుపావులూ బిళ్ళలూ తీసి బలమీద వజ్రేసి మరో బిల్లు అందుకున్నాడు. ఆ పిల్ల నోటూ చిల్లరా చేతిలోకి తీసుకుని తమ్ముడి చేయిలో మరోచేత్తో పట్టుకుని ఇయ్యలు దేరింది.

పార్లసారధి యింతసేపూ ‘ఆశ్చర్యంతో’ మున్నో వుండిపోయాడు. ఆ పిల్ల లిద్దరూ మెట్టుదిగి పిడిలోకి పోగానే అతడు కృత నిశ్చయమై లేచి బిల్లు చేర్చింది పిడిలోకి వచ్చాడు. ఆ పిల్ల లిద్దరూ అప్పడప్పుడు వెనక్కు తిరిగి మున్నో కుడివైపు నడిచి నులుపు తిరుగుతున్నారు. పార్లసారధి నెమ్మదిగా వాడు గమనించుకుంటూ వారి వెంటనే నడవటం ప్రారంభించాడు.

మాడునాళ్ళ క్రిందట వట్టి నుగురు ఆవాడు తెల్ల వాడవామనే చెరిసింది. జలార్ద్రమైన నల్లని సేమలూ యింకా కమ్మకుని పోనున్నాయి. పిట్టలన్నీ జలమయమై ఋరదతో నిండివున్నాయి. ఇద్దరు ముగ్గురు క్షురవాళ్ళు ‘పేవ్ మెంటు’ మీద నిలబడి దినపత్రిక అమ్ముకుంటున్నారు. ఒకకారు పిడిలో నిలిచివున్న ఋరదనీళ్ళను, కాలి నడకను పోతున్నవారి ముహూర్తమీద చల్లి వాడవడిగా పరుగెత్తిపోయింది.

పార్లసారధి మాపులన్నీ ఆపిలలమీదే వున్నాయి. కారిడరూ త్వరత్వరగానడిచి ఎక్కో మలుపులు తిరిగి ఒకపిడిలో ఒకయింట్లో ప్రవేశించారు. అవిధి అంతా ఋరదనీళ్ళతో నిండి చాలా అనవధ్యంగావుంది. అదికొక చిన్న పెంటటిల్లు. ఇంటిముందంతా కాలు పెట్టటంకు వీలలేకుండా వాననీళ్ళు నిలిచి వున్నాయి. ఆ నీళ్ళలో నాలుగైదు యిటిక రాళ్ళువేసి నడిచేందుకు వీలుచేసుకున్నారు. ఇంటిముందుకొద్దిగా భారీఫలంవుంది. పెక్కు కుంగిపోయి కూలిపోయేందుకు సిద్ధంగావుంది. కాకిటవున్న భారీఫలంలో ఒకమందారచేటు తప్ప మరేమీలేదు. అదికూడా అందరూ తనను నిరాదరించినందువల్ల కాబోలు ఏవుగా పెరగలేదు.

పార్లసారధి ఒకటిరెండు నిమిషాలు అలాగోవిధిమధ్యలో ఏంచెయ్యాలో తోచక నిలుచుండిపోయాడు.

ఇంతలో ఆ యింట్లోనుంచి ముందు పెద్దగా నవ్వు వినిపించింది. తరువాత ఒక వ్యక్తి పంచలోకి వచ్చాడు. అతడు నలుగా వున్నాడు. కొద్దిగా మానస ఒకథోవతి కట్టుకుని బనియను వేసుకునివున్నాడు. గడం ఒత్తుగా పెరిగివుంది. అతడు పార్లసారధివంక రెండుతూణాలు రెప్పవెల్లుకుండా చూసి “ఎవరికోసమండీ?” అని అడిగాడు.

పార్లసారధికి వీం జవాబుచెప్పాలా తోచలేదు. అతడు నవ్వుతూ సమయ న్యూరితో “ఈ పిడిలో నా నేపీహతు డొక్కాడు వుండాలి. అతనితో పనివుండి వెదుకుతున్నాను. మీరీ యింట్లోకి కొరగా వచ్చారా?” అన్నాడు. ఆ వ్యక్తి నోట్లు పెక్కి సరుకుంటూ “అవునండీ. మీ యింట్లోకివచ్చి వారంరోజులే అయింది. ఇంతకుపూర్వం యీ యింట్లోవున్న అతనికి బోదకాలు, బ్రహ్మచేముడు. అతినే నా మీ నేపీహతుడు?” అని ప్రశ్నించాడు. పార్లసారధి తలవూపి “నా కెక్కడా యిల్ల దొరక్క బాధపడుతున్నావే, తను యిల్ల భారీచేసి పోతున్నాననీ, యీ యింట్లో చేరవచ్చుననీ చెప్పాడు. ఇప్పుడేం చెయ్యి గలం? అంతా మించిపోయింది. ఇంతకీ మీకీ యిల్లు వసతిగావుందా?” అని అడిగాడు. “అలా పిడిలోనే నిలబడి మాట్లాడు తున్నారే. లోపలికిరండి” అంటూ ఆ వ్యక్తి ఒక చాపతెచ్చి వంచలోవేసి పార్లసారధి కూర్చున్న తర్వాత తనకూడా కూర్చుంటూ “అ! ఏం వసతిరెండి! నూరినీళ్ళు కాగలేక బాధపడిపోతున్నాం. వరూనికి ఒకటి కుర వటం. యిల్లంతా ‘చిరచిర’ లాడుతున్నది.” అంటూ చప్పరించాడు. “మీరేం చేసు

కున్నా?” అని పార్లసారధి అడిగినప్రశ్నకు “ఇక్కడే ఒక ప్రెస్సులో వని చేస్తున్నా నండీ” అని సమాధానం చెప్పాడు.

అదేసమయంలో లోపలినుంచి ఆ పిల్ల లిద్దరూ పంచలోకి వచ్చారు. కాకీడమ్యులో వున్న పార్లసారధినిచూసి విక్కువిక్కు మంటూ పొలిద్దరూ గుమ్మంలో నిలుచున్నారు. పార్లసారధి ఆ వ్యక్తిని “మీ పిల్లలా?” అని అడిగాడు. ఆ వ్యక్తి తల వూపి “అవునండీ” అన్నాడు.

పార్లసారధి ఒక్కతూణం వూరుకుని తర్వాత గంభీరంగా “మీరు అన్యథా భావించనంటే మీతో ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను,” అన్నాడు. ఆ వ్యక్తి కొద్దిగా ఆశ్చర్యపోయి “అదేమిటి? మీరు నాతో పనివుండే వచ్చారా? మీరు చెప్పదలచుకున్నదేదో నూటిగా చెప్పండి” అన్నాడు.

పార్లసారధి నెమ్మదిగా జరిగిన విషయం అంతా చెప్పాడు. అతడు మాట్లాడుతున్నంత సేపూ ఆపిల లిద్దరూ గుమ్మం వెనక నుంచునే వున్నా రు ముందుగదిలో కిటికీపక్క నయిరవె అయిదోళ్ళ యువరి ఒకామె, ఆపిలలల్లె కాబోలు, నింటూ నిలబడివుంది.

అంతా విన్న తర్వాత ఆ వ్యక్తి గళం జాఫంతో ఎర్రబడాయి. అతడు పెద్దగా తేకవేసి పిల్లను పిలిచాడు. వారిద్దరూ సింహం ముందుకువచ్చే లేగదూడలవలె పంచ లోకివచ్చారు. అతడా పిల్లను జాటుపట్టుకుని “నేనిచ్చిన అయిదు రూపాయలనోట్లు ఎక్కడపారేశావు? పారేయ్యటమేగాక జోబలువాళ్ళను మోసంచేసావా? నాకు తలవంపులు తెస్తున్నావు. చావు” అంటూ కాదటం ప్రారంభించాడు. ఆపిల లెక్కి విడుదలైంది. “తర్వాత తనను కూడా కొడతాడేమోనని భయంతో చిన్న పిల్లవాడు ‘తెవును’ని ముందే విడవటం సాగించాడు. పార్లసారధి వెంటనే కలంగవేసుకుని ఆ పిల్లను విడుదలి నడుచాడంటే లోపలికి వెంటించి “పిల్ల ను చావవాడమని నేను చెప్ప లేదు. కొట్టి కాళ్ళను నంస్కరించలేము. మనం తగిన కట్టుబట్టాలి చేసుకోవాలి. మీకీ విషయం చెప్పి చాలా మనసానం కలిగించి వట్టున్నాను. అయినా పిల్లలనుంచి కోరి మాత్రమే మీకీ విషయం చెప్పాను” అన్నాడు. ఆ వ్యక్తి ఏమీ సమాధానం చెప్ప లేదు.

తరువాత కొన్ని తూణాలు యిద్దరూ నిశ్చయంగా వున్నారు. పార్లసారధికి మళ్ళీ మీద కూర్చున్నట్టుగా వుంది. అతడు లేచి “నేను వెళ్ళివస్తానండీ” అన్నాడు. ఆ వ్యక్తి ఏమీ సమాధానం చెప్పకుండా తలవూపి వూరు కున్నాడు. పార్లసారధి నెమ్మదిగా నడిచి పిడిలోకి వచ్చాడు.

రచయిత—నాకథ ‘బాట సారి’ మీద క్రికలో ప్రచురించినందుకు ధన్యవాదాలు.

సంపాదకుడు - కుమించండి.

కథ సంపాదించి కుమారి సుధ కాని మీారు కాదే?

రచయిత—మొదట మీరా.

కథ త్రిప్పి వంసాగు. ఆ నరు వాన పేగమార్చి మళ్ళీ వంసాగు.

‘కుమారి సుధ’ను చేసే.

—అమదాల గంగిరెడ్డి (కాలవపల్లె)

శూన్యం కాలం ఆయి మిగిలినది
పుంటుంది. విధులన్నీ అభిములనుంచి వచ్చే
జనంగో, నినిమాలకు పాఠ్యజనంగో నిండి
కిటకిట లాడుతున్నాయి. అప్పుడే అప్పుయి
వచ్చిన దినపత్రికను యిద్దరు ముగ్గురు కుర్ర
బాలు శీకలవేనూ అమ్ముతున్నారు.

పార్లసారధి పొద్దుకుక్కనే పేకమెంటు
మీద నిడుమున్నాడు. వారం రోజులనుంచి
వరం లేకపోవడంవల్ల శోడు కాస్త మెరుగ్గా
వున్నాయి. ఆకాశం నిర్మలంగావుంది.
చల్లనిగాలి అబోదకరంగా వీస్తోంది. పేక
మెంటు మీద అంతవరకూ 'మామముక్క
లాట' అడుతున్న వారిద్దరు ముగ్గురు, పార్ల
సారధిని చూడగానే పేకముక్కలు వాచేసి
ఏకో కబుర్లాడుకుంటున్నవారిలా నటించారు.

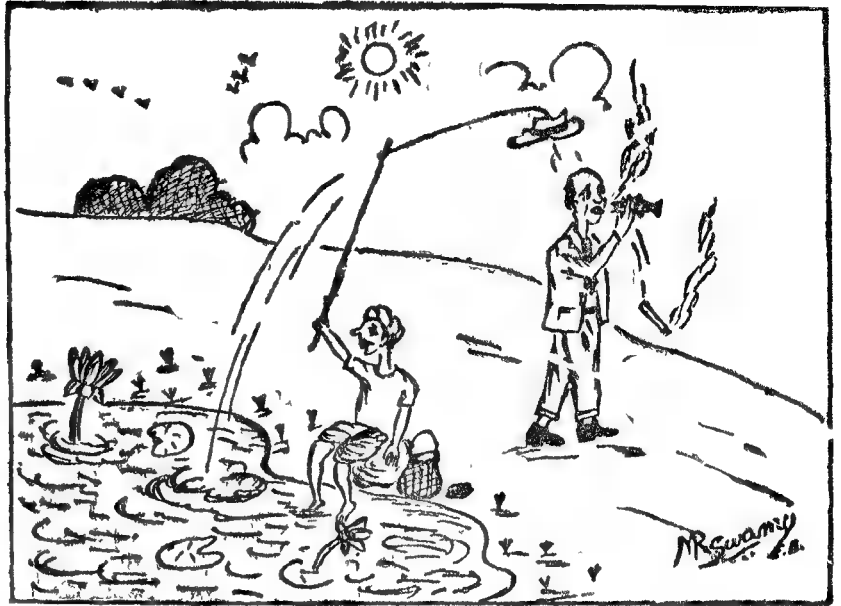
పార్లసారధి ఆగిపోయాడు. పొద్దులో
పిల్లలరకరకాల ఆటలు ఆడుకుంటున్నారు.
అపొద్దులో పిల్లల కాలక్షేపానికి అవసర
మైన సాధనాలు చాలా వున్నాయి. చాలా
మంది పిల్లలు శీకలవేనూ, పరుగులేరుకూ
ఆడుకుంటున్నారు. ఆపక్కనే నీమెంటు
బల్ల మీద కూర్చునివున్న యిద్దరు పిల్లలమీద
పార్లసారధి దృష్టి నిలిచిపోయింది. వాళ్ళిద్దరూ
అతనికి బాగా భావకం వున్నాడు.

అతడు నెమ్మదిగా నడిచి పొద్దులోకి
కొచ్చాడు. 'డ్రెస్సు'లో వచ్చిన పార్లసారధిని
చూసి కొంతమంది చిన్నపిల్లలు గోల
వేయడం తగించి నెమ్మదిగా ఆడుకోవడం
ప్రారంభించారు. ఒకనాలుగేళ్ళ కుర్రవాడు
చక్రాలవంటి కళ్ళను మరింత పెదవిగాచేసి
రెప్పకెయ్యకుండా అతనివంక చూశాడు.

ఆపిల్ల పార్లసారధిని చూసి నవ్వింది.
అతడుకూడా నవ్వుతూ, వారి తక్కువ
నీమెంటు బల్ల మీద కూర్చుంటూ "నేను
గురున్నావా?" అన్నాడు. ఆపిల్ల బదులు
చెప్పకుండా మళ్ళీ నవ్వింది. ఆపిల్లవాడు
కళ్ళుపెదవిగాచేసి పార్లసారధివంక చూస్తున్నాడు.

పార్లసారధి కాస్తేపాగి "నువ్వెన్నో
క్లాసు చేదువుతున్నావు?" అని
అడిగాడు. ఆపిల్ల బదులు
వదుతున్న జాట్లు పెనక్కు సర్దుకుంటూ
'అయిదు' అని సమాధానం చెప్పింది. ఆకుర్ర
వాడు చూపుకువేలు చూపిస్తూ "నేను ఒకటి
అన్నాడు. పార్లసారధికి సవ్యాగలేదు..
"అబ్బో! అయితే నువ్వు పెదక్లాసే చేదువు
తున్నావన్నమాట." అన్నాడు.

తరువాతి కాస్తేపు నిశ్చయంగా కూర్చుని
దురంబగా అడుతున్న పిల్లలవంక చూసి
"మిరిగరూ అడుకోవటం లేదెందుకనీ?"
అని ప్రశ్నించాడు. ఆపిల్ల తమ్మిటి దగ్గరికి
తీసుకుని "ఏడికి నాలుగురోజులనుంచి జ్వరం
ఇవ్వలే తగ్గింది" అని బదులు చెప్పింది.

చిత్రకారుడు: ఎమ్. కామస్వామి (వీలూరు)

"మీనాన్నగారు ఏ ప్రెస్సులో పని
చేస్తున్నాడో?" అని అడిగాడు పార్లసారధి.
ఆ ప్రశ్న విని ఆపిల్ల ఆశ్చర్యంగా కళ్ళుపెదవి
చేసి చూస్తూ "మీనాన్న ఎప్పుడూ
యింటోనే వుంటాడు. ఏపని చెయ్యటం
లేదు" అని చెప్పింది. పార్లసారధి నివ్వర
పోయి "ఆనాడు ఏదో ప్రెస్సులో పని
చేస్తున్నానని చెప్పారా?" అన్నాడు.
ఆ అమూయి ఉదాసీనంగా "మీనాన్న
ఏపని చెయ్యడు. మనుషాచోట ఉద్యోగం
చేశాడు. కానీ డబ్బు కాజేశాడని వాళ్ళు
పనిలోకి రావద్దన్నారు. తర్వాత కొన్నాళ్ళు
పొదునపోయి రాత్రికి యింటికి వచ్చేవాడు.
పేకేట ఆటేవాడని అమ్మచెప్పింది. ఇంట్లో
అమ్మను డబ్బుకోసం వేధించి లేదంటే
కొడుతూ వుంటాడు. అప్పుడప్పుడు రాత్రి
పొదునపోయిన తర్వాత కూలుతూ యింటికి
వస్తాడు. అప్పుడాయనకళ్ళుఎర్రగావుంటాయి.
ఏదో వాననవేనూ వుంటుంది. దగ్గరికి పోవ
డానికి భయం వుడుతుంది. అయినా అమ్మ
మాత్రం కాళుకడిగి అన్నం కలిపిపెట్టి తిని
పిన్నావుంటుంది. ఇవాళే పొదున్నే ఇల్లుగలా
విడతో చెబ్బలాడి ఆమెను బండబూతులు
తిడితే నలుగురూ చేరి కొట్టబోయినారు
అని చెప్పింది.

పార్లసారధి నిశ్చలంగా అంతావిన్నాడు.
అతనికి చాలా మనస్తాపం కలిగింది. విషయం
మారుదామని ఆనాడు నువ్వు హోటలువాణి
మోసంచేశావు. తప్పుకదా? ఆడబ్బు వాడిది
కాదు కదా! ఎవరో జేతంయి నే ఆపనిచేసు
న్నాడు. నువ్వలా చెయ్యటం వలె
వాడి జేతం లో అయిదు
రూపాయలు తెగ్గోసివేస్తారు. వాడెంత
బాధపడతాడు? ఇంతకి ఆనాడు నువ్వు

అయిదు రూపాయల నోటు ఎక్కడ
పొరేశావు?" అని అడిగాడు.

ఆపిల్ల ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ "ఏనోటు?"
అన్నది. పార్లసారధి "మీనాన్నగారు నీ
చేతికిచ్చారా?" అన్నాడు. ఆ
పిల్ల నవ్వుతూ "మీరు భలేవారే! మీనాన్న
నాకొనాడు ఏనోటు యివ్వలేదు. ఆయనే
అమ్మ బొద్దంటున్న కొద్ది వినక మాకు అలా
చెయ్యమని చెప్పి పంపించాడు" అన్నది.

పార్లసారధి తలతిరిగినట్లయింది. ఆతడు
చాలా అందంగా మోసపోయాడు. కాస్తేపు
కళ్ళు తేలవేసి నిశ్చయంగా కూర్చున్నాడు.

"ననుస్కారం వారే! అంటూ ఒక వడక
కుర్రవాడు, చేతిలో దినపత్రిక వారంతలో
అక్కడికి వచ్చాడు. పార్లసారధి అతన్ని
చూసి నవ్వి "ఏమోయ్! నువ్వు కనబడి చాలా
రోజులయిందే. రిజల్టు వడ్డనాడు భోద
భారం ప్యోనయ్యానని చెప్పటానికి మా
యింటికి వచ్చావు. అప్పటినుంచీ కనిపించలే
లేదు. బాగా చేదువుకుంటున్నావా?"
అని అడిగాడు. కుర్రవాడు వినయంగా
"బాగానే చేదువుకుంటున్నానండీ, మీ
దయవల యీ రేడు నుక్కలో స్కూల్లో
పీఠ కూడా వచ్చిందండీ. అన్నట్లు కొంత
పుస్తకాలు కొనుక్కోమని మీ యింటికి
వచ్చి నవ్వుడు అమ్మగారు నాకు
పదిరూపాయలీచ్చారండీ. మీకు చెప్పవదని
చెప్పారండీ." అన్నాడు. ఇంతలో "ఒక
పేపరిలా యివ్వవోయ్" అని ఎవరో పిలవడం
వల్ల అతడు 'వస్తానండీ' అంటూ నవ్వి
పోయాడు.

పార్లసారధి అర్ధమైన కళ్ళతో ఆపిల్ల
నున్నెంచి "మాశావా? ఈ కుర్రవాడికి
తండ్రి చిన్నప్పడే పోయాడు. తల్లిధన

సత్యాగ్రహం

వంతుల యిల్లలో పనిచేసి ఏదీ పెంచించి. వగలు బడికిపోయి క్రేడగా చేదువుకుని పొయింకాలం పూట పైకి వర్షము తులుంటాడు. పేపరు వెంటలుతో చెప్పి నేనే రెండేళ్ళ క్రిందట యీపని యిప్పించాను. ప్రతి సంవత్సరము భుక్తుమార్పులు తెచ్చుకుని పొగవవుతున్నాడు. మన రెండేళ్ళలో మూల పైసలు పోయిపోతాడు. ఇలాగే బుద్ధిమంతుడుగావుంటే కోర్కెలో కూడా చేరి పెద్ద పెద్దదలువులు వదిలి వృద్ధిలోకి వస్తాడు. పెద్ద ఉద్యోగం సంపాదించి తరిగి నిశుఖ పెడతాడు. అందరూ అతన్ని గౌరవిస్తారు" అన్నాడు. అతని గొంతు గద్దకమయింది. అతడు మళ్ళీ కాన్సేపాగి నువ్వు మొన్న బోయింటువాణి మోసంచేశావు. అది తప్పని పీట రెండుకోడా! తప్పచెయ్యడం తేలిక. కాని ఎవ్వడో ఒకప్పుడు పట్టుబడకతప్పదు. తప్పచెయ్యటం బాగానేవుంటుంది. అంతలో ఏదో ఒకరగవుంటుంది. కాని అది మనల్ని స్వేచ్ఛగా అందరిలో తిరగనివ్వదు. మువ్వ మళ్ళీ ఆ బోయింటుకు పోగలనా? పోలేవు. ఆ బోయింటు, ఆ బట్టతలవాణి తప్పించుకు తిరుగుతావు. ఆ పీటిలో నడకటమే నీకు కష్టం. కాడి మొహంవంక నేను తూసికట్టు చేర్చిగా నువ్వు చూడలేవు. ఎవర్ని చూసినా లోపల నీకు తెరుగావుంటుంది. ఆ మర్రాడిలా నలుగురిలో తలెత్తుకుని తిరగగలనా? ఆ లోపల చూసే అన్నాడు.

అపిల్ పెరిమానూ ఆ లోపల చూపుండి పోయింది. ఆ కాళంలో వట్టుమెన మేమూల కడులుకున్నాయి. వట్టులపల బిటు కొడుతూ కొకచేతూ ఎగిరిపోతున్నాయి. పార్లమెంటు నిర్మలంగావున్న అపిల్ మొహంలోకి చూస్తూ "మోసాన్న చాలా మోసగాడిలావున్నాడు. అన్ని అవకాశాలు చెప్పాడు. మీ నాన్నను అంతోపోమరిగా వుండనివ్వకూడదు. ఆయన చేత ఏదోకది చేయించాలి. పనిలేకనే ఆయన

జడ్జి—ఏమమ్మా? నీళ్ళ ర నీకు చిడకులు ఇస్తానన్నాడు. నీకు నమ్మకమేనా? అమె—విడకులు ఎందుకంటే ఆ స్థిలో నావాటా నాకు కానాలికాని! —అమడాల గంగిరెడ్డి (కలవపల్లి)

అలా తయారైతట్టున్నాడు. ఈదోళ్ళూ తాతగారికి ఒక తునకాంబా తుండి. అందులో ఒక నూనా కానాలి. దీనికి మార్పిటమే పని. ఎకరెనావచ్చి "ఫలానా తునకం తున్నావా?" అని అడిగితే తుంటే తీసియివ్వటం, లేకపోతే లేదని చెప్పటం. ఈ పని కష్టమేనదికాదుగా. నెలకు ఎనభైరూపాయలదాకా ఇప్పిస్తాను. మీ నాన్నతో చెప్పి. వినకపోతాడా! గాంధీగారు చేసినపని తెలుసుగా. అన్నం నీళ్ళూ మానెయ్యి. ఒక్క తూట సత్యాగ్రహం చేసే ఆయన దోషకు వస్తాడు. మీ అమ్మగారికి కూడా చెప్పి. ఆయన ముండికతిలే అందరూ కలిసి సత్యాగ్రహం చెయ్యండి. ఆయనతో ఎవ్వరూ మాట్లాడకండి. ఈ బురి బాటును కూడా ఆయన దగ్గరికి పోకుండా చెయ్యండి. అప్పటికి తలతిరిగి దోషలోకి వస్తాడు. నాదగ్గరికి రమ్మవండి. నేను పక్కపీఠంలోనే పోలీసు సేదతో వుంటాను. పార్లమెంటు అంటే ఎకరెనా చెబుతారు" అన్నాడు.

అపిల్ ఏమీ మాట్లాడలేదు. నిశ్చలంగా ఆ కాళంలోకి చూస్తున్నది. మమ్మలు కమ్మకుని బోచ్చాయి. చలనిగాలి వీసోంది. పార్లమెంటు అంతవరకూ ఆడుకుంటున్న పిల్లలందరూ ఇళ్ళకు తిరిగిపోతున్నారు.

పార్లమెంటు లేచి "వరం వచ్చేతుంది. ఇంక ఇంటికిపోండి" అని ఆ చిన్నపిల్లవాణి నీమంటు బలమొదినుంచి కిందికి దింపాడు. అపిల్ కిందికి దిగి తమ్మడిచెయ్యి పట్టుకుని రెండు చూడకుండా చేసింది. పార్లమెంటు "నేను చెప్పిన విషయం మర్చిపోవుకోదా?" అన్నాడు. పిల్ల వెనక్కు తిరిగిచూసి తల వ్రాసి మళ్ళీ ముందుకు నడిచింది. వాళ్ళిద్దరూ పార్లమెంటు వాటిపోయేవరకూ చూసి పార్లమెంటు తినుకూడా బయటికి నడిచాడు.

3

మళ్ళీ పోమహారంవాడు పార్లమెంటు తీసుకో మార్పుని పని చూసుకుంటావుండగా గోడనున్న గదియారో అయిదు గంటలు కొట్టింది. వెంటనే పైళ్ళన్నీ సరేసి బయటికి వచ్చి ముందుకు వుండగా కొనిస్టేబుల్ వచ్చి "ఎవరో మిమ్మల్ని చూడాలంటున్నారండి" అని చెప్పాడు.

పార్లమెంటు చిరాకుతో "లోపలికి నేంచేయమను" అంటూ మర్చిపో ముల బడ్డాడు.

గుమ్మంలో కనుపించిన వ్యక్తిని చూసే సరికి అతని చిరాకు మాయమైంది. అతడు చిరునవ్వు నవ్వుతూ "రండి, మార్పిండి" అని ఆహ్వానించాడు.

వ్యక్తి చాలా చిక్కిపోయినట్టు కనుపిస్తున్నాడు. తుట్టమైన ధోవతి కట్టుకుని వున్నాడు. భుజంమీద కొద్దిగా చిరిగిన చొక్కా తొడుక్కుని వున్నాడు. అతడు

"ఎందుకు అబ్బాయి, ఏమవున్నావు?"
"మరి మా నాన్న మా అమ్మను సిగ్గులేనికుక్క అన్నాడండి."
"ఊం."
"మా అమ్మేమో మా నాన్నను బుద్ధిలేని గాడిద అన్నదండి."
"నీకు ఎందుకు ఏమవు?"
"మరి నే నెవరో తెలియలేదండి."
—మమారి నంబెల్ల మార్యకాంతం (మహాబావనగరం)

పార్లమెంటుతో నెమ్మదిగా నేను మిమ్మల్ని అవసరంగా మోసంచేశాను. ఈ మింతుండి. ఈ వారంరోజులనుంచి యింట్లో అందరూ నన్ను నిరాదరిస్తున్నారు. నా భార్య మాట్లాడటం మానేసింది. పిల్లలిద్దరూ నా పరిసరంలోకి రావటం మానేశారు. నన్ను యానికింత లిండి వడెయ్యటంతప్ప ఎవరూ కన్నెత్తికూడా చూడటంలేదు. నాకుపిచ్చెత్తుతున్నట్టుగావుంది. ఈ బుచ్చి బాబు - బాబుగోళ్ళ పెనక - చాడుకూడా నన్ను చూసి తప్పించుకుతిరుగుతున్నాడు. అపిల్ పొద్దుటి నుంచి అన్నంనీళ్ళు లేకుండా వడివుంది. నేను మిమ్మల్ని కలసుకుంటే నేనాని అది అన్నం తినదని నా భార్య చెప్పింది" అన్నాడు. అతనికళ్ళలో నీరు తిరిగివయ. చాటుగా మొహం తిప్పకుని నైవేంబతో కళ్ళెదురున్నాడు. అతడు మళ్ళీ కాన్సేపాగి "మిమ్మల్ని కలసుకుంటాననేనీ! అపిల్ ఉత్సాహంగా లేచి మధ్యాహ్నం నా భోజనం తాక్కా ఉరికి వెట్టింది" అన్నాడు.

పార్లమెంటు చరించినాయాడు. అతనికి వరమానందమైంది. అతడు వెంటనే లేచి "రండి. యిప్పుడే మాతాతగారి ఇల్లుకు పోవాలి. ఆయనతో నేనింతకుముందే చెప్పి వుంటాను. మీరు నిశ్చేతంగా రేపటినుంచి పనిలో చేరవచ్చు" అంటూ వారికిరాడు.

ఇద్దరూ వాకిట్లోకి వచ్చేసరికి ఆ కాళం తెలగా నిశ్చేతంగావుంది. చలనిగాలి హాయిగా వస్తోంది. రకరకాలపట్టులు కర్రచేయంగా ధ్వజులుచేస్తూ గుళ్ళకు ఎగిరిపోతున్నాయి.

యస్ దిగారు తనపై పుకె
పరిశ్రేష్టమంతాన హంతకుడు

యస్ దిగారు నన్ను పసి
గడ్డులులాంటిది అందుకనే
నా పసక్కలపరిశ్రేష్టకు
పసు న్నరు

అలాధింగారుగా పరిగెడుతూ
అందాకా తనకంటే కాష్టిన
చూడు కి చున్నాడు

సరిగ్గా అదే సమయంలో కంటా
తెరుకుని తన అసయుని భారంలా
తన పై పుకెగెడుతున్న హంతకుల్ని
చూస్తూ, ఇంకా కాస్త స్వమిలేతిమకుని

పారిపోయినచవం

అక్కడే ముస్తాన్ గానగున్నకాళ్ళు
నాయూని భారం ఎల్లుకుని..

అగు నానంబరు
హిట్టినకేలా
మెల్లండి?

హరితుకుడు అతని బీకనాళ్ళ బోటాడు

హరహర
కదేమిస్తాన్
గాడు...

అగు
కదిలేవా
మూటబేస్తా
యి భావే
అరెస్టే బెయ్యం
చూయే

వీయేకంటా వాడి కి క
అలా నులుమతో మెలిటేయ?

అనులుకెంతైనను
సారేదేదనిన్నుమను
కైల్లంటి పారేపోయి
న. మిస్తాన్ గా
చుసాక

ముస్తాన్ గాడ్డు అవ
దీందాతి కమాయే?

కైను, బిదక
ఇందాకాగెడ్డంతా
ఉన్నాయిసాక

వింకాకాన్ స్వేల్లిలే వెల్లి

అక్కవక్కి పాడుపడిన
కాయలలో మూలగామిని
వీస్తే లోపలకే వెళ్ళేను
సాక అక్కడ, నిన్నుమన
జైల్లోంచి అప్పేయకు
పారిపోయిన మస్తాన్ తల
మీద పెద్ద గాయం తుగి
లి, క్రేయపడునాడుసాక
తుకున పోలేనో యూనిభా
రకూడా ఉందిసాక

అలాగా... మొదమమమమమమమ
నిభారం వెనుక్కుని పారిపోయి మస్తాన్
నికాట్టివాడి మేకుం వెనుక్కుని కంటా
కాట్టి వాడి పోలిసి యూనిభారంలా
తీయారయ్యవచ్చుమాకు...

రాస్తే లోనోవేళ్ళాల్లామా
కంటాకారంకొట్టాలినుకు
అప్పుడు న్నామరా?

వీయే 404, అడుగ్గానోయన
పారిపోయినచవం పోదేహంత
కుడు, బిదేలువెయ్యండి

అయి పోయింది

నారద గర్వభంగము

నారదమని తనని మించిన విష్ణు భక్తుడులేదని గర్వం కలిగింది. ఒక రోజు నారద మునుకు విష్ణువు తో మాట్లాడడానికి నైకుంఠం వెళ్ళాడు. శ్రీహరి దగ్గరికి వెళ్ళి నీ భక్త శ్రేష్ఠుడయిన నారదుడు నమస్కరించుచున్నాడు అని నమస్కారం చేశాడు.

అది విని శ్రీహరి "నారదా నీవు నాభక్తుడవు మూలమే. శ్రేష్ఠుడవు కావు నమో" అని అన్నాడు. కానితో నారదనికి కోపంవచ్చి, హరి నాకంటే శ్రేష్ఠభక్తుడవరో చెప్పవలసిందని కోరాడు. విష్ణువు నారదా భూలోకంలో రామయ్య అనే రైతుడిన్నాడు. అతడు నిన్ను మించినభక్తుడు అని నమోధానం చెప్పాడు.

నారదడు హరివద్ద వెళ్ళి తనకు గారి భూలోకానికి వెళ్ళాడు.

కె. రవిరామచంద్రబొస్

అప్పుడే తల్లి నారదా తండ్రి. రామయ్య నిద్రనుండి లేస్తూనే 'నారాయణ' అని, తరువాత తనపనులన్నీ రాత్రిలోగా పూర్తిచేసుకొని మరలవకులానే నమయంలో 'నారాయణ' అని పడుకొన్నాడు. అది చూసి నారదనికి పిళ్ళ మండింది. దానితో కోపంగా విష్ణువు దగ్గరికి వచ్చి "ఏమయ్యా శివా, నీకు మతి ఉంటా, లేదా? నిరంతరము నీ నామ

స్మరణ చేసే నీ నక్కడ, రోజుకు రెండు వర్షాయములు "నారాయణ" అనే రైతు ఎక్కడ? అతనా గొప్ప భక్తుడు" అని అడిగాడు.

అప్పుడు విష్ణువు "నగే, అలా గయితే నీ కొరే పరీక్ష పెడతాను. అందులో కనక నగ్గితే నీనే శ్రేష్ఠ భక్తుడవని అంగీకరిస్తాను" అని చెప్పాడు. వెరే ఆ పరీక్ష ఏమిటో చెప్పండి అన్నాడు నారదడు. "నేను ఒక గిన్నె నిండా నూనె ఇస్తాను. దానిని ఒక రోజుంతా పిలకపోయకుండా నెత్తిమీద పెట్టుకొని తిరగాలి" అని విష్ణువు చెప్పాడు.

మరునాడు నారదడు నూనె గిన్నె నెత్తిమీద పెట్టుకొని తిరిగి తిరిగి పాయంకాలం వచ్చాడు శ్రీహరిదగ్గరికి. అప్పుడు శ్రీహరి నారద మనితో "నారదా ఈరోజు నా నామ స్మరణ ఎన్నిసార్లు చేశావు?" అని

నాన్న చెప్పిన మాట

అని గ న గ ఒక గ్రామం లో
రామయ్య అనే రైతు ఉండేవాడు.
అనినిభోక్త రామయ్య గుండువంతు
రామ భీమం, విశ్వకీ గారు, భీము,
సోము, శ్యాము అనే నలుగు కొడుకు
లున్నారు. వాళ్ళ నలుగు కూడా
ఒకటి సోమరిపోతులు. ఇంకై ఏళ్ళు
దాటినా వాళ్ళు తండ్రికి వ్యవసా
యంలో కాని మరే యితరపనుల్లో
కాని పనులో యింపడే వారు కాదు.
అనలు వాళ్ళకి యింటి బాధ్యతే
లేనట్లు ప్రవర్తించేవారు. శుభ్రంగా
కడుపునిండా తినడం, ఊరంతా తిరగ
డం వాళ్ళ పని. రామయ్య వ్యవసాయం
చేసి తెచ్చిన డబ్బే వాళ్ళ గుంటుంట
జీవన ధారణ. అని నలుగు కొడు
కుల్లో ఒక్కడుకూడా అస చేతకంద

నారద గర్వభంగము

అడిగాడు. నారదుడు “మాన్వేరిం
పి. కబోయకుండా తినుకొన్నావినామ
వ్యర్థం ఎలా చేయగలము” అని
చెప్పాడు. విష్ణువు అన్నాడు గదా
“నాదా ఏకే ఇవాళ నన్నొకసారి
కూడ తయారేదు. నీ కంట అతేక
బాధ అనుభవించే సామాన్య మాన
వుడు, అందులోను సంసారయాత్ర
సాగిస్తూన్న మానవుడు ప్రతిరోజు
నన్ను రేండు సార్లు స్మరించు
నున్నాడు గదా? అలాంటిప్పుడు
నాకు శ్రేష్ఠభక్తుడు ఆమానవుడు
అగునుగనినచెలా అవుతావు అని
అడిగాడు నారదునికే “ఏకే అవును”
అనక తప్పిందికాదు. దానితో నాగ
దునికే శృంగభంగం జరిగింది. ★

లేదని రామయ్య బాధపడేవాడు. ఇంట్లో పనులు, బయట వ్యవసాయం అంతా రామయ్య పక్కనే చూసుకొనేవాడు భర్త వంపాదనకు తోడుగా పాలుపెరుగు అమ్మివచ్చిన డబ్బుతో పాదుపుగా ఖర్చుపెడుతూ కాలం గడుపుతోంది రామయ్య. కొడుకుల ప్రవర్తనచూసి భార్య భరిల్లేదుగా ఎంతో దుఃఖించేవారు. ఎన్నివిధాలో వాళ్ళకి నచ్చుతప్పి బాగుతే య్యానిది ప్రయత్నించి

అడవి విజయలక్ష్మి

రామయ్య విధిలఁ పొందాడు. శూరంతా కొడుకులు చెప్పవలసిన గురించి చిలవలు పలువలుగాచేసి చెప్పకొంటూంటే వినలేక రామయ్య ఎంతో విలపించేవాడు. వాళ్లని ప విధిగా వాగు చేయాలి రామయ్యకి తెలియటంలేదు. కొడుకులుగురించి మొగతో కృంగిపోతున్న రామయ్యకు వృద్ధాప్యం దగర కొచ్చింది. వ్యవసాయం చేయలేక పోతున్నాడు.

ఇలాంటి సరిస్థితుల్లో ఉండగా రామయ్యకు ఒకసారి జబ్బు చేసింది. విపరీతమైన జ్వరం నెల్లొళ్ళయినా తగ్గలేదు. తండ్రికి జ్వరమైనా కొడుకుని యింటివల్లన ఉండలేదు. రామయ్య ఉపచారాలవల్ల ఏమీ లాభంలేక పోయింది. డాక్టరుకు కూడా చూపించుచు దామంటే రామయ్య దగ్గర డబ్బులేదు. పరిస్థితుల్ని చూస్తున్న రామయ్యకు

బ్రతుకు తానన్న ఆశ పోయింది. “ఈజిప్టువల్ల తప్పక తాను చనిపోవడం ఖాయం. కాని తాను చనిపోనేమిటా? కొడుకుల్ని బాగు చేస్తే తన ఆత్మకి తృప్తిగా ఉంటుంది”, అన్న మాటలను వింటే ఆలోచన రామయ్యకు. ఇంక ఆలోచించగా ఆలోచించగా ఒకరోజు రామయ్యకు ఒక నుంచి ఉపాయం లోచించింది. ఈజిప్టులో కొడుకులు తప్పకుండా బాగు పడ్డారు. అని సంకోషంగా ఉండి పీల్చాడు. కాని ఆరోజునే రామయ్య పరిస్థితి వివరించింది. క్యాము, రాము, సోము భీము, నల్లూర తల్లిపరిస్థితి గమనించితో ఆ ఇంట్లోనే ఉన్నాడు. రామయ్య కొడుకులు నల్లూరి వద్ద ఉండి కూచోపెట్టకొని యిలా చెప్పాడు. “నాయనల్లారా! నేను మిమ్మల్ని చిన్నప్పటి నుంచి ఏ కష్టము తెలియకుండా పెంచాను. చదువు చెప్పిస్తానన్న మీరు చదువు నేర్చుకోలేదు. నేను మీ మేలు కోరి ఏవిషయం చెప్పినా చాన్ను త్రోసిపుచ్చారు. యిప్పుడు నేను చావుకు సిద్ధంగా ఉన్నాను. కనుక చనిపోయేముందు మీకో ముఖ్య విషయం చెపుతున్నాను, వివరించి. నేను మీనల్లరి మేలుకోరి మీకోసం మని నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఉబ్బి మూటగట్టి మన పొలంలో పాతి పెట్టాను. నేను చనిపోయాక మీరు ఆడబ్బు తీసుకొని ముఖంగా ఉండండి. ఇది నేచెప్పి వివరించాను. నా ఆఖరి కోర్కె కూడాను” అన్నాడు. తండ్రి మాటలు విన్న తల్లి నల్లరి నంతో పానికి అంతా లేదు. “తామూ యిక ముందుకి వ్యవధిపక్కలేకుండా తండ్రి తనుకోసం ఉబ్బి దాచాను. తామింక దూరంగా బ్రతకొన్నా” అని అనుకొని

చిట్టి చీమ

ప్రకాశరావు

చిట్టి చీమ కొక్కనాడు

చిత్రమైన కోర్కె కలిగి
గంగాధరు శిరసుపైని
గంగలోన స్నానమాడ.

కోర్కెతీగ నుపాయంబు
కొరితనము కొన్ని నాల్గి
చేతు చీమ కొక్కనాడు
చిత్రమైన ఉపాకలిగ

అందమైన అడవిమల్లె
నాశ్రయించి చిట్టి చీమ
అందు మారి కూరుచుండ
ఒడ్దికగా, ఓపికతో.

శైవభక్తు డొక్కరుండు
శివునిపూజ కొరకుగాను
అందమైన అడవిమల్లె
కొనిపోయెను భక్తితోడ.

చీమయున్న పూవు శివుని
శిరముపైని యేరగాన
చిట్టిచీమ పైకివచ్చి
స్నానమాడ నంతనమున.

అశ్రయంబు మించిదైన
అన్నికోర్కె లీడరుడు
అశ్రయంబు చెమగైన
అడిపోయె లోకమంత.

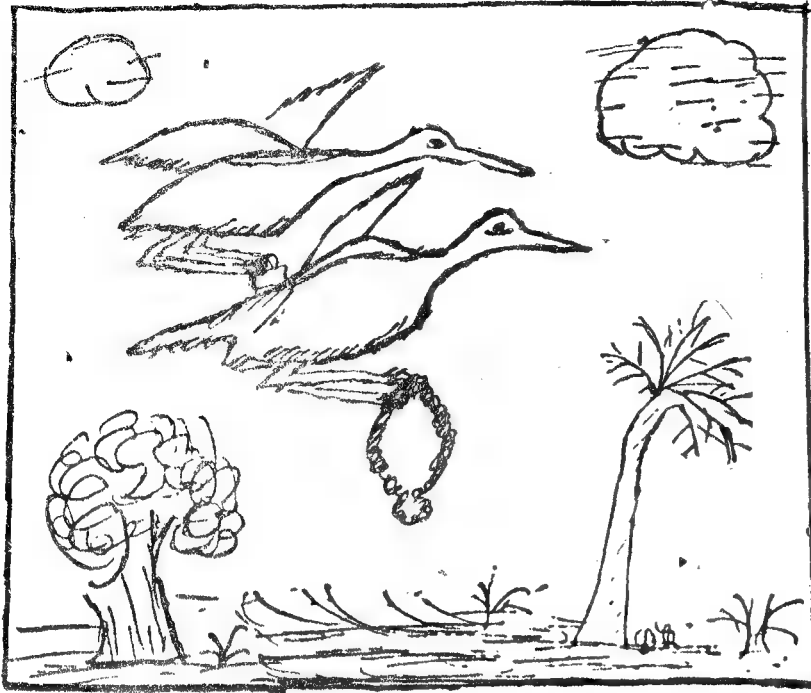
నల్లయూ తండ్రితో "నాన్నగారూ!
మీరు పొలం లో డబ్బు నంచులు
ఎక్కడ పెట్టారో గుర్తు
చెబుతే కడుము తీసుకుంటాము.
కనుక గుర్తులు చెప్పండి"ని ఎంతో
వివరము నటించి అడిగాడు. ఈ
మాటల కోసమే ఎదోమీద మాన్యున్న
తామయ్య ఒక్కసారి నంతోడంగా

నాన్న చెప్పినమాట

ఉపరి పిల్చి కొంచెంసేపు మానంగా
అలాచింది "అబ్బాయిలూ! అని
ఎక్కడ పెట్టానో నాకు సరేగా జ్ఞాప
కం రావటం లేదు. అయినా" అని
యికా ఏదో చెప్పబోతోంటే పేద
దగ్గుతెరవచ్చి తామయ్య ప్రాణం
తీసుకు పోయింది. చెప్పేమాట
పూర్తిగా చెప్పకుండా వచ్చిపోయిన
తల్లిదండ్రుల చూపి తమకి డబ్బునంచుల
గుర్తులు చెప్పలేదన్న బాధ కొద్దీ
కొడుకులు నల్లయూ ఏడ్చారు.
తామయ్య వాళ్ళు పిత్తుపైమను
గొల్పుకొని దుఃఖిస్తున్నారనుకొంది.
ఎలానో ఒకలాగా ఆరోజు తామయ్య
దహనసంస్కారాలు పూర్తి చేశాడు
వాళ్ళు. ఎప్పుడు పోలానికి పోయి
డబ్బు తీసుకుందామా అనే ఆత్మ
తతో ప్రాణాలు ఉగ్గబట్టుకుని ఆ
రోజు గడిపారు. ఆ మర్నాడు ఉద
యాన్నే రామూ, శ్యాము, భీము,
సోము, నల్లయూ గునపాలు, పారిలు
నట్టుకొని వెళ్ళారు. మధ్యాహ్నం
రెండుగంటలయ్యేసరికి పొలం అంతా
తవ్వ తవ్వ వదిలిపెట్టారు. ఎక్కడా
డబ్బునంచులు దొరకలేదు. ఆశకొద్దీ
తవ్వ తవ్వ చేతులు నొప్పిపుట్టాయి
వాళ్ళకి. ఫలితం కూనయ్యం. కోపం పట్టి
తేగ నల్లయూ పొలంనుంచి యింటికి
వచ్చి నేరుగా తల్లి నగ్గరికి వెళ్ళారు.
"అమ్మా! నాన్నగారు మమ్మల్ని
మోసం చేసారు. పొలంలో డబ్బు
నంచులు ఉన్నాయంటే ఆశకొద్దీ
పొలం అంతా తవ్వ తవ్వ వదిలి
పెట్టాము. నాల్గునంచులు కాదు
కదా! ఒక్కనంచీ కూడా లేదు.
నాన్నగారింత అబద్ధాలకోరని మాకు
తెలియదు. ఈ రోజు మేము నన్నలో

కష్టపడి పనిచేసామని వాళ్ళం నని
చెయ్యాల్సింద్దీ. ఇ నం తా
నాన్నగారి నాటకం" అంటూ
తల్లిపై విరుచుకుపడ్డారు. తామయ్య
భర్త మాటల్లోని అతరాధ్వరగహం
చింద. నల్లరినల్లల్ని శాంతపరిచి దగ్గి
రికి తీసుకొని తలలు నిముర్చా
"అబ్బాయిలూ! మీ నాన్నగారు
ఎప్పుడూ, అసత్యం చెప్పలేదు.
అందుకనే ఆయనన్ని కష్టాలు
పడ్డారు. ఇప్పుడు మీరు దొరక
లేదన్న డబ్బు నంచులు నమయం
వచ్చినప్పుడు మీకు తప్పకుండా
దొరుకుతాయి. భయపడకండి. కనుక
అది అలా వదలి యిప్పుడు మీకు
నల్లయూ నే చెప్పినట్లువిని మునిట్లో
బస్సా తిరిగిన్న ధాన్యం పోలానికి
తీసుకువెళ్ళి పొలం అంతా వల్లండి." అంది
తామయ్య తల్లిమాట విని
వాళ్ళునల్లయూ రాతి రాతే
పొలం అంతా నిత్తులు చల్లారు. ఆ
మర్నాటి నుంచి వర్షాలు ప్రారం
భించాయి. పొలం అంతా వర్షంపడి
వీగు నిండింది. కొన్ని నెలలు గడచే
సరికి పొలం అంతా పచ్చగా పైరు
లేచింది. చుట్టుకట్ల పొలంవాళ్ళు
కోతలు కొయ్యడం చూశారు.
రామూ, సోము, శ్యాము, భీము ఒక
రోజు నిర్ణయానికి వచ్చి పొలంలో
వరికొని కుప్పలు మార్చి బళ్ళు
తెక్కించి యింటికి తెచ్చారు. కొడు
కులు చేసిన మంచిపని చూసిన
తామయ్య ఆనందానికి హద్దులేదు.
తాని వాళ్ళ నల్లరికి తృప్తిలేదు.
తాము కోరుకున్న డబ్బు దొరక
లేదు పొలంలో. ఒకరోజు తామయ్య
నల్లరికి నగ్గరికి పిల్చింది. "నాయన
ల్లారా! యిప్పటివరకూ మీరుచేసిన
పని చాలా బాగుంది. ఇప్పుడు
మీరు నేరుగా చెప్పినట్లు చేస్తే

“ఇంకా ఎంతదూరమండి నిజస్థాిర్ ఆటము?”

చిత్రకారుడు: డి. ఎస్. శారదా (వార్తలు)

ఈసారి మీ డబ్బు నంచులు మీకు తక్కువగా దొరుకుతాయి. సరిగ్గానే చెప్పింది నీవండీ. మనకి ఈ సంవత్సరానికి సరిపోయేంత ధాన్యం ఉంది మీకా ధాన్యం బజారులో అమ్మండి” అని చెప్పింది. తల్లి మాటలు వాళ్ళకి సంతోషాన్ని కలిగించాయి. తమకి సంవత్సరగానం దాచుకొని మీకా ధాన్యం అంతా ఆ రోజే బజార్లో హెచ్చు పెంకి అమ్మేశారు. అలా ధాన్యం అమ్మగా వాళ్ళకి నాల్గువేల రూపాయలు వచ్చింది. ■ నాల్గువేల రూపాయలూ తీసుకువచ్చి తల్లికిచ్చారు. రామమ్మ ఆ నాల్గు వేలని నాలుగు గుడ్డనంచు బాగా నేగుగా పెట్టింది. రాము, భీము, శ్యాములను దగ్గరి పిల్చి నల్లరికి నాల్గు నంచులుయిచ్చి యిలా అంది. “యిటు చూడండి ■ బ్యాబులూ! మీ నాన్నగారు ఈ నాల్గు నంచులగురించే మీతో చెప్పింది. ఇప్పుడు మీ కానంచులు లభించినట్లేన! మీ గురించి మేం

తో కృంగి చవిపోయారు మీనాన్నగారు. పోయేటప్పుడు మీ కిదిధంగా జ్ఞానోదయం చేశాడు. మీరే కనుక వ్యవసాయం చేస్తే ప్రతి సంవత్సరం యిలా డబ్బు సంపాదించుకోవచ్చు కదా! ఎప్పుడూ కష్టపడి పనిచేయడం లోనే నుఖం ఉండన్న విషయం మర్చిపోకండి. పనిఅంటే కోపించు కొనే మీరు మీ నాన్నగారు ‘పొలంలో డబ్బుదాచాను’ అనగానే పెనుకముాదు చూడక కష్టాన్ని గురించి ఆలోచించక పొలం అంతా తవ్వారు. నే చెప్పినమాట విని విత్తులు చల్లారు. ఆ పొలం పండింది. మీరు చేసిన కష్టానికి ఫలితంగా భగవంతుండు మీ కిడబ్బును యిచ్చాడు. ఈ డబ్బుకూడా మీరుభూమినిత్రవ్వి సాగుచేయబట్టికదా మీకు లభించింది. యిదే మీ నాన్నగారి మాటల్లోని అంతరార్థం. ఇప్పుడు మీరే డబ్బును తీసుకొని నుఖంగాఉండండి. నాయనా!” అని ఆనంద బాహులు కార్చింది రామమ్మ” తల్లి మాట

విన్న వాళ్ళనెల్లరి కళ్ళు తెరచు కొన్నాయి తండ్రిమాటల్లోని అర్థం గ్రహించారు. యిదవరకు (తమ) ప్రవర్తనకు తాముచేసిన దుష్కార్యాలకు సిగ్గుపడ్డారు. నల్లరూ ఒక్కసారి తల్లి కాదాలవై బడ్డారు. “అమ్మా! పూర్వపు మా ప్రవర్తనకు తమియిండు నీవన్నట్లు కష్టపడి పని చేయడంలోనే నుఖం వుందనే పదాన్ని అనునరించి కష్టపడి పని చేస్తామమ్మా” అంటూ లేచి తల్లి చేతులో చేతులు వేసి ప్రమాణం చేశారు రాము, శోము, భీము, శ్యాము. రామమ్మ ఆనందానికి అంసులేదు. నల్లర్ని ఒక్కసారి కాగలించుకొని “నుఖంగా ఉండండి నాయనా” అంటూ దీ విం చించి అప్పటినుంచీ వాళ్ళు నల్లరూ కష్టపడి పనిచేస్తూ ■ పూర్వోకి మంచి రైతులలో ఒకరినిపించుకున్నారు. “కథ కంచికీ, మనమింటికీ” ★

త్వంతో
వెలువకును

వనితావాణి

(ప్రిం Advanced కలర్)

స్త్రీల ఆర్థిక సాంఘిక శ్రావ్యతకు మా ఆశయం. సహకరించి ముందుకు వచ్చి సంఘం మార్పుకు ఉత్తేజమైన రచనలు సంపాదించండి.

ఎడిటర్, మి. వి. కామ్రీ,

89, అండర్ పస్ బిల్డింగ్, మద్రాసు-1.

పండిత

డి.గోపాలాచార్యులవారి

అరుణ

ప్రింట్ లాన్సెట్

ఆయుర్వేదము(సంకలనము)పేరిడే మద్రాసు

రోజంతా తాజాగా ఉండుటకు

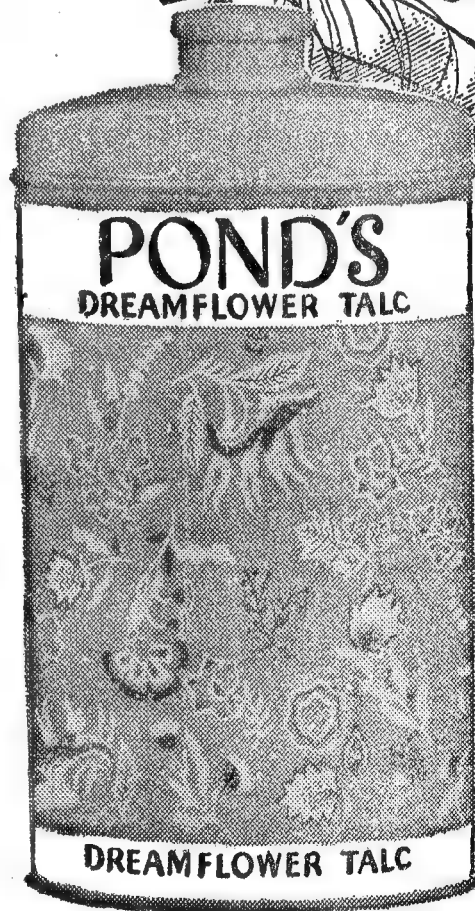
పాండ్స్

డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్

వాడండి!

రోజూ స్నానానంతరము
 తేలికైన పరిమళముగల
 పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్
 ఉపయోగించండి. అది
 చెమటను పీల్చుతుంది మరియు
 మిమ్మల్ని రోజంతా హాయిగా,
 తాజాగా ఉండేలా ఉంచుతుంది!

ప్రపంచమంతటా పౌందర్యవతులు
 దీనినే ఎప్పుడూ ఉపయోగిస్తారు

చీఫ్ ట్రో - పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేషన్ (మరికైనా వ్యాపారానికి యి. ఎన్. ఎ. లో సంస్థాపితము)

చిత్ర సమీక్షలు

బోయి, క్రమంగా విమల అవంతరి రాజ్యానికి చేరుతుంది. తల్లి ఆమెను సొంత తల్లిగా చూస్తుంది. అక్కడే విజయదూపుంటాడు. విమలా విజయంలా మహారాజు చాత్య విషయం పరిశోధనలో గమతే గమతే లన్నీ చేసి పడుతున్న క్రమ రే కటిపారు గో పాలం చేపంలో విజయం బెట్టర్ (రెలంగి)లో స్నేహం చేసి అడలు చాత్య విషయం బతుకు పెట్టింది. ని వి డీలకు అప్ప చెబుతాడు దాంతో కథ కానా అనడంలా పడి కంచి చేరుతుంది.

కథ అడుగులబొంత. అనందరూపన్న ఎడిట్ చేసే ఒక సందర్భం రెయారుచేయ వచ్చినీ, అనందరూపం ఒక ప్రదర్శనగా కాణించనూవచ్చనీ 'విమల' సుమాసి అంతా అంగీకరిస్తారు.

మనకున్న కనీసపు విజ్ఞానంలో కొంతకొంత త్యాగం చేస్తుంటే విశోదం పుడుతూ వుంటుంది. అలాగే ఆ వదలివినానే ఈ చిత్రంలోనూ విశోదం వుట్టింది. 'అందరూ మోయగా నవ్వటం' మన చిత్రాల ఆదర్శం. ఆ నవ్వుకు ప్రయత్నం మన చిత్రాల నిర్మాణం. విమల అలా జనాన్ని నవ్వీస్తుంది. కథను విడచి సామనేనే కలంపుంటే హాస్యం అపారంగా వుడుతుంది. చిత్రంలో రచయిత ముద్దుకృష్ణ ముక్తయింపులు హాస్యం తోనే కిసలాటలా వున్నాయి.

పాటల రచన పాటల కాణీల రచన ఉక్కగా వుంది. సంగీత వర్ణకుడు ఎన్. ఎం. ఈ బృ య్య కా యు డు (అగ్గి కామడు) వినిపించిన కమ్మవి శుభ్రకాయ శంగీతం దుద్రహోతేమన భోజనంలా ఉందని అనండిచేవారు చాలామంది వుంటారు. విమలమైన సంగీతం వున్నా గతరాశి, ఘన ఘనమలతో చెవులకు వచ్చులాంటివూ ఆహా తంగా ఉంది. 'అంతా కావతే' రైస్, విమలచేసిన జాకరీ స్పర్శం, యుగళగీతాలు, శేవలం జన మనోభిరామంగా ఉండటానికి రెండు హాస్య యుగళగీతాలు—మొత్తంమీద పాటలన్నీ కావన్నాయి కొన్ని పాటలు చెవు లకి చుట్టలుకొని, వారికపై వాట్లూడవు. వాయలీ వాయలం సావిత్రి, ఎన్. టి. కామారావు, చాలా ఉక్కగా నటించారు. వారి నటన రై కట్టడానికి మేకప్ కారుల కృషి కూడా కొరతం. వారిద్దరూ దర్శనీయులుగా వున్నారు. రాజేశ్వరం ప్రసాద్ గా సుమ్మడి చాలా హాండాగా నిజానంగా నటించాడు. రెలంగి హాస్యం ఇటీవల మళ్ళీ ఈ చిత్రంలో చాలా చురుగ్గా మెరుగ్గా వుంది. రమణారెడ్డి, నూర్యకొండం, సంస్కృతి వి. యస్. శర్మ బాగానే నటించారు. భార్యగణం యింపుగా ఉంది.

నిర్మాత, వర్ణకుడు యస్. యస్. శ్రీరామలక్ష్మణయ్య (అగ్గి కామడు) శ్రీరణి తో చేసిన ఈ చిత్రం ఒకేసారి మూడికినది.

నల్లవరెడ్డి ప్రదర్శనారి 'విన్న కూతురు'లో నాగేశ్వరరావు, అంజలి.

అక్కిరాజు వారి 'పిపాకరి'లో నమ్మడి, ఎన్. కరండ్డి, కంకారావు, రమణారెడ్డి, పిల్ల,

వార్నర్ బ్రదర్స్ వారి 'ది మిరకిల్' చిత్రంలో తెరపాగా కరోర బేకర్, గైడోగా విట్టోరియో గాస్మన్.

స్పెయిన్ దేశంలో అందాంకోన 'మిరా
మిరకిల్'. ఆ కోనలో 1812 లో ఒక
తేనెపిల్లో జరిగినట్లు చెప్పవచ్చే గాథ "ది మి
రకిల్" అనే పేర వార్నర్ బ్రదర్స్ వారు
చిత్రంగా రూపొందించారు. ఆ గ్రూపు 1 వ
పత్రికలవారికి సామాన్య థియేటర్ లో ఈ
చిత్రం చూపించారు.

తెరపా అనే ఒక వర్స నెహరియన్
బలాలను డిజైన్ చేసిన గ్రూపు డైరెక్టర్
మైఖేల్ మువర్త్ అనే బ్రిటిష్ నేనాని. సవ
ర్యులచేసి ఆతనికి మనస్సులో చోటినుంది.
ఆరిఫిగా ఆమె మనస్సులో ప్రతీకంచిన
కామ్రేడ్ ఇల్లు ఖాళీచేసి చెల్లించలేదు. తను
దామ్యనూలేదు. అతడు కోలుకొని చికిత్సా
లయం నిడచివళ్ళతక పడతాడు. కాని
తెరపా మనస్సులో మైఖేల్ చెల్లించలేదు.
వాదాల్ని బ్రహ్మచర్యంవంటి నీకకార్యాన్ని
వృత్తికి ఆమె ప్రవృత్తికి పెద్దయ్యడం జరిగి-
మనవడి చివరకు తెరపా ఒక అర్ధరాత్రి
తన స్వధర్మంలోంచి బయటపడి బ్రియూడి
కోసం జేకోలో! పరుగునెత్తుంది.

అందరూ తెలుసుకోవాలి! ఈ చిత్రం

ది మి ర కి ల్

విగ్రహయానంలోంచి బయటపడి తెరపా
నిడచివళ్ళత నేనకదుముల ధరించి అయానం
లోకి కోలునకలో నిమగ్నరాలవుతుంది.
అక్కడ మేరీ విగ్రహం లేకపోవడం ఈ
కారి తెరపాలో నివృత్తికి కనుపించడం
మదర్ తెలుసుకుంటుంది.

తిరిగి తిరిగి తెరపా బ్రియూడు కనుపిం
చక యుద్ధంలో చనిపోయి వుంటాడమకుం
టుంది. ఒక చిట్టికొంపుకు చేరుకుంటుంది.
అక్కడ గైడ్, కారి బోలె అన్న వమ్మ
లిద్దరు ఆమెను ప్రేమిస్తారు. గైడ్ ను తెల్ల
చేసుకొనడానికి తెరపా అంగీకరిస్తుంది. ఇది
తమ్మడిగుండెలో అగ్నిరగిరిస్తుంది. వరాయి
వారయిన వరానువారికి అన్న నట్టు తెల్ల
తెల్లనానే చనిపోతాడు కారి బో. ఈ
మూరానికి అతని తల్లి అతన్ని అంతం
చేస్తుంది. కారి బో అతని కోడు మాడిదే
పోతోయి ప్రకృతికాండవల్ల వస్తే

మారిపోయి కారి బో అతని భవాభ్యుదయి కంట
బడుతుంది. ఇతడు ఎద్దరం వా అలో అరి
తేరినట్లు. కాసిమిర్ అనే భవవంతుడు మరో
కడు వయసుమల్లి నా ఆమె అంటే మోహపడ
తాడు. స్పెయిన్ లో ప్రఖ్యాతి కళాకారి
నిగా ఆమె చేరు ఈ రూర మోగిపోతుంది.
ఆమెగత యేమిటో గాని ఎద్దరం తెం
కారి బో చనిపోగా, బ్రెస్టర్స్ కు బయలు
జేరుతుంది తెరపా.

బ్రెస్టర్స్ లో మిలిటరీలో కామ్రేడ్
మైఖేల్ ను చూసుకుని తెరపా. చిరకాలా
నికి తొలివాటి బ్రియూడు కనిపిస్తాడు. తెల్ల
చేసుకుందాం అంటాడు మైఖేల్. "నేను
ప్రేమించిన వాళ్ళంతా వాణే మైఖేల్ యాడు.
వద్దు. నీవు మాదా అలా అయిపోవద్దు"
అంటుంది తెరపా.

ఒక రోజున మిలిటరీలో మైఖేల్
తాను తెలిక చికిత్సలయలో మేరీ విగ్రహం
అదృశ్యం కావడం చూశానని, తెరపా
అక్కడి వయ్యలలో వుండగా చూశానని
తెలుపాడు. చివరకారే ఆశ్చర్యపోతుంది.
తెరపా, అప్పటినుంచీ మిరామిరకిల్ లో

ది మిరకిల్

కానీలులేక కన్నులు కంటిగా ఉన్నాయని మిక్కిల్ చెబుతాడు.

చాటర్ లూ యుదాని! కల్పనదళంకో మిక్కిల్ తరలిపోతాడీ. తెరసా చిత్రా లయూని! తిరిగివచ్చి విగ్రహాలేని పూజా చేదికమందు సాగిలబడిపోతుంది. ఇంతలో తెరసాచేమంలోవున్న మీరీ ఛాయామూర్తిగా తెరసాను మన్నించి యధా ప్రకారం చేదికపై విగ్రహంగా మిగిలి పోతుంది.

ఎండి వీడయిన చేతులతో ముంచుకే మునుగుపట్టి ఆయింంలో జడివాస మరుస్తుంది. చిర్చినిండా జనంచే ప్రార్థనాగీతాలు అల పిస్తారు.

ఈ చిత్రం ఈ కాలంలో కాణించడం అసలు చిత్రం. నాగరీకులపట్ల మాట వర్తి నుంది. అయితే మతంపట్ల అమిత గౌరవం కలవారి! ఇది చిత్రంకాదు-సత్యం. ఏది ఏమైనా కేవలం చాడ సంగ కానిది. చే ఛాండకభావాలకు ముడిపెట్టి చేవుడికాపం కనే కానలు కుర్రక పోవడంవంటి మూఢ నమ్మకాలకు చిత్రించడంతోనూ, కలరాతకు ప్రాధాన్యమిచ్చి అంతా చానిగోనే ముడి చేసుకుంటుండనే భ్రమలతోను కథ నడపడం ఈ రోజులకు చెగటుగా వుంటుంది. అందుకే మతంలో ముడిపెట్టారు. కానీ! ఎదురులేదు. కేవలం కథని ఈ చాడ సంగంచి విడదీసి కాగుండేది. అసలు కథలో అందం ఈ చాడ సంగతో నుకనుకలాడింది.

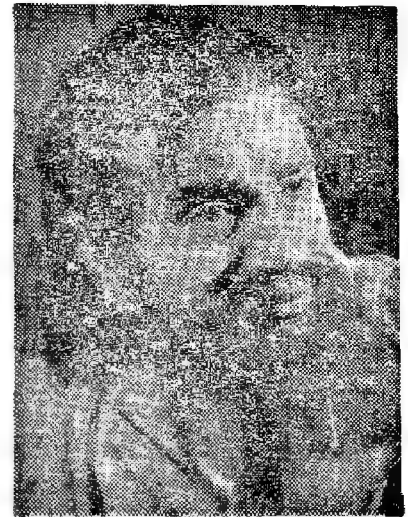
తెరసాగా కరోల్ చేకర్ వటన అద్భు తంగా ఉంది. కాప్టెన్ మిక్కిల్ గా రోజర్ మూర్, గ్లాడీస్ విల్సన్ రియాగానమాన్, కాల్డ్ బాగా X స్టూవో రోజ్ చాలా చక్కగా వడించారు. కథ కిరత X ంథో వడిచి 121 నిమిషాలు వశమవుతుంది. ★

కాలేజ్ గర్ల్

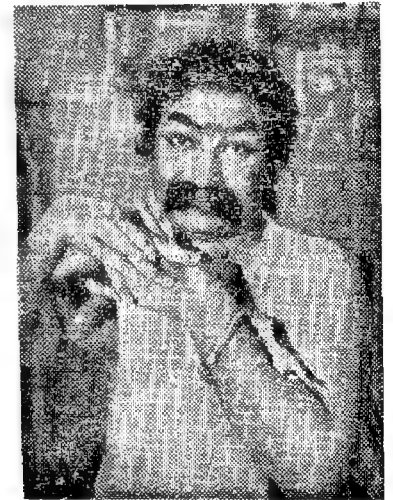
రావల్ ఫిలింస్ వారి 'కాలేజ్ గర్ల్' ప్రస్తుతం మద్రాసులో ప్రదర్శింపబడు తోంది. సుదీర్ఘ మైన డైలాగులు, మందమైన గమనం, రకీలేనికథ, అతిఅభినయం, నిరాశ కలిగించే సంగీతం కలసి 'కాలేజ్ గర్ల్' రూపంలో విడుదల అయినట్లు మనస్సులో నిక్షుర్నగా చెప్పుకునేవారు నూటి! మారు పాట్లూ వుంటేనే అనుకున్నమాట నిజం కావాలిలేదు. అయితే కేవలం ఒకటి రెండు పాటలు వినిపించినా వాధించనందుచూ, కేవలం ఒకవటాదు ఒక్క కరుణాత్మక సన్ని వేశంలో స్వరహాగానాస్యచతురుడైనా కన్నీ రొలికించ చేసినందుచూ, ఈ చిత్రం మానీం తర్వాత అలా అనుకునేవారే సంఖ్య కొంత తగ్గవచ్చు.

నాట్యద్యుడైన రెండో మాట వివక నెడ్య కాన్స్ట్రం ఆభ్యసించి తనకు బయటి! గంటి చేసిన ఆ తండ్రిక, వర్షంలో ఆరన్న మార్పి పెట్టుకుని రికొలాగడం వంటి ఘనకార్యాలు చేసి శ్రేష్ఠతనం చేసిన మాతుడు కథ ఈ చిత్రం కథ ఈ ఒక్క ముక్కలో నూ విప్పంత బాగుండదు తెరమాడ!

కథలో బలంలేదు అనడం ఈ చిత్రం విష యంలో తప్ప అవుతుంది. బలహీనుడికి బలం లేదనుకొనడం నిరీతికం, చర్చితచర్యణం.

'చేవుడుచేసిన మేలు'లో అల్లు రామలింగయ్య

నటారాజావారి "విమల"లో

ఎన్.టి.రామారావు అభినయం.

అనవసర సన్నివేశాల కల్పన, మూకనృత్యాల అల్లయిగానలంత్యం, హీరోయిన్ చేత వర్షంలో రిషా లాగించడం, తప్పనిసరిగా ఒక బలాత్కార సంఘటనా నాటకం, అందులో హీరోకు, అసలుకథలో హీరో చేతి వేడిచెంపదబ్బు, హీరోయిన్ హీరోల యుగళగీతం-ఇవి ఎడనెవ హోలో తెర సన్ని హితజనమనోభింమంగా హోలంతా ఈల గోల చేయించే 'క'యిమాక్కులుగా రూపొం దిన నాటినుంచీ 'కాలేజ్ గర్ల్' వంటి చిత్రాల భవిష్యత్తు బంగారంతో ముడి చేసుకు పోయింది. శింకర్, జెకిమన్ సంగీతం సర దాగా హాయిగా వినిపించలేదు. ప్రత్యేకత కనిపించలేదు. ఎప్పుడూ ప్రవహించే తీవ్రనడి మూడు నెలలు ముచ్చటగా XలXలలాతే నెల యేటిలా మురిపించక పోవచ్చు.

అరవనీనిమా డైలాగుల్లా ఉన్న భీషణ సంభాషణలతో రణగోణస్వనిగా ఉండి చిత్రం. కళ్ళతో చేపులుకూడా అలసిపోయే ఈ ప్రదర్శనలో నాలుకా నాలుది అ

చిత్రకథా వికేతనీ వారి 'విజయదేవి'లో అంజలి. నాగేశ్వరరావు.

“ఒన్ మోర్ విత్ ఫీల్డ్”

యల్ బిన్నర్, కేకండాల్ నటించిన
“ఒన్ మోర్ విత్ ఫీల్డ్” కొలం
బియా చిత్రం. కాలక్షేపానికి పుట్టిన ఈ
చిత్రం పుట్టిన తని పూర్తిచేస్తుంది. ఇందులో
అకర్ణకు మొత్తంమీద ఒక్కటే. సంభాష
నలు సమయమున్న రీతిలో మాడుకున్న
చక్కని హాస్యంతో ఎంతో సరసాగా
ఉన్నాయి. భావం కని ప్రసాదితే తనం
నటుడు కలిగి నే గాని డైలాగు రక్షేట్టడు.
అందుకు ఈచిత్రం సాక్షి.

చిరుకోపం గలయిద్దరు భార్యభర్తలు—
చిత్రమైన మనుష్యులు. అందులో భర్త సంగీత
ప్రియుడు. భర్తని అపారంగా ప్రేమించే
భార్య, సంగీతం గొడవలో సంసారం మర్చి
పోయాడని విడాకులు ఇస్తానని
మాడా విడాకులు ఒక ఏడు ఎక్కువ
ఉదవి ఒకరికొకరు ఎదురు తిరిగి మధ్య రాజీ
కారులకు రాత్రి ప్లు నిద్రలేకుండాచేసిన
‘ఇంటిగొడవ’ దీనికి కథావస్తువు. గొడవపోయి
నుమత చిక్కన కావడానికి ఎడబాటే తగిన
మందని మాడుకోజాలు విడదీయడానికి
మరో మిశ్రుడు చేసిన చిట్కాతో
గమకగా కథను పూర్తి చేశారు. మధ్య మధ్య
మనకు అట్టే స్వాస్థ్యంగా ఉండని అంగ
సంగీతం కూడా ఉంది. అసమాన వేగంతో
నడుముంది చిత్రం.

ఇవన్నీ ఒక యెత్తు. చిత్రంలో ‘వెబ్స్’
నిర్మాణం మరోయెత్తు. సంగీతగాయకుడి
మందిరం అలంకరణ సకాగంగా ఉంది.
కుడ్యాలపై చిత్రించబడిన హీరో వర్ణ
చిత్రాలు అనేకం కథాకథనానికి ఎంతో
తెలివితో ఉపయోగించుకున్నారు.

‘హీరో’ నవరసభరిత చరిత్ర గలవాడు.
అతనికి ఏ తుణుంలో ఏ రసం వస్తుందో తదను
గుణంగా పెనక వర చిత్రం ఉండి కథా కథనం
తేలికగా తెలిసిపోతూ ఉంటుంది. ఇదిమా నే
కనిపించే విషయం. చెప్పకుంటే అట్టే తెలియ.
కాలక్షేపానికి ఒకసారి చూస్తే మళ్ళీ మాడా
లను కుంటారు.

యల్ బిన్నర్ నటన చాలా ప్రశంస
నీయంగా ఉంది. గయ్యాల్లి గంపగా షేక్స్
పియర్ కాథరిన్ (ప్రేమింగ్ అఫ్ ది షూ)ను
మరపించింది కేకండాల్!

విజయంతిమాల, ధమ్మికపూర్. తదితరులు
ఒంప్రకాశ్, పూర్తిమా, బేబీతబు సమ
వగరా. ప్రతిభావంతుడూ విజయ (మార్గ)
వర్మకుడూ తాతి సేని ప్రకాశరావు ఈ చిత్ర
దర్శకుడు!

మద్రాసు మనసు హరించిన

కూచిపూడి ఉషా కన్య !

శ్రీ వేదాంతం సత్యనారాయణశర్మ

ద్రాక్ష అరవ లేదీ సాయంకాలం త్యాగ
రాయనగరంలోని వాణిమహల్ కిటకిటలాడి
పోతోంది. దీపవీరశాలతో, రాక పోకల
గడవిడలతో... మంత్ర ముగ్ధులైన ప్రేమకుల
కరతాళ రాగయుక్తంగా వేదికమైన నవరస
భరిత నాట్యప్రదర్శనం. అది మాచిపూడి
వారి ‘ఉషాపరిణయం’ అనగానే వండు
వండిన కళాకారుల తాళుల కళు నీర్మలతో
తళుక్కు మనగా మళ్ళీ ఎన్నాళ్ళకు అన్నారు.

భరతనాట్యరీతికి ప్రథమకాళి, మంత్ర
జాయనిద్రమైన ఆంధ్ర నాట్యకళ అయిన
మాచిపూడి రీతికి ప్రాణవాయువు కరకెన
ఈ రోజులలో, ఆ కళాబిమ్మ వేదికపై గజై
కటకపోగా, సాటికళలలో తలెత్తుకు తిరగ
లేని నీటిలో, తిరిగి ఒకసారి ఆంధ్ర ద్రవిడ
కళాసంస్కృతీసంగమఫలమైన మద్రాసులో
రసిక జన సమక్షంలో మాచిపూడి
కళాబిమ్మ తన కాలిమండీరాల ఘలంఘల విని
పించడం లేలు సువారం దరూ గర్వించే
విషయం. ముఖ్యంగా ఈ నాట్య ప్రదర్శన
విర్వాటుచేసే సక్రమంగా నిర్వహించగలిగిన
నిర్వాహకులను అంతా ఆభినందిస్తారు.

అన్ని నాట్యకళా రీతులకు వలెనే మాచి
పూడి నాట్యం ప్రాచీనమైన రీతి. ఇందు
లోనూ నృత్య, స్వర, నృత్యనాటక రీతు
లన్నీ వున్నాయి. నృత్య నాటకాలలో
హరిశ్చంద్ర, భక్త ప్రహ్లాద, ఉషాపరిణయం,
భామాకలాపం మాచిపూడివారికి నేరు
తెచ్చాయి. అయితే చిరకాలంగా ఆదరణ,
లేక కళాప్రసంగి ఎండిపోయి మరు భూమిగా
మారిపోతున్నది మాచిపూడి. అక్కడి
సుంచి చిత్రంగానికి తరలినచిన్న ఆచార్యులు
కొందరు కొంతకొంత మాచిపూడి నాట్యరీతికి
అప్పడో ఒకసారి తెరమీద చోటుకలిగించినా
సంప్రదాయ సిద్ధమైన మాచిపూడి భాగవతం
దాదాపు కనుమరుగై పోయింది. కాగా,
మాచిపూడి కళల ఉద్ధరణ నాట్యకళాకాల
నిర్మాణం మొదలయిన మాటలు మాత్రం
వినిపిస్తూ వున్నాయి.

ఈ సమయంలో మద్రాసులో కళాకారు
లంతా కలసి వాణిమహల్లో ఏర్పాటుచేసిన

‘ఉషాపరిణయం’ ప్రదర్శనానికి పురప్రమా
ఖులూ, కాస్త్రకారులూ, నటీనటులూ, దర్శ
కులూ, రచయితలూ, ఆంధ్రులూ, ఆంధ్ర
తరులూకూడా అనేకులు వచ్చారు.

మాచిపూడి కళాకారులలో మిగిలిన ఏ
కక కళా నుండలి క్రిందితాత్పర్యమూరి
పుంధం ఈ నృత్యనాటకం ప్రదర్శించారు.
ఉషా కన్యగా అచిరకాలంలో అచిరాంకు
పులా ప్రేమక హృదయాకాశంలో వెలిగిల్చి
ప్రతిష్ఠాదైన యువకుడు క్రి వేదాంతం సత్య
నారాయణశర్మ నటించారు. పి రిదీవరమ, అభి
లాంధ్రలోనూ, రాజధాని ఢిల్లీలోనూకూడా
అధికార అనధికారులలో హిట్లు, కాస్త్రకా
రుల, కళాకారుల ప్రశంసలు అందుకున్నారు.

వేదికపై ఉషాకన్యక రాగానే సుందరో
మన్యువిదోషిగవచ్చినట్లు, “అమె” కనులుఅలస
త్వంగా మూసి తెరవగానే తారకాయుగళి
తళుక్కుమన్నట్లు, చిరునవ్వునవ్విస్తే, ‘కప్రంపు
చిరుపాడులు పున్నతీవెగా ఊదినట్లు’ సుందర
మందగామిని అమె అలా రెండడుగులులేస్తే
మాచిపూడి ‘కలభ సుందరగమన’ తరంగం
రూపు చాల్చి కదలినట్లు, మోహనరాగం ఘనీ
భవించి అసలుమోసులే తించే ఆ పదహారేళ్ళ
బాలకుమారిని చూసి ప్రేమకులు అని
మిమలె పోయారు నిమగ్నంపాటు! శృంగార
అభినయంలో నాటక రంగసలంపైని మేటి
నటుల దీటులన్నీ నూటిగా రెండుబుక్కోగలిగిన
వేదాంతం సత్యనారాయణశర్మ మాచిపూడి
వేదికపై వెలుగుతున్న కళాకళిక. తెలుగు
అభినయచాతుర్యం ఏమిటో కళారామాసి,
ఇతరులకు చూపింపగలిగిన కళాప్రియులు—
మాచిపూడి నాట్యకళా పునరుజ్జీవనానికి
నాందిగీతం పోడినవాడు కారణజన్ములే
అవుతారు. అయితే అడిగేవారూ, ఆదరించే
వారూలేక తుప్పుపట్టిన మాచిపూడిరీతిని అభి
వృద్ధిచేసి, పాలిపడతులూ, రీతులూ నవీనం
చేయవలసిన అవసరం ఎంతవున్నదోకూడా
‘ఉషాపరిణయం’ నాటకం చూచాయగా
తెలియచెబుతుంది.

‘ఉషాపరిణయం’ నాటకంతో సకలజన
మనోభిరామమైన మాచిపూడికి మంచి
రోజులు రావాలని అందరూ ఆశిస్తారు. ★

హైదరాబాద్ మూవీస్ వారి "జల్సారాయుమ్" లో షగ్గయ్య, జోష్న.

“సినిమాటలు”

ఒక రచయిత వ్రాసిన మాటలు అయినాదు ముదికన్నా చదవకపోయినా అరకు సగటున సంవత్సరానికి 75,000/- సంపాదిస్తాడంటే కొంచెం చిత్రంగానే ఉంటుంది. కాగా ఈ రచయిత తను వ్రాసిన రచనలను గురించి చాలా అసంతృప్తి వ్యక్తం చేస్తాడంటే మరింత వింతగా ఉండక తప్పదు! కాని పాటర్లతో రిట్రోగ్రాడ్ సినిమా “స్క్రిప్టు” వ్రాసేవారిపైన కొలంబియా పిక్చర్స్ కంపెనీ వారిలో పనిచేస్తున్న విలియం ఫాడిమాన్ వ్రాసిన కథలలోని సంభేదన ఇవ్వబడింది. ఒక సినిమా “స్క్రిప్టు” చదివేవారు చదివేటప్పుడు ఉంటారు - ప్రొడ్యూసర్, డైరెక్టర్ వగైరా. ఆ చదివేవారు కూడా పెద్ద సాహిత్యాలే రాయించి కలవారుగా ఉండరు. అంతకుముందు “బాక్స్ ఫీస్ హిట్” అయిన మరొక సినిమా మాటలనుబట్టి వారికున్న జ్ఞానంతో రచయితలకు సలహాలు ఇస్తూ ఉండటం వారికి ఆలవాటే.

అమెరికాలో సినిమా రచయితల ఆదాయాలు అధికంగా ఉండటమే కాక వారికి బలమైన “యూనియన్” కూడా ఉన్నది. దానిలో 1800 మంది సభ్యులు ఉన్నారు. వీరి మొత్తం ఆదాయం 18,50,00,000/- మంచి 75,000/- సగటు ఫాడిమాన్ అంచనా వేశారు.

1959 సం॥ లో ఒక రచయిత 7,50,000 సంపాదించాడు! అయినా వారందరూ తమ రచనలను లోభవగా చూడటానికి కొరతగా లేమిటో ఫాడిమాన్ వివరించారు. పుస్తకాలు

వ్రాసేవారు మాత్రం వాటిని పాఠశాలలో వ్రాయమని కాని కేవలం ప్రొడ్యూసర్ వంటి వాడు “వెస్టింగ్ హౌస్” వారి “స్క్రిప్టు”ను తొమ్మిది పదిపాదు రింగి వ్రాసే అవసరం వారికి లేదు. ఎవరో హాస్యరీ, గ్రీన్ వంటి వారు తప్ప సామాన్య ప్రజలకు సినిమా రచయితల పేరు తెలియనే తెలియవు - కాని ప్రతివారం ప్రపంచమంతటా సుమారు ఇరవై కోట్లమంది సినిమాలు చూస్తారని లెక్కవేయకూడదు.

ఒక చిత్ర మేధావి విజయవంతమయిన దంటే మాటలు కొంతవరకయినా తోడ్పడి ఉండాలి; ఇది ఒప్పుకున్నప్పటికీ మాటలు వ్రాసేవారికి వారి పరిశ్రమలో తప్ప బయట నమ్మకాలే జరగటంలేదని ఫాడిమాన్ అంటున్నారు.

ఈ విధంగా తమకు తాము లోభవగా చూసుకోవడం అనవసరమని ఫాడిమాన్ వ్రాశారు. చదివేవారు తెలివైన వాళ్ళు చూస్తూ వినేవారు చాలా ధైర్యం ఉన్నది. అందుచేత సినిమాలకు వ్రాసేవారులకు పుస్తకాలలో వ్రాసేవారులతో పోల్చి లోభవకు గురిఅవుతున్నారనే విషయం అక్కరలేదు. తమ వృత్తి తక్కిన సాహిత్యప్రక్రియల కంటే తీసిపోదని వీరు గ్రహించాలి.

తెలుగు రచయితలలో పెద్దవారు చాలా మంది సినిమా మాటలు వ్రాస్తున్నారు. పుస్తకాలకు వారికి వచ్చే ఆదాయం అతిస్వల్పం. కనుకనే సినిమా రచయితలయినా రసటంలో అతిశయోక్తి లేదేమో - ఇప్పుడే స్క్రిప్టు రాయారు చేసి ఉంటారని నమ్మడం కష్టం. సాధారణంగా సాహిత్యభిలాష ఉన్న ప్రతి వ్యక్తికి తెలుగు భాషలో పుస్తకాలు చదువుకునే అవకాశం ఉన్నది. ఇంగ్లీషు పుస్తకాలతో సరికొంగవని అనుకున్నా అనుకోవక పోయినా మొత్తంమీద కాటితో పోల్చడాని

కా అవకాశం ఉన్నది. కాని మామూలుగా చదువుకున్నవారు తెలుగుసినిమాలు తెలుగువనే అభిమానంతో చూడాలి తప్ప నిజంగా మానసిక శాంతిని పొందలేరు. వీరికి మిగిలేది మాటలు మాత్రమే. ★

వగైరావగైరా

అది చిత్రలోకం. సినిమా కథాగాన మంజు కాటి. దేవదానన పాత్రధారులూ తెర నాటక సూత్రధారులూ విహరించే విజయా నృత్యదయోద్యమం. నూరుగొడు అధిపతీలతో అయిన మధ్యాహ్నం సమయం. ఉన్నట్టుండి ఉరికిందేలా ఆ క్రందన! ఆరాటాపం! అందులోనూ దుఃఖితేద - అనలు విశేషం స్త్రీ కంఠం - అర్థంకొని కన్నడంలో!

కథాక్రమం

వినిపించేవైపు వెలిచూస్తే బ్రహ్మాండ మయినదేదో దృఢవనం. చుట్టూ ఉద్యానవనం - గ్రాంథికంలో డిటైల్డ్ సవలలాగా ఎవరో ఎరుగున్న ముఖం జానపద ప్రబంధ వాయిదా వేషంలో. కన్నడంలో మిన్నగా తిన్నగా డైలాగులు చెప్పేదున్న అనటి తెలుగునటి. కన్నడం అవడం అగడం అడగడంలేకుండా చకచకా సూటాడడంచూస్తే కన్నడ సినిమా డైలాగులు మంచినీళ్ళ ప్రాయంగా పుంటాయి. కొబ్బరి అనిపించింది. అందులో తెలుగు తార అలా చెప్పేయడం తెలుగు డైలాగులలో తెలిసినవారికి అశ్చర్యం కలిగిస్తుంది. కనుకనే కలిగింది! తరువారీ వంటకాలేమో అడేమాటల్ని తెలుగులో అనేసింది. “ఈ అవకాశాన్ని అవమానాన్ని నేను భరించలేదు. నేను నిష్క్రమించక నని నిరూపించు...” ఇలా నడచేలా నడిచింది.

వరసక్రమం

వినిపించి గొడవ? తెలుగు, కన్నడ భాషలలో ఆ అమ్మాయి ఆ క్రందన? అని అడక్కు మంటే అదే చెబుతున్నా నంటూ మరో చిత్ర మిత్రులు టూటిగా ఇలా చెప్పారు.

అది తెలుగు, కన్నడ భాషలలో మహా కృరిపిక్చర్లువారు నిర్మిస్తున్న జానపదచిత్రం - పేరు “రమానుందరి”. ద్వీప(గా)త్రాధి నయంచేస్తున్న అనటి కృష్ణకుమారి. అందులో “కయిమాపు” దృశ్య చిత్రీకరణం జరుగుతోంది. ఎంతో ఓపికతో నటి కృష్ణకుమారి, దర్శకుడు మాన్యుర్ కృష్ణమూర్తినుబట్టి రక్తి కట్టేందుకు కృషిచేస్తున్నారు. తెలుగు డైలాగులు మద్దిపట్ల నూరి. పాటలు శ్రీశ్రీ, ఆరుద్ర, వడాది రచిస్తున్నారు. రామకృష్ణ, కాంతారావు, కృష్ణకుమారి, గిరిజ, బాలకృష్ణ, జి. వి. ఎస్. శర్మ మున్నగువారు నటిస్తున్న ఈ చిత్రానికి సుసర్ల దక్షిణామూర్తి సంగీతం, వేణు భాయాగ్రహణం, గోడేగాంకర్ కళ నిర్వహిస్తున్నారు. ఒక్కదృశ్యం చిత్రీకరిస్తే నిర్మాణం పూరిఅవుతుంది. నెలైంబరు చివరి వారంలో చిత్రం విడుదల అవుతుంది. ★

న్యూ డిలీలేట్

(18-వ పేజీ తరువాయి)

మాదా కొన్ని సంవత్సరాల తూర్పు యూరోపు దేశాలనుంచి దిగుమతిచేయడానికి అనుమతి లభిస్తున్నదని కొందరు ఆరోపిస్తున్నారు. ఇది నిజమేనైతే బ్రిటన్ మున్నగు పశ్చిమదేశాలపట్ల విచక్షణ తూర్పు తూర్పురని భావించబడవలసి వస్తుంది.

మెషీన్ టూల్స్ దిగుమతులు మొత్తం వివాద పెరిగినా 1957 లో బొప్పి 1959లో బ్రిటన్ నుంచి దిగుమతిచేసిన పరికరాల విలువ చాలామట్టుకు తగ్గినది.

బ్రిటన్ నుంచి దిగుమతి చేసే మెషీన్ టూల్స్ విలువ తగ్గడమేకాదు మొత్తం దిగుమతులలో బ్రిటన్ వాటా కూడా తగ్గినది. కానితోపాటుగా తూర్పు యూరోపు దేశాల నుంచి దిగుమతి పెరిగినది. ఆ దేశాలనుంచి వాటారెండింట్లు అయినది.

మాదా కొన్నిరకాల మెషీన్ టూల్స్ ను బ్రిటన్ నుంచి దిగుమతి చేయడం పూర్తిగా మారినది తూర్పు యూరోపు నుంచి దిగుమతి చేస్తున్నట్లు గోచరిస్తున్నది. ఇది కేవలం ఆయా రకాల పరికరాలు మాత్రమే తయారు చేసే సంస్థలకు పేద బెబ్బు.

తూర్పు యూరోపు నుంచి అంతకంతకు అధికంగా మెషీన్ టూల్స్ దిగుమతి చేయడానికి ప్రభుత్వ వాణిజ్య సంస్థకు అనుమతి ఇస్తున్నట్లు మాదా కనుపిస్తుంది. 1959 లో రెండవోట రూపాయల విలువకలిగిన పరికరాలు దిగుమతి చేయడానికి ఆ సంస్థకు అనుమతి ఇస్తే ఈ ఏడాది అప్పుడే మూడు కోట్ల రూపాయల విలువకలిగిన పరికరాలు దిగుమతి చేయడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. ఇది అయినకోట్ల రూపాయలవరకు పెరుగుతుండటం అంటే మొత్తంమీద దిగుమతుల విలువ ఇతోధికంగా పెరగకపోతే బ్రిటన్ నుంచి దిగుమతులు ఇంకా తగ్గవని.

ప్రభుత్వ వాణిజ్య సంస్థాధికారి అధికంగా దిగుమతి చేసేపదతి అవలంబించడం వలన కొందరు వ్యాపారీయులు మాత్రం నిలువలలోనుంచి సరకు సరఫరాచేయగల సిలిలో ఉండడం తలపిస్తుంది. చిరకాలంగా దిగుమతి చేసే సంస్థలకు తక్కువకోటాలు ఇవ్వడం వలన బ్రిటన్ పరికరాలు దిగుమతిచేసే వారికి ఈ సౌకర్యంలేదు.

బ్రిటన్ నుంచి దిగుమతి చేయగోరే వివిధ రకాల వస్తువులలో మాదా తూర్పు యూరోపు దేశాలవద్దనుంచి సరకుకొనమని అధికారులు చెబుతున్నారు.

ఇతరదేశాలనుంచి దిగుమతి చేయరాదని నిషేధించిన రకాలకు మాదా విక్రయించగల మంటూ తూర్పు యూరోపు దేశాలవారు తక్కినవారి వాణిజ్య ప్రకటనలు చేస్తున్నారు.

అందమునకు ఆరోగ్యమునకు

వసంత్
చందన సబ్బు

వసంత్ సోప్ ఏర్పూ లిమిటెడ్.

ఏపిఆర్ నగర్ ౨ మదరాసు.

2-544-76-A

రెమి హాస్యనాటకం—ప్రతి శుక్రవారం రేడియో సిలోను 41.75 మీటర్ల
మీద సా. 6-80 నుండి 6-45 గంటలవరకు విసంది.

తెచ్చుటం కా అమ్మాయి.

తన నరసన మోముని, తపస్సునూతిలోవర
తాదాత్మ్యం నటిస్తూవున్న ఆ అమ్మాయి తన
కింతకు ముంపువ్వడో తెలిసినట్టు క్షుప్తి
తెచ్చుకున్నా ఆ అమ్మాయి.

ఆ అమ్మాయి నుదురుమీది మాయనిమచ్చ
తనకు నువరిచిరమయిందిగా కనిపిస్తుండేవిటే
చెప్పా!—అనుకుంది అమ్మాయి.

ఆ అమ్మాయి చేయిమీది చెరగని మరక
తనకు చిరపరిచిరమయిందిగా తోస్తుండేవిటే
చెప్పా!—అనుకున్నాడు అమ్మాయి.

ఆ అమ్మాయి తన ఎడ గదిలోకి చూపులు
మరల్చుకుంది. ఆ అమ్మాయి నుదురుమీది
మాయనిమచ్చ తాలూకు బాడలు పొడగా
నయినా పొడగ డడ్యేమోనన్న ఆసతో.

ఆ అమ్మాయి తనస్వస్థిరి పథపు టరలోకి
చూడ్కులు నిగిడ్చాడు! ఆ అమ్మాయి చెయి
మీది చెరగని మరక బా న కు చూ య లు
చూచాయగా నయినా కనిపి స్తయ్యేమోనన్న
అనుమానంతో.

బావా-మరదళ్లు

(10-వేదే తరువాయి)

ఇద్దరి బుర్రల్లోనూ సినిమానీళ్ళ మాదిరి
గతంగిరున తిరిగింది.

ఆ అమ్మాయి ఆ అమ్మాయికి బావ.

ఆ అమ్మాయి ఆ అమ్మాయికి మరదలు.

తమపొట్లో పెడిలేనందువల్ల ఆ అమ్మాయి
ఊరల్లి వాళ్ళయింటోనేవుంటూ బాల్యంలో
చదువుకున్నా ఆ అమ్మాయి. కాని కొంత
కాలానికీ వాళ్ళ తల్లి తండ్రులు ఏదో విష
యంగా పేచీపడి బంధుత్వాన్ని తెగచెంపు
జేసుకున్నారు. అంతటితో ముక్కు పచ్చలా
రని ఆముగ్ధ ప్రాయంలోనే ఆ అమ్మాయి
అమ్మాయి లిరువురూ ఒకరికొకరు దూర
మయ్యారు.

తను యింటో చదువుకునే రోజుల్లో ఆ
అమ్మాయి కా అమ్మాయి రంజెలమింది
తనూబాగా క్రిందకు త్రోసి ండ్డో సూరి.
అప్పుడు తగిలినగాయమే ఆ అమ్మాయి
నుదురుమీది యిప్పటి మాయనిమచ్చ. ఆ రోజు
ల్లోనే ఆ అమ్మాయి చేయిమీది ఆ అమ్మాయి
నిగి రెట్టుపీకతో నరదాగా మరక వేశాడో
వర్తాయం. ఆ నా కాలినగాయమే ఆ
అమ్మాయి చేయిమీది ఈనాటి చెరగనిమరక.
“హా, తెలిసెన్!” అనుకున్నాడు
అమ్మాయి.

“అహో, లేటపడెన్” అనుకుంది
అమ్మాయి. ఇంతలో బస్సు పల్లికొద్దాన
ముంబాగింది.

అమ్మాయి దిగాడు.

అమ్మాయి దిగింది.

“బావా మరదళ్ళ మధ్య పొనకంలొ వుడ
కలా మనమెందుకని బస్సుముందుకు సాగింది.

లేదు, నిక్కయంగా అట్లుచేయరు !

కాది, చాలా అనతివై గలిగించునట్టి పూర్తిగా
వెరిసిన రోజులుగలంతలోకివీడం ఎవరికైనా
తరుచు ఆకాశంగమతో వినుగగామందును.
విజ్ఞానం, అద్భుతమార్పులను గలిగించిన ఈ
చారిత్రవవందలో వెరిసిన రోజులగురించి
ఎవ్వరూచింతింద వక్కర్లేదు. ఎందుచేతననగా
రోజులను నలుపుచేయునట్టి దివ్యమైన శం
కువె “రోప్” అతి మరదీకంగాను, అతి
త్వరితంగాను మీ రోజులను యావనవంత
మొనర్చే పాదను. “రోప్” యొక్క మనో
పారమైన పరిమళం లక్షలాది జనులకు సైలె
వది. అందుచేతనే రోజులను నలుపుచేసే
తదితర పాదనలన్నింటిలో అది ప్రాముఖ్య
తగా అగ్రస్థానమును
వహించియున్నది.

పొగమగ నుండుది

రాపి శం దువ్వకోంది

పోరబెడెంట్లు: ఎమ్. ఎమ్. ఖుభత్ వాలా,
అహమదాబాద్ 1, రాకేశ్ బేళం
సికెంట్లు: /వి. నరోత్తమ్ అండ్ కో.
బొంబాయి-2.

(TEL

మీ... ఎవెంటలు: మెనర్సు బలభాయ్ డికం పెని. మద్రాసు ఎగుమతి వివరాల కన్సిట్రీ మెనర్సు ఎం.ఎం. ఖుభత్ వాలా
అహమద్ బాబాదువారిని సంప్రదించండి. శ్రీకృష్ణం స్టాకిసు: శ్రీకృష్ణ మెడికల్ & జనరల్ స్టోర్స్, పాలకెట్టూర్-6,
శ్రీకృష్ణం. సిల్వాన్ రేడియోలో సోమవారం రాత్రి 8-30 గంటలకు లోమా సంగీత ఖజాన నివండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్

(6-వ పేజీ తరువాయి)

గుర్తించి. గౌరవి పొందిన కంటే వీర్య ముతోంది. కర్నూలుకు గంగధరమిద కంటే ఇటీవలే గవర్నరు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. గోదావరి వశిష్టపాదమిద కూడా కంటే నిర్మిస్తున్నారు.

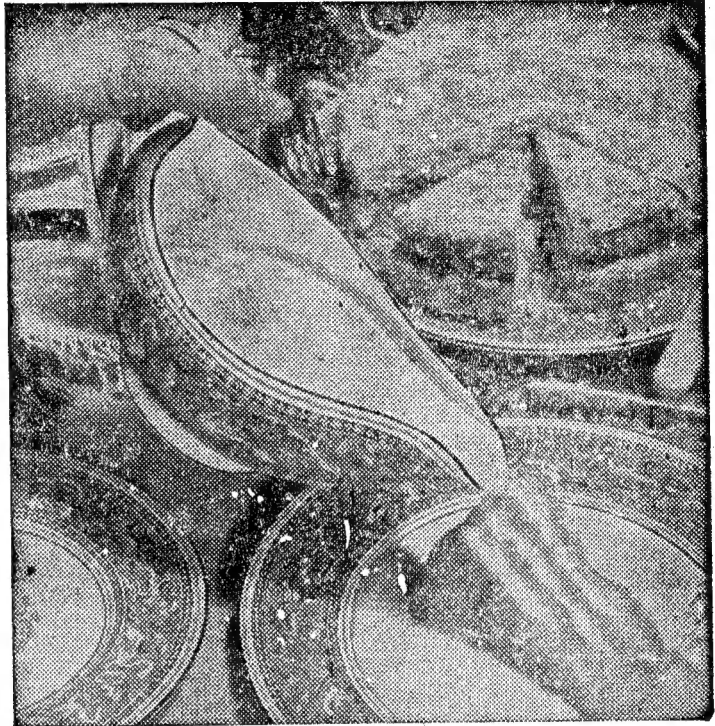
జాతీయం అయిన బస్సుమార్గాల నిర్వహణ వీర్యదీప కార్పొరేషన్ కృష్ణా జిల్లాలో కార్వక్రమమును పూర్తిచేసి 1980 ఏప్రిల్ 10 న కర్నూలు గోదావరిజిల్లాలో కార్వక్రమాలను విస్తృతము చేశారు. డిసెంబరునుండి ఈ కార్వక్రమం గుంటూరుకు విస్తృతము చేస్తారు. 1981 మార్చి నాటికి ఈ రెండుజిల్లాల్లో బస్సులన్నింటినీ జాతీయంచేయదలచారు. జాతీయం చేసిన మార్గాలలో నడిచేందుకుగాను రూ. 2 కోట్ల 40 లక్షలు ఖర్చుచేసి 500 కొత్త బస్సులు కొనాలని నిశ్చయించారు. జాతీయం అయినతరువాత బస్సురవాణా వివిధంగా సాగుతున్నదీ పరిశీలించేందుకు శ్రీ అనంత రామకృష్ణన్ అధ్యక్షతక్రింద ఒక సంఘాన్ని నియమించారు. బస్సులు జాతీయం అయిన తరువాత ఛార్జీలు పెరగటంతప్ప రదసుగుణముగా సౌకర్యాలు పెరగలేదనే విమర్శ వుంది. ఈ విమర్శను తొలగించినతరువాత జాతీయీకరణ కార్వక్రమాన్ని కొత్త ప్రాంతాలకు విస్తృతముచేసే బాగుంటుందనే భావం ప్రబలంగా వుంది.

విద్యారంగాలో అభివృద్ధి ప్రముఖముగానే కనిపిస్తోంది. రాష్ట్రంలో 28 వల పాఠశాలలు, 63 కళాశాలలు, 81 వృత్తికళాశాలలు వున్నాయి. సాంకేతిక విద్యారంగాలో అభివృద్ధి బాగావుంది. ఆరు ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలు, 16 పాలీటెక్నిక్ లు, మెనింగ్ సంస్థలు రెండు వున్నాయి. ఇటీవల తిరుపతిలో ప్రారంభమైన కళాశాలతో సహా రాష్ట్రంలో మొత్తం 8 వైద్యకళాశాలలు వున్నాయి. పాఠ్యపుస్తకాలను జాతీయం చేయదలచినందున హైదరాబాద్ లో ఒక ముద్రణాలయమును ఏర్పాటుచేశారు. కొని పాఠ్యపుస్తకాలు సరిగా అందటలేదని దేశంలో గగ్గోలుగావుంది. ఈపరిస్థితి తొలగేవరకు ఈ మార్పు ఎంతవరకు వాంఛనీయమో చెప్పటం కష్టం.

ప్రతిగ్రామానికీ పాఠశాల, పంచాయతీ, సహకారసంఘం వుండాలని ప్రధానమంత్రి శ్రీ నెహ్రూ నూచించారు. ఈ విషయంలో కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ ముందంజపేసి ప్రధానమంత్రి ప్రశంసలను అందుకున్నది. పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషతుల చట్టంచేసి కరిపాలనా విశ్లేషణనూత్రమును అమలు

జరిపారు. "ఆంధ్రప్రదేశ్, రాజస్థాన్ ప్రభుత్వాల చేసినవని విప్లవాత్మకమైంది. వన్ను సహకారముండి బాటూచ్చి పంచాయతీలకు అధికారాలు వప్పించారు" అని ప్రధాన

మంత్రి శ్రీ నెహ్రూ ప్రశంసించారు. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 14 వల పంచాయతీలు వున్నాయి. అందులో 12 వలకు ఎన్నికలు జరిగాయి. 250 పంచాయతీ సమితులు

కొత్త... అప్లడకరమైన... రుచికరమైన...

వెరైటీ కస్టార్డ్ పొడల్లు

ట్రాన్ అండ్ పాల్సన్ బానిస్

అరు దురులు మరియు రంగులు — అన్ని ఒక్క ప్యాకెట్ లోనే! నిమిషంలో కయారగును. వర్షింగులు. మిథాయంతో మిగడవంటి—మెత్తని ట్రాన్ అండ్ పాల్సన్ వెరైటీ కస్టార్డ్ ను మీరు సద్దించవచ్చును. అన్ని విధములైన, తాజాగా దట్టించగల వండ్లు. అప్లడకరం కూడాను.

ఉచితంగా రిండి పిచ్చాచకరమైన కొత్త తల దారముంపునుకముకోవల, ఈ మానవ పూరించవలసింది. ఇది ఇంగ్లీషు, హిందీ, గుజరాతీ, మలయాళం, తమిళం, తెలుగు లేక బెంగాలీ భాషలలో వున్నది (అక్కర్లేది) భాషలను కొట్టవేయండి).

అరెండ్ . బినావా
ప్రాబెర్రి . లెమన్
రాన్ బెర్రి . వనిల్లా

కపాలా ఖర్చుం విమిక్తం 15 వ. వై. కపాలా విక్రయ ఇందుతో వంపియున్నాను.
శ్రీ./శ్రీమతి./కుమారి
చిరునామా
డిపార్టుమెంట్ APW-20
కార్న్ ప్రోడక్ట్స్ కొ.
(ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.,
బోస్టన్ రోడ్ నం. 994, బొంబాయి-1

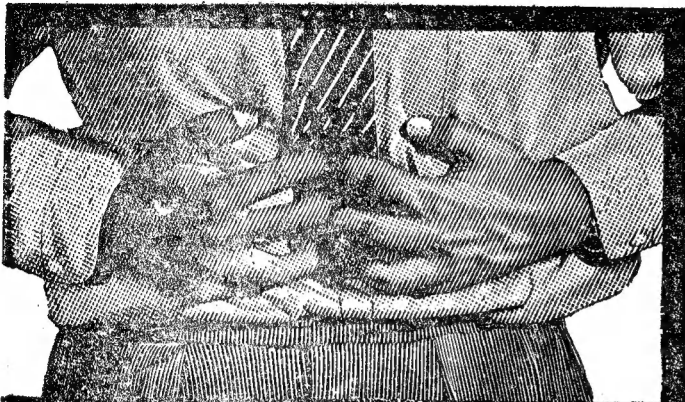

కార్న్ ప్రోడక్ట్స్ కొ. (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.,
కారకదేశమునకు ఎడెంట్లు ప్యారి అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

ఆంధ్రప్రదేశ్

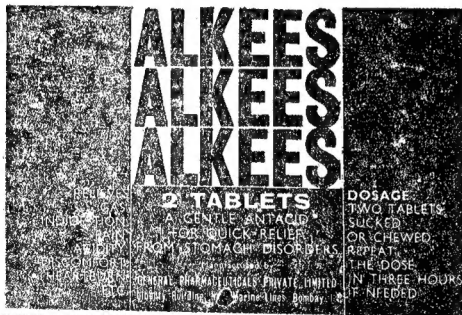
విర్యశక్తి. గ్రామాలవారీగా పథకాలు
తయారుచేసి అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని నిర్వ

హించాలని ఆలోచిస్తున్నారు.
విస్తీర్ణ ప్రకారానికి కేటాయించిన
కు 175 కోట్ల 74 లక్షలు పూర్తిగా ఖర్చు
కొనగలదని ఆశిస్తున్నారు. మొదటి నాలుగు

పిచ్చులతో పోరాడే వ్యయమైనను, ఆపివేయమను, కడుపు
నొప్పులను పట్టుముగ్గ నివారించే జేయుటకు

ఆల్ కీస్

దీనిని పై నలు మాత్రమే

ASP/GP 3/

సంవత్సరాలలో దు 188.82 కోట్లు ఖర్చు
అయింది. మిగిలిన మొత్తము ఆఖరు సంవ
త్సరం ఖర్చు చేయనున్నారు.

అభివృద్ధిపొందుటకు మనవికి మనశ్శాంతి
ఎంత అవసరమో ప్రభుత్వాలకు సీ ర త్వము
అంత అవసరము. ఆంధ్రప్రదేశ్ విస్తరించిన
కారీ ప్రభుత్వ ముఖ్యమంత్రిఅయిన శ్రీ సంజీవ
రెడ్డి ప్రభుత్వానికి ప్తాయి, సీరత్వము సంపా
దించిన కీ రి సంపాదించుకొని కౌంగ్రసు
అధ్యక్షులై వెళ్ళి పోయారు. పోతూ
పోతూ శ్రీ సంజీవ రెడ్డి రాష్ట్ర పరిపాల
నకు ఒక వారసుడిని ఏర్పాటుచేసే పోవాలను
కున్నారని ఆ ఆలోచనలు కొనసాగలేదు.
ఆంధ్రప్రదేశ్ శ్రీ దామోదరం సంజీవయ్యను
ముఖ్యమంత్రిగా ఎంచుకొని యావధ్యారత
దేశంలో ప్రప్రథమముగా హరిజనను ముఖ్య
మంత్రిగా ఎన్నుకున్న కీ రిని గణించు
కున్నది. కొని సాధారణ ఎన్నికలను ముంగు
పెట్టుకొని, తృతీయ ప్రణాళికను సిద్ధము
చేయవలసిన తీరుణములో రాష్ట్ర పరిపాలనను
సాగిస్తున్న కౌంగ్రసు పక్షములో వుండ
వలసిన వికమత్వము లేకపోగా అసలు శ్రీ
దామోదరం వసుంధా అనే అనుమానానికి అవ
కాకం కనిపిస్తోంది. ఈ మంత్రివర్గం విస్తరి
అరు నెలలైనా తిరుగకముందే ప్రదేశ్ కౌం
గ్రసు ఎన్నికల సంఘం ఎన్నిక విషయంలో
వివాదము ర వటం, తేల్చితిరుముగా ఒకమంత్రి
పదవికి రాజీనామాయిచ్చి త ప్ప కో వలసి
రావటం జరిగింది. అది అంతటితో ఆగక
ప్రదేశ్ ఎన్నికల సంఘాన్ని రద్దుచేసి మరి
ఎన్నిక జరగాలని కౌంగ్రసు అధ్యక్షుడు
అదేశించటంతో ప్రదేశ్ కౌంగ్రసులో అంత
ర్గతముగావున్న మున యము మరొకసారి
విజృంభించుటకు అవకాశము దొరికింది.
ఈ సందర్భములో మూడురకాల అభిప్రాయాలు
వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. మంత్రివర్గం
యథాతథముగా వుండాలనే వర్గము ఒకటి,
మంత్రివర్గము మారాలనే వర్గము మరొకటి,
ముఖ్యమంత్రి మారకుండా మంత్రివర్గము
మారాలనే వర్గము ఇంకొకటి మూడుగా
వున్నట్లు రాజకీయ పరిశీలకులద్వారా తెలు
స్తున్నది. మంత్రివర్గ ప్రతిపాల అనుమాల
వర్గాలు బలాబలాలు లేల్పుకొనుటకు సిద్ధపడు
కున్నారు. ఘర్షణ తలపడతూ ఈ రెండు
వర్గాలమధ్య సమాధానము వుదుర్చుటకు కౌం
గ్రసు అధిపానవర్గము కృషిచేస్తోంది. వారి
కృషి జయప్రదమై సర్వతోముఖాభివృద్ధిని
సాగిస్తున్నందుకు ప్రధానమంత్రి శ్రీ నెహ్రూ
ప్రశంసలను అందుకున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ లో
అభివృద్ధి మరింత ఉత్సాహంతో కొనసాగి
మరొకసారి ప్రధానమంత్రి ప్రశంసనీగాక
ప్రజానీకప్రశంసలకుడా అందుకొనగలదని
ఆశిస్తున్నారు.

1. *Handwritten text in a cursive script, likely a signature or name.*

(అ) కాటి మొక్కలను పొట్టిచేసి వచ్చే
కారులు.

(ఆ) ఆయన ఎందుకు అంటే నిలిచి పోడం లేదేమిటి అనే అర్థం.

(2) వాగను వాడనుడి చేయ నిప్పి
[వాయండి.

(4) దేశం ముందు ప్రత్యేకం!

(ఉ) కామరపువ్వులో సగం బాణము.

(ક્ર) બાકી—?

(ఎ) గీతం.

(2) మూలము—

(వి) అది కనబడి చూడకున్నాయి,
కాళికు ధరించేవా?

(2) తెలుగు తర్వాత మీరు ప్రతిపాదించానా వాటిలో ఒకటి.

(உ) அப்ப சமூகம்?

(కౌ) భవిష్యత్ కాలము విధి : ప్రత్యయం
 తో కాటు మధ్య నున్న చేరిన రాజు, అని
 అర్థం కావాలి.

(అం) ఆ మండల క రిసిమూ రం నూదిం
కండి.

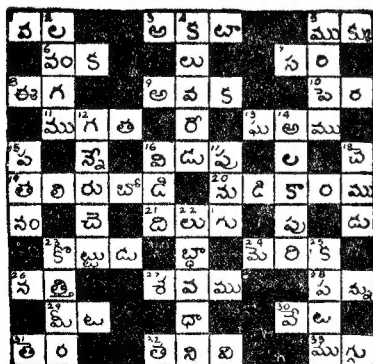
(u1) 255-00.

(೪) ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಈ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ.

(೨) ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರ ಖಂಡನು ಕಡಿಮೆಗೆ ಕೊಡಬಹುದು!

(గ) అందులను ఈ విధంగా వర్ణిస్తే
 తెలుసుకుంటున్నట్లునీవచ్చింది, ఈ సందర్భంలో.

14-వ గళ సుడికట్టుకు జవాబులు

(4) అనృత కావ్యములలో రెండవది
 పెందల వచ్చే రాజపుత్రులు!

(க) கைக்குப் பிடி

(4) పదిన రూపాయలవరకు.

(జ) సేనులు గుఱుతో వస్తే జాతులు.

(రూ) తిరగబడిన వడి!

(బ) గెండు చేతులు చాచి చావడితో
కలపి నామకరణము చేయండి!

(౪) మర్యాద తప్పక అతని మాతృ
మూల!

గళ్ళ నుడికట్టు-13

ఆధారాల పోటీ ఫలితం

శ్రీ మంజులీయం దేవప్రకాశత్ర (హిత
కాత్రచరణం) పంపిన ఆధారాలు ఉత్తమ
మైనవిగా నిర్ణయించి అయినపు బహుమతి
లిగా రు క లు కంభురుగా ము.

శ్రీ గుర్ర వసిన ఆధారము ఇది:
1 అడ్డుము. పాపములు రాదును నుచో
కయిది కలకందులు చేయండి. అప్పుడు
నాని తాతగారికి క్రిందపాత్రమున పాత్ర
లభించును. (మేము ఇచ్చినది-పాత్ర).
ఇతరములునునుచుకాదు.

20 నిజాదు. ప్రజలను ధీమాగా
కాదు సేవకులు క్రమిం ప్రజలకు మా
ప్రశంసాగాయితృలతో ప్రత్యేక ప్రభు
త్వము వచ్చునని వదలి. (నేను ఇచ్చి
నది-వదలి). జవాబు-తుకారు.

—శాంతి—వసుదత్తు,

(జి) జీర్ణావస్థానాథి-నిశ శివ-కారణం.

(భ) నూరించు ను తు గ న్నో యేది—మొదటి
నూరించు భవవిద్యుతి, తర్వాత విద్యుత్తు!

(c) ନିମ୍ନଲିଖିତ (କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ).

(ర) మద్యములపై అదురీక ఉన్నది.

(ఫ) తెలుగు కన్నులలో మాడు తర్వాతి
లేని మార్గాలు.

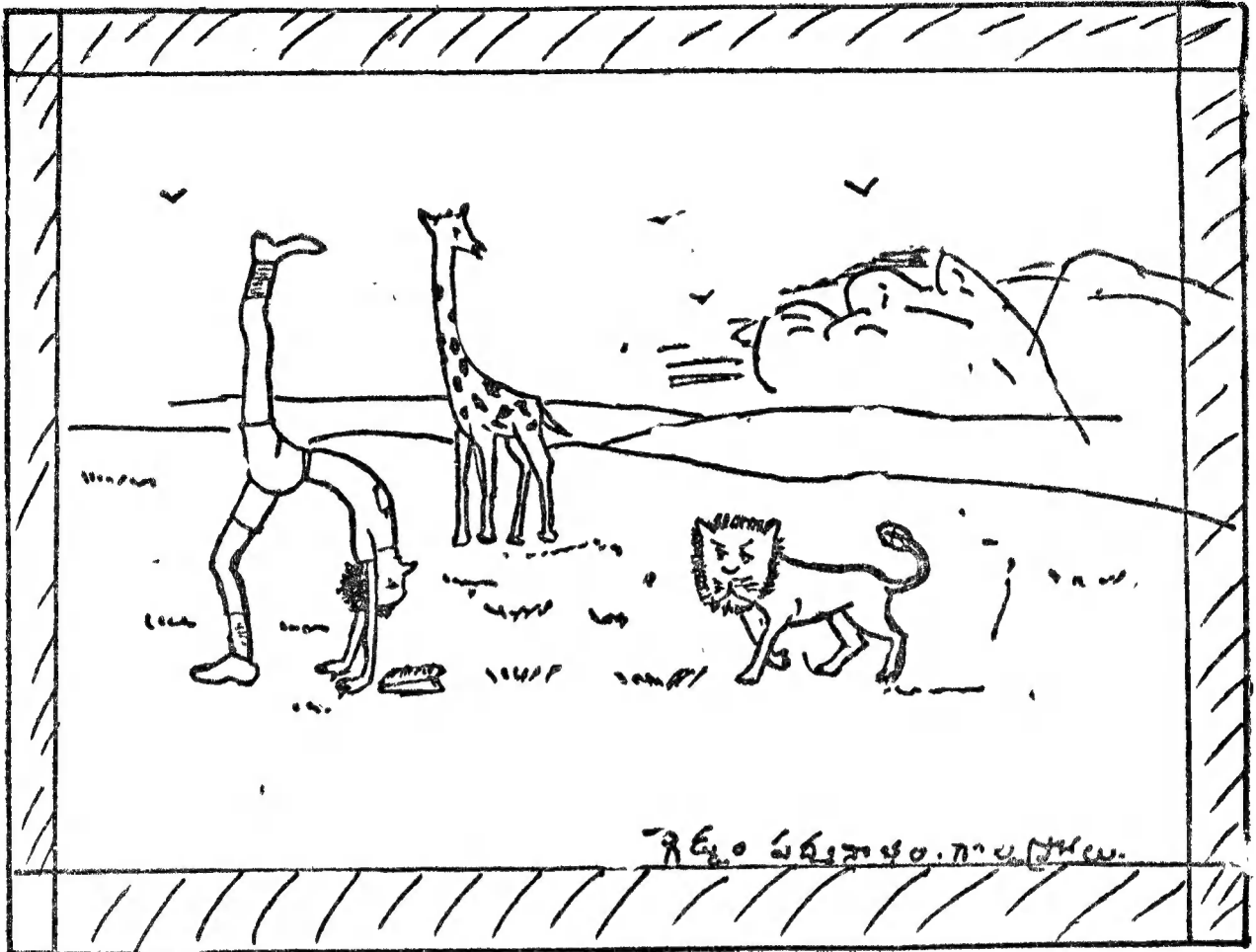
(బ) పావురము.

(ధ) పాము మధ్యచేర్చగా వచ్చిన తీరు.

(న) కుర్చీన మౌనం.

•గళ్ళన్నీ పూర్తిచేసినవరకూ అంతలు
చేసినవి మాత్రం కలిపితే అముత్య
మాల్యదలోని పద్యం వస్తుంది.

1		2		
	3	4	5	
6	7			
	8	9		
	10			
	11			
	12			
	13			
	14			
	15			
	16			
	17			
	18			
	19			
	20			
	21			
	22			
	23			
	24			
	25			
	26			
	27			
	28			
	29			
	30			
	31			
	32			
	33			
	34			
	35			
	36			
	37			
	38			
	39			
	40			
	41			
	42			
	43			
	44			
	45			
	46			
	47			
	48			
	49			
	50			
	51			
	52			
	53			
	54			
	55			
	56			
	57			
	58			
	59			
	60			
	61			
	62			
	63			
	64			
	65			
	66			
	67			
	68			
	69			
	70			
	71			
	72			
	73			
	74			
	75			
	76			
	77			
	78			
	79			
	80			
	81			
	82			
	83			
	84			
	85			
	86			
	87			
	88			
	89			
	90			
	91			
	92			
	93			
	94			
	95			
	96			
	97			
	98			
	99			
	100			

గిట్టం పద్మనాభం గారి గ్రామం.

ఒక పెద్దమనిషి బస్ స్టాండ్ దగ్గర నిలబడి ఉన్నాడు. అంతలో యువకుడు ఒకడు వచ్చి ఆయన్ను టైము అడిగాడు. పెద్దమనిషి చెవిటివాడులా నటించి విని పించుకోలేదు. ఆ యువకుడు వెళ్ళి పోయిన తర్వాత ప్రక్కనున్న మరో ఆసామీ 'అదే మండి చెవిటివానిలా నటించా' అన్నాడు. దానికా పెద్దమనిషి ఇలా అన్నాడు.

"అలా నటించాలనే నాని మా ఇంటికి భోజనానికి

పొట్టి కథ

నటించానంటే! వాడికి పైమెం తయ్యం దో చెప్పాననుకోండి, కొంతసేపు నా ప్రక్కనే నిలిచి తర్వాత 'రండి, కాఫీ త్రాగుదాం' అంటాడు. వాడు కాఫీకి తీసుకోలేక నేను కుటానా? అతని అడ్రసు తీసుకొని నా అడ్రసు ఇచ్చి ఒక

రమ్మంటాను. వాడు వస్తాడు. మా అమ్మాయి అన్నం వడ్డిస్తుంది. వాడు మా అమ్మాయిని పేమిస్తాడు. మా అమ్మాయి కూడా వాణ్ణి గట్టిగా పేమించేస్తుంది. పెళ్ళిచెయ్యక తప్పదు. కాని, ఎంత అదంగా ఉంటున్నా, వాచీలేని వెనిసు మా అమ్మాయి చచ్చి పెద్దీ చేస్తే నా మరణేగామా? అదేం కుఖపడుతుంది?"

— కొప్పల శేషుద్ర, (బొంబాయి.)